

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINKU**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA BYTÓW**

Na okres od 1.01.2025 do 31.12.2034

Opracowanie

Szczecinek 2025

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Justyna Butrym

(czytelny podpis składającego oświadczenie)

Data opracowania

30.09.2024 r.

Kierowanie projektem

Daniel Świątek

Kontrola końcowa

Tomasz Babiak

SKOROWIDZ

1. WSTĘP.....	6
1.1. Streszczenie.....	6
1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów.....	11
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	18
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy.....	18
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy.....	23
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu.....	25
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu.....	28
2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu.....	30
2.6. Powiązania Planu z innymi dokumentami.....	39
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień Planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	43
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	44
4. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	45
3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych.....	45
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa.....	45
3.1.2. Lesistość.....	47
3.1.3. Dominujące funkcje lasów.....	47
3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa.....	47
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe.....	47
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych.....	49
3.2.3. Klimat.....	50
3.2.4. Drzewostany.....	51
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa.....	58
3.3.1. Rezerwat przyrody.....	59
3.3.2. Park krajobrazowy.....	84
3.3.3. Obszary Natura 2000.....	91
3.3.4. Pomniki przyrody.....	117
3.3.5. Ochrona gatunkowa.....	118
3.3.6. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na formy ochrony przyrody.....	120
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	123
3.4.1. Obszary Natura 2000.....	123

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia.....	151
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej.....	152
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną.....	153
3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji Planu...	153
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu.....	154
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.....	156
4.1. Przewidywane oddziaływanie Planu na środowisko.....	156
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	156
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi.....	176
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione.....	176
4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione.....	186
4.1.5. Oddziaływanie na wodę.....	190
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze.....	191
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	191
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz.....	192
4.1.9. Oddziaływanie na klimat.....	194
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	195
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.....	197
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na środowisko.....	199
4.2. Oddziaływanie Planu na obszar specjalnej ochrony ptaków.....	200
4.2.1. PLB220002 Dolina Słupi.....	200
4.2.2. PLB220009 Bory Tucholskie.....	208
4.3. Oddziaływanie Planu na specjalne obszary ochrony siedlisk.....	222
4.3.1. PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe.....	222
4.3.2. PLH220028 Studzienickie Torfowiska.....	231
4.3.3. PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.....	237
4.3.4. PLH22005 Dolina Słupi.....	239
4.4. Oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000.....	256
4.4.1. PLB220002 Dolina Słupi.....	257
4.4.2. PLB220009 Bory Tucholskie.....	258
4.4.3. PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe.....	260
4.4.4. PLH220028 Studzienickie Torfowiska.....	261
4.4.5. PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.....	262

4.4.6. PLH220052 Dolina Słupi.....	264
5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU.....	266
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko.....	266
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w Planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru.....	273
6. ZAŁĄCZNIKI.....	277
6.1. Oświadczenie autora raportu.....	277
6.2. Mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych.....	278
6.3. Mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life.....	279
6.4. Mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.....	280
6.5. Mapa pogładowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych.....	281
6.6. Mapa pogładowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life.....	282
6.7. Mapa pogładowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.....	283
6.8. Mapa pogładowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych.....	284
6.9. Mapa pogładowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life.....	285
6.10. Mapa pogładowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.....	286
6.11. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych.....	287
6.12. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life.....	295
6.13. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.....	303
6.14. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturowych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.....	311
6.15. Mapa form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.....	311
6.16. Opinia Planu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.....	312
6.17. Opinia sanitarna Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku.....	314

1. WSTĘP

1.1. Streszczenie

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* są *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2023, poz. 1094, 1113), pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, znak RDOŚ-Gd-WOC.411.6.2022.AN.1 z dnia 7 września 2022 r. dotyczące uzgodnienia przedłożonego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025-2034.

Prognozę sporządzono do projektu „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami szeregu ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

W skład *Planu* wchodzi następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat, zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie zadań do wykonania w bieżącym 10-leciu,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest dostosowanie działań Nadleśnictwa do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, zawarte w różnego rodzaju konwencjach, dyrektywach, politykach i programach w odniesieniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Ze względu na umiejscowienie obszaru Nadleśnictwa nie przeprowadzono oceny oddziaływania transgranicznego, o którym mówi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Nadleśnictwo zajmuje powierzchnię 23857,08 ha. Położone jest w województwie pomorskim, w powiatach bytowskim i słupskim.

Charakteryzuje się lesistością wynoszącą 51,6%. Lasy ochronne w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa stanowią 29,9% (z rezerwatami 30,4%). Siedliska borowe występują łącznie na 73,2% powierzchni, a siedliska lasowe na 26,8%. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna (79,27%). Innymi ważnymi gatunkami są m. in.: buk – 12,18%, dęby 3,65%, brzoza – 2,45%, olsza – 1,06% i modrzew – 0,90%. Na taki skład gatunkowy lasów decydujący wpływ ma duży udział gleb rdzawych (78,52%). Istotną rolę odgrywają też gleby brunatne występujące na łącznej powierzchni 3300,97 ha (14,96%). Pewne znaczenie mają też gleby bielcowe (620,24 ha – 2,81 %) powstające w procesie bielcowania. Pozostałe gleby występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach, niemniej nawet niewielki ich udział wpływa dodatnio na różnorodność biologiczną obszarów leśnych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 56 lat. Drzewostany ponad 100-letnie zajmują 1689,30 ha, co stanowi 7,8% powierzchni gruntów zalesionych.

Na gruntach Nadleśnictwa i w jego zasięgu terytorialnym występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- 10 rezerwatów przyrody: „Skotawskie Łąki”, „Jezioro Cechyńskie Małe”, „Jezioro Głębocko”, „Dolina Huczka”, „Gniazda orla bielika”, „Gołębia Góra”, „Grodzisko Borzytuchom”, „Jeziora Sitna”, „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”, „Mechowiska Czaple”;
- Park krajobrazowy „Dolina Słupi”;
- 6 obszarów Natura 2000: PLB220002 Dolina Słupi, PLB220009 Bory Tucholskie, PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe, PLH220028 Studzienickie Torowiska, PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy, PLH220052 Dolina Słupi;
- 20 pomników przyrody;
- ochrona gatunkowa – 3 strefy ochrony gatunkowej.

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu, powierzchnia drzewostanów dojrzałych i ponad 100-letnich), przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Śród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną wymieniono realizację użytkowania rębego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych i z roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Podkreślono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna jest możliwa tylko przy przestrzeganiu zapisów zawartych w *Planie*, a odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na ludzi – wskazano obszary w *Planie*, które mogą być pomocne w podkreślanu walorów turystyczno-rekreacyjnych Nadleśnictwa, zwrócono uwagę na

- termin prowadzenia prac leśnych w drzewostanach bezpośrednio otaczających obozowiska harcerskie;
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
 - oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody);
 - oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego negatywnego wpływu na te elementy środowiska;
 - oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
 - oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
 - oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych (np. opisanie stanowisk archeologicznych) mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na określone dla poszczególnych obszarów Natura 2000 przedmioty ochrony.

Oddziaływanie *Planu* na obszary ptasie Natura 2000 określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, biorąc pod uwagę biologię gatunku, rodzaje planowanych działań oraz działania ochronne wynikające z zapisów PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa.

Oddziaływanie *Planu* na obszary siedliskowe Natura 2000 określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz gatunki będące przedmiotem ochrony w obszarze, biorąc pod uwagę rodzaje działań w wyłączeniach ze zdiagnozowanymi siedliskami bądź miejscami występowania gatunków oraz w najbliższym sąsiedztwie wybranych siedlisk. Pod uwagę wzięto również działania ochronne wynikające z zapisów PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa.

Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony tych obszarów.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000*.

Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na właściwe prowadzenie prac leśnych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawiono propozycję stosowania środków łagodzących negatywne skutki działań gospodarczych. Zaproponowano ograniczenia w prowadzeniu prac w okresie wakacyjnym w pobliżu obozowisk harcerskich. Podkreślono konieczność ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na posiedzeniu KZP przy ustalaniu wytycznych do projektu planu u.l., przy prowadzeniu kontroli i uzgodnień między wykonawcą oraz przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP (szczególnie podczas sporządzania optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych), przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Pewnym modyfikacjom ustalenia *Planu* zostały poddane również w trakcie opracowywania niniejszej *Prognozy*.

Wyniki przeprowadzonej *Prognozy* pozwalają stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

- Adres leśny** – identyfikuje jednoznacznie każde wydzielenie na terenie Lasów Państwowych, zapis 11-03-1-01-259-a-00 oznacza, że wydzielenie znajduje się na terenie RDLP Szczecinek (11), w Nadleśnictwie Bytów (03), obrębie leśnym Bytów (1), leśnictwie Gałęzowo (01), oddziale „259”, pododdziale „a”, wydzieleniu „00”;
- Baza danych** – baza w formacie .mdb (*MS Access*) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;
- CP** – czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 11 – 20 lat); mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z pozyskaniem grubizny (CP-P);
- Data aktualizacji SDF** – data ostatniego wprowadzenia zmian do formularza, z wykorzystaniem formatu <miesiąc – rok>, gdy informacje były aktualizowane wielokrotnie, pole to zawiera datę ostatniej aktualizacji;
- Drzewo mateczne** – drzewo o najwyższych walorach genetycznych, wykorzystywane do pozyskiwania leśnego materiału rozmnożeniowego; ewidencję drzew matecznych prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego (BNL) i Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL);
- Drzewostan zachowawczy** – drzewostan wydzielony dla zachowania zagrożonych populacji drzew leśnych rodzimych proveniencji; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;
- Dyrektywa ptasia** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa siedliskowa** – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Gatunek o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty*** - gatunek zagrożony, w odniesieniu do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W dokumencie wszystkie gatunki o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

GDN – gospodarczy drzewostan nasienny – drzewostan o najlepszych cechach fenotypowych, dostarczający Nadleśnictwu nasion na potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BN;

Klasa wieku – umowny, 20-letni okres, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów według ich wieku; w praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku (np. Ia podklasa to drzewostany w wieku 1-10 lat, Ib podklasa – 11-20 lat, IIa podklasa – 21-30 lat, itd.);

KO – klasa odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia pozwalającym przejść do kolejnych etapów jego pielęgnacji;

KDO – klasa do odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia nie spełniającym jeszcze zakładanych wymogów;

KPZL – Krajowy Program Zwiększania Lesistości;

KZP – Komisja Założeń Planu;

Martwe drewno – martwe i obumierające drzewa, ich części oraz martwe części żywych drzew;

NTG – Narada Techniczno – Gospodarcza;

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków (wyznaczany na podstawie Dyrektywy ptasiej), specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczane na podstawie Dyrektywy siedliskowej); utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania typu siedliska wg SDF – ocena ogólna wartości dla zachowania danego typu siedliska jest wypadkową kryteriów, takich jak: pokrycie procentowe obszaru przez siedlisko, reprezentatywność, względna powierzchnia, stan zachowania struktury i funkcji; ocena przyjmuje jedną z wartości: A – znakomita, B – dobra, C – znacząca;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania gatunku wg SDF – globalna ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów, takich jak: względna wielkość populacji, jej izolacja i stan zachowania siedlisk istotnych dla gatunku oraz

dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku; wartość tę ocenia się wg trzystopniowej skali: A- znakomita, B – dobra, C- znacząca;

OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z Dyrektywą ptasią, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, który w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego;

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa;

Plan – projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.;

Plantacyjna uprawa nasienna – uprawa z nasion pochodzących z wolnego zapylenia drzew matecznych, izolowana przed zapyleniem z zewnątrz, której celem jest dostarczanie nasion o ulepszonych cechach dziedzicznych na potrzeby gospodarcze; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

POP – Program ochrony przyrody;

POŚ – Program Ochrony Środowiska;

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.;

PZO – plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawiany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w formie zarządzenia. Dokument ten określa działania służące utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;

Rębnia – określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju

nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. **rębnię zupełną** oznaczoną symbolem I i **rębnię złożone** oznaczone symbolami II – V;

Rb I – zalecana dla gatunków światłożądnych - odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębnego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równowiekowe; rodzaje rębni – Rb Ia (do 6 ha), Ib (do 4 ha), Ic (do 2 ha);

Rb II – odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożądnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych, odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;

Rb III – polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości 5-50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające - pod osłoną boczną lub górną - odnowienie naturalne bądź sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne, powstające na powierzchni między gniazdami;

Rb IV – polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu;

w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;

Rb V – polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcie pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

Różnorodność biologiczna - zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów;

SDF – Standardowy Formularz Danych;

Siedliska i gatunki naturalne – siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej a także Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla których ochrony tworzy się obszary Natura 2000;

Siedlisko o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw. W dokumencie wszystkie siedliska o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;

Stan zachowania/stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: populacja, siedlisko oraz szanse zachowania gatunku, ocenianych odrębnie wg skali: FV właściwy, U1 niezadowolający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego gatunku w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Stan zachowania/stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: powierzchnia siedliska, struktura i funkcja oraz szanse zachowania siedliska, ocenianych odrębnie wg. skali: FV właściwy, U1

niezadowalający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego siedliska przyrodniczego w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Starodrzew - drzewa lub drzewostan wykazujący osłabienie funkcji życiowych wskutek późnego wieku;

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony zgodnie z Dyrektywą siedliskową, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków;

TD – typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So-Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny; odpowiednio do funkcji lasu typ drzewostanu może przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny;

TSL – typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew preferowanych w danych warunkach siedliska;

TP – trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

TW – trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzewania drzewostanu (zasadniczo 21 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądaną skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wymaganą liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

Uprawa pochodna – uprawa założona z nasion pochodzących z WDN-ów, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych w celu zachowania wartościowych genotypów zapewniających powstanie drzewostanów o wysokiej jakości hodowlanej i technicznej; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo;

WDN – wyłączony drzewostan nasienny – drzewostan wyłączony z użytkowania rębego, uznany komisyjnie za nasienny, będący cennym źródłem pozyskiwania nasion z najbardziej wartościowych, rodzimych ekotypów drzew; ewidencję WDN-ów prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego BNL i IBL;

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dynamika liczebności populacji wskazuje, że gatunek utrzymuje się w dłuższej perspektywie czasowej, jako trwałe i biologicznie żywotny składnik swych naturalnych siedlisk, naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się i nie ma podstaw, by sądzić, że będzie się zmniejszała w przewidywalnej przyszłości oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla długotrwałego zachowania populacji;

Właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – stan, w którym naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się, siedlisko zachowuje specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości, a także właściwy jest stan ochrony typowych dla niego gatunków;

Źródła nasion – drzewa lub drzewostany wytypowane w Nadleśnictwie, przeznaczone do pobierania nasion na bieżące potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BNL.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko SEA (Dyrektywa 2001/42/WE). Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094), dalej: ustawa OOS. W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”. Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany „*(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*”.

Ustawa OOS obliuguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOS, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOS, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytów, uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy pismem z dnia 7 września 2022 r., znak: RDOŚ-Gd-WOC.411.6.2022.AN.1

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wskazał, że *Prognoza* powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust 1 i 2 ustawy OOS.

- I. Dla wydzieleń leśnych znajdujących się w obrębie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (siedliskowego obszaru ochrony siedlisk) prognoza powinna zawierać:
 - 1) wykaz i rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru;
 - 2) analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze, w szczególności pod kątem: zgodności przewidzianych w planie typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami odpowiednimi dla siedlisk, zmian struktury wiekowej i występowania/wprowadzania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
 - 3) wykaz gatunków roślin i zwierząt (innych niż ptaków) będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, z określeniem ich lokalizacji (adres leśny) lub potencjalnych siedlisk i innych miejsc występowania;

- 4) analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000;
 - 5) opis przewidywanych działań mających na celu minimalizację, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.
 - 6) analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych;
 - 7) informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych, jeżeli podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań jest właściwy miejscowo nadleśniczy.
- II. Dla wydzieleni leśnych znajdujących się w obrębie obszaru specjalnej ochrony ptaków:
- 1) wykaz gatunków będących przedmiotami ochrony z ogólną oceną znaczenia obszaru, określeniem ich lokalizacji oraz identyfikacją potencjalnych miejsc ich występowania;
 - 2) analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska;
 - 3) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do przedmiotów ochrony;
 - 4) analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych;
 - 5) informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych, jeżeli podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań jest właściwy miejscowo nadleśniczy.

Ponadto prognoza powinna zawierać analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na:

- 1) cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000
 - PLB220009 Bory Tucholskie z uwzględnieniem zapisów Zarządzenia Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. poz. 1183, z dnia 31.03.2015) w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych.
 - PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z uwzględnieniem zapisów Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytowskie Jeziora Lobeliowe PLH220005 (Dz. Urz. 2014, poz.

- 1320), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16 maja 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytowski Jeziora Lobeliowe (Dz. Urz. 2017, poz. 2074), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony,
- PLH220028 Studzienickie Torfowiska z uwzględnieniem zapisów Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Studzienickie Torfowiska PLH220028 (Dz. Urz. 2014, poz. 1458), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 stycznia 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Studzienickie Torfowiska PLH220028 (Dz. Urz. 2016, poz. 159), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony,
 - PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z uwzględnieniem zapisów Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2013, poz. 4723), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2015, poz. 4513), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony,
 - PLH220052 Dolina Słupi z uwzględnieniem zapisów Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLH220052;
- 2) cele ochrony rezerwatu przyrody „Jezioro Cechyńskie Małe” określone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2013 r. (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3407),
- 3) cele ochrony rezerwatu przyrody „Jezioro Głębocko” określone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2017 r. poz. 15),

- 4) cele ochrony parku krajobrazowego Dolina Słupi z uwzględnieniem zapisów Uchwały Nr 262/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”(Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2945),
- 5) zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Skotawskie Łąki” określone w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 lipca 2023 r.,
- 6) populacje gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- 7) populacje gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- 8) populacje gatunków zwierząt wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- 9) siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też

podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wyłączeń, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczące tych wyłączeń. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (zalesień, odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębного i przedrębного. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących rozmiar powierzchniowy zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarach Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r. w skład planu urządzenia lasu nadleśnictwa wchodzi:

- 1) opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu planu urządzenia, a w nim:
 - a) dokładna lokalizacja drzewostanu (adres leśny i administracyjny) oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia;
 - b) opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym;
 - c) funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu (o kierunku gospodarczym lub ochronnym, odpowiednio do funkcji lasu) oraz wiek dojrzałości rębnej drzewostanu;
 - d) opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości);
 - e) planowane czynności gospodarcze;
- 2) tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz:
 - a) gatunków drzew w drzewostanie;
 - b) typów siedliskowych lasu;
 - c) klas bonitacji drzewostanów;
 - d) funkcji lasów;
- 3) zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;
- 4) mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – przy przyjętej technologii leśnej mapy numerycznej, zwanej dalej LMN – obowiązuje na niej zakres informacji odpowiedni dla skali 1 : 5000 lub większej;
- 5) ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, jak też opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych produkcji leśnej – w praktyce w ogólnym opisie zamieszcza się również cały rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, a także protokoły ustaleń komisji założeń planu i narady techniczno-gospodarczej;

- 6) zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;
- 7) program ochrony przyrody;
- 8) opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
 - a) maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć;
 - b) pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni);
 - c) zalesień i odnowień;
 - d) ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi;
 - e) ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową;
 - f) ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
 - g) potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Do planu urządzenia lasu – na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy o ochronie przyrody – dołącza się również prognozę oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym niezbędne zestawienia i mapy.

Zgodnie z „Instrukcją zarządzania lasu” wyróżniono w *Planie* następujące części, w zależności od etapu wykonanych prac projektowych oraz sposobów określania wielkości zadań gospodarczych:

- 1) część inwentaryzacyjną, dotyczącą danych wynikających z dokonanego na gruncie wyróżnienia i opisanie typów siedliskowych lasu, drzewostanów oraz innych elementów niezbędnych do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody, w tym odpowiednie mapy, syntetyczne opisy, zestawienia zbiorcze i tabele;
- 2) część analityczną, dotyczącą analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia wraz z wnioskami na okres przyszły oraz analizy stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju, a także pożądanego stanu na koniec planowanego okresu;

- 3) część planistyczno – prognostyczną, dotyczącą sformułowania celów oraz zadań ochronnych i gospodarczych, a także sposobów realizacji tych zadań, w tym: wykazy i zestawienia przewidywanych czynności ochronnych oraz gospodarczych, prognozy, symulacje, a także programy wraz z odpowiednimi mapami i syntetycznym opisaniem ogólnym.

Zakres i wymagana forma dokumentacji urzędzeniowej i wydruku map została ustalona na KZP dla Nadleśnictwa.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na najbliższy (w zasadzie 10-letni) okres obowiązywania planu urządzenia lasu. Zadania gospodarcze są elementem obligatoryjnym zatwierdzanym decyzją Ministra Środowiska, natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wyłączeniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb.

Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Elementem *Planu*, który podlega ocenie, jest część planistyczna. Aby wykonać prawidłową ocenę wpływu na środowisko należy poznać stopień szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wyłączenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem drzewostanu lub błędnego ustalenia siedliska	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa
Rębnia I	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku niektórych	Użytkowanie rębnią I (pełną - przeważnie do 4 ha) wiąże się

Rodzaj czynności lub zapis w Planie	Szczegółowość informacji zapisana w Planie	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
		gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk; pozytywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	z usunięciem do 95% mąszczości drzewostanu; odnowienie przeważnie sztuczne
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wyłączenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną; Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rėbniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem drzewostanu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wyłączeń	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Celem planowania urządzeniowego jest opracowanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r., cel ten osiągnąć jest poprzez realizację zadań planowania urządzeniowego, dotyczących szczególnie:

- 1) inwentaryzacji oraz oceny stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;
- 2) rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
- 3) rozpoznania podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;

- 4) zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
- 5) sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 6) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
- 7) rozpoznania ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
- 8) określenia długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 9) projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- 10) ustalenia etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębnego);
- 11) projektowania odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- 12) określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 13) określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 14) określenia potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 15) zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
- 16) sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniem) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Wszystkie te zagadnienia zostały w *Planie* podjęte i omówione z różną szczegółowością.

Cele długookresowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu*, to:

- zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa,
- zachowania trwałości drzewostanu i ciągłości jego użytkowania,
- zgodności składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk oraz dostosowania składów upraw na siedliskach przyrodniczych do naturalnych składów drzewostanów,
- użytkowania drzewostanów w ramach określonych dla nich wieków rębności,
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych,
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów.

Cele średniookresowe stanowią natomiast:

- podział na gospodarstwa wraz z doбором właściwych sposobów zagospodarowania lasu,
- opracowanie programu ochrony przyrody dla obszaru zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- określenie wskazań gospodarczych dla drzewostanów,
- określenie wytycznych w sprawie ochrony lasu, gospodarki łowieckiej oraz potrzeb zakresie infrastruktury technicznej nadleśnictwa.

2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu, zawarte są w konwencjach i porozumieniach międzynarodowych regulujących zasady ochrony wybranych elementów środowiska.

W dalszej części, w sposób syntetyczny opisano najważniejsze w międzynarodowych, unijnych i krajowych dokumentach strategicznych priorytety, cele i zadania odnoszące się do ochrony środowiska.

Podczas analizy powołano się na zapisy, które są najbardziej skorelowane z *Planem* i odnoszą się do działań związanych z planowaniem urządzeniowym.

❖ DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE

Jest to najwyższy z poziomów, na których określone są cele dotyczące ochrony środowiska. Na szczeblu tym uzgodnienia i porozumienia są podejmowane w postaci konwencji, następnie ratyfikowanych przez poszczególne kraje - sygnatariuszy.

Najważniejsze z konwencji ratyfikowanych przez Polskę to:

- **Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r., Nr 7, poz. 24 z późn. zm.)**

Konwencja (nazywana również konwencją ramsarską) została ratyfikowana przez Polskę w dniu 22 marca 1978 r. Podkreśla potrzebę zachowania obszarów wodno-błotnych oraz ptactwa wodnego. Celem konwencji jest ochrona, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego.

Strony podpisujące Konwencję:

- dbają o utrzymanie obszarów wodno – błotnych zamieszczonych w Spisie Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu,
- tworzą rezerваты przyrody na obszarach wodno – błotnych zarówno zamieszczonych, jak i niezamieszczonych w Spisie,
- popierają prace badawcze oraz wymianę informacji i publikacji na temat obszarów wodno – błotnych oraz flory i fauny.

- **Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190)**

Celem Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w dniu 29 września 1976 r., jest zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony i konserwacji oraz możliwie najbardziej aktywnej rewaloryzacji dziedzictwa kulturalnego i naturalnego stron porozumienia. W rozumieniu niniejszej Konwencji za „dziedzictwo kulturalne” uważane są m.in.: stanowiska archeologiczne, natomiast za „dziedzictwo naturalne” m.in.: pomniki przyrody, strefy o ściśle oznaczonych granicach, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt i roślin, miejsca o ściśle oznaczonych granicach, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia nauki, zachowania lub naturalnego piękna.

➤ **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, uchwalona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 2, poz. 17)**

Celem Konwencji Bońskiej, która weszła w życie w Polsce w dniu 1 maja 1996 r., jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków wędrownych zwierząt.

Konwencja zawiera wykaz gatunków zwierząt, wobec których Strony są zobowiązane, m.in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub, w miarę możliwości, odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263)**

Konwencja ratyfikowana przez Polskę w dniu 1 stycznia 1996 r. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju, tak aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;
- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Konwencja o różnorodności biologicznej, podpisana podczas konferencji „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532)**

Polska ratyfikowała Konwencję w dniu 19 grudnia 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami.

Strony Konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej, oraz monitoringu ich skutków (Art. 7);
- c) ustanawiania systemu obszarów chronionych lub obszarów, na których muszą być podjęte specjalne działania w celu ochrony różnorodności biologicznej (Art. 8);
- d) zarządzania zasobami przyrodniczymi zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami (Art. 8);
- e) wspierania ochrony ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymania zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu (Art. 8);
- f) zapobiegania wprowadzaniu, kontrolowania lub tępienia tych obcych gatunków, które zagrażają naturalnym ekosystemom, siedliskom i gatunkom (Art. 8).

❖ DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE

Szczególnym rodzajem zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego są uregulowania prawne obowiązujące Rzeczpospolitą Polską w związku z jej przystąpieniem do Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), wcześniej pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958–1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993–2009).**

W art. 11 Traktatu jest mowa, iż „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie cztery z nich. Są to, wspomniane już uprzednio, dyrektywa ptasia (DP), dyrektywa siedliskowa (DS) oraz dyrektywa odpowiedzialnościowa (DO), a także odnosząca się do procedur

ocenowych, dyrektywa SEA. Dyrektywy te zostały transponowane, z różnym skutkiem, do krajowych aktów prawnych.

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U UE. 26.01.2010) – wcześniej: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków - Dyrektywa Ptasia**

Celem Dyrektywy jest ochrona wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymanie ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowanie, utrzymanie lub odtwarzanie biotopów i siedlisk.

Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów i nakazów w stosunku do działań dotyczących populacji ptaków, ogranicza introdukcję gatunków obcych, ustala zasady i ograniczenia dotyczące gospodarczego i rekreacyjnego wykorzystania ptaków oraz nakazuje kontrolę realizacji ich ochrony oraz jej skutków.

W załącznikach do Dyrektywy wyszczególnione są gatunki, dla których tworzone powinny być obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U. UE.L.92.206.7 z późn. zm.)**

Celem Dyrektywy jest zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny (bez ptaków) i flory na europejskim terytorium państw członkowskich.

Zapisy Dyrektywy mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, złożonej z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach do dokumentu. Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną.

❖ PROGRAMOWE DOKUMENTY KRAJOWE

Na szczeblu krajowym podstawowymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla ochrony środowiska przyrodniczego są akty prawne w postaci konstytucji, ustaw i rozporządzeń wykonawczych, oraz polityki, strategii i programy krajowe.

➤ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody zawarte są w najwyższym dokumencie państwowym. Art. 5 ustawy zasadniczej stanowi, że: „*Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”.

Zgodnie z art. 31, „*ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw*”. Pokazuje to bardzo znaczącą pozycję, jaką przyznano ochronie środowiska, stawiając ją w jednym rzędzie z bezpieczeństwem publicznym, zdrowiem, czy moralnością.

Z kolei art. 74 stanowi, że: „*1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska*”.

Wreszcie, w art. 86 nałożone zostały obowiązki na wszystkich obywateli kraju; mówi on bowiem, iż „*każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa*”.

➤ **Ustawa o ochronie przyrody**

Najważniejszy akt prawny regulujący kwestie ochrony przyrody w Polsce. Aktualna ustawa z 2004 r., kilkakrotnie nowelizowana, zawiera transpozycję prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego sieci Natura 2000 do prawa krajowego. Art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że: „*ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień*”.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w art. 33 ust. 1 stwierdzono, iż „*zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu*

z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.

Przepisy ustawy o ochronie przyrody w istotny sposób wpływają na możliwość realizacji *Planu*. Jak podkreślano w Elaboracie oraz Programie ochrony przyrody, aktualnie obowiązujące przepisy były uwzględniane na etapie projektowania zadań i sposobów prowadzenia gospodarki leśnej.

➤ **Ustawa o lasach**

Podstawowy akt prawny regulujący kwestie związane z gospodarką leśną w lasach wszystkich form własności. Gospodarka w lasach jest prowadzona na podstawie planu urządzenia lasu, czyli podstawowego dokumentu regulującego prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu wynika wprost z ustawy, gdzie w art. 7 ust. 1 stwierdzono, że „*trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu (...)*”. Plan urządzenia lasu to zgodnie z art. 6. ust. 1 pkt 6, „*podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.*” Założeniem ustawy jest więc to, że plan urządzenia lasu, zatwierdzony przez Ministra Środowiska, zawiera wytyczne do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, która zgodnie z definicją zawartą w ustawie o lasach, odpowiada w założeniach zrównoważonemu użytkowaniu zasobów, zdefiniowanemu w ustawie o ochronie przyrody. Można więc uznać, że zatwierdzenie projektu Planu przez Ministra Środowiska jest potwierdzeniem, że dokument ten realizuje cele ochrony przyrody.

➤ **Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko**

W ustawie tej zawarte są szczegółowe procedury w zakresie dokonywania oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć na środowisko. *Plan* jest dokumentem, który podlega procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W zakresie objętym *Planem*, konieczne jest upewnienie się, czy jego zapisy nie stwarzają zagrożenia wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ponadto ustawa reguluje, w jaki sposób zapewniony

musi być udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, oraz jakie informacje i w jaki sposób mogą być udostępniane społeczeństwu.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody ustalonych w aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia), odbywa się między innymi poprzez sporządzanie krajowych strategii, polityk i planów. Do takich opracowań na szczeblu krajowym należą:

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętym *Planem* dokument ten odnosi się do następujących problemów:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody;
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
- realizacja programu zwiększania lesistości;
- realizacja gospodarki łowieckiej;
- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, opracowanie wieloletnich planów przebudowy drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r. i 2014 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050. Należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu gruntów muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadrzędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu, w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami *Planu* zawarte są w dziale „ŚRODOWISKO”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
 - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
 - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski,
 - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”:
 - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych,
 - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych,
 - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych,
 - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach,
 - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu,
 - ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej,

- zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby realizacji celów ochrony środowiska zawartych w wyżej wymienionych dokumentach to m.in.:

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębного i rębного na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizacja zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw odpowiednich do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- możliwość unaturalniania drzewostanów antropogenicznie zniekształconych poprzez przebudowę drzewostanów;
- respektowanie konieczności ochrony strefowej chronionych gatunków ptaków zgodnie z zaleceniem Dyrektywy Ptasiej;
- pozostawienie części drzewostanów bez wskazań gospodarczych;
- stosowanie zasad proekologicznych, bezpiecznych sposobów użytkowania lasu (biooleje, okresowe szkolenia, bezpieczne technologie, wyznaczanie szlaków operacyjnych);
- realizacja działań w zakresie szeroko pojętej edukacji leśnej społeczeństwa;
- opracowywanie programów ochrony przyrody i prognoz oddziaływania planu u.l. na środowisko.

2.6. Powiązania *Planu* z innymi dokumentami

Plan urządzenia lasu nie jest dokumentem, w którym występują liczne powiązania z innymi dokumentami planistycznymi. Charakter gospodarki leśnej i projektowanych zabiegów ukierunkowanych na wykonanie określonych czynności w konkretnych, niewielkich wycinkach przestrzeni (wydzieleniach leśnych), determinuje znaczną suwerenność zapisów planu. Istnieją jednak obszary, których uwarunkowania mogą wymuszać dość istotne modyfikacje założeń *Planu*. Dotyczą one następujących dziedzin:

- **planowanie przestrzenne** – niektóre czynności projektowane w *Planie* są zależne od ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; do takich należą zalesienia i przekształcenia gruntów;
- **ochrona przyrody** – zabiegi projektowane w *Planie*, które dotyczą obszarów chronionych – rezerwatów przyrody czy obszarów Natura 2000, powinny wynikać z dokumentów planistycznych (planów ochrony lub planów zadań ochronnych) sporządzonych dla tych form ochrony przyrody; ich zapisy zostały uwzględnione przy sporządzaniu *Planu*;
- **plany urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw** – grunty nadleśnictwa, których dotyczy *Plan* częściowo sąsiadują bezpośrednio z gruntami innych nadleśnictw, co może mieć wpływ na uwarunkowania ochronne siedlisk lub gatunków, których obszary występowania rozciągają się na terenie obu graniczących jednostek.

❖ **Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego**

Nadleśnictwo położone jest w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiatach bytowskim i słupskim.

Aktualne cele strategii rozwoju województwa skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” przyjętego uchwałą nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany projekt planu u.l. zawarte są głównie w zapisach odnoszących się do zasad zagospodarowania przestrzennego, określających sposób realizacji kierunku pod nazwą „Zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności”.

Wśród zasad wymienia się m.in.:

- Zasadę zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także systemy płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą:
 - korytarze ponadregionalne,
 - korytarze regionalne,
 - korytarze subregionalne,
 - płaty ekologiczne;

- Zasadę kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:
- formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów dotyczących form ochrony;
- lasami – należy stosować zasady wynikające z planów urządzenia lasu;
- dolinami rzek – należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt;
- terenami podmokłymi – należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcję i sposób użytkowania.
- Zasadę zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych;
- Zasadę bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
- Zasadę zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych,
- Zasadę trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego,
- Zasadę integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni,
- Zasadę zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej.

Działania polityki przestrzennej, służące realizacji tego kierunku, to m. in.:

- ochrona regionalnego systemu ekologicznego,
- przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych,
- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień,
- wprowadzenie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk,
- zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych oraz łąk śródleśnych.

❖ **Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych**

Polityka regionalna województwa pomorskiego sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2030”, przyjętej uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku.

Opracowane są także:

- „Program ochrony środowiska województwa pomorskiego 2030” przyjęty uchwałą Nr 618/L/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2023 r.,
- „Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2022” przyjęty uchwałą Nr 56/V/19 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2019 r.,
- Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2015-2020 zaktualizowany uchwałą 414/XXXIV/21 z dnia 28 czerwca 2021 r..

Na szczeblu powiatów opracowano następujące strategie i programy:

1) powiat bytowski:

- Program ochrony środowiska dla powiatu bytowskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko „Programu ochrony Środowiska Powiatu Bytowskiego” przyjęty przez Radę Powiatu Uchwałą Nr VI/50/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r.

2) powiat słupski:

- ❖ „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu słupskiego na lata 2023-2030” przyjęty przez Radę Powiatu Uchwałą Nr L/483/2022 w dniu 29 grudnia 2022 r.,
- ❖ „Program ochrony środowiska dla powiatu słupskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2030” przyjęty przez Radę Powiatu Uchwałą Nr III/13/2024 w dniu 28 maja 2024 r.

❖ **Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego**

Na szczeblu gmin opracowano następujące plany i strategie:

- Gmina Borzytuchom:
 - Strategia rozwoju gminy Borzytuchom na lata 2023-2030,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Borzytuchom;

- Gmina Bytów:
 - Strategia rozwoju gminy Bytów na lata 2015-2025 z perspektywą do roku 2030,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bytów,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Bytów;
- Gmina Czarna Dąbrówka:
 - Projekt strategii rozwoju gminy Czarna Dąbrówka na lata 2023-2030,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka;
- Gmina Kołczygłowy:
 - Projekt strategii rozwoju gminy Kołczygłowy na lata 2023-2030,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołczygłowy.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników i zjawisk:

- powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w okresie realizacji planu i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień; (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- zgodności składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w PUL orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych; (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- realizacji zgodności postępowania hodowlanego, w tym wykonania cięć odnowieniowych dla typów siedlisk przyrodniczych z przyjętymi w trójstronnym porozumieniu zawartym pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku z dnia 23 sierpnia 2024 r., w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach

przyrodniczych (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);

- występowanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie (monitoring przeprowadzić podczas rewizji planu urządzenia lasu);
- wykonania działań ochronnych przyjętych dla obszarów chronionych, za realizację których odpowiedzialne jest nadleśnictwo (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- udziału powierzchniowego starodrzewów (drzewostanów V, VI, VII, VIII i starszych klas wieku) na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- miąższości drewna martwego w ekosystemach leśnych nadleśnictwa. (monitoring przeprowadzić jednokrotnie podczas rewizji planu urządzenia lasu);
- struktury powierzchniowej i miąższościowej gatunków wg rzeczywistego udziału w klasach wieku (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu).

Zaleca się prowadzić monitoring w ramach kontroli funkcjonalnej nadleśnictwa oraz kontroli funkcjonalnej oraz instytucjonalnej służb RDLP, z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych z zakresu ochrony przyrody. Część z przedstawionej wyżej listy zadań podlega weryfikacji i ocenie podczas wykonywanych przez Inspekcję LP okresowych kontroli działalności nadleśnictw.

Podczas działań kontrolnych należy w większym niż dotychczas zakresie korzystać z doświadczeń pracowników Zespołów Ochrony Lasu.

Do części z ww. zagadnień, w różnym zakresie, ustosunkowuje się również nadleśniczy w „Ocenie gospodarki przeszłej” sporządzanej podczas kolejnych rewizji planu urządzenia lasu.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa w znacznym oddaleniu od granicy państwowej oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania *Planu* na środowisko.

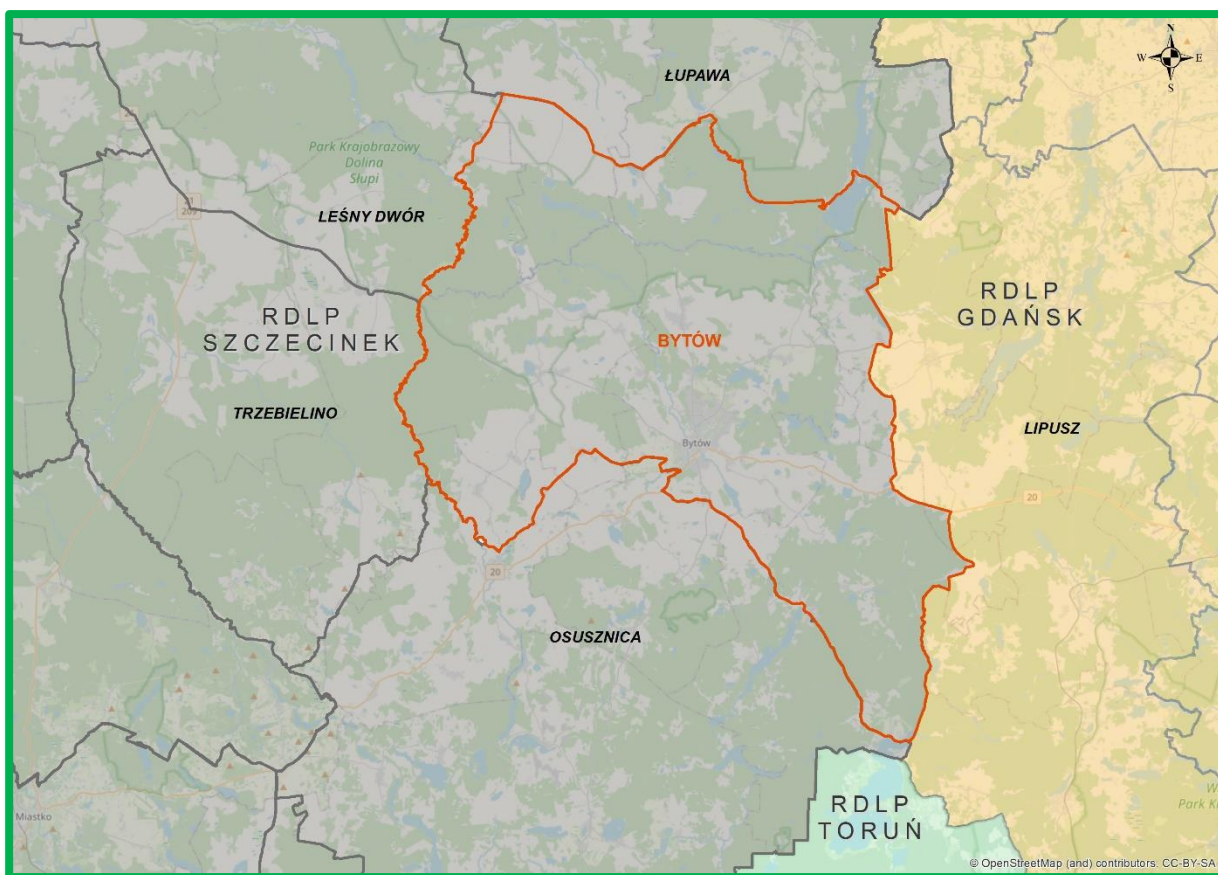
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa zostały zamieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanii ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Bytów podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Położone jest w województwie pomorskim, w powiatach: bytowskim i słupskim. Grunty Nadleśnictwa graniczą z gruntami nadleśnictw: Leśny Dwór, Łupawa, Lipusz, Osusznica i Trzebielino.

Położenie Nadleśnictwa w RDLP Szczecinek (źródło: opracowanie własne)

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa wynosi 23 857,08 w tym:

- grunty leśne zalesione	–	21 628,86 ha,
- grunty leśne niezalesione	–	438,46 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną	–	612,85 ha,
- grunty nieleśne	–	1 176,91 ha.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski (2010), obszar Nadleśnictwa położony jest w:

- Krainie I Bałtyckiej, mezoregionach:
 - Pojezierza Bytowskiego (I-14),
 - Wysoczyzny Polanowskiej (I-15).
- Krainie III Wielkopolsko-Pomorskiej, mezoregionie:
 - Zaborskim (III-2).

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski zmodyfikowanego w 2018 roku, obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- 1 – Europa Zachodnia,
- 924.3 – Pozaalpejska Europa Środkowa,
 - 31 – Niż Środkowoeuropejski,
 - 314-316 – Pojezierza Południowobałtyckie,
 - 314.4 – Pojezierze Zachodniopomorskie,
 - 314.46 – Wysoczyzna Polanowska,
 - 314.47 – Pojezierze Bytowskie,
 - 314.5 – Pojezierze Wschodniopomorskie,
 - 314.51 - Pojezierze Kaszubskie,
 - 314.6-7 – Pojezierze Południowopomorskie,
 - 314.67 – Równina Charzykowska.

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008), obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- A – Dział Pomorski,
 - A.4 - Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich,
 - A.4.4 – Okręg Pojezierza Bytowskiego
 - A.4.4b – Podokręg Suchorski,
 - A4.4d - Podokręg Unichowski,
 - A4.4e - Podokręg Sulęczyńsko – Czarnodąbrówiecki,
 - A4.4f - Podokręg Bytowski,
 - A4.4g - Podokręg Trzebieliński,
 - A.5 - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopolskich
 - A.5c - Podkraina Borów Tucholskich,
 - A5c.6 - Okręg Borów Tucholskich,

➤ A.5b.6.b – Podokręg Swornogacko – Koczalski.

3.1.2. Lesistość

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 51,6%. Pozostałą powierzchnię zajmują głównie nieużytki, grunty orne, łąki i pastwiska.

3.1.3. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- lasy rezerwatowe – 103,38 ha, 0,47%,
- lasy ochronne – 6604,95 ha, 29,93%,
- lasy gospodarcze – 15358,99 ha, 69,60%.

Lasy ochronne i rezerwatowe w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa stanowią 30,4%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności wraz z lokalizacją przedstawiony jest w tomie IA opisanie ogólnego.

3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe

Utwory pokrywające obszar Nadleśnictwa pochodzą w większości z okresu ostatniego zlodowacenia bałtyckiego, stadiału pomorskiego. Przeważającą część Nadleśnictwa zajmują utwory czołowlodowcowe z charakterystycznymi formami morenowymi oraz utwory wodnolodowcowe. Po wycofaniu się lądolodu powstały utwory hydrogeniczne i organiczne wypełniające dna dolin rzecznych i zarośnięte niecki jeziorne. Obecne, powolne zmiany w naturalnym krajobrazie są między innymi wynikiem akumulacji i erozji powodowanej przez wody płynące, a także akumulacji jeziornej prowadzącej do wypłykania i stopniowego zaniku zbiorników naturalnych.

W Nadleśnictwie przeważa teren silnie falisty i pagórkowaty, nachylony ku południowemu zachodowi. Niewielkie tylko powierzchnie charakteryzują się równym ukształtowaniem. Obszar Nadleśnictwa położony jest w strefie moreny czołowej. Zagłębienia terenu mają często strome zbocza, a na dnie występują jeziora rynnowe lub bagna.

Biorąc pod uwagę kryteria morfogenetyczne i litologiczne, wyróżniono na terenie Nadleśnictwa następujące jednostki geologiczno-glebowe:

- utwory wodnolodowcowe (piaski sandrowe, piaski jeziorne, utwory pyłowe);

- formy morenowe (piaski zwałowe, gliny zwałowe);
- utwory akumulacji rzecznej (piaski starych tarasów rzecznych, piaski rzeczne);
- utwory bagienne (torfy, mursze);
- utwory eoliczne (zwydmnienia występujące wyspowo wśród sandrów).

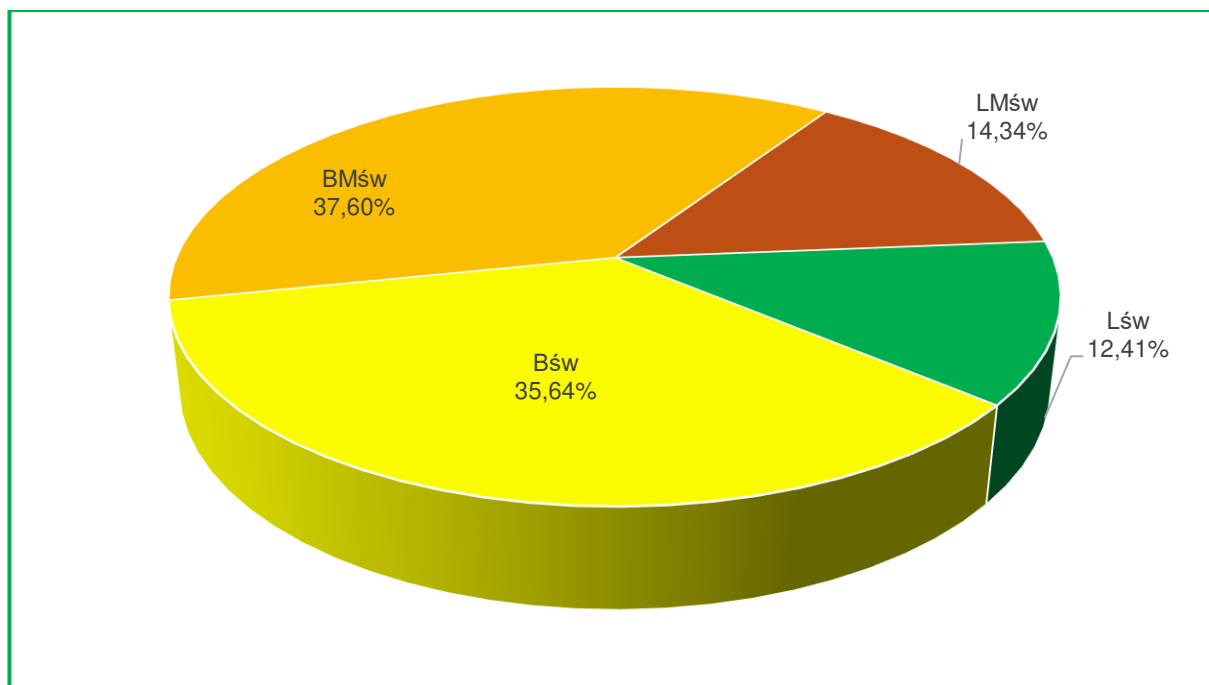
W opracowanym w 2000 roku przez firmę Usługi Gleboznawczo – Urzędzeniowe „Siedlisko” s.c. M. Nawrot i Synowie ze Szczecinka operacie glebowo-siedliskowym gleby Nadleśnictwa opisano zgodnie z „Klasyfikacją gleb leśnych Polski” (CILP 2000), wykorzystując Instrukcję urządzania lasu, część II – „Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych” (2012).

Przeważającym typem gleb w Nadleśnictwie są gleby rdzawe, zajmujące 78,52% powierzchni gruntów leśnych. Wykazują one zróżnicowanie cech morfologicznych i zdolności produkcyjnych, w zależności od substratu glebowego i kierunku rozwoju procesów glebotwórczych. Powstały głównie na piaskach sandrowych i zwałowych, tworząc siedliska Bśw, BMśw oraz mniej żyznego LMśw. Znaczenie mają również gleby brunatne występujące na 3300,97 ha (14,96%). Gleby te są dobrze wykształcone i zróżnicowane przez co tworzą nawet bardzo żyzne grądy. Pewne znaczenie mają również gleby bielcowe występujące na powierzchni 620,24 ha (2,81%) powstające w procesie bielcowania. Ich charakterystyczną cechą jest wysoka kwasowość oraz ubóstwo składników mineralnych. Pozostałe gleby występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach, niemniej nawet niewielki ich udział wpływa dodatnio na różnorodność biologiczną obszarów leśnych.

Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 6822,95ha, to jest 30,92% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

Warunki siedliskowe lasów Nadleśnictwa stanowią przyrodnicze podstawy niniejszego Planu. Siedlisko leśne stanowiące szczególny związek czynników klimatycznych i glebowych powiązany z rzeźbą terenu jest wyróżnikiem danego obszaru stanowiącym niezwykle istotny element planowania hodowlanego. Określenie siedliska, a w szczególności typu siedliskowego lasu, kreuje skład przyszłych drzewostanów i w dalszej perspektywie sposoby ich hodowli.

W Nadleśnictwie głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 7942,35 ha (35,99%), Bśw – 7773,34 ha (35,23%), LMśw – 3029,55 ha (13,73%) i Lśw – 2620,59 (11,88%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 3,17%, w tym: 1,42% (313,12 ha) – BMb, 0,83% (183,54 ha) – Ol. Reszta (Bw, Bb, BMw, LMw, LMb, Lw) nie ma w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego.

Udział powierzchniowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie

Siedliska borowe występują łącznie na 73,18% powierzchni, a siedliska lasowe na 26,18%. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują:

- świeże – 97,12% powierzchni (21006,59 ha),
- wilgotne – 0,35% powierzchni (76,45 ha),
- bagienne i zalewowe – 2,52% powierzchni (545,82 ha).

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Rzeki

Nadleśnictwo charakteryzuje się bogactwem elementów hydrograficznych. Położone jest w zlewni Przymorza i w niewielkim stopniu w zlewni Wisły. Zlokalizowane na obszarze Nadleśnictwa rzeki i ciekі płynące w większości w zagłębieniach terenowych o stromych zboczach charakteryzują się stosunkowo wartkim nurtem. Większość rzek z uwagi na liczne, aktywne źródła, jak również dużą ilość opadów są przez cały rok zasobne w wodę.

Jeziora

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje kilkadziesiąt jezior i zbiorników wodnych. Są to jeziora przepływowe, rynnowe, ale i niewielkie zbiorniki położone w zagłębieniach bezodpływowych m.in. jeziora: Borowe, Cechyńskie Małe, Cechyńskie Wielkie, Chotkowskie, Czarne I, Czarne II, Czarne Dąbrówno, Dąbie, Diabelskie, Długie, Dłuzecko,

Duże Jezioro, Dyk, Dywańskie, Głębocko, Głębokie, Godzierz Duże, Godzierz Małe, Gubisz, Helenowo, Herta, Jabłończ, Jasień Południowy, Jeleń, Karwia, Kibicz, Konitowskie, Krążno, Krosnowskie, Lipieniec Duży, Lipieniec Mały, Lubienieckie, Łąkie, Mądrzechowskie, Modre, Obrowo Duże, Obrowo Małe, Okoniewskie, Osiecko, Piasno, Pipienek, Pomysko, Półcenko, Rzepnica, Sitno Duże, Sitno Małe, Skotawsko Duże, Skotawsko Małe, Stary Staw, Unichowskie, Warchowo, Wiejskie I, Wiejskie II, Witkowo, Ząbinowskie, Żabie, Żukowskie.

W stanie posiadania Nadleśnictwa znajdują się również grunty pod wodami (bez rowów i bagien) zajmujące powierzchnię 52,35 ha.

Wody podziemne

W Nadleśnictwie przeważają siedliska o bardzo słabym wpływie wód gruntowych, gdzie dominującą rolę odgrywa woda opadowa. Zajmują one 96,21% powierzchni gruntów leśnych. Są to bory, bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże i lasy świeże w pierwszym wariantcie uwilgotnienia. Siedliska bagienne w pierwszym wariantcie uwilgotnienia, czyli znajdujące się pod silnym w skutek odwodnienia wpływem wody gruntowej, zajmują 1,67%, natomiast siedliska bagienne o silnym wpływie wody gruntowej zajmują 1,03% powierzchni. Siedliska wilgotne różnej żyzności i różnym wpływem wód gruntowych zajmują – 0,45%.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zlokalizowany jest fragment jednego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP):

- Nr 117 „Zbiornik Bytów” – zbiornik czwartorzędowy, którego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 140 tys. m³/d.

Ocena jakości wód podziemnych prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Polskę podzielono na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Nadleśnictwo znajduje się w zasięgu JCWPd nr 11. Według oceny wód podziemnych prowadzonej przez WIOŚ, stan wód podziemnych w zasięgu Nadleśnictwa otrzymał ocenę dobrą, zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym.

3.2.3. Klimat

Występuje tu klimat umiarkowany, na przejściu między łagodnym klimatem bałtyckim ze stosunkowo wyższymi opadami, a surowszym, z mniejszymi opadami klimatem pojeziernym. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich. Na przedwiośniu i w okresie późnojesiennym mają one często charakter huraganu. Wiatry z północnego zachodu niosą masy powietrza polarno-morskiego, wilgotnego, powodując ocieplenie zimą i ochłodzenie latem. Wiatry południowo-zachodnie przynoszą powietrze zawierające również dużo wilgoci, ale cieplejsze. W okresie wiosny wieją często wysuszające wiatry wschodnie. Częstym zjawiskiem

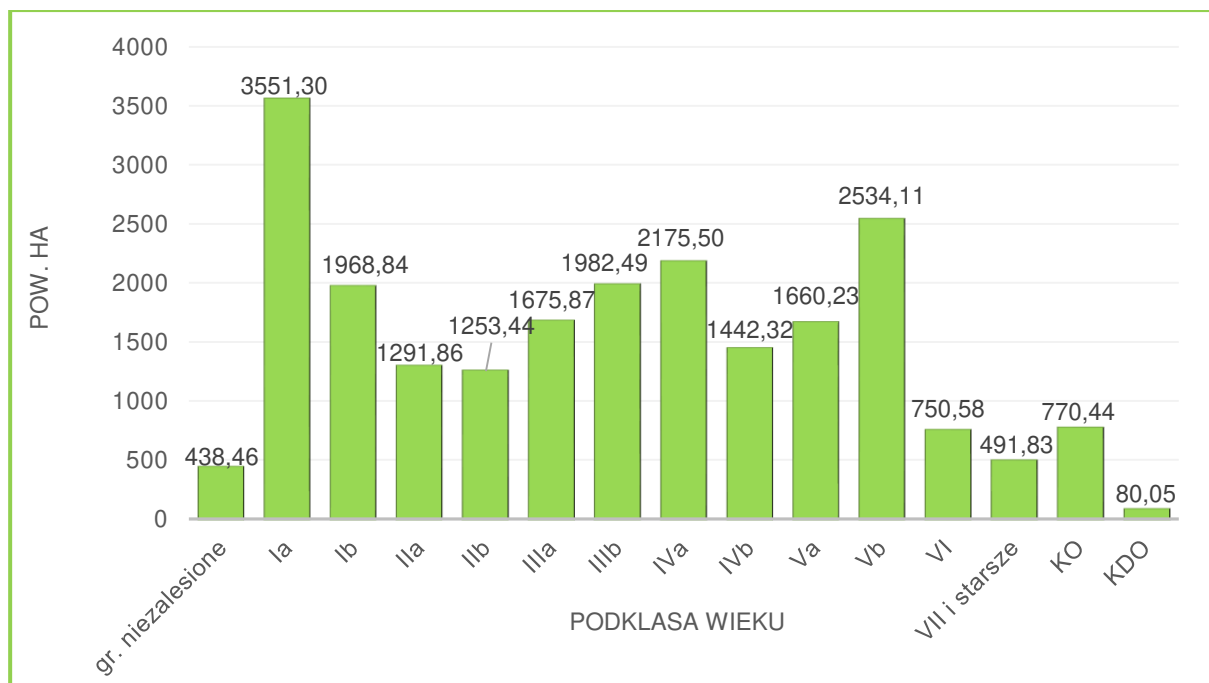
na omawianym terenie są przymrozki późne-wiosenne, szczególnie dotkliwe w szkółkach i na uprawach oraz mniej szkodliwe – przymrozki wczesne-jesienne. Ogólnie można stwierdzić, że klimat omawianego terenu należy do łagodnych. Amplituda temperatur lata i zimy nie jest wysoka, co stwarza sprzyjające warunki dla rozwoju gatunków drzewiastych.

3.2.4. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Struktura wiekowa

Analizując – w kontekście oddziaływania na różnorodne zasoby środowiska przyrodniczego – strukturę wiekową drzewostanów danego obiektu oraz prognozowane zmiany tej struktury w okresie obowiązywania *Planu*, na co wpływ ma zarówno zachodzący nieprzerwanie proces starzenia się drzew, jak i podejmowane zabiegi gospodarcze wyprzedzające procesy naturalne, uwagę należy zwrócić na kwestię zachowania środowisk kształtowanych przez poszczególne fazy rozwojowe drzewostanów. Struktura gatunkowa organizmów wykorzystujących poszczególne fazy rozwojowe może znacząco różnić się od siebie, i tak np. taksonów związanych ze starodrzewami (owady saproksyliczne, ptaki zasiedlające dziuple) nie spotkamy w obszarach pokrytych inicjalnymi fazami rozwoju drzewostanów, podobnie jak gatunków związanych ze stadiami wczesno sukcesyjnymi (rośliny światłolubne, niektóre owady i ptaki) – w cienistych i zwartych drzewostanach średniowiekowych. Dlatego też, aby możliwe było zachowanie całego spektrum środowisk leśnych i związanych z nimi gatunków, konieczna jest analiza zmian, jakie zajdą w wyniku realizacji zapisów *Planu*. Należy także mieć na uwadze, że w przeciwieństwie do lasów naturalnych, gdzie poszczególne fazy rozwojowe występują w układach mozaikowych i często małopowierzchniowych, w lasach gospodarczych, pełniących także funkcje użytkowe, rozkład poszczególnych faz musi być bardziej „uporządkowany”, co wynika z uwarunkowań planowania urządzeniowego i potrzeby późniejszej optymalizacji gospodarowania. Niektóre stadia rozwojowe, z uwagi na wykorzystywanie zasobów drzewnych, w lasach gospodarczych występują obecne w bardzo ograniczonym zakresie w porównaniu do lasów naturalnych – dotyczy to zwłaszcza stadium rozpadu.

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2025

W strukturze wiekowej lasów Nadleśnictwa dominują drzewostany w podklasach wieku: Ia (3551,3 ha – 16,09%), Vb (2534,11 ha – 11,48%). Grunty niezalesione stanowią 1,99% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 56 lat.

Struktura pionowa

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 95,7% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe występują nieznacznie (0,3%) a drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują wcale. Resztę, to jest 4,0% stanowią drzewostany w KO i KDO.

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano drzewostany z nalotami – 563,09 ha, drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra – 3009,97 ha, drzewostany z podsadzeniami produkcyjnymi – 162,70 ha.

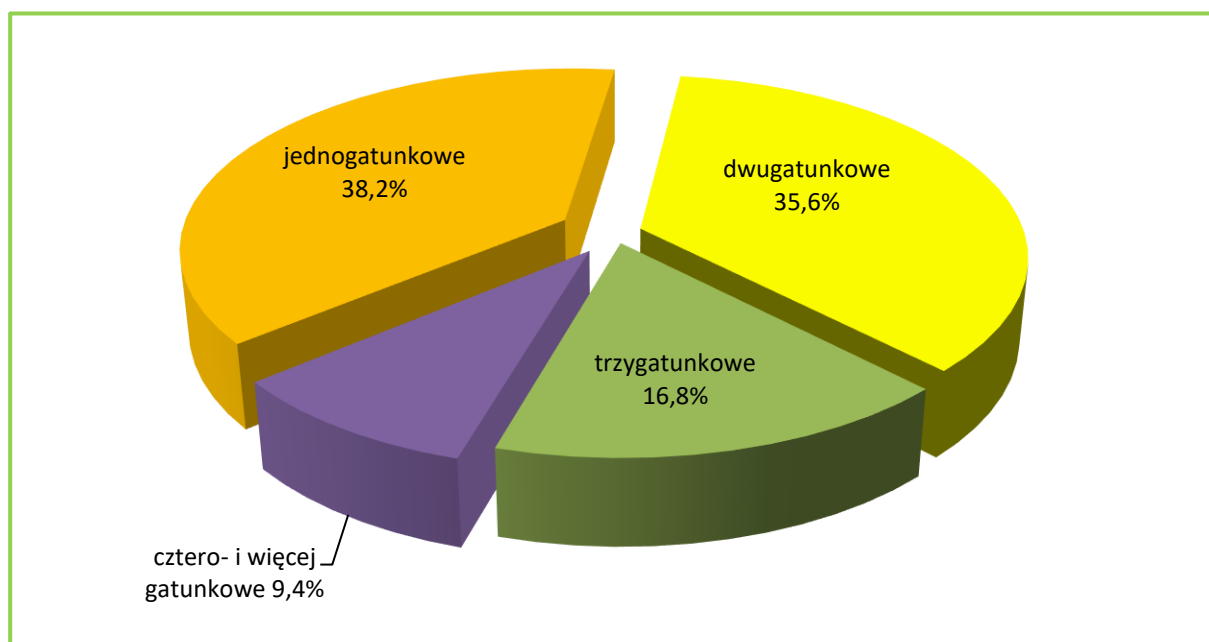
W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe. W porównaniu z poprzednim planem u.l. struktura pionowa drzewostanów pozostała na tym samym poziomie.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Obecna strukturę gatunkową drzewostanów w aspekcie przyrodniczym oceniono na podstawie udziału gatunków rzeczywistych i panujących. Analizę stanu

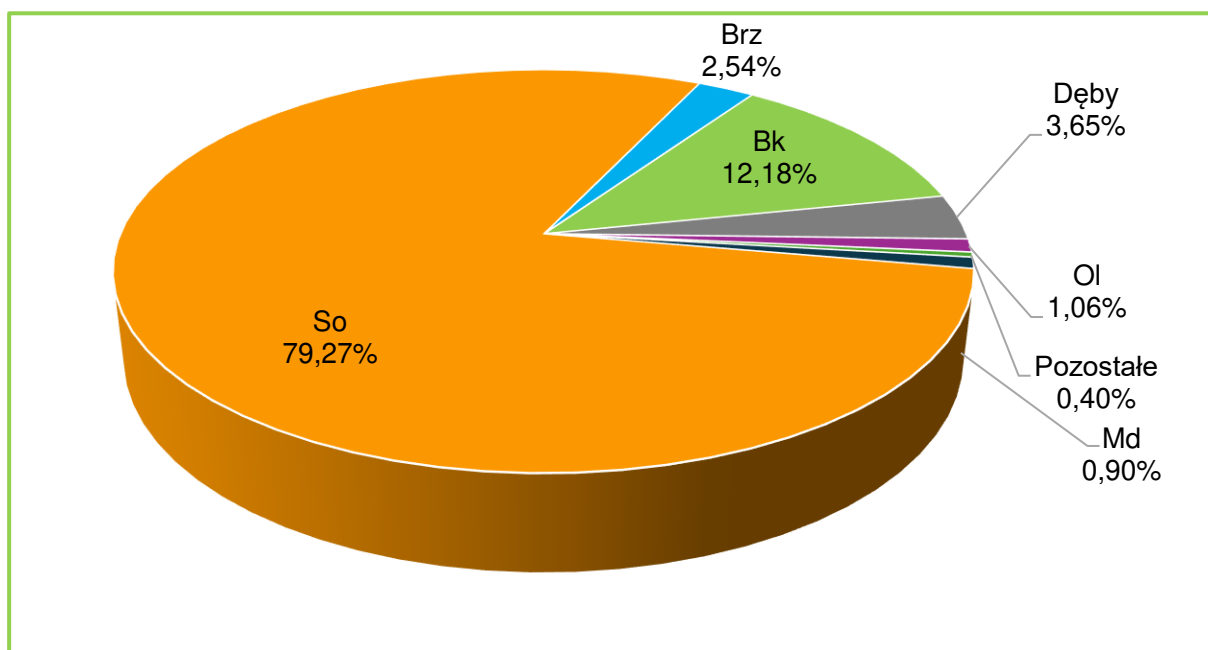
w efekcie realizacji *Planu* określono na podstawie udziału gatunków panujących, gdyż tylko ten rodzaj danych jest możliwy, choć z pewnym przybliżeniem, do określenia na koniec okresu obowiązywania *Planu*. Udział gatunków obliczany jest powierzchniowo, jako suma powierzchni wydzieleni. W przypadku udziału wg gatunków panujących, powierzchnia wydzielenia w całości przypisana jest tylko do 1 gatunku, tj. tego, który występuje w największej ilości w wydzieleniu. W przypadku udziału wg gatunków rzeczywistych, powierzchnia wydzielenia jest rozbijana na części wg udziału każdego z gatunków wchodzących w skład drzewostanu. Udział wg gatunków rzeczywistych jest więc bardziej realnym sposobem opisu składu gatunkowego, jednak niemożliwym do określenia na końcu obowiązywania *Planu*, ponieważ realizacja niektórych zabiegów gospodarczych (trzebieży, podsadzeń itp.) może zmieniać skład drzewostanów w sposób nie ujęty w *Planie*. Brak jest możliwości ustalenia, jak będzie wyglądał skład drzewostanu po trzebieży, jeśli w *Planie* nie ma szczegółowych zapisów dotyczących usuwanych poszczególnych gatunków. Zatem do oceny zmian w składzie gatunkowym drzewostanów w efekcie realizacji *Planu* posłużono się metodą określenia udziału wg gatunków panujących.

W analizie uwzględniono tylko gatunki występujące w górnej warstwie drzew, określone w opisach taksacyjnych jako skład I piętra sumarycznie dla całego nadleśnictwa.

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie

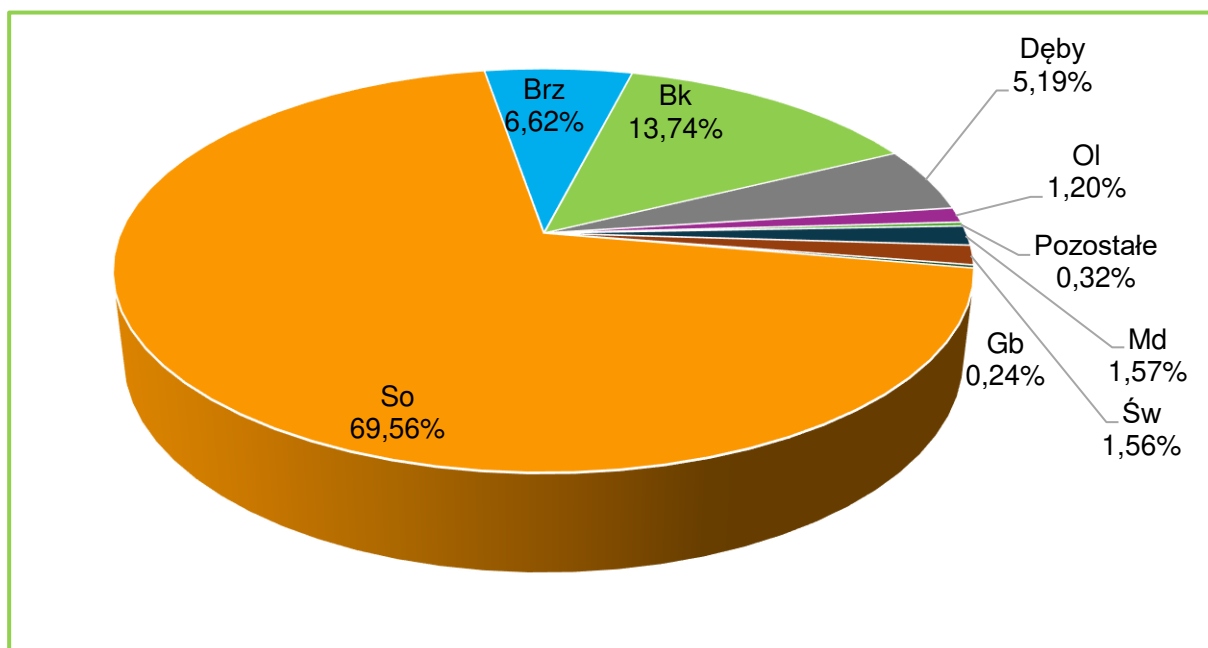
Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w Nadleśnictwie

W lasach Nadleśnictwa jako gatunki panujące w drzewostanach występuje 15 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 79,27% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: buk – 12,18%, dęby – 3,65%, brzoza – 2,54%, olsza – 1,06% i modrzew – 0,90%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie, na niewielkich powierzchniach.

Dla porównania poniżej przedstawiono diagram według rzeczywistego udziału gatunków drzew.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa zinwentaryzowano 23 gatunki drzew. W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 9,71%, a większy buka o 1,56%. Pozostałe gatunki wchodzą częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

Pochodzenie

Dla większości drzewostanów Nadleśnictwa, z uwagi na brak informacji, trudno jednoznacznie określić pochodzenie. Można jedynie przypuszczać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla. Jednakże wszystkie te drzewostany przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji”. Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzoźowe, olszowe, bukowe, dębowe, sosnowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

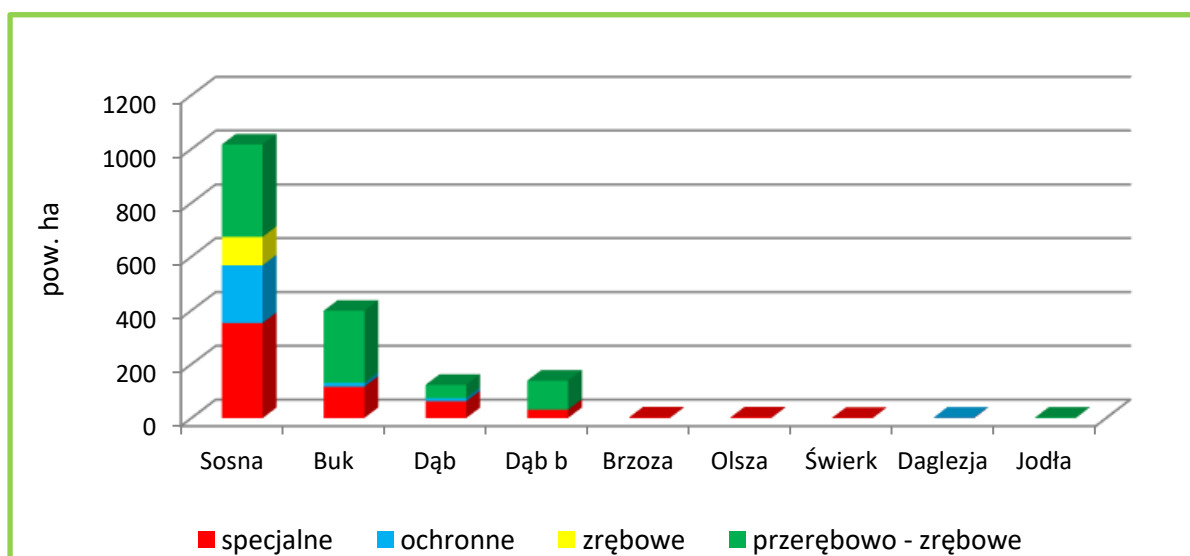
W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od wielu pokoleń na gruntach leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zinwentaryzowano 4967,52 ha zalesień porolnych. Łącznie stanowią 23,0% powierzchni gruntów zalesionych.

Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniła na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Starodrzew

Bardzo istotna z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach leśnych jest obecność starszych drzewostanów, a także pojedynczych drzew lub ich grup. Drzewa takie są siedliskiem wielu organizmów ze wszystkich grup systematycznych, od mikroorganizmów po duże kręgowce. W wyniku zachodzących procesów starzenia i obumierania, dostarczają one także do ekosystemu zasobów martwej materii organicznej (drzew martwych w różnych stopniach rozkładu), bardzo ważnego składnika lasów, decydującego o ich bogactwie, różnorodności i witalności. Uwagę na ten aspekt zwrócono w Programie ochrony przyrody.

W Nadleśnictwie drzewostany ponad 100-letnie zajmują łącznie 1689,30 ha, co stanowi 7,8% powierzchni gruntów zalesionych.

Powierzchnia gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich wg gospodarstw

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich w Nadleśnictwie jest sosna zwyczajna – 96,2%. Ważnymi, z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej, są także drzewostany z panującymi bukiem (2,3%) i dębami (1,2%).

Pod względem podziału na gospodarstwa można stwierdzić, że 42,9% powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich znajduje się w gospodarstwie specjalnym, 38,9% w gospodarstwie zrębowym, 14,5% w gospodarstwie lasów ochronnych oraz 3,7% w gospodarstwie przerębowo-zrębowym.

Drewno martwych drzew

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, w oparciu o § 62 IUL, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wyrwconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. Na podstawie pomiarów drewna martwego wykonanych w ramach inwentaryzacji miąższości w Nadleśnictwie zinwentaryzowano 99366,01 m³ drewna martwego.

W przeliczeniu na ha powierzchni leśnej daje to 6,29 m³/ha ogółem w Nadleśnictwie, w tym: drzew stojących – 3,31 m³/ha; drzew leżących – 2,98 m³/ha. Najwięcej martwego drewna jest w borach i lasach bagiennych.

Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w Programie ochrony przyrody, gdzie zasadnie postuluje się dążenie do sukcesywnego zwiększania jego ilości.

Zniekształcenia

Borowacenie

Borowacenie polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Zjawisko to wpływa również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizyko-chemiczne gleby. Przeprowadzone w Programie ochrony przyrody analizy wskazują, iż objawy borowacenia występują na powierzchni 7478,02 ha, czyli w 34,6% drzewostanów, przy czym zdecydowanie przeważa borowacenie słabe 6355,86 ha (29,4%); wskazuje to na niedostateczną ilość liściastych gatunków domieszkowych w składach drzewostanów. Borowacenie średnie występuje na powierzchni 954,64 ha (4,4%), a borowacenie mocne zidentyfikowano na 0,8% (167,52 ha) powierzchni analizowanych siedlisk leśnych.

Monotypizacja

Monotypizacja, czyli ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów, jest kolejną formą zniekształcenia ekosystemów leśnych. Monotypizację wyróżnia się wtedy, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach ok. 100 ha, w kompleksach ponad 200 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka. Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

O zniekształceniu drzewostanów może decydować obecność w składzie gatunków obcego pochodzenia, niespotykanych w rodzimej dendroflorze – zjawisko to określa się mianem neofityzacji. Gatunki obce mogą pochodzić z wprowadzania w celach gospodarczych, bądź wnikać do lasów jako samoistni przybysze z terenów sąsiednich (ogródków, terenów ruderalnych, wzdłuż tras komunikacyjnych i rzek).

W Nadleśnictwie problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 8 drzewostanów (12,61 ha) z panującym gatunkiem obcym: dębem czerwonym (2), robinią akacjową (6) oraz 48 drzewostanów, gdzie gatunki obce: dąb czerwony, dagleżja zielona, robinia akacjowa, sosna Banksa, sosna czarna i sosna wejmutka są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 29,96 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 0,14% powierzchni gruntów zalesionych.

Zinwentaryzowano również 211 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami, 3 gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwie podsadzeń i podrostu oraz 435 wyłączeń gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Oprócz gatunków wymienionych wcześniej, występuje tu również czeremcha późna, kasztanowiec biały, śliwa Ałyczna, orzech czarny, śnieguliczka biała i żywotnik zachodni.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa i w jego zasięgu terytorialnym występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- 10 rezerwatów przyrody: „Skotawskie Łąki”, „Jezioro Cechyńskie Małe”, „Jezioro Głębocko”, „Dolina Huczka”, „Gniazda orla bielika”, „Gołębia Góra”, „Grodzisko Borzytuchom”, „Jeziora Sitna”, „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”, Mechowiska Czaple”;
- Park krajobrazowy Dolina Słupi;
- 6 obszarów Natura 2000, w tym:
 - ptasie (OSO) – PLB220002 Dolina Słupi, PLB220009 Bory Tucholskie;
 - siedliskowe (SOO) – PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe, PLH220028 Studzienickie Torowiska, PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy, PLH220052 Dolina Słupi;
- 20 pomników przyrody;
- ochrona gatunkowa – 3 strefy ochrony gatunkowej

Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita [ha]	Pow. w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie N-ctwa					
				las [ha]	%	grunty nieleśne [ha]	%	Razem [ha]	9/4 %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerваты przyrody	10	270,76*	265,37	108,00	59,6	73,31	40,4	181,31	68,3
Park krajobrazowy	1	37040,00	15169,37	10156,22	94,8	551,82	5,2	10708,04	70,6
Obszary Natura 2000 - SOO	4	9789,78	5267,68	2515,60	86,5	391,63	13,5	2907,23	55,2
Obszary Natura 2000 - OSO	2	360007,71	18879,33	12766,71	95,1	659,22	4,9	13425,93	71,1
Pomniki przyrody	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Ochrona gatunkowa -strefy ochrony	3	227,28	227,28	210,90	92,8	16,3,8	7,2	227,28	100,0

3.3.1. Rezerwat przyrody

➤ Rezerwat przyrody „Jezioro Głębocko”

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Bytów, leśnictwie Jabłończ w oddziałach .: 675 d,~f; 676 i,~c; 683 d,~g; 684 a-c, ~c.

Uznany został Zarządzeniem nr 10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 lipca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2012 r. poz. 3274). Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 marca 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1406), gdzie wskazano powierzchnię 27,59 ha.

W opracowywanym planie urządzenia lasu na lata 2025-2034 łączna powierzchnia wymienionych pododdziałów wynosi 6,25 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 5,79 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,21 ha,
- grunty nieleśne - 0,25 ha.

Celem ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego wraz z charakterystyczną roślinnością oraz cennymi gatunkami roślin i zwierząt.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *wodny* (W);

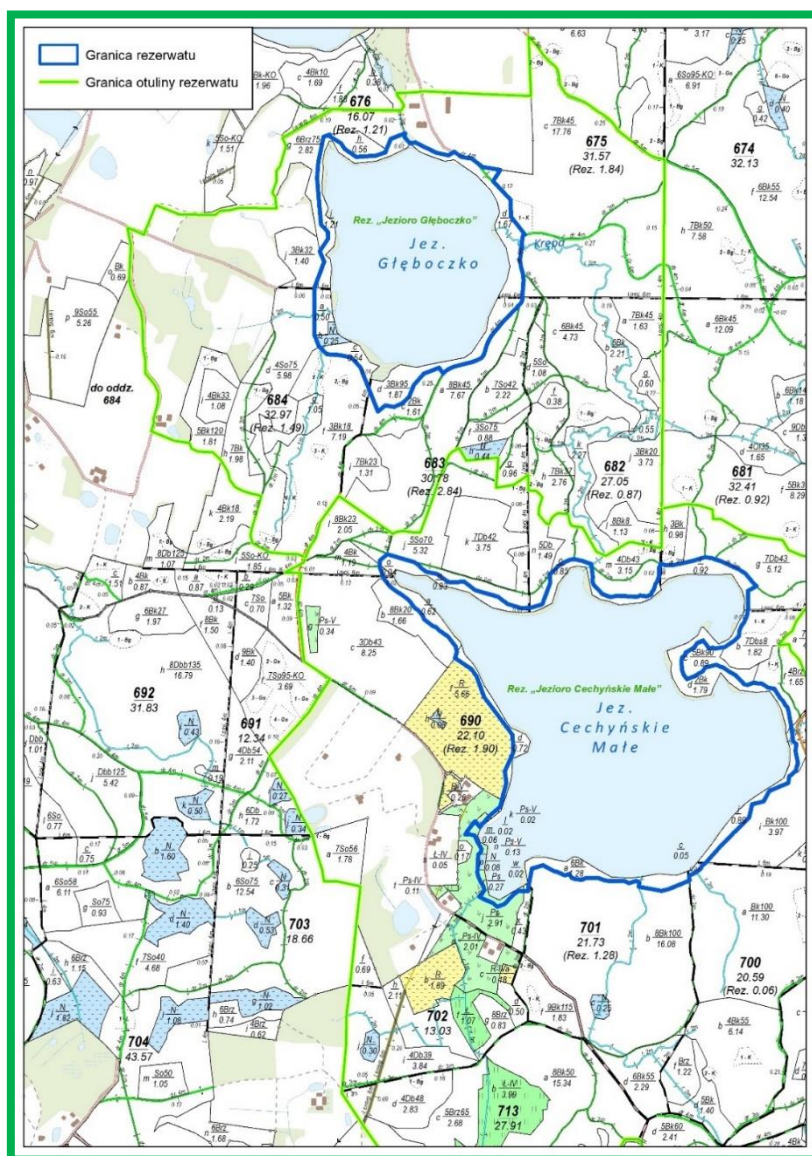
II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenoz naturalnych i półnaturalnych* (bp);
- b) ze względu na główny typ ekosystemu:
 - typ: *wodny (bagienny)* (EW);
 - podtyp: *jezior oligotroficznych* (jo).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 102,72 z czego na gruntach Nadleśnictwa 79,59 ha. Zlokalizowana jest w oddziałach: 675c,~a; 676g,h,j,~b,~f; 682a-l, ~b,~c; 683a-c,f,i,~a,~h,~i; 684d-j,~a,~b.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2017 r. poz. 15).

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Jezioro Głębocko”

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie „Jezioro Głębocko”

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych dane wg PUL na lata 2015-2024	Lokalizacja działań ochronnych	
			adres wg PUL na lata 2015- 2024	adres wg PUL na lata 2025- 2034
1	2	3	4	5
1.	Zahamowanie procesu eutrofizacji i degradacji roślinności wynikającej z antropogenicznego użytkowania północnego brzegu jeziora.	1) Odtworzenie naturalnego charakteru linii brzegowej jeziora poprzez rozebranie nielegalnego pomostu i pozostawienie tego miejsca do naturalnej sukcesji; 2) odtworzenie pasa przybrzeżnej olszyny lub pozostawienie bez ingerencji do naturalnej sukcesji miejsca wykorzystywanego jako dzikie kąpielisko w północnej części jeziora, usunięcie zalegających elementów infrastruktury drewnianej; 3) wzmożenie kontroli terenu rezerwatu przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy z Państwową Strażą Rybacką, Państwową Strażą Łowiecką, Społeczną Strażą Rybacką, Strażą Leśną i Policją.	1) Przy północno-wschodnim brzegu jeziora w pododdziale 16d; 2) w północnej części jeziora, w pododdziale 16d; 3) cały rezerwat	1) Przy północno-wschodnim brzegu jeziora w oddz. 675d; 2) w północnej części jeziora, w oddz. 675d; 3) cały rezerwat
2.	Ograniczenie kłusownictwa i ruchu rekreacyjnego.	Wzmożenie kontroli terenu rezerwatu przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy z Państwową Strażą Rybacką, Państwową Strażą Łowiecką, Społeczną Strażą Rybacką, Strażą Leśną i Policją.	Cały rezerwat.	Cały rezerwat.
3.	Utrzymanie składu gatunkowego i struktury fitocenoz leśnych zgodnych z siedliskiem lasu dębowo-bukowego <i>Fago-Quercetum</i> oraz kwaśnej buczyn <i>Luzulo pilosae-Fagetum</i> .	Na powierzchni 4,96 ha. Prowadzenie umiarkowanych cięć pielęgnacyjnych w celu eliminacji gatunków niepożądanych (świerk) oraz w przypadku określenia takiej potrzeby innych gatunków żeby zapewnić warunki do odnowień naturalnych.	W części pododdziałów leśnych: 16d, 17i, 24d, 25a, 25b, 25c.	W części oddz. 675d, 676i, 683d, 684a, 684b, 684c
4.	Ocena skuteczności realizowanych działań ochronnych w granicach rezerwatu i jego otuliny.	1) Zbadanie właściwości wody i planktonu poprzez pomiary bezpośrednie przy użyciu standardowych urządzeń i zestawów pomiarowych co 6-10 lat w okresie letnim: a) analiza wybranych cech wody (optymalnie): odczyn, barwa, przewodność właściwe, widoczność krążka Secchiego, stężenie fosforu całkowitego, fosforanów i azotu ogólnego, natlenienie warstwy wody w profilu głębokości w okresie letnim, stan bakteriologiczny wody, b) skład gatunkowy, liczebność i biomasa fito- i zooplanktonu w epi-, meta- i hypolimnionie; 2) obserwacje podwodne prowadzone w 3 transektach z wykonaniem zdjęć	Cały rezerwat.	Cały rezerwat.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych dane wg PUL na lata 2015-2024	Lokalizacja działań ochronnych	
			adres wg PUL na lata 2015- 2024	adres wg PUL na lata 2025- 2034
1	2	3	4	5
		fitosocjologicznych, z uwzględnieniem gradientu głębokości, co 6-10 lat w okresie letnim: a) charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu, b) obecność charakterystycznych gatunków roślin, c) obecność gatunków roślin ekspansywnych i inwazyjnych; 3) ocena składu i struktury ichtiofauny co 6-10 lat w okresie letnim; 4) ocena stanu ochrony siedliska 3110, na podstawie metodyki PMŚ GIOŚ, co 6-10 lat w okresie letnim.		

Poniższa tabela przedstawia obowiązujące działania ochronne na obszarze rezerwatu z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Jezioro Głębocko” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-08-675 -d -00	1,67	D-STAN	BRAK	BIO - R
2.	11-03-1-08-675 -~f -00	0,12	DROGI L	-	
3.	11-03-1-08-676 -i -00	1,21	D-STAN	BRAK	BIO - R
4.	11-03-1-08-676 -~c -00	0,01	ROWY	-	
5.	11-03-1-08-683 -d -00	1,87	D-STAN	BRAK	BIO - R
6.	11-03-1-08-683 -~g -00	0,04	LINIE	-	
7.	11-03-1-08-684 -a -00	0,5	D-STAN	BRAK	BIO - R
8.	11-03-1-08-684 -b -00	0,25	BAGNO	-	
9.	11-03-1-08-684 -c -00	0,54	D-STAN	BRAK	BIO - R
10.	11-03-1-08-684 -~c -00	0,04	LINIE	-	
RAZEM		6,25			

W Planie wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych. W tych wydzieleniach leśnych nie stwierdzono świerka pospolitego w składzie gatunkowym drzewostanu, jak również miejscami i pojedynczo.

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie rębne (Rb IIA 40%) na łącznej powierzchni 2,82 ha – oddz. 676g oraz przedrębne (TW, TP) – oddz.: 675c; 676j, 682a,c,d,h; 683a,b,c,f,g,i; 684d,i.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

➤ Rezerwat przyrody „Gniazda orla bielika”

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Czarna Dąbrówka, leśnictwie Unichowo w oddz. 172 g-j,~c.

Powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 3 grudnia 1981 r (M.P. z 1981 r. Nr 29, poz. 271) na powierzchni 10,40 ha. Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 92) w sprawie rezerwatu przyrody „Gniazda orla bielika”, gdzie wskazano powierzchnię 10,57 ha.

W aktualnie opracowywanym planie urządzenia lasu na lata 2025-2034 łączna powierzchnia wymienionych pododdziałów wynosi 10,57 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 10,15 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,12 ha,
- grunty nieleśne - 0,30 ha.

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu starodrzewu sosnowego stanowiącego ostoję bielika.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *faunistyczny* (Fn);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

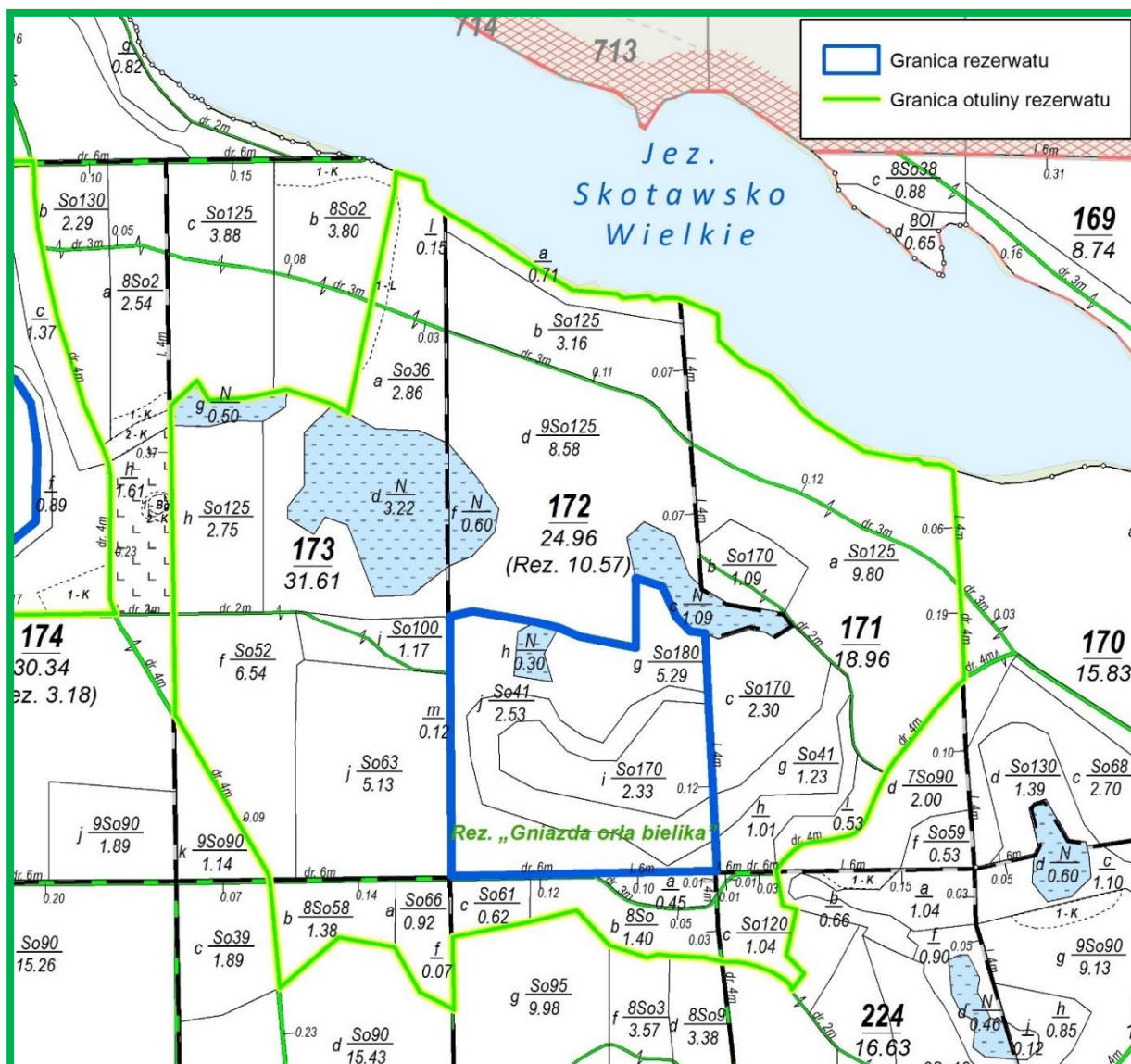
a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *faunistyczny* (PFn);
- podtyp: *ptaków* (pt);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *leśny i borowy* (EL);
- podtyp: *borów nizinnych* (bni).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 59,57 ha (wg aktu powołującego 59,15 ha). Na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowana jest w oddziałach: 171a-c,g-i,~a,~b; 172a-f, ~a,~b,~d; 173a,d-j,l,m,~a;224c,~d,~f; 225a-c,~a,~b; 226a,b,f,~a.

Mapa sytuacyjna rezerwatu „Gniazda orla bielika”

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Gniazda orla bielika” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-12-172 -g -00	5,29	D-STAN	BRAK	BIO - R
2.	11-03-1-12-172 -h -00	0,3	BAGNO	-	
3.	11-03-1-12-172 -i -00	2,33	D-STAN	BRAK	BIO - R
4.	11-03-1-12-172 -j -00	2,53	D-STAN	BRAK	BIO - R
5.	11-03-1-12-172 ~c -00	0,12	LINIE	-	
RAZEM		10,57			

Rezerwat nie posiada planu ochrony. Nadleśnictwo powinno czynnie uczestniczyć w pracach nad jego sporządzeniem, a następnie powinno przestrzegać zapisów planu, gdy taki dokument zostanie zatwierdzony.

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie rębne (Rb IIA 60%) na łącznej powierzchni 3,16 ha – oddz. 172b oraz przedrębne (TP) – oddz.: 173a,f,j; 225c, 226a,b.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat przyrody „Gołębia Góra”**

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Bytów, leśnictwie Miedzierza. Został powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 3 grudnia 1981 r. (M.P. Nr 29, poz. 271§12 z dnia 07.12.1981 r.) na powierzchni 6,95 ha. Według danych przestrzennych GIS (jako powierzchnia poligonu opisanego współrzędnymi punktów załamania granicy rezerwatu, w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992) powierzchnia wynosi 7,36 ha i obejmuje oddz.: 316a, ~a~c.

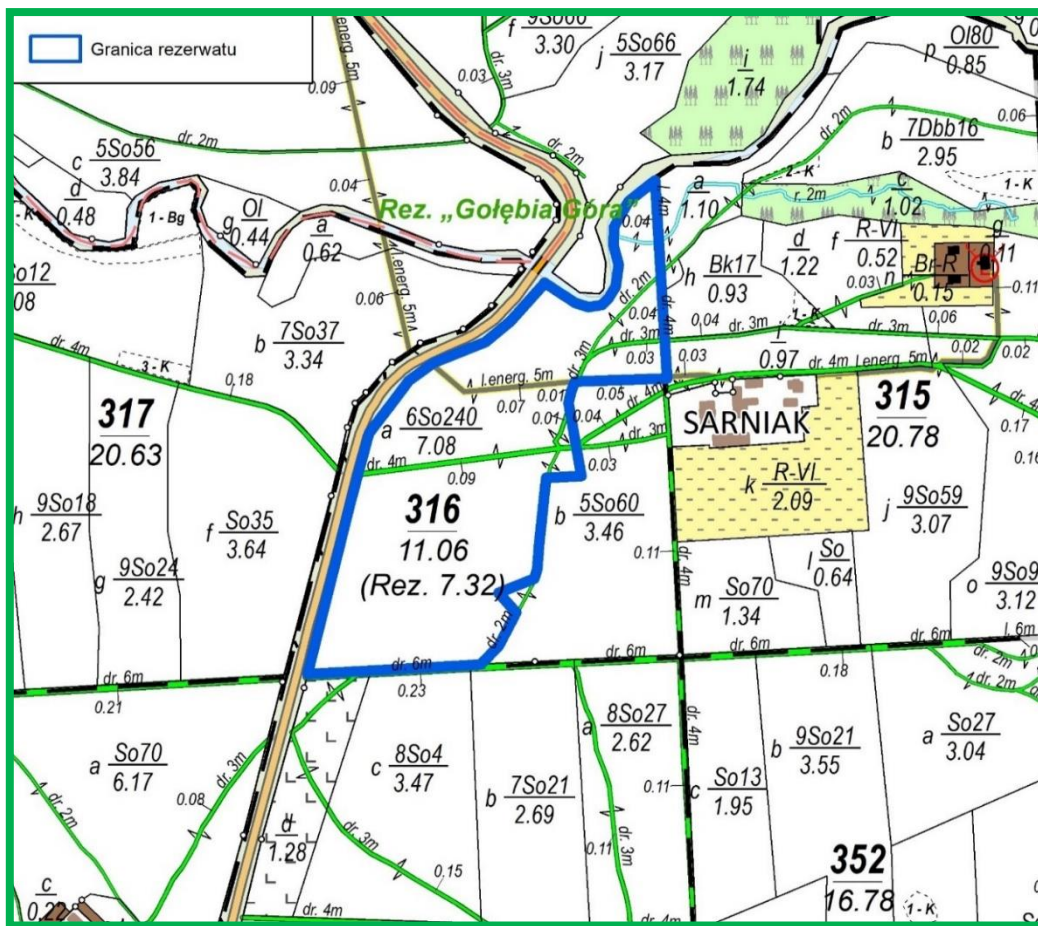
Udział poszczególnych kategorii gruntów przedstawia się następująco:

- grunty zalesione i niezalesione - 7,08 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,28 ha.

Rezerwat utworzono w celu zachowania swoistych cech krajobrazu środkowego biegu rzeki Słupi.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody nie określono rodzaju, typu i podtypu rezerwatu zarówno ze względu na dominujący przedmiot ochrony jak i typ ekosystemu.

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony ani zadań ochronnych.

Mapa sytuacyjna rezerwatu „Gołębia Góra”

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Gołębیا Góra” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-15-316 -a -00	7,08	D-STAN	BRAK	BIO-R
2.	11-03-1-15-316 --a -00	0,17	DROGI L	-	
3.	11-03-1-15-316 --b -00	0,04	LINIE	-	
4.	11-03-1-15-316 --c -00	0,07	L ENERG	-	
RAZEM		7,36			

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat przyrody „Grodzisko Borzytuchom”**

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Borzytuchom, leśnictwie Świerkówko, w oddziale 497. Został powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 21 września 1981 r. (M.P. Nr 26, poz. 231 z dnia 07.10.1981 r.) na powierzchni 27,03 ha. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora

Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2017 r. poz. 4588) w sprawie rezerwatu przyrody "Grodzisko Borzytuchom", gdzie zmieniono powierzchnię na 26,92 ha.

Na podstawie danych z ewidencji gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa powierzchnia rezerwatu według stanu na 1.01.2025 r. wynosi 27,03 ha.

Udział poszczególnych kategorii gruntów przedstawia się następująco:

- grunty zalesione i niezalesione - 24,26 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,63 ha,
- grunty nieleśne - 2,14 ha.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *leśny* (L);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenoz naturalnych i półnaturalnych* (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *różnych ekosystemów* (EE);
- podtyp: *lasów i wód* (lw).

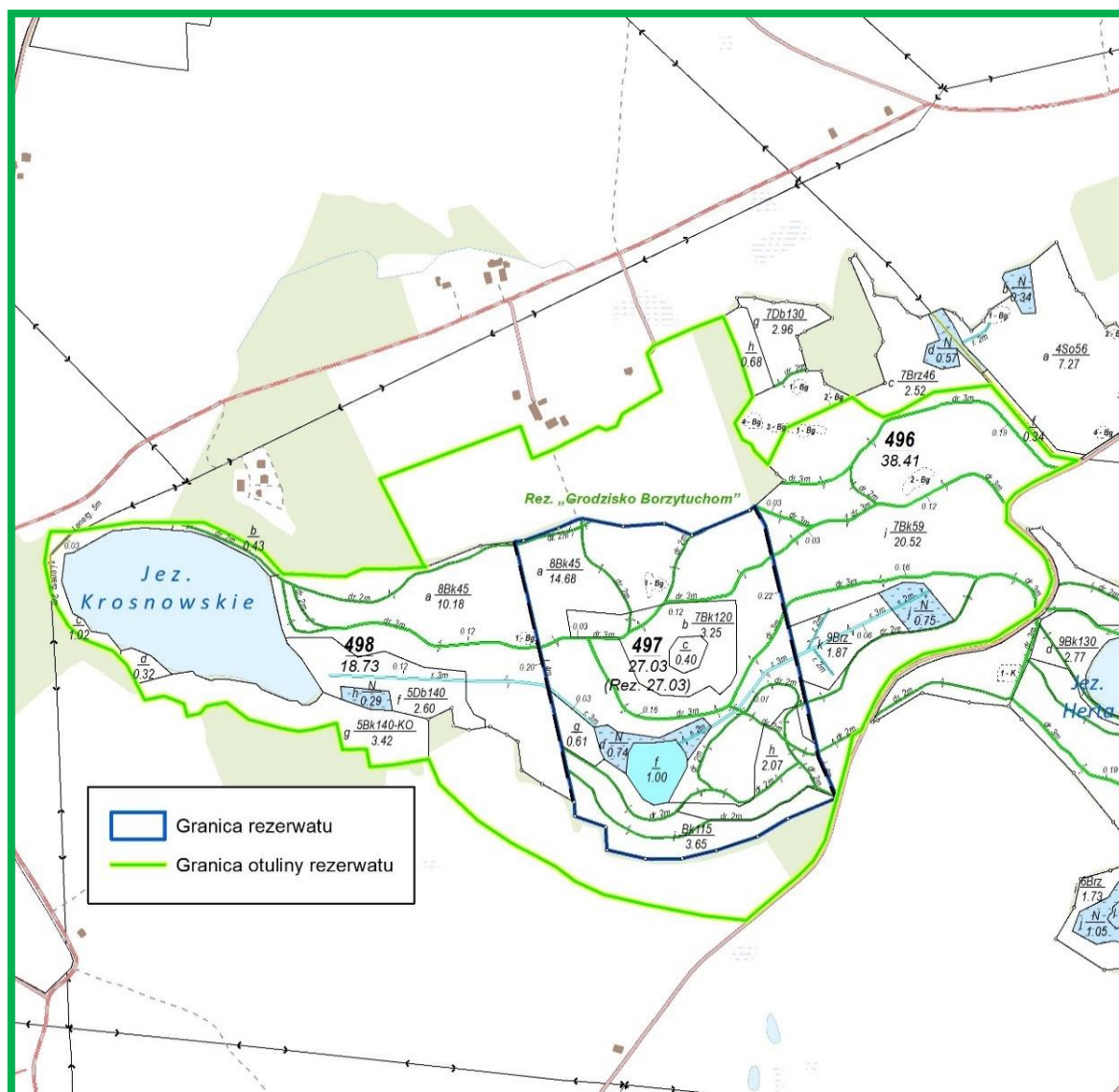
Rezerwat utworzono w celu zachowania ekosystemu lasu bukowego, torfowiska przejściowego i jeziora lobeliowego oraz charakterystycznej dla nich bioty oraz cennych gatunków fauny i flory.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o powierzchni 75,77 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa 42,46 ha. Zlokalizowana jest w oddziałach: 496i-k,~a,~b; 498.

Rezerwat nie posiada planu ochrony. Nadleśnictwo powinno czynnie uczestniczyć w pracach nad jego sporządzeniem, a następnie powinno przestrzegać zapisów planu, gdy taki dokument zostanie zatwierdzony.

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie przedrębne (TP) – oddz.: 496i, 498a.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Grodzisko Borzytuchom”

➤ Rezerwat przyrody „Jeziora Sitna”

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Czarna Dąbrówka, leśnictwie Unichowo w oddziałach: 174g; 175f,g,~c; 176f,~c; 177d,i; 178c,g; 179 i; 180g,n,o. Powołany Zarządzeniem MLiPD z dnia 3 grudnia 1981 r. (M.P. z 1981 r. Nr. 29, poz. 271). Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 1 marca 2018 r. (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 1048) w sprawie rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna”.

W aktualnie opracowywanym planie urządzenia lasu na lata 2025-2034 łączna powierzchnia wynosi 40,45 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 10,97 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,20 ha,
- grunty nieleśne - 29,28 ha.

Celem ochrony jest zachowanie ekosystemów śródlęśnych jezior – lobeliowego i dystroficznego, torfowisk i otaczających je borów bagiennych wraz z charakterystyczną roślinnością oraz populacjami cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *torfowiskowy (T)*;

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf)*;

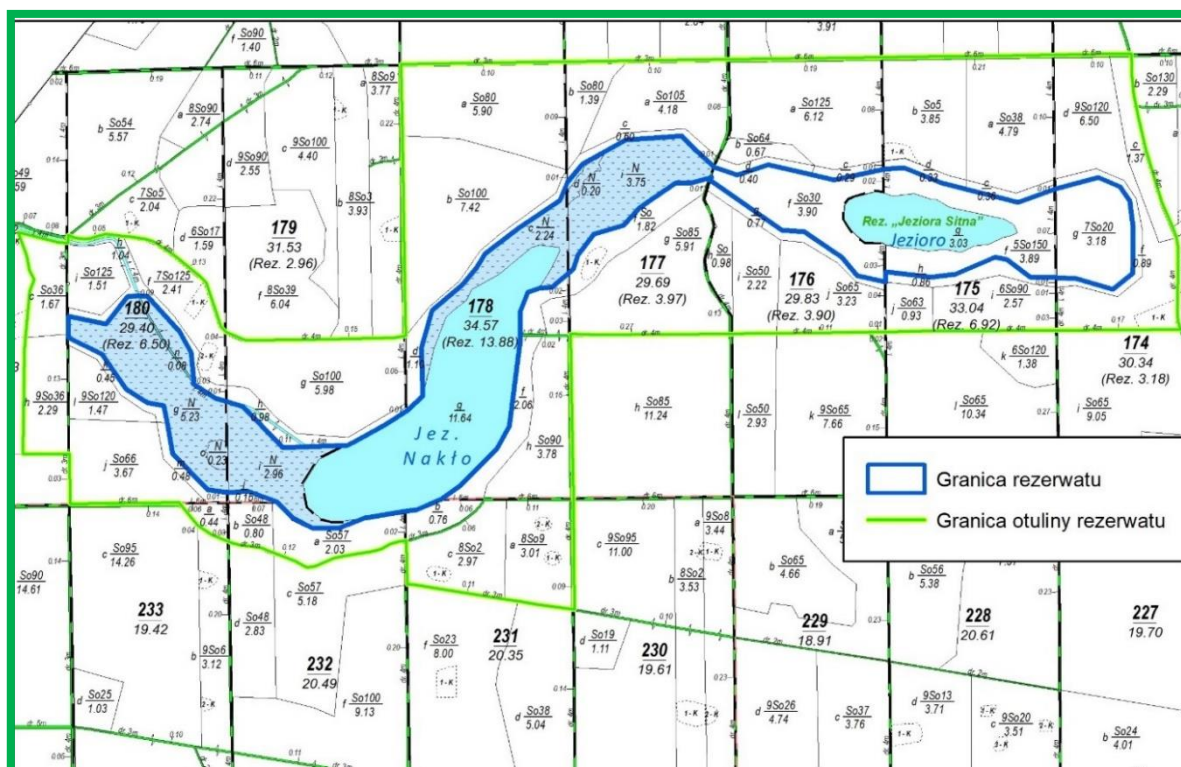
- podtyp: *biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)*;

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *różnych ekosystemów (EE)*;

- podtyp: *mozaiki różnych ekosystemów (me)*.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 106,71 ha (wg aktu powołującego 106,90 ha). Na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowana jest w oddziałach: 174c-f,~c; 175a-d,h-j,~a,~b,~f; 176a-d,g-j,~a,~b,~g; 177a-c,f,g,~a,~b; 178a,b,d,f,h~a~d; 179g,h,j,~b~f; 180f,h-m,~c~h; 181c,h,~c; 231a-c,~b,~c; 232a,b,~b; 233a,~b.

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna”

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-12-174 -g -00	3,18	D-STAN	BRAK	BIO - R
2.	11-03-1-12-175 -f -00	3,89	D-STAN	BRAK	BIO - R
3.	11-03-1-12-175 -g -00	3,03	JEZIORO	-	
4.	11-03-1-12-175 -~c -00	0,07	LINIE	-	
5.	11-03-1-12-176 -f -00	3,9	D-STAN	BRAK	BIO - R
6.	11-03-1-12-176 -~c -00	0,05	LINIE	-	
7.	11-03-1-12-177 -d -00	0,2	BAGNO	-	
8.	11-03-1-12-177 -i -00	3,75	BAGNO	-	
9.	11-03-1-12-178 -c -00	2,24	BAGNO	-	
10.	11-03-1-12-178 -g -00	11,64	JEZIORO	-	
11.	11-03-1-12-179 -i -00	2,96	BAGNO	-	
12.	11-03-1-12-180 -g -00	5,23	BAGNO	-	
13.	11-03-1-12-180 -n -00	0,08	ROWY	-	
14.	11-03-1-12-180 -o -00	0,23	BAGNO	-	
RAZEM		40,45			

Rezerwat nie posiada planu ochrony. Nadleśnictwo powinno czynnie uczestniczyć w pracach nad jego sporządzeniem, a następnie powinno przestrzegać zapisów planu, gdy taki dokument zostanie zatwierdzony.

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie rębne (Rb IIA 60%) na łącznej powierzchni 13,19 ha – oddz.: 175b, 176a, 179g oraz przedrębne (TP) – oddz.: 174c; 175a,j; 176b,h,i,j; 177b; 180j; 181c,h; 231b; 232a,b.

W związku z trwającymi pracami nad opracowaniem projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna” przewiduje się modyfikację wskazań gospodarczych w otulinie rezerwatu zmierzającą do wydłużenia długości okresu odnowienia dla zastosowanych rębni (modyfikacje z rębni częściowej (Rb II) na rębnię stopniową (Rb IV), zmniejszenia procentu poboru grubizny oraz modyfikację cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach bezpośrednio przylegających do jezior oraz w obszarze zlewni bezpośredniej. Modyfikacje zabiegów gospodarczych zostaną wprowadzone na etapie wykonania planu urządzenia lasu z uwzględnieniem zapisów zatwierdzonego planu ochrony rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna”.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ Rezerwat przyrody „Jezioro Cechyńskie Małe”

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminach Studzienice i Bytów, w leśnictwie Jabłończ w oddziałach .: 681 i; 682 o,~a; 683 n,o,~f; 689 d,j,~f; 690 a,d,k,l,n,p,r,w,~b; 700 c,~b; 701 a.

Powołany został Zarządzeniem MLiPD z dnia 11 kwietnia 1985 r. (M.P z 1985 r. Nr. 7, poz. 60). Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 lipca 2012 r. (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 3274) w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Cechyńskie Małe”.

Powierzchnia rezerwatu wynosi 56,17 ha, z czego powierzchnia samego Jeziora Cechyńskie Małe to 47,47 ha. Pozostałe 8,70 ha stanowią grunty Nadleśnictwa, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 8,11 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,07 ha,
- grunty nieleśne - 0,52 ha.

Celem ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego wraz z charakterystycznymi biocenozami, w szczególności populacjami cennych gatunków roślin i zwierząt.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *wodny* (W);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

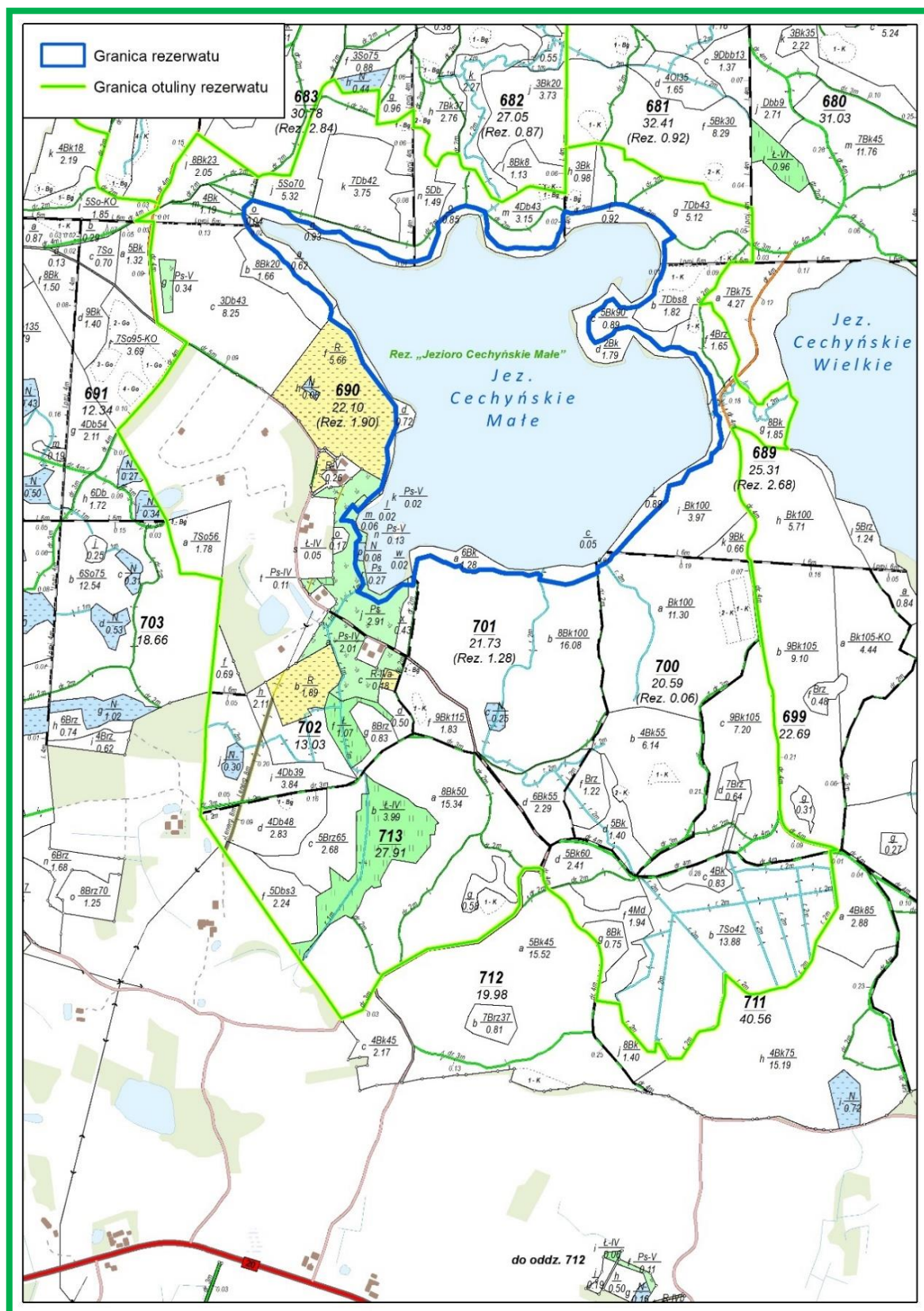
- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenozy naturalnych i półnaturalnych* (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *wodny* (EW);
- podtyp: *jezior oligotroficznych* (jo).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 188,90 ha. Na gruntach Nadleśnictwa zajmuje powierzchnię 167,24 ha i zlokalizowana jest w oddziałach: 681g,h,~b; 682m,n; 683j-m,~b~d; 689b,c,f,g,i,k,~b,~c; 690b,c,f-j,m,o,s,t,x,~a,~c; 699c,d,~a; 700a,b,d,f,~a,~c; 701b-f; 702a-j,~a~c; 703a,f; 711b-g,~a; 713a-g~a,~b.

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony zatwierdzony Zarządzeniem Nr 38/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2013 r. (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3407).

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Jezioro Cechyńskie Małe”

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej oraz krajobrazowej w rezerwacie „Jezioro Cechyńskie Małe”

Lp	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych	
			adres wg PUL na lata 2015-2024	adres wg PUL na lata 2025-2034
1	2	3	4	5
1.	Dostosowanie gospodarki rybackiej do wymogów ochronnych jezior lobeliowych poprzez wprowadzenie do operatu rybackiego i umów dzierżawy jeziora oraz kontrolę przestrzegania zapisów dotyczących kształtowania i utrzymania struktury jakościowej i ilościowej zespołu ryb właściwej dla jezior lobeliowych, ochrony populacji sielawy i szczupaka.	Zarybianie sielawą w ilości min 100 tys. Wylęgu wpuszczanego do jeziora co 2 lata; Zarybianie narybkiem szczupaka, nie młodszym niż narybek letni, w ilości 1000 osobników każdego roku; Materiał do zarybiania musi pochodzić z tego samego jeziora lub sąsiednich jezior leżących w tym samym dorzeczu; Wykluczenie zarybiania gatunkami obcymi i rodzimymi gatunkami karpionymi; Prowadzenie połowów wyłącznie za pomocą sieci stawnych; wykluczenie sieci ciągnionych; Niestosowanie zabiegów zmieniających cechy fizyczne – chemiczne wody, np dokarmianie ryb, wapnowanie wody.	Całe jezioro	Całe jezioro
2.	Utrzymanie wyłączenia jeziora z użytkowania rekreacyjnego i turystycznego	Likwidacja “dzikiej plaży i kąpieliska” przy wschodnim brzegu jeziora, ustawienie szlabanu lub pachółków z drewnianych bali przy zjeździe z drogi leśnej do plaży; Likwidacja pomostów wędkarskich; Kontrola Państwowej Straży Rybackiej i Straży Leśnej; Utrzymanie w należytym stanie tablic informujących o przedmiotach ochrony i zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu.	Oddz. 30f oraz obrzeża całego jeziora	689g oraz obrzeża całego jeziora
3.	Rozrzedzenie drzewostanów – w przypadku ich nadmiernego zwarcia utrudniającego rozwój odnowienia dębowego w fitocenozach kwaśnej dąbrowy <i>Fago</i> – <i>Quercetum</i> i grądu subatlantyckiego <i>Stellario - Carpinetum</i>	Cięcia pielęgnacyjne odsłaniające dęba – według potrzeb rozwojowych odnowienia dębowego. Minimalne zwarcie piętra górnego drzewostanów – przerywane.	23o 24o 30b 30c 30f 32a 32d 40a 41b	682o 683o 689b 689c 689g 690a 690d 700a 701b

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie rębne na łącznej powierzchni 31,82 ha – oddz.: 701f (IIA 60%) 702d (IIA 60%), 702h (IIA 40%), 700a (IVA 30%), 701b (IVA 30%) oraz przedrębne (TW, TP) – oddz.: 681g,h; 682m,n; 683j,k,l,m; 689f,g; 690c; 700b,d; 701d; 702g,i; 711c,d,f; 713a,c.

W Planie wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat przyrody „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”**

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Bytów, leśnictwie Świerkówko w oddziałach .: 723 a,b ~a,~b.

Uznany został Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 161, poz. 1092). Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 listopada 2015 r. (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 3881) w sprawie rezerwatu przyrody „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”.

W aktualnie opracowywanym planie urządzenia lasu na lata 2025-2034 łączna powierzchnia wynosi 25,00, w tym :

- grunty zalesione i niezalesione - 24,76 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,24 ha.

Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk grądowych i łęgowych o cechach naturalnych, porastających zbocza i zagłębienia licznych jarów i wąwozów.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *leśny* (L);

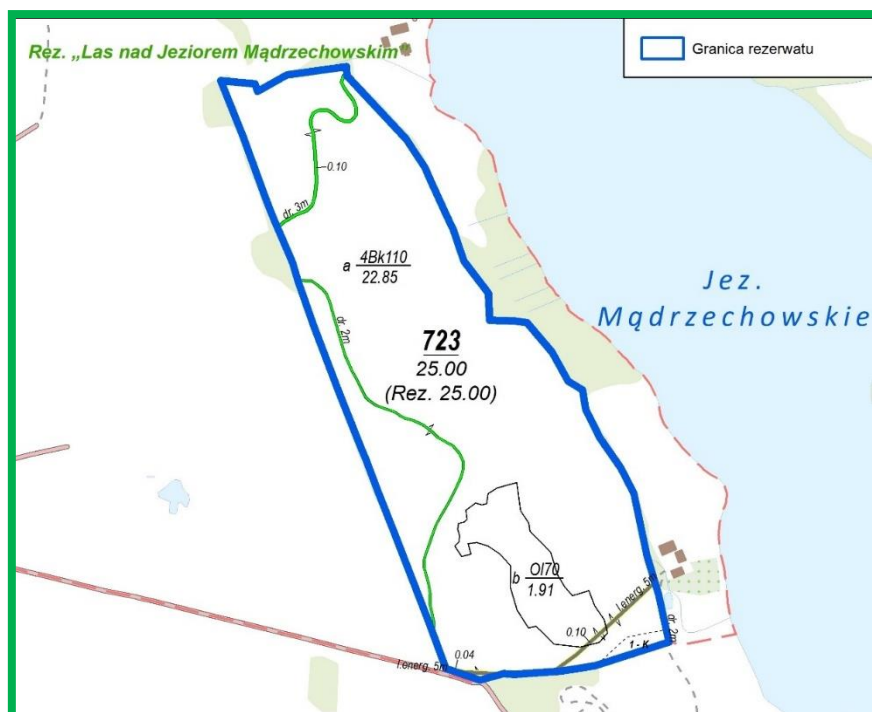
II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenoz naturalnych i półnaturalnych* (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *leśny i borowy* (EL);
- podtyp: *lasów nizinnych* (lni).

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim”

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Las nad Jeziorem Mądrzechowskim” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-04-723 -a -00	22,85	D-STAN	BRAK	BIO - R
2.	11-03-1-04-723 -b -00	1,91	D-STAN	BRAK	BIO - R
3.	11-03-1-04-723 --a -00	0,1	DROGI L	-	
4.	11-03-1-04-723 --b -00	0,14	L ENERG	-	
RAZEM		25,00			

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat przyrody „Dolina Huczka”**

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Kołczygłowy, leśnictwie Gałęźnia, w oddziałach .: 64 k-t,~c.

Powołany został Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 10 października 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Pom.z 2007 r. Nr 147, poz. 2782) na powierzchni 11,95 ha. Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. z 2020 r. poz. 5577) w którym powierzchnię rezerwatu zmieniono na 12,27 ha.

Rezerwat na gruntach Nadleśnictwa obejmuje obszar 6,71 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 6,15 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,56 ha.

Celem ochrony jest zachowanie elementów przyrody nieożywionej – zróżnicowanych form rzeźby terenu z ostrogą erozyjną Huczka, zachowanie cennych biocenoz leśnych i źródliskowych oraz związanych z nimi stanowisk ginących, rzadkich i chronionych gatunków lądowej i wodnej flory i fauny, a także zachowanie stanowiska archeologicznego.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *leśny* (L);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenozy naturalnych i półnaturalnych* (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *leśny i borowy* (EL);
- podtyp: *lasów nizinnych* (lni).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 33,59 ha, z czego na gruntach nadleśnictwa zajmuje powierzchnię 5,48 ha i jest zlokalizowana w oddziałach: 64d-j,w,~d; 85b,~b.

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Dolina Huczka” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-02-64 -k -00	1,54	D-STAN	BRAK	BIO - R
2.	11-03-1-02-64 -l -00	1,6	D-STAN	BRAK	BIO - R
3.	11-03-1-02-64 -m -00	0,18	L ENERG	-	
4.	11-03-1-02-64 -n -00	0,25	D-STAN	BRAK	BIO - R
5.	11-03-1-02-64 -o -00	0,13	L ENERG	-	
6.	11-03-1-02-64 -p -00	0,14	L ENERG	-	
7.	11-03-1-02-64 -r -00	0,22	D-STAN	BRAK	BIO – R
8.	11-03-1-02-64 -s -00	0,03	L ENERG	-	
9.	11-03-1-02-64 -t -00	2,54	D-STAN	BRAK	BIO – R
10.	11-03-1-02-64 -~c -00	0,08	ROWY	-	
RAZEM		6,71			

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ Rezerwat przyrody „Mechowiska Czaple”

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Bytów, leśnictwie Czaple w oddziałach .: 398 h,k,l; 446 c,d; 447 a,j.

Uznany Rozporządzeniem Nr 15/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 18 czerwca 2008 r. (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 60, poz. 1731) na powierzchni 9,70 ha. Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 91) w sprawie rezerwatu przyrody „Mechowiska Czaple”, w którym zmieniono powierzchnię rezerwatu na 9,36 ha.

Na podstawie danych z ewidencji gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa powierzchnia rezerwatu według stanu na 1.01.2025 r. wynosi 9,22 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 0,99 ha,
- grunty nieleśne - 8,23 ha.

Celem ochrony jest zachowanie zespołu torfowisk soligenicznych w dolinie niewielkiego cieku oraz cennych ekosystemów wodnych, bagiennych, łąkowych i leśnych.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *torfowiskowy* (T);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

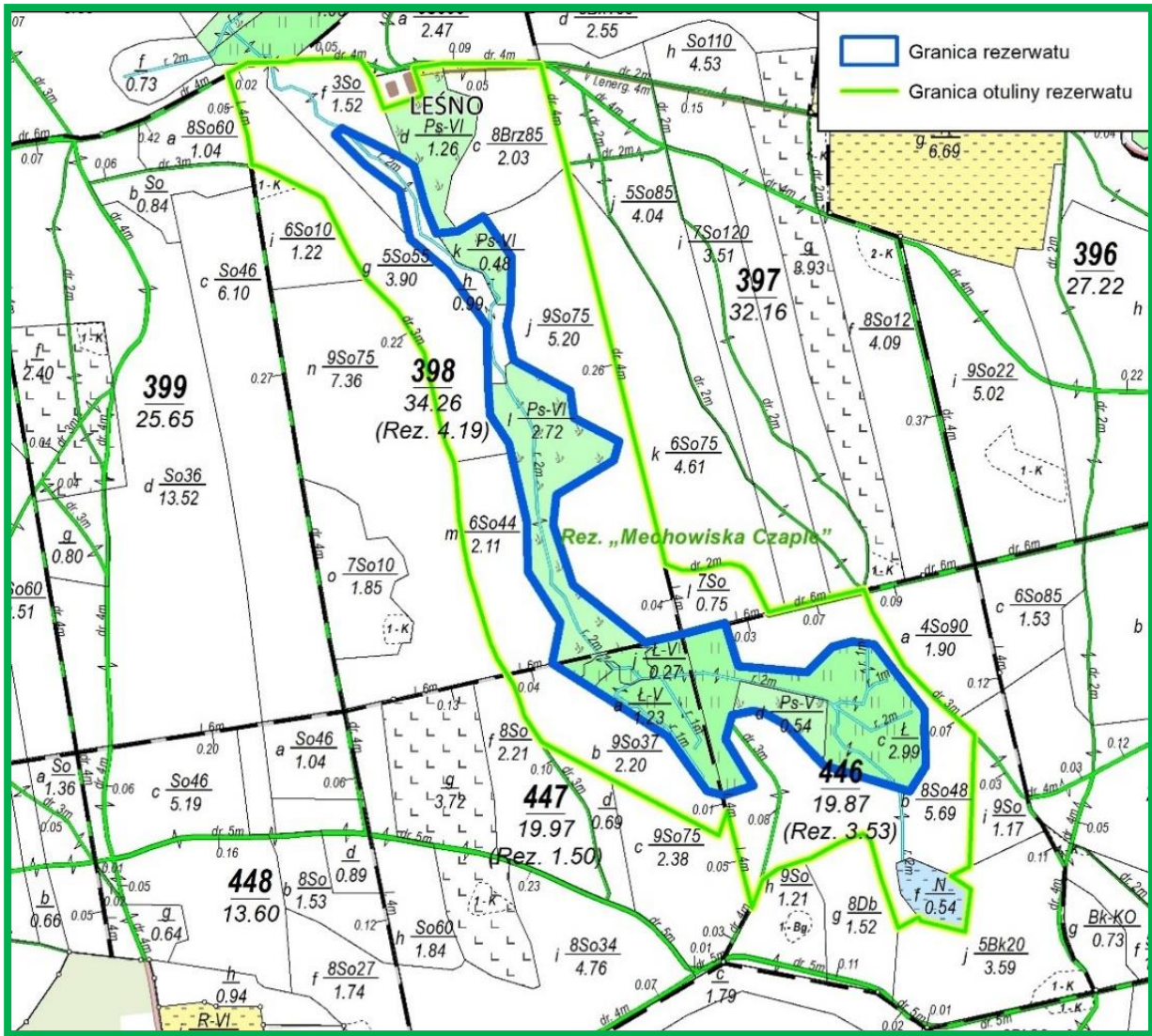
a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: *biocenotyczny i fizjocenotyczny* (PBf);
- podtyp: *biocenoz naturalnych i półnaturalnych* (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *torfowiskowy (bagienny)* (ET);
- podtyp: *torfowisk niskich* (tn).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 25,92 ha (wg aktu powołującego 25,61 ha). Znajduje się ona w całości na gruntach Nadleśnictwa w oddz.: 397l; 398c-g,j,m,~a,~b,~d,~g; 446b,f,b,~b,~f; 447b~b.

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Mechowiska Czaple”

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Mechowiska Czaple” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-14-398 -h -00	0,99	D-STAN	BRAK	BIO – R
2.	11-03-1-14-398 -k -00	0,48	PS	-	
3.	11-03-1-14-398 -l -00	2,72	PS	-	
4.	11-03-1-14-446 -c -00	2,99	Ł	-	
5.	11-03-1-14-446 -d -00	0,54	PS	-	
6.	11-03-1-14-447 -a -00	1,23	Ł	-	
7.	11-03-1-14-447 -j -00	0,27	Ł	-	
RAZEM		9,22			

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony. Nadleśnictwo powinno czynnie uczestniczyć w pracach nad sporządzaniem planu ochrony dla rezerwatu, a następnie powinno przestrzegać zapisów planu, gdy taki dokument zostanie zatwierdzony.

W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie przedrębne (TP) – oddz.: 397l; 398g,j; 446b, 447b.

W *Planie* wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

➤ **Rezerwat przyrody „Skotawskie Łąki”**

Rezerwat położony jest w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, gminie Czarna Dąbrówka, w leśnictwie Obrowo w oddziałach .: 167 f-i,k,l; 221 f-h,m,o,p,r; 222 c,i,j; 250 b,i,j-o; 251 a,i,j,l,p,r,~d,~f; 252 h,~h,~i; 253 f; 305 a~f; 306 a,~g.

Powołany Rozporządzeniem Nr 23/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 7 listopada 2008 r. (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 123, poz. 2935) na powierzchni 54,78 ha. Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 maja 2022 r. (Dz. Urz. z 2022 r. poz. 2250) w sprawie rezerwatu „Skotawskie Łąki” wskazujące powierzchnię 55,10 ha.

W aktualnie opracowywanym planie urządzenia lasu na lata 2025-2034 łączna powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 40,02 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 6,11 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 1,32 ha,
- grunty nieleśne - 32,59 ha.

Celem ochrony jest zachowanie zespołu torfowisk soligenicznych i topogenicznych w obszarze źródłiskowym rzeki Skotawy oraz cennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533), rezerwat został zaliczony do:

I. Rodzaj rezerwatu - *torfowiskowy* (T);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

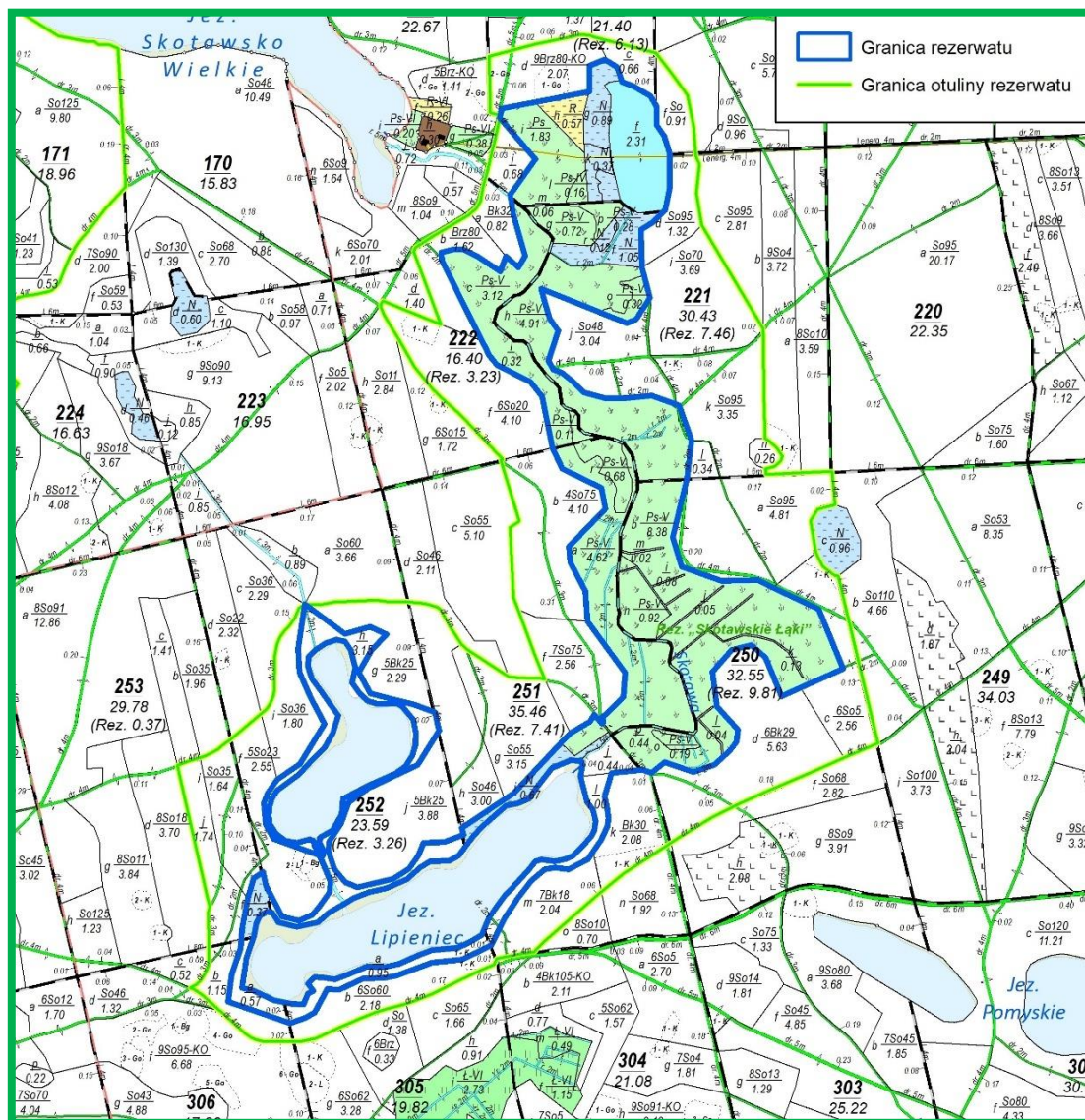
- typ: *fizjocenotyczny* (PFi);
- podtyp: *zbiorowisk nieleśnych* (zn);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: *łąkowy, pastwiskowy, murawowy i zaroślowy* (EŁ);
- podtyp: *łąk hydrofilnych* (łh).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o łącznej powierzchni 72,19 ha (wg aktu powołującego 71,74 ha). Zlokalizowana jest ona w całości na gruntach Nadleśnictwa w oddz: 166f; 167c,d,j,~b~d; 221d,i-l,n,~c,~d; 222a,b,f,~b; 250a,c,d,~c,~d; 251b,f-h,k,m,~b,~c; 252f,g,i,j,~c,~d; 253i,j,~b,~c; 305b,~c; 306b,~f.

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony, ale obowiązują zadania ochronne zatwierdzone Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 lipca 2023 w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody.

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Skotawskie Łąki”

Zadania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie „Skotawskie Łaki”

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Zakres zadań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych	
			adres wg PUL na lata 2015-2024	adres wg PUL na lata 2025-2034
1	2	3	4	5
1.	Zapewnienie prawidłowego działania zastawek zlokalizowanych na rowach melioracyjnych oraz regulacja poziomu piętrzenia w celu umożliwienia koszenia łąk	Utrzymanie 17 szt. zastawek w stanie zapewniającym ich prawidłowe funkcjonowanie. Niedopuszczanie do rozmycia brzegów rowów w sąsiedztwie zastawek – w razie konieczności uzupełnienie obrzeży gruntem rodzimym, ewentualnie wzmocnienie faszyną lub drewnianymi palikami. Możliwa ręczna regulacja wysokości zastawek w zakresie 5 – 20 cm poniżej poziomu gruntu w zależności od warunków wodnych przy zastawce. W terminie 2 - trzech tygodni przed koszeniem dopuszczalna ręczna regulacja wysokości zastawek w celu obniżenia poziomu wody i umożliwienie koszenia. Po zakończeniu koszenia przywrócić poprzednie parametry zastawek.	327f 352a 351h 351i 351j 351b 351k 351l	221h 251a 250b 250m 250i 250j 250k 250l
2.	Ekstensywne koszenie łąk i usuwanie drzew i krzewów z powierzchni łąk	Na powierzchni ok 25 ha. Na powierzchniach z wysiękiem wód oraz powierzchniach podmokłych kosić ręcznie; Na pozostałych powierzchniach dopuszczalne wykaszanie mechaniczne przy użyciu sprzętu przystosowanego do pracy na terenie podmokłym i wyposażonego w dodatkowe koła zmniejszające nacisk opon na powierzchnię. Przy tym podczas koszenia nie należy wykorzystywać sprzętu mechanicznego naruszającego i niszczącego strukturę gleby; Nie kosić od zewnątrz do środka płatów; Koszenie na wysokości ok 15 cm (ponad warstwą mszystą); Wycinkę drzew i krzewów oraz późniejszych odrosli wykonywać równocześnie z wykaszaniem; Pozyskana biomasę usunąć poza rezerwat bez użycia ciężkiego sprzętu w terminie do dwóch tygodni od wykonania zabiegu; Nie prowadzić jednocześnie wykaszania całej powierzchni poddawanej zabiegom. Obszar wykaszany podzielić na kilka mniejszych kwater; Podczas wykaszania każdego roku należy pozostawić inne powierzchnie niekoszone (15-20% całkowitej powierzchni koszonej). Prace wykonywać corocznie w terminie od 15 lipca do 15 września.	300f 300g 300h 300i 327c 327d 327f 328c 351b 352a	167f 167g 167h 167i 221f 221g 221h 222c 250b 251a
3.	Kontrolowany odłów ryb bentosożernych – powodujących zmaczenie osadów dennych, w celu stworzenia korzystnych warunków dla rozwoju roślinności	Odlów gatunków ryb bentosożernych i obcych przy użyciu sieci stawnych z wykorzystaniem łodzi wiosłowej również w okresie ich tarła i tuż przed nim, tak by nie dopuszczać do masowego rozrodu; wypuszczanie wszystkich złowionych, zdrowych ryb drapieżnych, które eliminują mniejsze osobniki ryb bentosożernych; odłów prowadzić bez stosowania zanęt. Odlów prowadzić po okresie ochronnym ryb drapieżnych. Należy prowadzić kartę odłowu i odnotowywać ilość szt. lub masę złowionych ryb, a także notować gatunek wypuszczonych ryb drapieżnych.	Dz. Ewid 4/1 obr. Łupawsko	Dz. Ewid 4/1 obr. Łupawsko

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do rezerwatu przyrody „Skotawskie Łąki” na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow.	Wsk. gosp.	Rodzaj BIO
1	2	3	4	5	6
1.	11-03-1-13-167 -f -00	2,31	JEZIORO	-	
2.	11-03-1-13-167 -g -00	0,89	BAGNO	-	
3.	11-03-1-13-167 -h -00	0,57	R	-	
4.	11-03-1-13-167 -i -00	1,83	PS	-	
5.	11-03-1-13-167 -k -00	0,37	BAGNO	-	
6.	11-03-1-13-167 -l -00	0,16	PS	-	
7.	11-03-1-13-221 -f -00	1,05	BAGNO	-	
8.	11-03-1-13-221 -g -00	0,72	PS	-	
9.	11-03-1-13-221 -h -00	4,91	PS	-	
10.	11-03-1-13-221 -m -00	0,06	ROWY	-	
11.	11-03-1-13-221 -o -00	0,32	PS	-	
12.	11-03-1-13-221 -p -00	0,28	PS	-	
13.	11-03-1-13-221 -r -00	0,12	BAGNO	-	
14.	11-03-1-13-222 -c -00	3,12	PS	-	
15.	11-03-1-13-222 -i -00	0,32	ROWY	-	
16.	11-03-1-13-222 -j -00	0,11	PS	-	
17.	11-03-1-13-250 -b -00	8,38	PS	-	
18.	11-03-1-13-250 -i -00	0,08	ROWY	-	
19.	11-03-1-13-250 -j -00	0,05	ROWY	-	
20.	11-03-1-13-250 -k -00	0,13	ROWY	-	
21.	11-03-1-13-250 -l -00	0,04	ROWY	-	
22.	11-03-1-13-250 -m -00	0,02	ROWY	-	
23.	11-03-1-13-250 -n -00	0,92	PS	-	
24.	11-03-1-13-250 -o -00	0,19	PS	-	
25.	11-03-1-13-251 -a -00	4,62	PS	-	
26.	11-03-1-13-251 -i -00	0,67	BAGNO	-	
27.	11-03-1-13-251 -j -00	0,44	D-STAN	BRAK	BIO - R
28.	11-03-1-13-251 -l -00	1	D-STAN	BRAK	BIO - R
29.	11-03-1-13-251 -p -00	0,44	ROWY	-	
30.	11-03-1-13-251 -r -00	0,68	PS	-	
31.	11-03-1-13-251 --d -00	0,04	ROWY	-	
32.	11-03-1-13-251 --f -00	0,04	DROGI L	-	
33.	11-03-1-13-252 -h -00	3,15	D-STAN	BRAK	BIO - R
34.	11-03-1-13-252 --h -00	0,02	LINIE	-	
35.	11-03-1-13-252 --i -00	0,05	ROWY	-	
36.	11-03-1-13-253 -f -00	0,37	BAGNO	-	
37.	11-03-1-13-305 -a -00	0,95	D-STAN	BRAK	BIO - R
38.	11-03-1-13-305 --f -00	0,01	LINIE	-	
39.	11-03-1-13-306 -a -00	0,57	D-STAN	BRAK	BIO - R
40.	11-03-1-13-306 --g -00	0,02	LINIE	-	
RAZEM		40,02			

W Planie wyłączenia leśne leżące w granicach rezerwatu przyrody zaliczono do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Nadleśnictwo powinno czynnie uczestniczyć w pracach nad sporządzaniem planu ochrony dla rezerwatu, a następnie powinno przestrzegać zapisów planu, gdy taki dokument zostanie zatwierdzony. W otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano użytkowanie rębne (Rb IIIAU 80%) na łącznej powierzchni 2,07 ha – oddz. 167d oraz przedrębne (TW, TP) – oddz.: 167c,j; 221i,j; 222a,f; 250d; 251b,f,g,h,k; 252f,g,i,j; 253i,j; 305b, 306b.

3.3.2. Park krajobrazowy

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, został utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 roku Nr X/42/81 w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. WRN w Słupsku z 1981r. Nr 9, poz. 23).

W związku z wejściem w życie szeregu ustaw powiązanych z funkcjonowaniem Parku, zaistniała konieczność dostosowania zapisów w prawie miejscowym wydawanym na podstawie tych ustaw. Obecnie obowiązującym aktem prawnym w sprawie Parku jest Uchwała Nr 262/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”(Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2945).

Powyższa uchwała nie zmienia zapisów dotyczących granic Parku. Zachowano także większość zapisów dotyczących zakazów obowiązujących w Parku.

Park położony jest na terenie województwa pomorskiego, powiatu bytowskiego i słupskiego, w gminach: Borzytuchom, Bytów, Czarna Dąbrówka, Dębica Kaszubska, Kobylnica, Kołczygłowy i Słupsk, Trzebielino. Ogółem obejmuje obszar o powierzchni 37 040,00 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zajmuje powierzchnię 15 169,37 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa – 10 708,04 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 9 849,89 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 306,33 ha,
- grunty nieleśne - 551,82 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje oddziały: 2-157; 158a-c,i-k,~b; 161-210; 215-239; 244-293; 300a-c,~a; 301-353; 354a-h,~a; 355a-k,o-t,~a,~b; 356-383, 384a-c,~a; 393l,~f; 394-411; 412a-bx,~a,~c,~d, 413a-d,~c,~d; 415a-i,~a,~c; 416-433; 434a-d,g,~a-~c; 444c-i,~b; 445-447; 448a-h,~a~b; 449-455; 457x,~a,~b; 458a-c,~a~c,~f; 460a-i,m,~b-~d; 461a-g,~c,~d; 462a-

j,~a,~c,~d; 463-468; 469a-m,~a,~g; 470a-g,~a,~g; 476a-h,k-m,~a; 478a-c,~a; 496-504; 512a-d,~a; 523; 524a-g,~a,~b; 525a,b,~b; 556a-d,g-k,~a,~b.

Szczególne cele ochrony Parku:

- w zakresie ochrony wartości przyrody nieożywionej i gleb:
 - a) zachowanie zespołu form ukształtowania rzeźby terenu Parku, szczególnie dolin rzecznych, rynien i wytopisk, pagórów morenowych i innych elementów rzeźby decydujących o zróżnicowaniu siedliskowym i bioróżnorodności Parku, na poziomie gatunkowym, ekosystemowym i krajobrazowym,
 - b) przeciwdziałanie antropogenicznym przekształceniom naturalnych form ukształtowania terenu, w tym szczególnie naturalnej struktury i morfodynamiki dolin rzek i strumieni, a także utrzymanie warunków zachodzenia kształtujących je naturalnych procesów,
 - c) zachowanie struktury oraz zróżnicowania gleb i osadów organicznych oraz warunków ich kształtowania i funkcjonowania, w tym szczególnie uwodnienia torfowisk, przeciwdziałanie procesom humifikacji, eutrofizacji i erozji gleb oraz złóż osadów organicznych,
 - d) zabezpieczenie i indywidualna ochrona wyróżniających się obiektów przyrody nieożywionej – naturalnych lub interesujących z punktu widzenia naukowego fragmentów dolin i kształtujących je procesów, kompleksów źródeł i torfowisk, zbiorników wodnych, głązów narzutowych, odsłoneń geologicznych i innych elementów przyrody nieożywionej,
 - e) zachowanie szczególnych walorów środowiska wodnego Parku, zwłaszcza jezior lobeliowych i cieków o naturalnym charakterze,
 - f) utrzymanie lub przywrócenie naturalnego charakteru reżimów hydrologicznych oraz struktury i morfodynamiki cieków, w tym ograniczanie negatywnych oddziaływań na wody Parku różnych form gospodarczego korzystania z wód, szczególnie energetyki wodnej i rybactwa,
 - g) poprawa lub utrzymanie dobrego stanu biologicznego i chemicznego wód stojących i płynących, w tym szczególnie ograniczenie procesów ich eutrofizacji, humizacji i zanieczyszczenia, przeciwdziałanie intensyfikacji wykorzystania rekreacyjnego wód i związanych z tym negatywnych oddziaływań,
 - h) ochrona jakości i zasobów wód podziemnych oraz ich powiązań z kształtowanymi przez nie ekosystemami hydrogenicznymi,

- i) utrzymanie, odtwarzanie lub przywracanie naturalnej retencyjności ekosystemów hydrogenicznych i ich zlewni, decydującej o zachowaniu ich naturalnego reżimu hydrologicznego, stabilizacja uwodnienia oraz przeciwdziałanie odwadnianiu i przesuszeniu wilgotnych łąk i torfowisk oraz będącym ich skutkiem procesom mineralizacji torfów, eutrofizacji i humifikacji wód; hamowanie sukcesji roślinności leśnej na otwarte torfowiska następującej w wyniku ich przesuszenia; w zakresie ochrony wartości przyrody ożywionej:
- a) zachowanie bogactwa szaty roślinnej z jej różnorodnością botaniczną i regionalną specyfiką ekosystemów leśnych i nieleśnych, zwłaszcza zbiorowisk wodnych, źródłiskowych, torfowiskowych i łąkowych,
- b) zachowanie różnorodności oraz utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych objętych ochroną prawną oraz trwałe zabezpieczenie formalnoprawne w formie powierzchniowych form ochrony przyrody najcenniejszych fragmentów siedlisk, w szczególności takich jak: 3110 jeziora lobeliowe, 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*, 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, 7130 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 9110-1 kwaśna buczyna niżowa, 9130-1 żyzna buczyna niżowa, 9160 grąd subatlantycki, 9190 las bukowo-dębowy, 91D0-1 brzezina bagienna, 91D0-2 sosnowy bór bagienny, 91E0 łęg jesionowo-olszowy,
- c) zabezpieczenie najcenniejszych obiektów obejmujących płaty siedlisk chronionych oraz stanowiska i siedliska zagrożonych gatunków przed degradacją związaną z zainwestowaniem, zmianami form użytkowania lub zniszczeniem, poprzez objęcie formami ochrony prawnej przewidzianymi Ustawą o ochronie przyrody, w szczególności ochroną rezerwatową oraz ochroną w formie użytków ekologicznych,
- d) przywrócenie walorów przyrodniczych ekosystemów częściowo utraconych lub naruszonych w wyniku gospodarki lub innych działań człowieka,
- e) zachowanie lub odtworzenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz naturalnego charakteru ekosystemów rzek oraz mniejszych cieków, w szczególności ich naturalnych

- koryt, krawędzi i zboczy wraz z mozaiką zbiorowisk roślinnych, stanowiących ostoje rzadkich i zagrożonych gatunków,
- f) zachowanie pełnego zróżnicowania oraz utrzymanie lub przywrócenie dobrego stanu naturalnych zbiorników wodnych, w tym jezior, szczególnie lobeliowych, mezotroficznych i dystroficznych oraz najcenniejszych spośród jezior eutroficznych i starorzeczy,
 - g) zabezpieczenie przez odwodnieniem i innymi zmianami reżimu hydrologicznego oraz utrzymanie lub poprawa stanu ochrony torfowisk i innych ekosystemów bagiennych i zależnych od wód,
 - h) utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnych form gospodarki rolnej kształtującej ekosystemy półnaturalne, w tym łąkowo-pastwiskowego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo, zachowanie areału ekstensywnie użytkowanych terenów rolnych oraz przeciwdziałanie intensyfikacji użytkowania obiektów szczególnie cennych przyrodniczo,
 - i) wspieranie procesów unaturalniania ekosystemów leśnych, zintegrowanych z ochroną przyrody, w szczególności unaturalnienie lasów w zakresie składu gatunkowego drzewostanów, w kierunku ich zgodności z roślinnością potencjalną, oraz w zakresie odtworzenia obfitości elementów kluczowych dla podtrzymywania leśnej różnorodności biologicznej (w tym: drzewa martwe, drzewa biocenotyczne),
 - j) kształtowanie struktury wiekowej i przestrzennej lasów w kierunku zapewnienia większego udziału lasów w stadiach dojrzałych i lasów w naturalnym stadium terminalnym,
 - k) zabezpieczenie przed wprowadzaniem i rozprzestrzenianiem się gatunków obcych geograficznie i ekologicznie oraz ograniczenie synantropizacji roślinności siedlisk leśnych i nieleśnych, szczególnie we fragmentach cennych przyrodniczo, poprzez systematyczną eliminację obcych gatunków ekspansywnych, w tym szczególnie uznanych za gatunki inwazyjne,
 - l) zapewnienie warunków dla funkcjonowania populacji chronionych, rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków glonów, grzybów (w tym porostów), mszaków, roślin naczyniowych, bezkręgowców, ryb (w tym minogów), płazów, gadów, ptaków i ssaków, w tym w szczególności: gatunków charakterystycznych dla wód płynących,
 - m) zabezpieczenie stanowisk i siedlisk gatunków chronionych, rzadkich, ginących i zagrożonych, w szczególności tych, o których mowa w punkcie „l” przed zniszczeniem lub uszkodzeniem podczas realizacji gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej, w tym

zapewnienie wykrywalności stanowisk, które mogą być narażone na wpływ prac wykonywanych w ramach tej gospodarki,

- n) zabezpieczenie przed wzrostem penetracji ludzkiej i innymi formami antropopresji najważniejszych ostoi antropofobnych gatunków zwierząt, ograniczenie wpływu rekreacji i turystyki na gatunki antropofobne, zapewnienie warunków dla migracji fauny, szczególnie wodnej, w obrębie Parku oraz między Parkiem a jego otoczeniem w skali regionu oraz przeciwdziałanie fragmentacji cieków i ich dolin, a także kompleksów leśnych,
- o) utrzymanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych, umożliwiających swobodne migracje zwierząt, likwidacja barier lub ograniczanie ich wpływu na migracje fauny, szczególnie ryb, jak również ograniczanie śmiertelności zwierząt, szczególnie ryb, ssaków i płazów na szlakach migracji,
- p) zachowanie i odtwarzanie zadrzewień przydrożnych, w tym alei i szpalerów drzew, stanowiących ostoję licznych chronionych i zagrożonych gatunków oraz pełniących funkcję lokalnych korytarzy umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i rozprzestrzenianie rzadkich gatunków porostów i grzybów,
- q) ochrona przestrzeni rolniczej, w tym cennych ekosystemów segetalnych, przed zainwestowaniem, w tym zabudową; w zakresie ochrony wartości historycznych i kulturowych:
 - a) zachowanie pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego, w tym o własnej formie krajobrazowej,
 - b) ochrona dziedzictwa kulturowego i ciągłości historycznej regionu poprzez zachowanie lub rewaloryzację:
 - historycznych układów ruralistycznych: wsi o układzie ulicówek oraz wsi owalnicowych wraz z pozostałościami tradycyjnego budownictwa, w tym przede wszystkim budynków o konstrukcji szkieletowej,
 - dworów i pałaców wraz z pozostałościami historycznych założeń parkowych i zespołów folwarcznych,
 - zabytkowych kościołów o konstrukcji szachulcowej oraz pozostałości starych cmentarzy przykościelnych,
 - starych cmentarzy związanych z dawnym osadnictwem, historycznych cmentarzy rodowych oraz miejsc pamięci,
 - obiektów i budowli związanych z gospodarką leśną, rolną i wodną,

- c) zachowanie interesujących i zabytkowych obiektów techniki: zabudowań i urządzeń technicznych elektrowni wodnych,
 - d) zachowanie historycznej sieci dróg o brukowanej nawierzchni,
 - e) ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez konserwację, właściwe użytkowanie i adaptację wszelkich obiektów kultury materialnej, rekonstrukcję lub odtworzenie układów przestrzennych, w tym historycznych parków, odbudowę obiektów i przywrócenie niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
 - f) przeciwdziałanie zjawiskom presji inwestycyjnej na obszarach o wysokiej randze historyczno-kulturowej oraz w bezpośrednim i bliskim otoczeniu obiektów zabytkowych,
 - g) przeciwdziałanie presji inwestycyjnej zaburzającej tradycyjny charakter zwartej zabudowy wsi, a zwłaszcza ograniczenie zjawiska rozpraszania zabudowy oraz zastępowania zabudowy zagrodowej zabudową mieszkaniową,
 - h) działania na rzecz poprawy dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza historycznych dworów i pałaców wraz z założeniami parkowymi oraz elektrowni wodnych;
- 4) w zakresie ochrony walorów krajobrazowych:
- a) zachowanie krajobrazów głównej doliny rzecznej i jej dopływów, zarówno o charakterze naturalnym, jak i wkomponowanego w krajobraz systemu hydroenergetycznego Słupi,
 - b) zachowanie kompleksów leśnych w całej ich różnorodności krajobrazowej, zwłaszcza malowniczych krajobrazów leśno-wodno-torfowiskowych,
 - c) zachowanie wnętrza, punktów i otwarc widokowych wraz ze strefami ekspozycji widokowej zarówno w krajobrazie o charakterze naturalnym, jak i w krajobrazie kulturowym,
 - d) zachowanie zadrzewień przydrożnych, w szczególności starych alei i szpalerów o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych,
 - e) ochrona i rewaloryzacja szczególnych wartości krajobrazowych Parku, w szczególności bezleśnych dolin, śródleśnych polan, torfowisk, jezior i zbiorników wodnych, terenów eksponowanych widokowo związanych z urozmaiconą rzeźbą terenu oraz obszarów współlistnienia krajobrazu naturalnego i kulturowego,
 - f) eliminacja lub ograniczenie występowania elementów dysharmonijnych, niekorzystnie wpływających na walory krajobrazowe, w szczególności obiektów budowlanych o agresywnej, dominującej i obcej w krajobrazie formie, skali

i kolorystyce oraz obiektów nowej wielkoprzestrzennej infrastruktury technicznej związanych z telekomunikacją i produkcją energii,

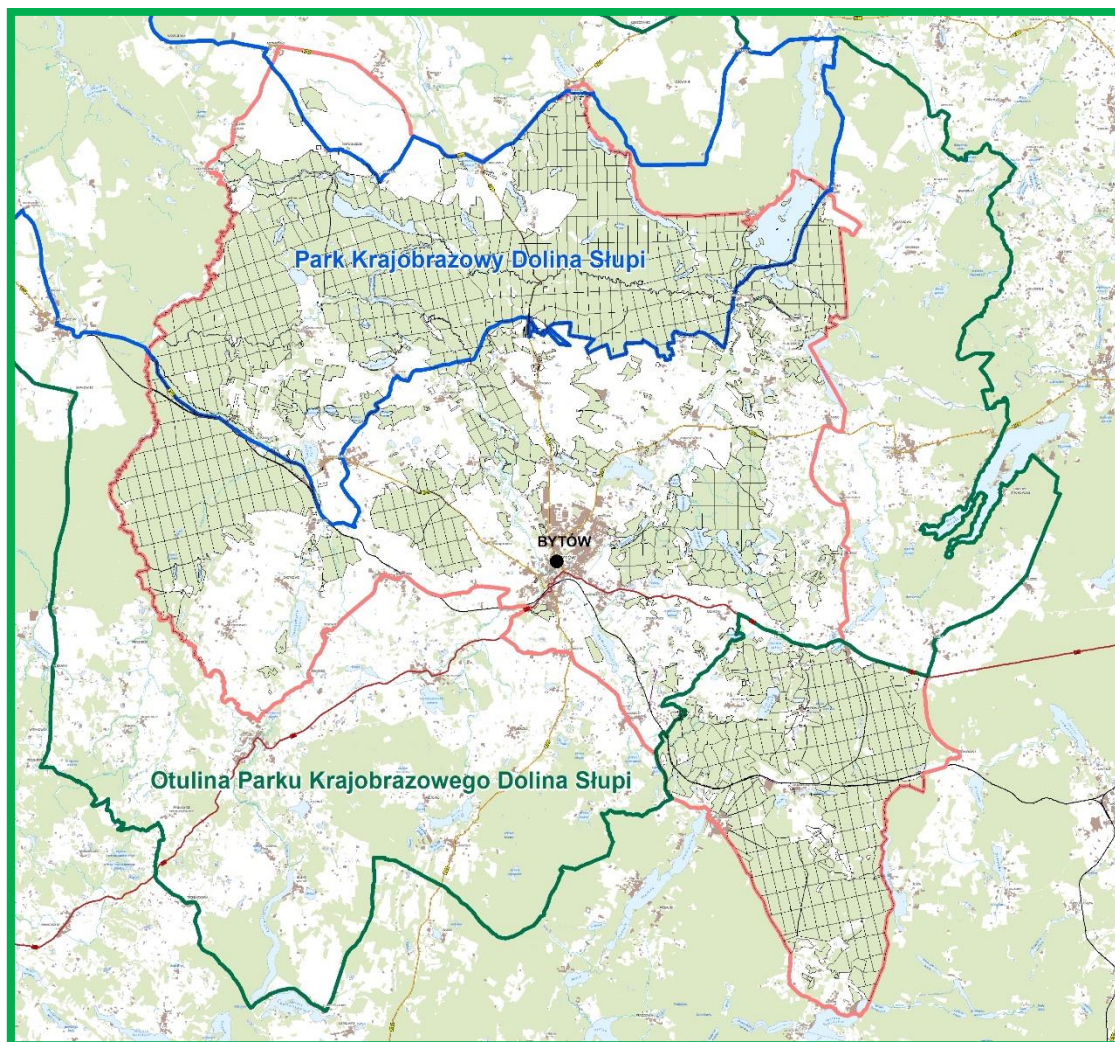
g) ograniczenie presji inwestycyjnej, a zwłaszcza zabudowy terenów otwartych, degradującej walory krajobrazowe.

Strefa ochronna (otulina) obejmuje dodatkowo obszar o powierzchni 83 170,00 ha.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa otulina zajmuje obszar o łącznej powierzchni 24318,02 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa – 7905,52 ha.

W Nadleśnictwie obszar otuliny obejmuje oddziały: 1; 158d-h,~a; 159; 160; 211-214; 240-243; 294-300; 354i; 355l-n; 384d-m,~b; 385-392; 393a-k,n,o,~a~c; 412cx-gx,~b,~f,~g; 413f-k,~a,~b; 414; 415j-m,~b; 434f,h; 435-443; 444a,b,~a; 448i,j; 456; 457a-w,~c~f; 458d-h,~b,~d; 459; 460j-l,~a; 461h-n,~a,~b; 462k-n,~b,~d; 470h-p,~h~j; 471-475; 476i,j; 477a-c,~a,~b; 479-495; 505-522; 524h-j,~c; 525c-g,~a; 526-555; 556f,~a~c; 557-729; 738a-c,g-p; 740; 768c,d; 769a-f; 770g-i.

Plan ochrony dla Parku krajobrazowego Dolina Słupi jest w trakcie opracowywania.

Park krajobrazowy Dolina Słupi na tle Nadleśnictwa

3.3.3. Obszary Natura 2000

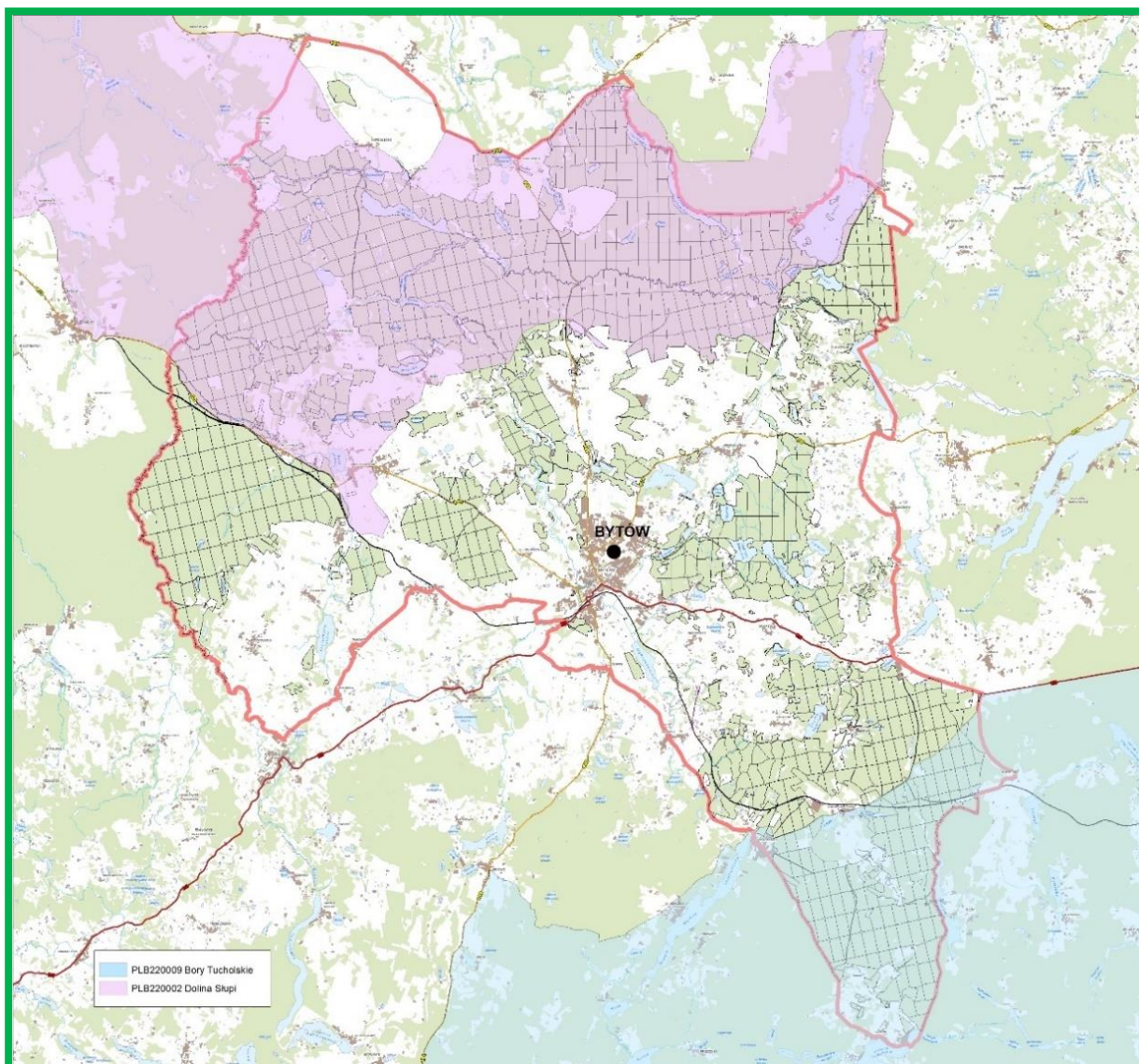
Według stanu na dzień 01.01.2025 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
 - PLB220002 Dolina Słupi;
 - PLB220009 Bory Tucholskie;
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
 - PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe;
 - PLH220028 Studzienickie Torfowiska;
 - PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy;
 - PLH220052 Dolina Słupi.

Charakterystyka obszarów, przedstawiona w dalszej części, opracowana została z wykorzystaniem danych i opisów zawartych w Standardowych Formularzach Danych (SDF) oraz planie zadań ochronnych bądź dokumentacji do planów zadań ochronnych.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					las (ha)	grunty nieleśne (ha)	razem (ha)
1	2	3	4	5	6	7	8
OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) NATURA 2000							
1.	PLB220002	Dolina Słupi	37471,84	15121,83	10148,57	551,95	10700,52
2.	PLB220009	Bory Tucholskie	322535,87	3757,50	2618,14	107,27	2725,41
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) NATURA 2000							
3.	PLH220005	Bytowskie Jeziora Lobeliowe	2490,32	2490,32	1148,47	60,07	1208,54
4.	PLH220028	Studzienickie Torfowiska	175,27	175,27	142,36	22,66	165,02
5.	PLH220039	Jeziora Lobeliowe koło Soszycy	132,71	132,71	103,27	0,15	103,42
6.	PLH220052	Dolina Słupi	6991,48	2469,38	1121,50	308,75	1430,25

Nadleśnictwo na tle obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) Natura 2000

➤ **PLB220002 Dolina Słupi**

Obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z dnia 21.07.2004 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. 2011, Nr 25, poz. 133).

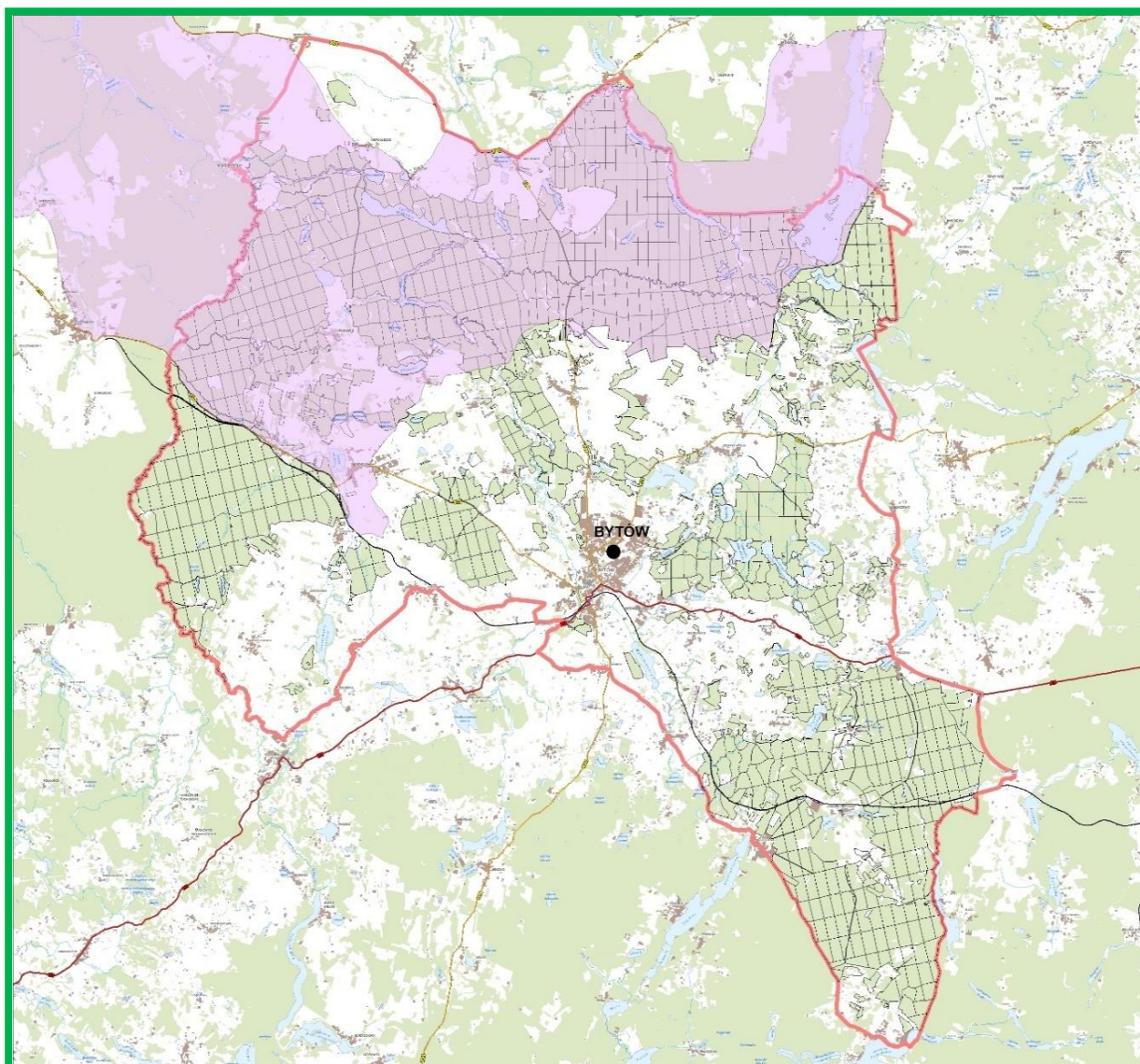
Obszar zajmuje powierzchnię 37 471,84 ha. Położony jest w województwie pomorskim, powiatach bytowskim i słupskim.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje 15 121,83 ha, czyli 40,3% ogólnej powierzchni OSO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 10700,52 ha (71,27% powierzchni Nadleśnictwa).

Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 9842,35ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 306,22 ha;
- grunty nieleśne – 551,95 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje wyłączenia w oddziałach: 2-157; 158a-c,i-k; 161-239; 244-293; 300a-c,~a; 301-353; 354a-h,~a; 355a-k,o-t,~a,~b; 356-383; 384a-c,~a; 391i,k,l,~f; 394a-y,~a~d; 395-411; 412a-bx,~a,~c,~d; 413a-d,~c,~d; 415a-u,~a,~c; 416-433; 434a-d,g,~a~b; 444c-j,~b; 445-447; 448a-g,~a,~b; 449-455; 457x,~a; 458a-c,~a,~c,~f; 460a-i,m,~b~d; 461a-g,~c,~d; 462a-j,~a,~c; 463-468; 469a-m,~a~g; 470a-g,~a~g; 476a-h,k,l,~a; 478a,b,~a; 496-504; 523; 524a-g,~a,~b; 525a,b,~b; 556a-d,g-k,~a,~b.

Zasięg obszaru PLB220002 Dolina Słupi w zasięgu Nadleśnictwa

PLB220002 Dolina Słupi jest ostoją ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA PL018). Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków objętych art.4 dyrektywy 2009/147/WE i wymienionych w załączniku II do tej dyrektywy, w tym 8 znajdujących się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, a 12 stanowi przedmiot ochrony w obszarze. Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacienienie.

Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występujące na terenie obszaru PLB220002 Dolina Słupi oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
1.	A005	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	D
2.	A021	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	D
3.	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	D
4.	A031	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	D
5.	A038	Łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	C
6.	A061	Czernica	<i>Aythya fuligula</i>	D
7.	A067	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	C
8.	A070	Nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	C
9.	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	D
10.	A074	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	C
11.	A075	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	C
12.	A081	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	D
13.	A089	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	D
14.	A119	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	D
15.	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>	C
16.	A127	Żuraw	<i>Grus grus</i>	C
17.	A165	<i>Samotnik</i>	<i>Tringa ochropus</i>	D
18.	A168	Brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	C
19.	A193	Rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>	D
20.	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	C
21.	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	C
22.	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	C
23.	A224	Lelek zwyczajny	<i>Caprimulgus europaeus</i>	D
24.	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	C
25.	A236	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	D
26.	A238	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	D
27.	A246	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	D
28.	A255	Świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	D

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
29.	A261	Pliszka górską	<i>Motacilla cinerea</i>	D
30.	A307	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	D
31.	A320	Mucholówka mała	<i>Ficedula parva</i>	D
32.	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	D
33.	A344	Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	D

Drzewostany dojrzałe (wg kryteriów PZO dla obszaru PLB220002 Dolina Słupi)

Zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla obszaru jako jedne z działań ochronnych wskazują na potrzebę zapobiegnięcia utraty właściwych cech siedliska dla gatunków poprzez utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów dojrzałych > 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), > 100 lat (Bk) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz).

Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 30%.

W Zarządzeniu Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2020 r. podano, że w zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa Bytów znajduje się ok. 3939 ha drzewostanów spełniających ten warunek.

Na podstawie opracowanej na potrzeby Prognozy tabeli III „Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących” w zasięgu obszaru PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa Bytów według stanu na 1.01.2025 powierzchnia drzewostanów dojrzałych >60 lat (Brz, Gb, Ol), >80 lat (So), >100 lat (Bk) bądź >120 lat (Db) wynosi 3354,82 ha, a więc jest mniejsza o 15% od wcześniej podawanej.

Gatunkami panującymi spełniającymi te kryteria są: Brz (88,94 ha), Ol (58,62 ha), Gb (9,60 ha), So (2056,07 ha), Bk (101,12 ha), Db (40,47 ha).

Plan zadań ochronnych

Obszar PLB220002 Dolina Słupi posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2020 r., zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 września 2022 r. (Dz. U. Woj. Pom. z 2022 r., poz. 3482).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLB220002 Dolina Słupi przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **PLB220009 Bory Tucholskie**

Obszar PLH220009 Bory Tucholskie został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 lutego 2009 r., przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) (Dz. Urz. U. E. z dnia 13-02-2009, L 43, str.63).

Obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z dnia 21.07.2004 r.). wyznaczony w 2008 r. (Dz. U. Nr 198, poz. 1226). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z dn. 04.02.2011 r.), położony w województwach pomorskim i kujawsko – pomorskim, powiatach chojnickim, świeckim, starogardzkim, tucholskim, bytowskim i kościerskim. Zajmuje powierzchnię 32 253,87 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 3757,50 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 2725,41 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 2535,71 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 82,43 ha;
- grunty nieleśne – 107,27 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddz.: 33, 129, 130a, b,d-g,i,~d-~g, 173, 174a,b,~c,~d, 237, 238, 293, 363, 364, 365a-d, ~a,~b, 366a-f, ~a,~b, 426, 472a,b,g,~a,~b, 509, 510a-h, ~a, 511a-c, ~a, 512a,c,~b; 32,128,171 172, 235c-j,~c,~d, 236, 291c,~c,~d,292, 360d-g,~d, 361d,f,g,~c,~d,~f, 362,424, 425, 470, 471, 506c-h,~a, 507, 508, 533, 534, 562g,h~b, 563c-i,~b~d, 564, 565, 566, 587a-h,~a,~b, 588, 589, 590, 591.

PLB220009 Bory Tucholskie jest ostoją ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA PL018). Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu 107 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek, żuraw, gągoł, nurogęś, tracz długodzioby (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje błotniak stawowy.

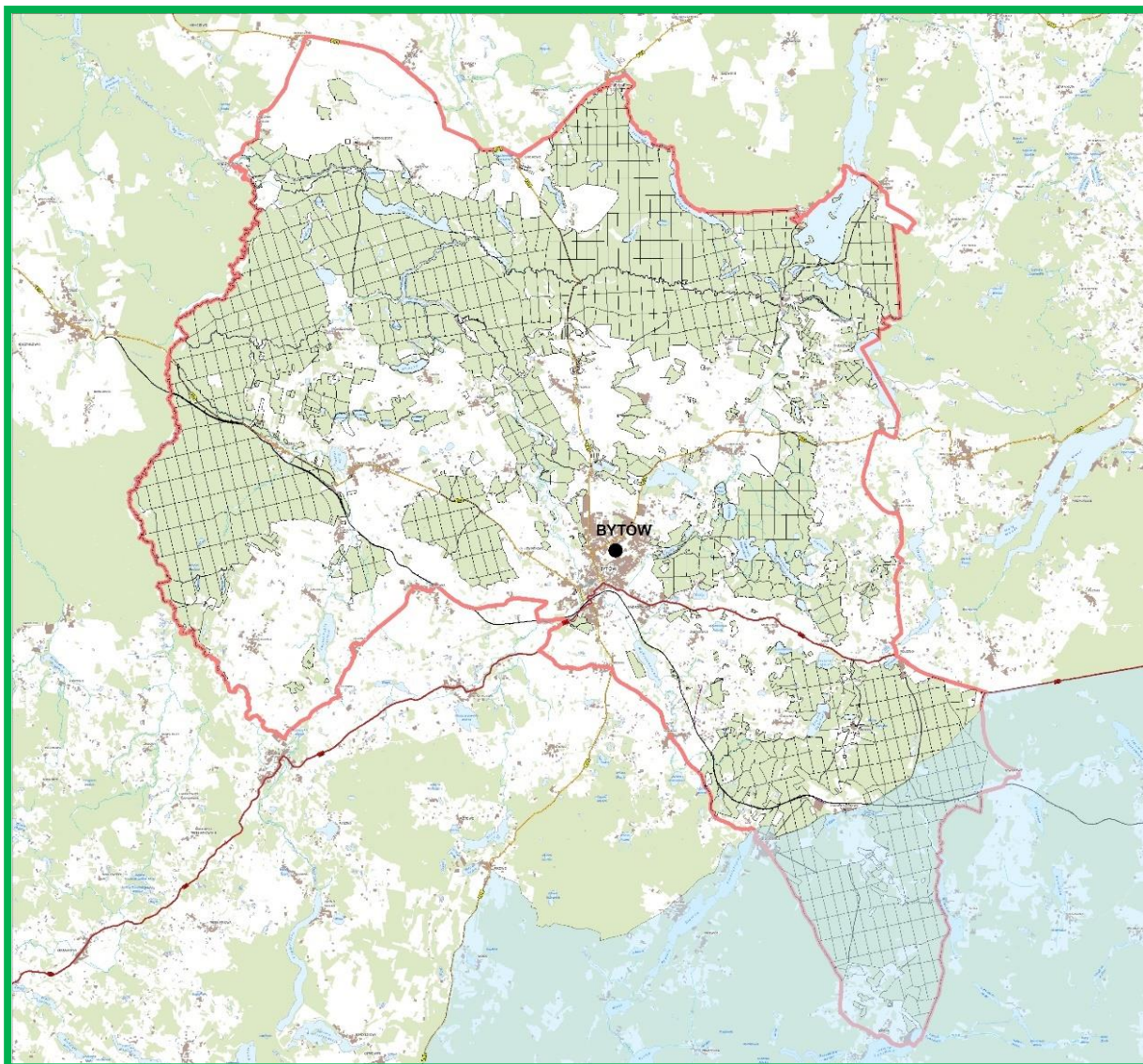
W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2) łabędzia krzykliwego (do 400 osobników) i żurawia (do 1800 osobników na noclegowisku).

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na grudzień 2023 r. wymieniono 57 gatunków ptaków. Przedmiot ochrony stanowi 50 gatunków z oceną B (7) i C (43). Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacielenie.

Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występujące na terenie obszaru PLB220009 Bory Tucholskie oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
1.	A001	Nur rdzawoszyi	<i>Gavia stellata</i>	D
2.	A004	Perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	C
3.	A005	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	C
4.	A008	Perkoz zauszniak	<i>Podiceps nigricollis</i>	D
5.	A021	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	C
6.	A022	Bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>	C
7.	A028	Czapla siwa	<i>Andrea cinerea</i>	C
8.	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	C
9.	A031	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	C
10.	A036	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	C
11.	A037	Łabędź czarnodzioby	<i>Cygnus columbianus</i>	D
12.	A038	Łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	C
13.	A051	Krakwa	<i>Anas strepera</i>	C
14.	A052	Cyraneczka zwyczajna	<i>Anas crecca</i>	C
15.	A055	Cyranka zwyczajna	<i>Anas querquedula</i>	C
16.	A060	Podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>	B
17.	A061	Czernica	<i>Aythya fuligula</i>	D
18.	A067	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	B
19.	A069	Szlachar	<i>Mergus serrator</i>	A
20.	A070	Nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	B
21.	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	C
22.	A073	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	B
23.	A074	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	B
24.	A075	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	C
25.	A081	Blotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	C
26.	A082	Blotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	D
27.	A084	Blotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>	D
28.	A094	Rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	C

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
29.	A118	Wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	C
30.	A119	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	D
31.	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>	C
32.	A123	Kokoszka wodna	<i>Gallinula chloropus</i>	C
33.	A127	Żuraw	<i>Grus grus</i>	C
34.	A153	Krzyk	<i>Gallinago gallinago</i>	C
35.	A165	Samotnik	<i>Tringa ochropus</i>	C
36.	A168	Brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	C
37.	A184	Mewa srebrzysta	<i>Larus argentatus</i>	D
38.	A196	Rybitwa białowąsa	<i>Childonias dubius</i>	C
39.	A197	Rybitwa czarna	<i>Childonias niger</i>	C
40.	A207	Siniak	<i>Colimba oenas</i>	C
41.	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	B
42.	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	C
43.	A224	Lelek zwyczajny	<i>Caprimulgus europaeus</i>	C
44.	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	B
45.	A232	Dudek	<i>Upupa epops</i>	C
46.	A236	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	C
47.	A238	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	D
48.	A246	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	C
49.	A255	Świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	D
50.	A261	Pliszka górską	<i>Motacilla cinerea</i>	C
51.	A320	Mucholówka mała	<i>Ficedula parva</i>	D
52.	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	D
53.	A391	Kormoran czarny	<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	C

PLB220009 Bory Tucholskie w zasięgu Nadleśnictwa

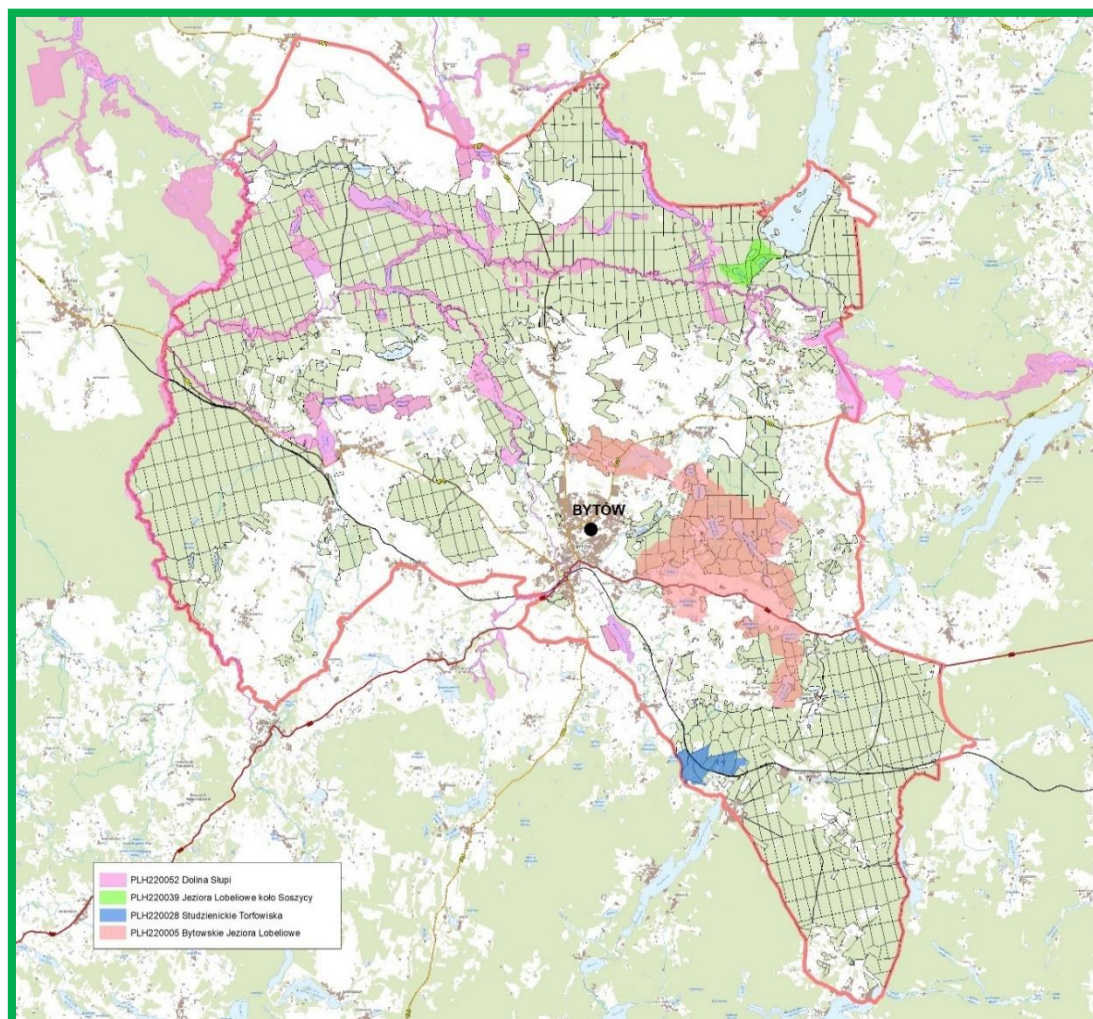
Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w obszarze PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa zajmują łącznie 38,55 ha, czyli ok. 1,5% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach jest So (38,55 ha). Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi nie występują.

Plan zadań ochronnych

Obszar PLB220009 Bory Tucholskie posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. poz. 1183, z dnia 31.03.2015 r, w którym w odniesieniu do działań ochronnych wskazano podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLB220009 Bory Tucholskie przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Nadleśnictwo na tle specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000

➤ **PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe**

Obszar PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r., przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5043)(2008/25/WE) (Dz. Urz. UE. z dnia 15-01-2008, L 12, str.383).

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bytowskie Jeziora Lobeliowe (PLH220005) (Dz. U. z 2021, poz. 2109), położony w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, w gminach Studzienice i Bytów. Zajmuje powierzchnię 2 490,32 ha, w tym

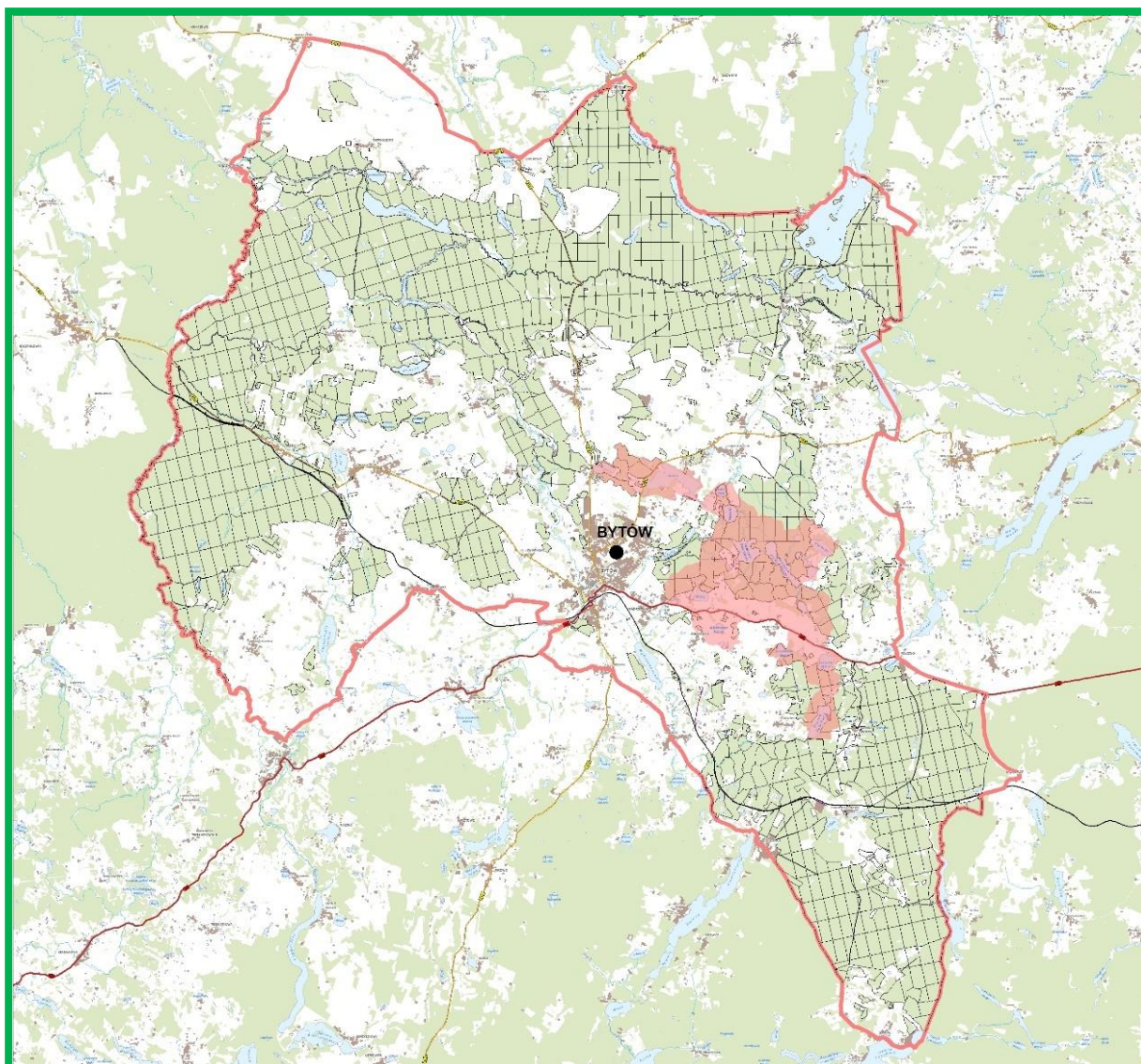
w zasięgu Nadleśnictwa 2490,32 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 1208,54 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 1123,61 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 24,86 ha;
- grunty nieleśne – 60,07 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w: oddz.: 600g-m,p-s~a; 601-603; 604a-o; 605j; 670j; 674h,~a,~c; 675c,d,~a,~f; 676a~a~f; 677f-m,~c,~f; 678h-m,~a; 679d-k,~a,~c; 680c-m,~a,~c; 681-683; 684a-h,k,l,~a~c; 686a,b; 687-692; 697-704; 705d-k,~b,~c; 706c,d,~b,~c; 707l,m,~g; 708c-g; 709-714; 715a,b,f-h,~a~d; 718c-f,h,i,~b; 719; 720; 721i-k; 726; 728a,~a,~c; 734d-k,~a,~b; 735; 736a-j,l,~a,~b; 738a-f; 750a-c,h,k,~a,~b; 751; 752d-o,~c; 753k,~c; 764b-i,k,l~a,~b; 765a,b,~c;

Obszar obejmuje grupę kilkunastu jezior lobeliowych położonych w krajobrazie morenowym stanowiącym mozaikę lasów bukowych i drzewostanów sosnowych z rozproszonymi wśród nich torfowiskami i płatami borów bagiennych, oraz łąkami i przestrzenią zagospodarowaną rolniczo.

Ze względu na dużą ilość występujących w skupieniu, typowo wykształconych i dobrze zachowanych jezior lobeliowych, obszar ma duże znaczenie dla zachowania zasobów tego siedliska przyrodniczego w skali kraju.

PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe w zasięgu Nadleśnictwa

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 7 o znaczeniu ogólnym A, B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzierń	Powierzchnia wydzierń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	A	317,79	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	D	37,44	2	1,85
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	4,62	5	3,86

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzielń	Powierzchnia wydzielń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
4.	6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	C	5,74	-	-
5.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	10,78	4	3,57
6.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	C	21,97	23	13,89
7.	9110	Kwaśne buczyny	D	0,15	-	-
8.	9130	Żyzne buczyny	C	505,58	99	516,39
9.	9160	Grąd subatlantycki	D	14,38	9	18,24
10.	9190	Kwaśna dąbrowa	D	29,60	17	62,89
11.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	70,10	26	55,77
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	D	4,34	6	5,69
RAZEM					191	682,15

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe zinwentaryzowano 9 typów siedlisk przyrodniczych (3150, 3160, 7120, 7140, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0), w tym 5 będących przedmiotem ochrony (3160, 7120, 7140, 9130, 91D0) na łącznej powierzchni 593,48 ha.

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami rozmieszczenia przestrzennego siedlisk, będących przedmiotami ochrony w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe pomiędzy planem zadań ochronnych, projektem Wetlands Green Life („Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”), będących w trakcie weryfikacji przez RDOŚ w Gdańsku oraz zweryfikowanych podczas prac taksacyjnych i przyjętych do planu urządzenia lasu, ustalono, że w terminie 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Aktualne rozmieszczenie siedlisk w obszarze według PZO, projektu Wetlands Green Life (WGL) i PUL na lata 2025-2034 przedstawiono na mapach poglądowych będących załącznikiem do POP i Prognozy:

- mapa poglądowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych;
- mapa poglądowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life;

- mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 4 gatunki zwierząt oraz 1 gatunek rośliny z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

**Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków
w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Płazy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	D	714c, 715b, 726c, 734j
Ssaki				
1355	Wydra europejska	<i>Lutra lutra</i>	D	676i, 688c, 751g
Ryby				
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	D	Jez. Głębocko
1096	Minóg strumienny	<i>Lampetra planeri</i>	D	rz. Krępa
Rośliny				
1831	Elisma wodna	<i>Luronium natans</i>	B	Nie odnotowano

Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 112,42 ha, czyli 10,0% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkami panującymi w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 31,37 ha, buk – 47,14 ha, dąb – 6,09 ha, dąb bezszypułkowy – 26,75 ha, świerk – 1,07 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 67,42 ha, w tym: 9130 – 32,17 ha, 9160 – 3,82 ha, 9190 – 29,02 ha, grąd (9160) – 3,82 ha, 91D0 – 2,41 ha.

Plan zadań ochronnych

Obszar PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytowskie Jeziora Lobeliowe PLH220005 (Dz. Urz. 2014, poz. 1320), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16 maja 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura

2000 Bytowskie Jeziora Lobeliowe (Dz. Urz. 2017, poz. 2074), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **PLH220028 Studzienickie Torfowiska**

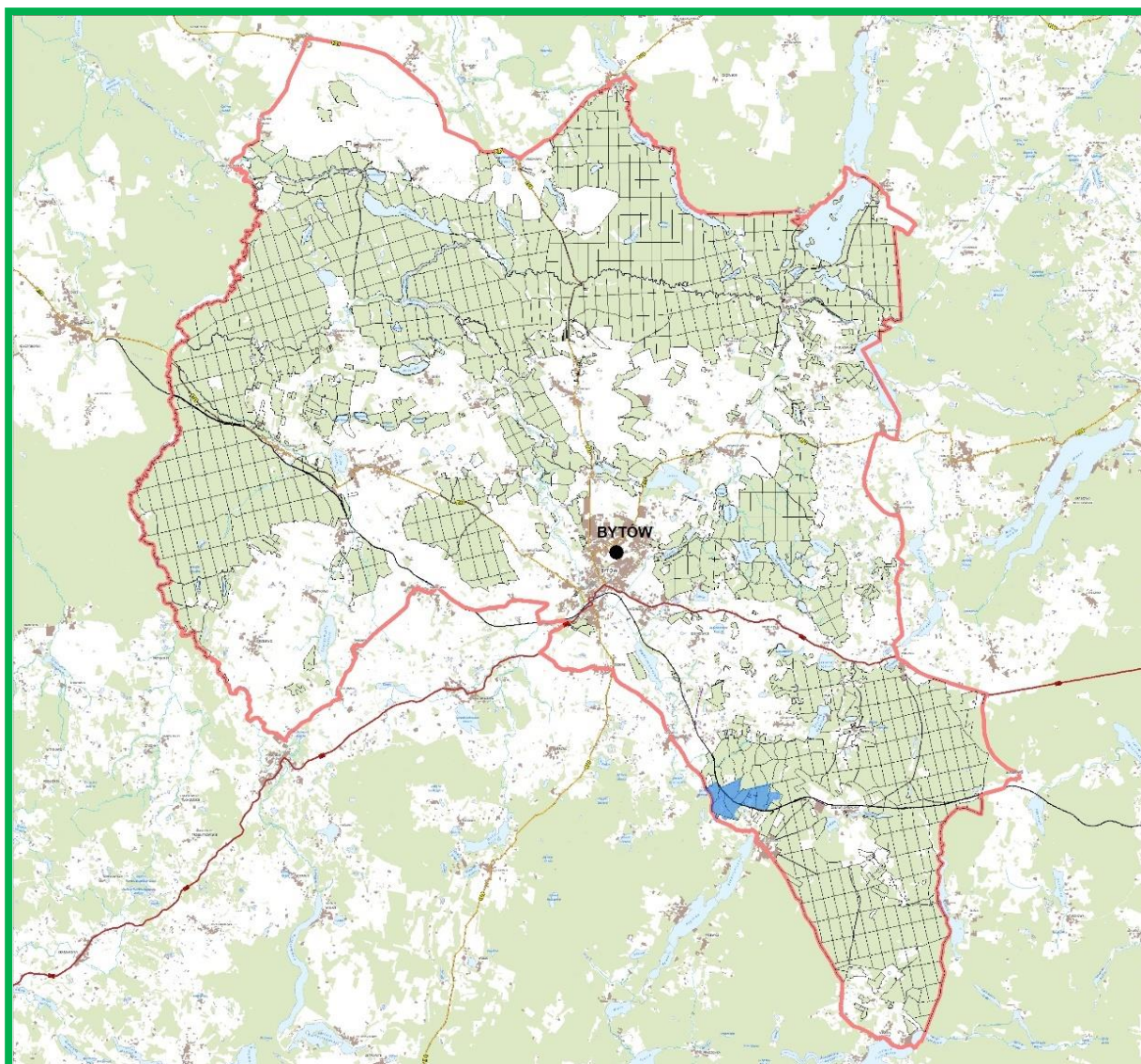
Obszar PLH220008 Studzienickie Torfowiska został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r., przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5043)(2008/25/WE) (Dz. Urz. UE. z dnia 15-01-2008, L 12, str.383).

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 października 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Studzienickie Torfowiska (PLH220028) (Dz. U. z 2022, poz. 2419), położony w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, w gminie Studzienice. Zajmuje powierzchnię 175,27 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 174,18 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 165,02 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 138,83 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 3,53 ha;
- grunty nieleśne – 22,66 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w: oddz.: 793b-j,~a~c; 814h,i; 815; 833c-f; 834-836; 837a-h,j,k~a; 838.

Obszar obejmuje kompleks jezior dystroficznych, torfowisk i lasów bagiennych położonych w pierwotnie bezodpływowych zagłębieniach w krajobrazie morenowym, w otoczeniu lasów liściastych, głównie kwaśnych buczyn. W granicach obszaru zachowały się dobrze wykształcone siedliska torfowiskowe. Stwierdzono tu 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmujących niemal 60% obszaru.

PLH220028 Studzienickie Torfowiska w zasięgu Nadleśnictwa

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 6 o znaczeniu ogólnym B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220028 Studzienickie Torfowiska

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzielni	Powierzchnia wydzielni [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	4,35	5	6,21
2.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	C	2,29	1	3,76
3.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	3,44	2	1,60

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów	Powierzchnia wydziałów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
4.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	7,64	4	2,46
5.	9110	Kwaśne buczyny	C	27,30	11	29,18
6.	9190	Kwaśna dąbrowa	D	3,18	2	2,15
7.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	31,40	14	34,31
RAZEM					39	79,67

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220028 Studzienickie Torfowiska zinwentaryzowano 8 typów siedlisk przyrodniczych, w tym 6 (3160, 7110, 7120, 7140, 9110, 91D0) będących przedmiotem ochrony na łącznej powierzchni 77,52 ha.

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami rozmieszczenia przestrzennego siedlisk, będących przedmiotami ochrony w PLH220028 Studzienickie Torfowiska pomiędzy planem zadań ochronnych, projektem Wetlands Green Life („Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”), będących w trakcie weryfikacji przez RDOŚ w Gdańsku oraz zweryfikowanych podczas prac taksacyjnych i przyjętych do planu urządzenia lasu, ustalono, że w terminie 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Aktualne rozmieszczenie siedlisk w obszarze według PZO, projektu Wetlands Green Life (WGL) i PUL na lata 2025-2034 przedstawiono na mapach poglądowych będących załącznikiem do POP i Prognozy:

- mapa poglądowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych;
- mapa poglądowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life;
- mapa poglądowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 1 gatunek zwierzęcia z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, który jednak nie jest przedmiotem ochrony.

**Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków
w PLH220028 Studzienickie Torfowiska**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Plązy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	D	835c,d

Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 29,93 ha, czyli 21,56% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkami panującymi w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 23,48 ha, buk – 6,45 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 12,28 ha, w tym: 9130 – 2,42 ha, 91D0 – 9,86 ha.

Plan zadań ochronnych

Obszar PLH220028 Studzienickie Torfowiska posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Studzienickie Torfowiska PLH220028 (Dz. Urz. 2014, poz. 1458), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 stycznia 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Studzienickie Torfowiska PLH220028 (Dz. Urz. 2016, poz. 159), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH220028 Studzienickie Torfowiska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

Obszar PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r., przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) (Dz. Urz. UE. z dnia 13-02-2009, L 43, str.63).

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 października 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jeziora Lobeliowe koło

Soszycy (PLH220039) (Dz. U. z 2022, poz. 2374), położony w województwie pomorskim, powiecie bytowskim, w gminach Parchowo i Czarna Dąbrówka. Zajmuje powierzchnię 132,10 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 132,10 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 103,42 ha w tym:

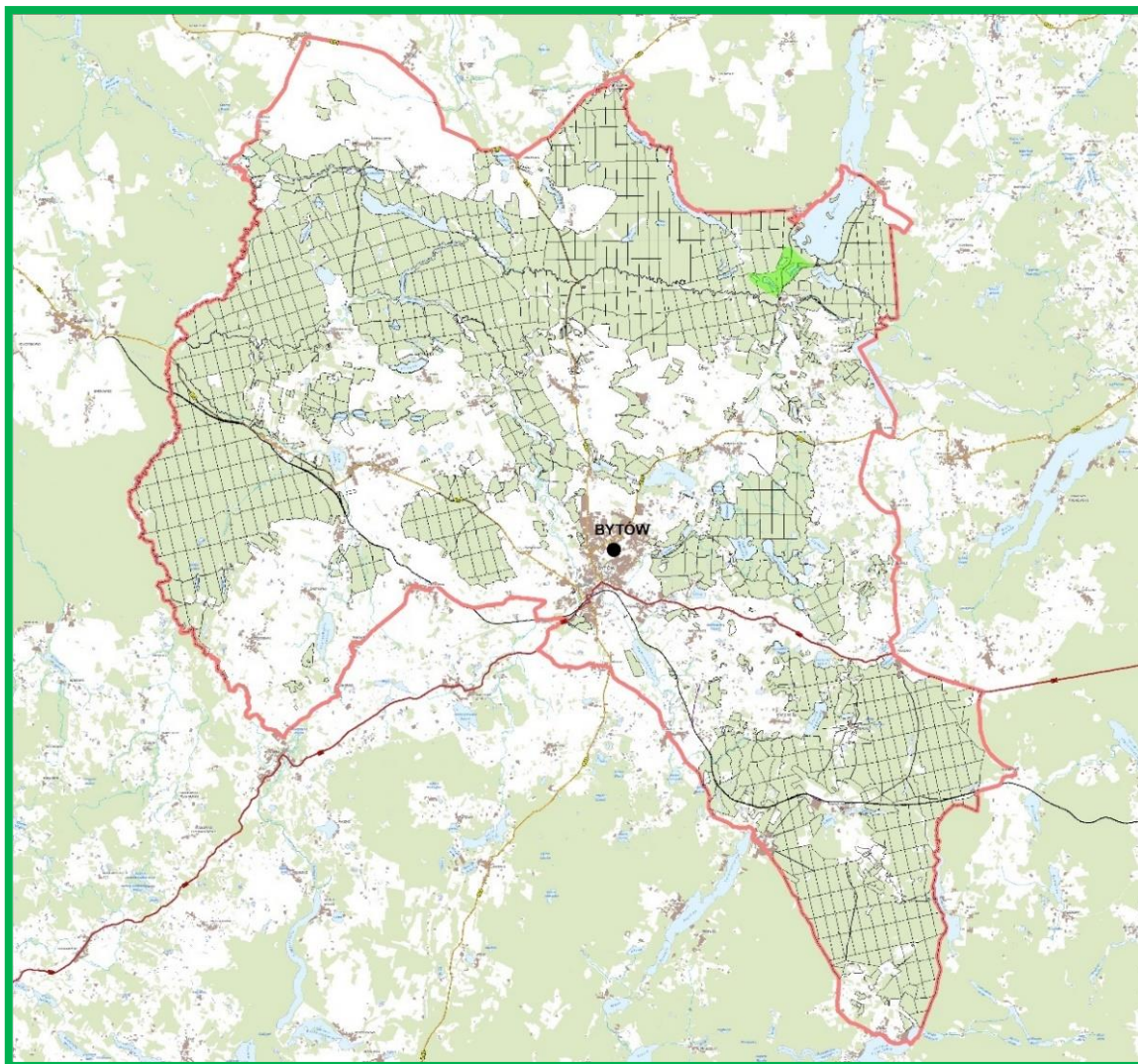
- grunty leśne zalesione i niezalesione – 97,68 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 5,59 ha;
- grunty nieleśne – 0,15 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w: oddz.: 245j,~c,~d; 246g-l,~c,~f; 247; 300; 301; 302a-f,~b,~c; 303a,b,~c,~f; 393l,~f; 394a-c,m,~b,~d.

Obszar obejmuje grupę czterech jezior, trzech lobeliowych i jednego dystroficznego, na północ od miejscowości Soszyca, w krajobrazie borów sosnowych. Do jezior przylegają niewielkie torfowiska przejściowe oraz małe płyty brzeziny bagiennej. Ostoja położona jest na głównym szlaku sandrowym Pradoliny Pomorskiej.

Jeziora obszaru wraz z przylegającymi do nich niewielkimi płatami torfowisk przejściowych oraz brzezin bagiennych stanowią bardzo dobrze zachowane, modelowe kompleksy torfowiskowo – jeziorne na różnym etapie sukcesji, o niezaburzonych stosunkach hydrologicznych i zlewniach mających niemal naturalnych charakter. Z tego względu obszar ma duże znaczenie w zachowaniu krajowych i lokalnych zasobów siedlisk. Walorem obszaru jest także występowanie szeregu gatunków rzadkich w skali kraju, znajdujących się na czerwonych listach gatunków zagrożonych lub objętych ochroną prawną.

W granicach obszaru zachowały się dobrze wykształcone siedliska torfowiskowe. Stwierdzono tu 4 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy w zasięgu Nadleśnictwa

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 4 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, wszystkie znaczeniu ogólnym A lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów	Powierzchnia wydziałów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	A	24,10	-	-
2.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	A	2,61	-	-
3.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	1,28	-	-
4.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	1,64	1	0,77
RAZEM					1	0,77

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy zinwentaryzowano 1 typ siedliska przyrodniczego - 91D0, będących przedmiotem ochrony na łącznej powierzchni 0,77 ha.

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami rozmieszczenia przestrzennego siedlisk, będących przedmiotami ochrony w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy pomiędzy planem zadań ochronnych, projektem Wetlands Green Life („Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”), będących w trakcie weryfikacji przez RDOŚ w Gdańsku oraz zweryfikowanych podczas prac taksacyjnych i przyjętych do planu urządzenia lasu, ustalono, że w terminie 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Aktualne rozmieszczenie siedlisk w obszarze według PZO, projektu Wetlands Green Life (WGL) i PUL na lata 2025-2034 przedstawiono na mapach poglądowych będących załącznikiem do POP i Prognozy:

- mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych;
- mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life;
- mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.

Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 32,15 ha, czyli 24,23% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach jest sosna zwyczajna (32,15 ha). Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi na terenie obszaru nie występują.

Plan zadań ochronnych

Obszar PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2013, poz. 4723), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru

Natura Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2015, poz. 4513), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **PLH220052 Dolina Słupi**

Obszar PLH220052 Dolina Słupi został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 7 listopada 2013 r., w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358)(2013/41/UE) (Dz. Urz. UE. z dnia 21-12-2013, L 350, str.287).

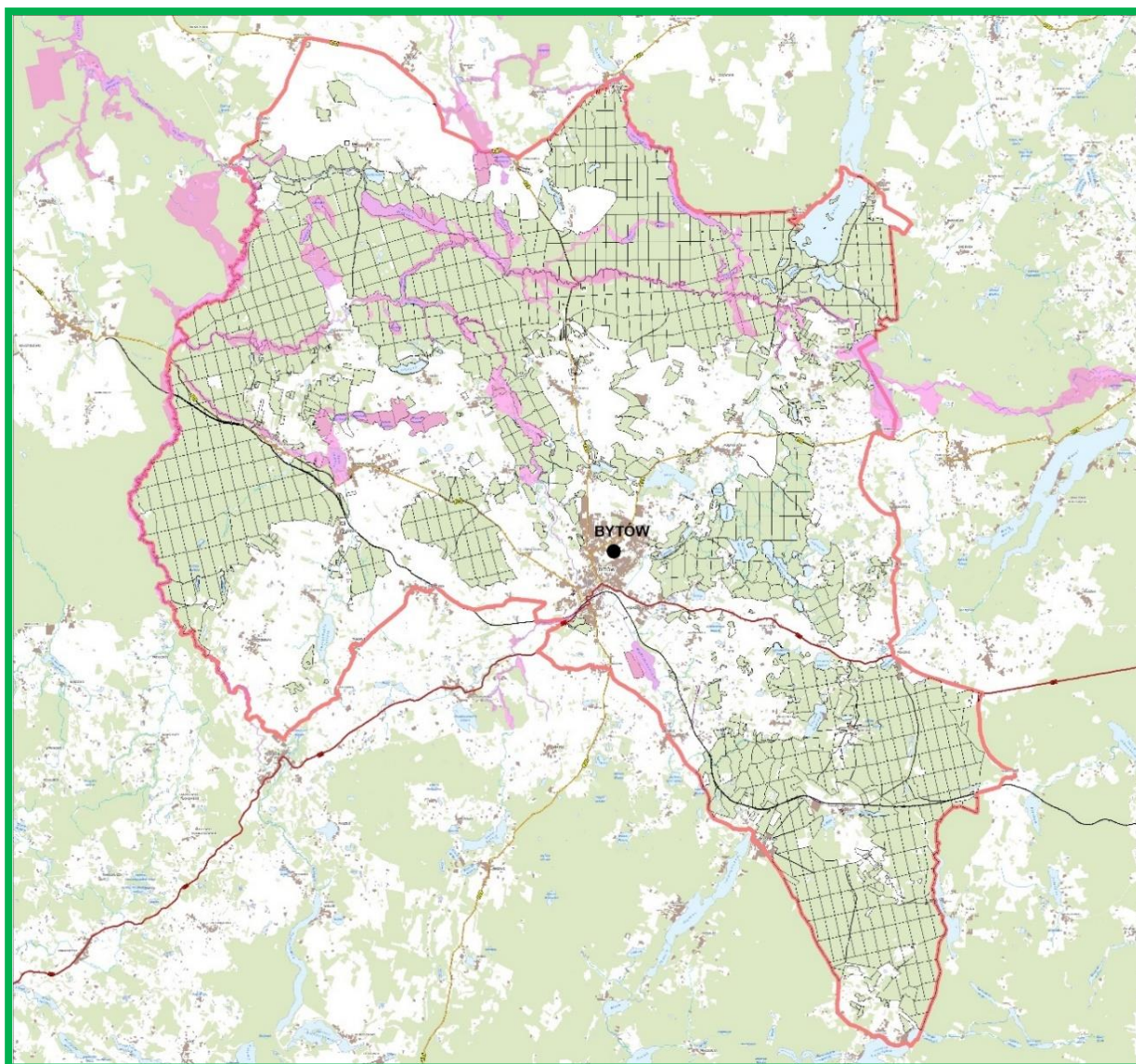
Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Słupi (PLH220052) (Dz. U. z 2021, poz. 437), położony w województwie pomorskim, powiatach bytowskim, kartuskim i słupskim. Zajmuje powierzchnię 6 991,48 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 2469,38 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 1430,25 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 1092,80 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 28,70 ha;
- grunty nieleśne – 308,75 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w: oddz.: 3j; 6a; 20c,~a; 21a; 32; 33; 41a,f-i,~a,~c; 42g,~b; 43a,b; 56a-k,o,~a,~b; 64g,j-o,t-w,~c; 74j,~c,~d; 75d,~c; 76c,~c; 77b; 80d-g,~c; 81a-c,~a,~c; 82l,m,~c; 84n,~b; 85b,c,g-k,~b,~c; 86a,f-h,~a,~b; 96g; 101k-o,~b; 102h-r,~c; 103a-c; 104a,b,~b; 106b,g,~b,~c; 108h; 109a,g-i,k,~d; 115a-c,f-k,~c,~d; 116a-c,~c; 122; 128b-d,~b,~g; 129a-c,~b; 132d; 133a,b,g,h,~B; 135f; 137f,g; 138; 139a,d,h,~b,~d; 140a,d,~b,~c; 146f-l,~a,~d,~f; 157t; 167f-l,~c; 168j,~b,~c; 174f,g; 175c-h,~c,~f; 176c-g,~c,~g; 177c-g, i,~b; 178c-g,~c,~d; 179h-j,~d,~f; 180g,h,k,m,n,o,~b,~d,~g; 181b,f,~d,~f; 182a-c,g,~b,~c; 187d; 188a,b,d,~b,~c; 189d-j; 190a,b,f; 194a,b,~b,~c; 195f,~b; 208g,h,~b; 209h,j,k,~b,~d; 210d,g,~b,~f; 221f-h,m,o-r; 222c,i,j; 223h-j,~b,~d; 224d,f,~b; 236a,b,~b,~c; 237a,~b,~d,~f; 238d,~b; 239d,~c,~d; 250b,i-o; 251a,i-m,o-r,~d,~g; 252b,f,h,i,~c,~f,~i; 253f,j,k; 256g,i,j; 257i-l; 258f-h,~c; 259i-k; 260i,j,~b; 261c,d,~c; 262d,~c; 263d,~c; 264g,h,~c; 265i,j; 266c-g,~c; 267b-g,~c,~f; 268c-f,~c,d; 269f-m,~a,~c,~d; 270; 271a,f,h-j,o,~a; 287h; 288g,i-k,~b; 289c-i,~b,~d; 290a-h,k,l; 291a,~c; 292a,d,~c; 293a-c,k-m,t,~c; 303j,l-r,~d; 304b-f,j-m,~b,~c; 305a,b,h-l,~c,~f; 306a-c,h-j,~b,~d,~g; 307f,j-o; 308af,h,i; 309 a-d,j; 310a,b,~a,~d;

311a,b,~b; 312a-g,~b,~c; 313a-f~a,~b; 314a-h,~a,~b; 315a,b,p,~a; 316a,~a-~c; 317a-d,~b;
318a,b,i,j,~b; 319a-d,g,h,l-n,~b,~d; 320a-h,k,r-t,~a,~c,~f; 321a-c,f,~c; 332a,n; 333b,f,g,~c;
334d,i; 336d-g; 337c,~c; 338f,g; 339d-g,~c; 340b,c,~c; 341a,g-i; 342a,b; 343b; 355g,o-t;
356b,d,j-l; 357a,d-g,~b,~c; 361g; 362f-h,~b; 363c,i-p; 365f,m,~c; 366a,~c; 368c-f,h,i,~b; 371a;
372a-g,~a; 373a-d,g; 374; 375a-f,~a,~b; 376a-f,~a,~b; 377a,c,d,~a,~b; 383l,~c; 384a,c,i,k,l,~a;
391k,l; 394h,j-l; 395a-c; 396a-f,~b,~c; 397a-d,k,l,~b; 398a-f,h,j-m,~a,~d-~h; 417c,h,k-m,~c;
418c,s; 421a-f,bx-hx; 433a,~c; 434a,~c; 436b,f,g,i,j,~c; 441j,~d,~g; 442a,b,h,i,t,~b; 443a,b,d,g-
k,m; 444j; 445g; 446b-h,j,~a,~b,~f; 447a-d,j,~b-~d; 458c,~f; 460f,j,~d; 461n; 467n,r;
468j,k,~d,~f; 469i,k,~c,~d; 470a-c,~a-~d; 472d-i,~b; 474m; 475h,i,; 493f-i; 494b-h,j-
m,~a,~b,~d; 495; 496c,g-k,~a,~b; 497; 498; 499i-k; 500h,i,~c; 503a,c,f,g,l-o,r-t,cx,~a;
504h,k,n-p,z,~c,~g,~i; 510a,~b,~d; 511a,b,h,~a; 522c,g,~b; 523a-c,k,l; 524a; 538d,~a,~b;
539a,d,k,~b; 555j,l,r; 572d,h,~c; 580g,j,k,~c; 585b,n,r,s,~f; 586a,c,f,g,~a; 588d,n,~c; 589k-m;
591n-p; 593i; 596i,j; 608a-c; 640k; 612h; 723.

Obszar obejmuje dolinę rzeki Słupi z jej dopływami, od Sulęczyna do ujścia. Na terenie tym znajdują się liczne zbiorniki wodne, torfowiska i inne zbiorowiska nieleśne z cenną roślinnością. Na wąskim obszarze doliny Słupi i dolin jej dopływów, skumulowane są cenne siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich, zagrożonych wyginięciem gatunków z różnych grup systematycznych. Centralna część obszaru znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Słupi. Ponadto na terenie tym znajduje się 6 rezerwatów przyrody: „Las nad Jez. Mądrzechowskim”, „Jeziora Małe i Duże Sitno”, „Gołębia Góra”, „Gniazda Orła Bielika”, „Grodzisko Borzytuchom”, „Las Bukowy przy Słupi”.

PLH220052 Dolina Słupi w zasięgu Nadleśnictwa

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 20 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, wszystkie o znaczeniu ogólnym A, B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220052 Dolina Słupi

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów	Powierzchnia wydziałów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	B	67,0	1	11,64
2.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	A	0,89	-	-
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	A	31,25	3	4,03

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzielni	Powierzchnia wydzielni [ha]
1	2	3	4	5	6	7
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	25,57	5	5,24
5.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	B	342,27	-	-
6.	6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	2,39	-	-
7.	6430	Ziółorośla górskie i ziółorośla nadrzeczne	B	46,45	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	A	127,87	5	8,73
9.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	C	12,46	1	0,23
10.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	5,55	-	-
11.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	44,98	15	46,41
12.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	B	1,30	-	-
13.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	24,65	14	9,28
14.	9110	Kwaśne buczyny	B	84,66	24	55,16
15.	9130	Żyzne buczyny	B	333,13	31	136,66
16.	9160	Grąd subatlantycki	B	52,70	18	51,74
17.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	12,98	-	-
18.	9190	Kwaśna dąbrowa	C	7,59	6	8,71
19.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	28,55	16	32,13
20.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	625,60	97	95,30
RAZEM					235	453,62

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220052 Dolina Słupi zinwentaryzowano 13 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na łącznej powierzchni 453,62 ha.

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami rozmieszczenia przestrzennego siedlisk, będących przedmiotami ochrony w PLH220052 Dolina Słupi pomiędzy planem zadań ochronnych, projektem Wetlands Green Life („Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”), będących w trakcie weryfikacji przez RDOŚ w Gdańsku oraz zweryfikowanych podczas prac taksacyjnych i przyjętych do planu urządzenia lasu, ustalono, że w terminie 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie

wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Aktualne rozmieszczenie siedlisk w obszarze według PZO, projektu Wetlands Green Life (WGL) i PUL na lata 2025-2034 przedstawiono na mapach poglądowych będących załącznikiem do POP i Prognozy:

- mapa poglądowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych;
- mapa poglądowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life;
- mapa poglądowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 18 gatunków zwierząt i jeden gatunek roślin z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

**Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków
w PLH220052 Dolina Słupi**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Płazy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	B	56i, 319g
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C	Nie odnotowano
Gady				
1120	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	D	Nie odnotowano
Ssaki				
1308	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	D	Nie odnotowano
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	B	6b, 137g, 190a, 269k,m, 270f, 271j, 289f, 303p, 305a, 308a,h, 309c, 363k, 394j, 395c, 396d, 572d, 586f, 589k
1355	Wydra pospolita	<i>Lutra lutra</i>	A	64n, 128h, 251p, c270b, 308f, 320a, 338g, 374a, 394j, 572d, 589k
Ryby				
1106	Łosoś szlachetny	<i>Salmo salar</i>	B	Nie odnotowano
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	B	Nie odnotowano
1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	A	Nie odnotowano
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	B	Nie odnotowano
1099	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	C	Nie odnotowano
5339	Różanka europejska	<i>Rhodeus amarus</i>	B	Nie odnotowano
Bezkręgowce				
1014	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	A	Nie odnotowano

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
1016	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	A	Nie odnotowano
1032	Skójką gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	B	Nie odnotowano
1037	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	B	265i, 288k, 446c
1042	Zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	C	122a, 223j, 288i,
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C	106b, 251a, 446c
Rośliny				
6216	Haczykowiec błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	C	Nie odnotowano

Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 211,41 ha, czyli 19,35% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 97,10 ha, buk – 92,83 ha, dąb – 15,99 ha, brzoza – 2,34 ha, jodła – 1,96 ha, olsza – 1,19 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 105,01 ha, w tym: 9110 – 28,53 ha, 9130 – 30,04 ha, 9160 – 34,64 ha, 9190 – 5,69 ha, 91D0 – 3,89 ha, 91E0 – 2,22 ha.

Plan zadań ochronnych

Obszar PLH220052 Dolina Słupi posiada planu zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLH220052 (Dz. Urz. Woj. Pom. 2024, poz. 4051).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH220052 Dolina Słupi przedstawiono w dalszej części Prognozy.

3.3.4. Pomniki przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo występuje 28 drzew, jeden głąz narzutowy i jedna grupa krzewów, uznanych za pomniki przyrody.

Znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa pomniki przyrody nie są bezpośrednio zagrożone w wyniku realizacji zaprojektowanych zabiegów, ponieważ ta forma ochrony przyrody nie może być nimi objęta. Obiekty te zostały zinwentaryzowane, a ich wykaz wraz z lokalizacją został zamieszczony w programie ochrony przyrody.

W wyłączeniach z występującymi pomnikami zaplanowano:

- trzebieże wczesne (TW) – oddz. 102b, 106b, 622a,

- trzebieże późne (TP) – oddz. 271j, 287g, 340b, 555i,
- rębnie złożone zupełne (IIIA) – oddz. 84h, 126a, 288h,
- bez wskazań gospodarczych – oddz.: 261b, 555d,f, 583l, 637a.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapisami zawartymi w programie ochrony przyrody pomniki przyrody powinny być oznakowane w terenie. Występowanie pomników przyrody wyszczególniono w opisach taksacyjnych oraz oznaczono na odpowiednich mapach tematycznych dołączonych do *Planu*.

Aby zapobiec przypadkowemu uszkodzeniu drzew będących pomnikami, zaleca się nanieść ich lokalizację na szkice powierzchni manipulacyjnej i planować szlaki zrywkowe uwzględniając ich położenie. Przy użytkowaniu rębnym (oddz.: 84h, 126a, 288h) należy pozostawić biogrupy obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników. Należy prowadzić nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno ścinki, jak i zrywki drewna, również w przypadku prowadzenia ciec pielęgnacyjnych (TW, TP w oddz.: 102b, 106b, 271j, 287g, 340b, 555i, 622a).

Zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, jednym z podstawowych zakazów, jakie mogą być wprowadzone w odniesieniu do pomników przyrody jest zakaz ich niszczenia lub uszkodzania. Przy przestrzeganiu zasad dotyczących prawidłowego oznaczenia oraz prowadzenia nadzoru przy pracach gospodarczych nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego *Planu* na pomniki przyrody.

3.3.5. Ochrona gatunkowa

Jak podano w Programie ochrony przyrody, informacje o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskano z różnych źródeł, przede wszystkim z opracowań i dokumentacji sporządzanych dla form ochrony przyrody, danych Nadleśnictwa, literatury oraz obserwacji własnych. Część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie.

Zestawienie gatunków podlegających ochronie na gruntach Nadleśnictwa

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*	Gatunki ujęte w Czerwonych Księgach lub Listach
1	2	3	4	5	6
Grzyby	1	1	2	-	2
Widłaki	-	4	4	-	4
Mchy	1	30	31	-	-

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*	Gatunki ujęte w Czerwonych Księgach lub Listach
1	2	3	4	5	6
Rośliny naczyniowe	19	18	37	-	19
Ślimaki	2	-	2	2	2
Owady	2	-	2	2	2
Płazy	11	-	11	11	11
Gady	-	5	5	2	4
Ptaki	96	-	96	30	96
Ssaki	8	11	19	7	19

*Gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Rośliny, grzyby i porosty chronione

Na gruntach Nadleśnictwa stwierdzono stanowiska **74** gatunki (72 gatunki roślin, 2 gatunki grzybów) objętych prawną ochroną, w tym: **21** – ścisłą, **53** – częściową.

Występowanie gatunków chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych oraz na odpowiednich mapach tematycznych, w tym mapach będących załącznikiem do Prognozy. Pospolite gatunki mszaków (brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, rokitnik pospolity, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy), które nie były szczegółowo zinwentaryzowane, nie były oznaczane na mapach.

Zwierzęta chronione

Lista chronionych gatunków zwierząt została sporządzona w oparciu o wszelkie dostępne dane. Na tej podstawie liczbę gatunków chronionych na terenie Nadleśnictwa określono **170** gatunków zwierząt objętych prawną ochroną, w tym: **25 gatunków bezkręgowców, 11 płazów, 5 gadów, 107 ptaków i 22 ssaki.**

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., w związku z czym nie będą one zasadniczo objęte oddziaływaniem *Planu*. W analizach wpływu *Planu* na chronione gatunki odniesiono się jedynie do tych gatunków, na które *Plan* może mieć wpływ, a więc głównie do gatunków typowo leśnych lub gatunków, które są związane ze środowiskami nieleśnymi, ale zabiegi wykonywane w *Planie* mogą oddziaływać na ich siedliska.

3.3.6. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na formy ochrony przyrody

Rezerваты przyrody

Planowanie działań w rezerwach przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, może odbywać się wyłącznie w planach ochrony sporządzanych dla tych rezerwatów lub w postaci zadań ochronnych zatwierdzanych przez organ nadzorujący, czyli Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Rezerваты przyrody: „Głęboczko”, Jezioro Cechyńskie Małe” oraz „Dolina Huczka” posiadają zatwierdzone plany ochrony, natomiast rezerваты „Mechowisko Czaple” oraz „Skotawskie łąki” posiadają zadania ochronne.

Wyłączenia leśne w granicach rezerwatów przyrody zaliczono w Planie do ostoi różnorodności biologicznej i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Zabiegi gospodarcze w otulinach rezerwatów przyrody wymagają uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. W przypadku, gdy powstaną plany ochrony dla rezerwatów przyrody przewiduje się modyfikację wskazań gospodarczych w otulinie rezerwatu zmierzającą do wydłużenia długości okresu odnowienia dla zastosowanych rębni (modyfikacje z rębni częściowej (Rb II) na rębnię stopniową (Rb IV), zmniejszenia procentu poboru grubizny oraz modyfikację cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach bezpośrednio przylegających do jezior oraz w obszarze zlewni bezpośredniej. Modyfikacje zabiegów gospodarczych zostaną wprowadzone na etapie wykonania planu urządzenia lasu z uwzględnieniem zapisów zatwierdzonego planu ochrony rezerwatu przyrody.

Należy więc stwierdzić, że oceniany *Plan* dla Nadleśnictwa nie będzie implikował negatywnych oddziaływań na cele ochrony rezerwatów przyrody.

Park krajobrazowy

Aktualnie trwają prace nad ustanowieniem Planu ochrony dla Parku Krajobrazowego. Podczas tworzenia Planu wzięto pod uwagę zapisy projektu i w miarę możliwości modyfikowano planowanie wskazówek gospodarczych w części dotyczącej gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo położonych w granicach PK Dolina Słupi.

Projekt planu ochrony dla PK Dolina Słupi odnosi się do całego obszaru Parku, z wyłączeniem rezerwatów przyrody, dla których zgodnie z art. 18 ust. 1 sporządza się odrębne plany ochrony.

Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 występujące w zasięgu Nadleśnictwa posiadają plany zadań ochronnych.

Analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, jak również wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Pomniki przyrody

W programie ochrony przyrody przedstawiono postępowanie odnośnie pomników przyrody, dotyczące przestrzegania zakazów wynikających z ustanowienia tej formy ochrony, właściwego oznakowania w terenie oraz uzgadniania ewentualnych działań z właściwym organem (Radą Gminy lub RDOŚ).

Aby zapobiec przypadkowemu uszkodzeniu drzew będących pomnikami przyrody przy wykonywaniu pozyskania drewna, wskazano potencjalne miejsca negatywnego oddziaływania i przedstawiono działania minimalizujące ograniczające ten wpływ.

Ochrona gatunkowa

W programie ochrony przyrody przedstawiono metody ochrony w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, dotyczące m.in. wprowadzenia stwierdzonych stanowisk do opisu taksacyjnego oraz do leśnej mapy numerycznej, ewentualnego pozostawienia biogrup na zrębach, wytyczenia szlaków zrywkowych, przeprowadzenia szkoleń dla pracowników z rozpoznawania cennych gatunków, pozostawiania drzew martwych i zamierających oraz bardziej szczegółowe wytyczne dla wybranych gatunków zwierząt.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na populacje gatunków roślin i zwierząt chronionych przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Przewidywane oddziaływanie Planu na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
1.	Rezerwaty przyrody	„Skotawskie Łąki” – brak wskazań w Planie	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone zgodnie z planem ochrony rezerwatu; są to prace nie wynikające z realizacji Planu.	0
		„Jezioro Cechyńskie Małe” - brak wskazań w Planie	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone zgodnie z planem ochrony rezerwatu; są to prace nie wynikające z realizacji Planu.	0

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
		„Jezioro Głębocko” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone zgodnie z planem ochrony rezerwatu; są to prace nie wynikające z realizacji <i>Planu</i> .	0
		„Dolina Huczka” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Gniazda orla bielika” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Gołębia Góra” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Mechowiska Czaple” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Las nad Jeziorem Mądrzechowskim” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Jeziora Sitna” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
		„Grodzisko Borzytuchom” - brak wskazań w <i>Planie</i>	Brak planu ochrony – czynności wykonywać zgodnie z zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez RDOŚ.	+
2.	Park krajobrazowy	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	Nie stwierdza się, aby zapisy <i>Planu</i> mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody.	+
3.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach 4.2. i 4.3. <i>Prognozy</i> .		
4.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki, oddz.: 84h, 126a, 288h, 102b, 106b, 271j, 287g, 340b, 555i, 622a	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody, opisach taksacyjnych oraz w warstwach leśnej mapy numerycznej. Pozostawienie kęp wokół pomników przy użytkowaniu rębnym w oddz.: 84h, 126a, 288h. Wyznaczenie szlaków zrywkowych z uwzględnieniem lokalizacji pomników w oddz. 102b, 106b, 271j, 287g, 340b, 555i, 622a. Prowadzenie nadzoru nad pracą robotników leśnych, zarówno przy ścinie, jak i zrywce drewna, w oddz. 102b, 106b, 271j, 287g, 340b, 555i, 622a.	+
7.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione zamieszczono w rozdziałach 4.1.3. i 4.1.4. <i>Prognozy</i> .		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

- + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
- 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

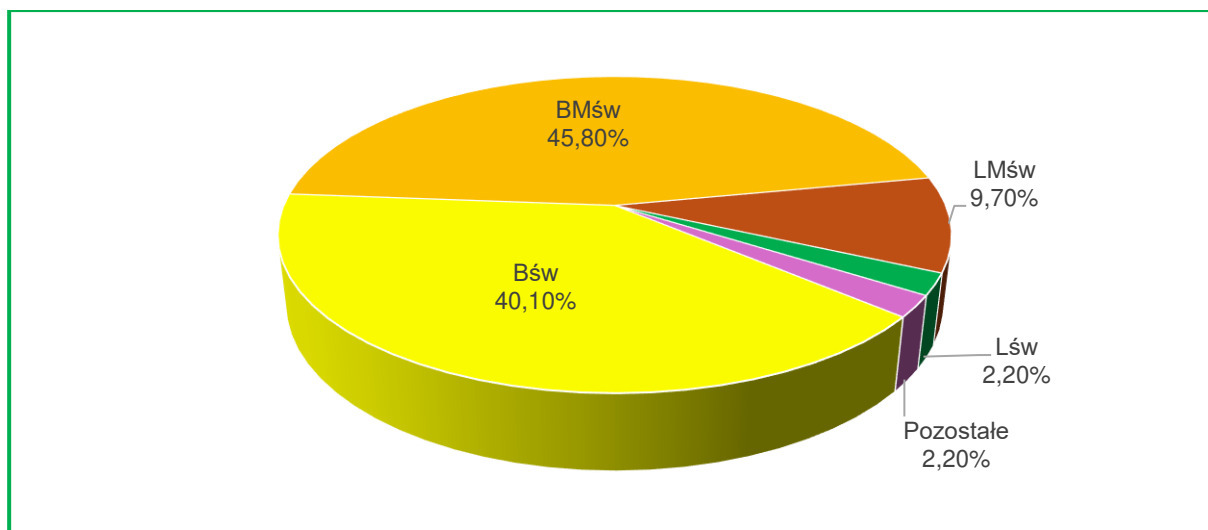
3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą prowadzenia gospodarki leśnej m.in. na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. W tym punkcie dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. wg stanu na 1.01.2025 r.

➤ PLB220002 Dolina Słupi

W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje 15 121,83 ha, czyli 40,3% ogólnej powierzchni OSO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 10700,52 ha (71,27% powierzchni Nadleśnictwa). Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

• grunty leśne zalesione i niezalesione	–	9842,35 ha;
• grunty związane z gospodarką leśną	–	306,22 ha;
• grunty nieleśne	–	551,95 ha.

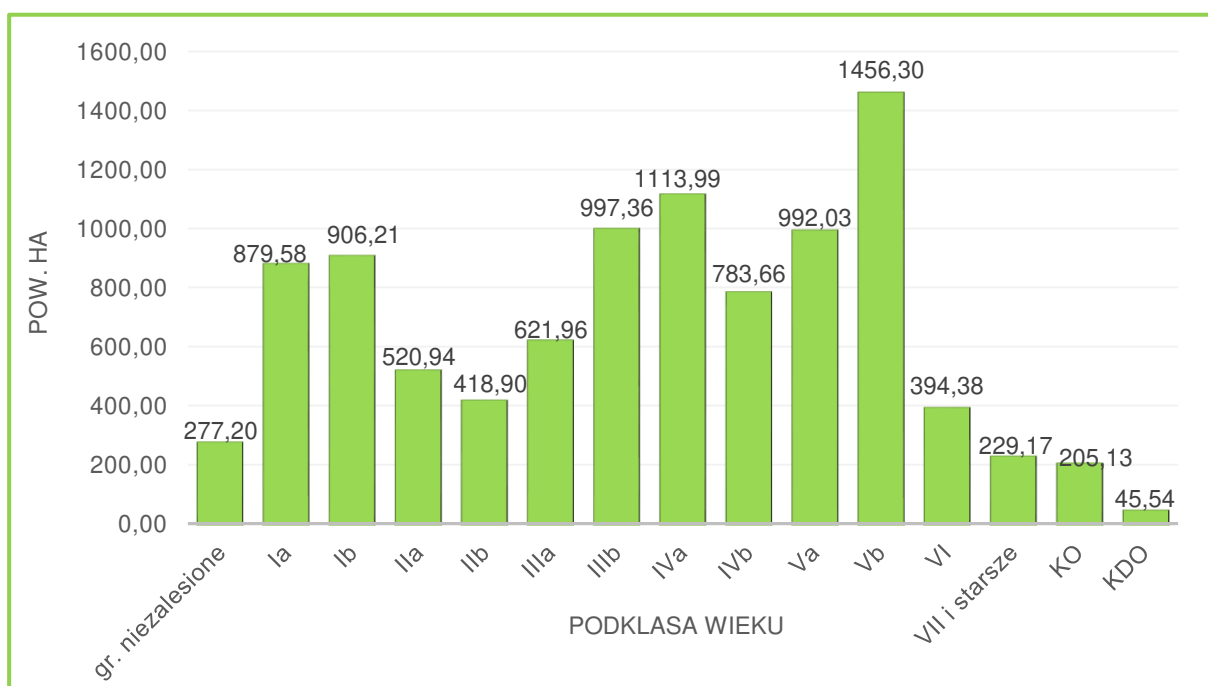

Udział typów siedliskowych lasu w PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą Bśw – 3835,97 ha (40,10% powierzchni gruntów zalesionych obszaru) oraz BMśw – 4382,08 ha (45,80%) oraz LMśw – 930,70 ha (9,70%) oraz Lśw - 210,89 (ha 2,20%). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują siedliska świeże – 97,8% (9359,64 ha), pozostałe – 2,2% (205,51 ha).

Struktura wiekowa

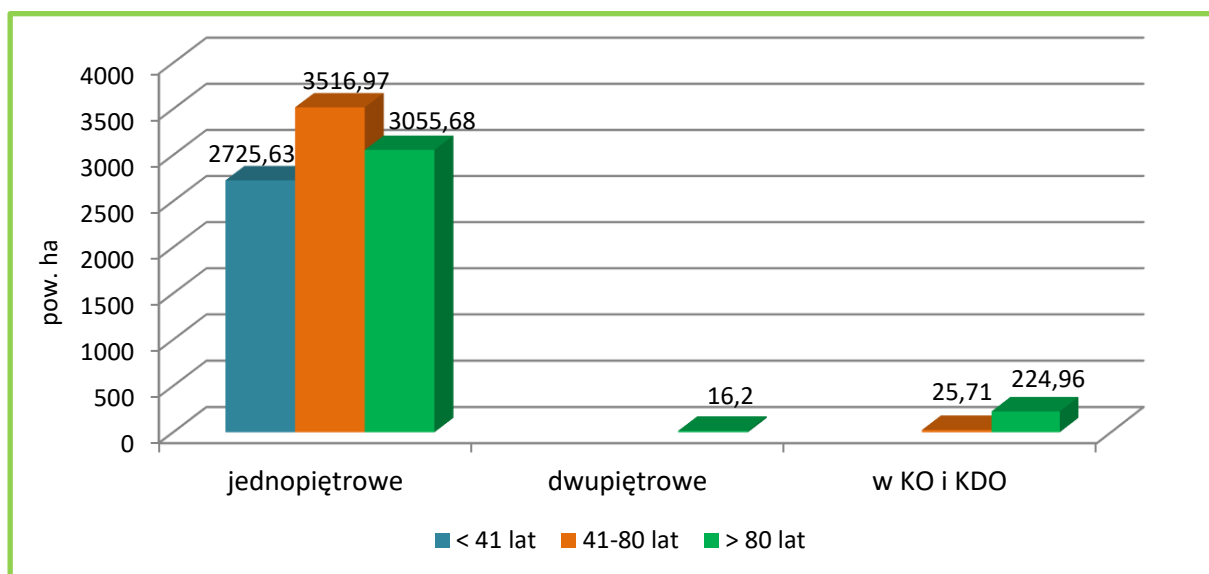
W strukturze wiekowej drzewostanów OSO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 91-100 lat, czyli Vb podklasy wieku; zajmują one 18,6 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 62 lata.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

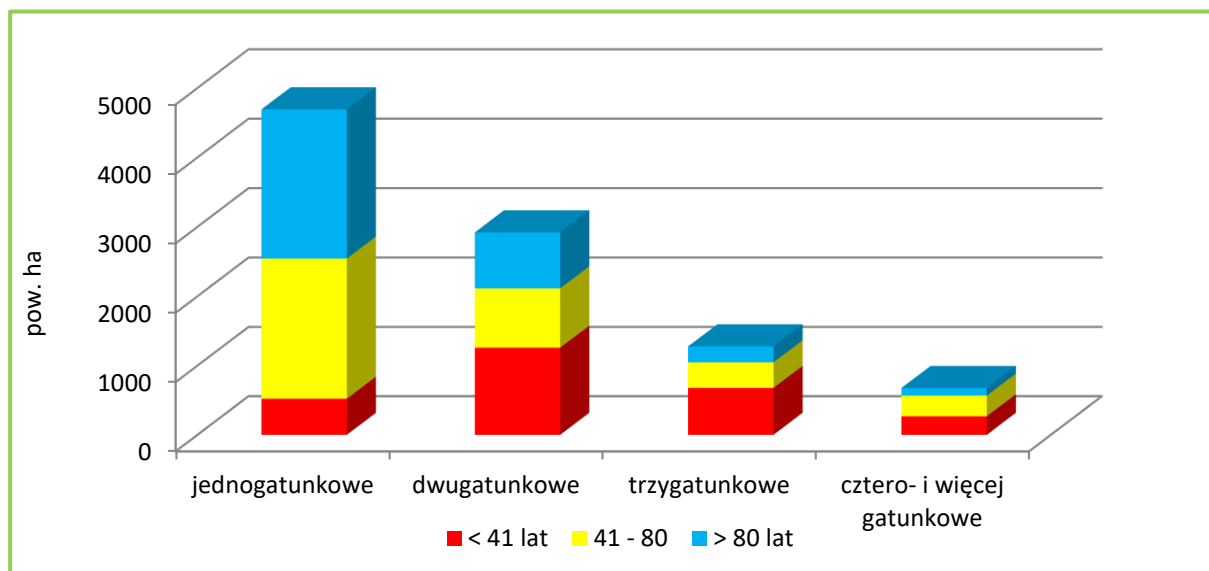
Struktura pionowa

W PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa występują drzewostany jednopiętrowe, dwupiętrowe i w KO i KDO.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLB220002 Dolina Słupi w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

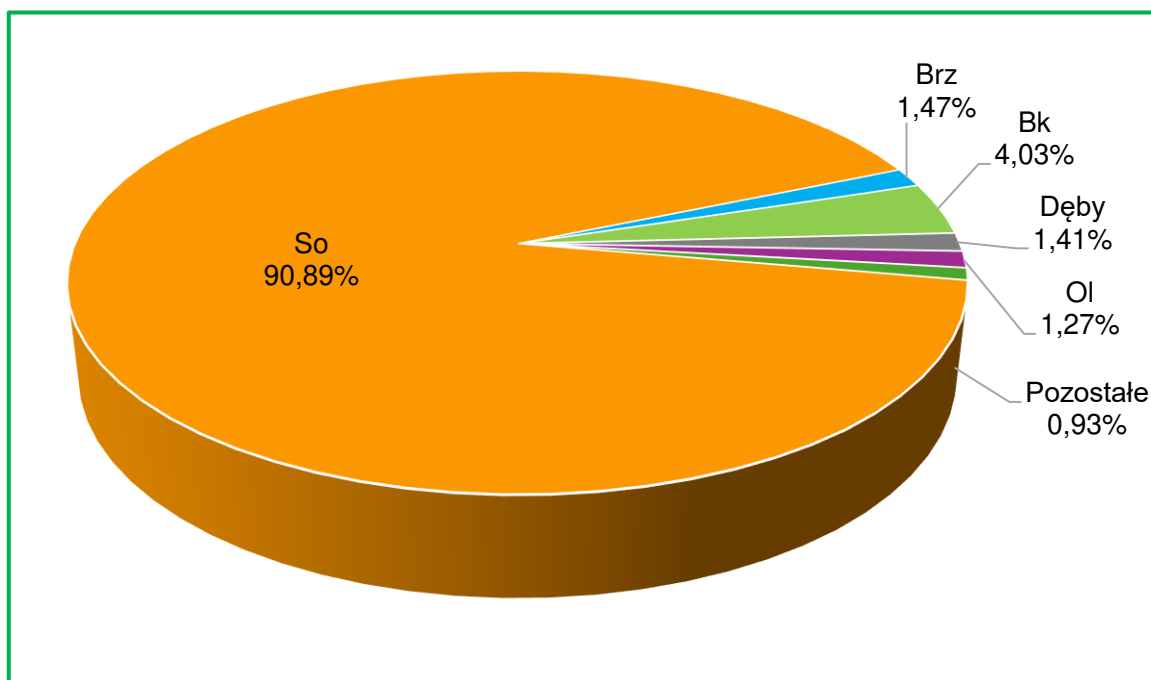
Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w OSO na gruntach Nadleśnictwa są średnio zróżnicowane. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 49,0%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna panująca na powierzchni 8681,4 ha. W rzeczywistym składzie gatunkowym

drzewostanów obok sosny (90,89%) zwyczajnej pojawia się buk (4,03%) i brzoza brodawkowata (1,47%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 5236,21 ha (54,7%). Drzewostany z odnowienia sztucznego zajmują powierzchnię 3781,14 ha (39,5%), a z samosiewu – 547,80 ha (6,0%). Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 1958,74 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 80-letnie w obszarze ptasim PLB220002 Dolina Słupi zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zajmują łącznie 751,87 ha, czyli ok. 7,6% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkami panującymi w tych drzewostanach są: So – 596,42 ha, Bk – 98,46 ha, Db – 52,71 ha, Brz – 0,61 ha, Ol – 2,70 ha, Dg – 0,97 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy mocnego borowacenia występują na powierzchni 23,27 ha (0,2%) słabego i średniego widoczne są na 3629,43 ha (37,9%). Na pozostałej powierzchni (5912,45 ha) oznak borowacenia nie stwierdzono (61,9%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLB220002 Dolina Słupi monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzieli					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Czeremcha późna	-	-	-	-	123	-
2.	Daglezja zielona	2	6	25	-	-	7
3.	Dąb czerwony	1	10	39	1	1	-
4.	Robinia akacyjowa	-	1	4	-	3	-
5.	Sosna Banksa	-	1	4	-	-	-
6.	Sosna czarna	-	-	1	-	-	-
7.	Śliwa ałycza	-	-	1	-	-	-
8.	Śnieguliczka biała	-	-	-	-	9	-
9.	Żywotnik olbrzymi	-	-	-	-	2	-
RAZEM		3	18	74	1	138	7

W PLB220002 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 3 drzewostany (3,31 ha) z panującym gatunkiem obcym: dębem czerwonym (1), daglezą zieloną (2), oraz 238 drzewostanów, gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

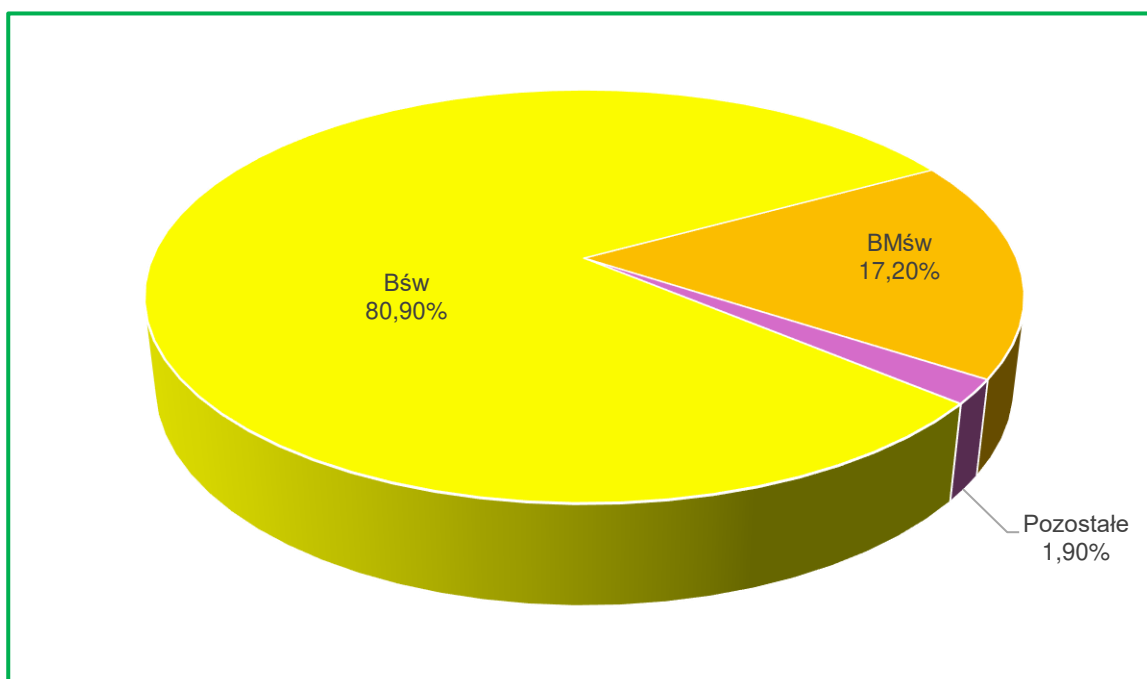
Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

➤ PLB220009 Bory Tucholskie

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 32 253,87 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 3757,50 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 2725,41 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 2535,71 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 82,43 ha;
- grunty nieleśne – 107,27 ha.

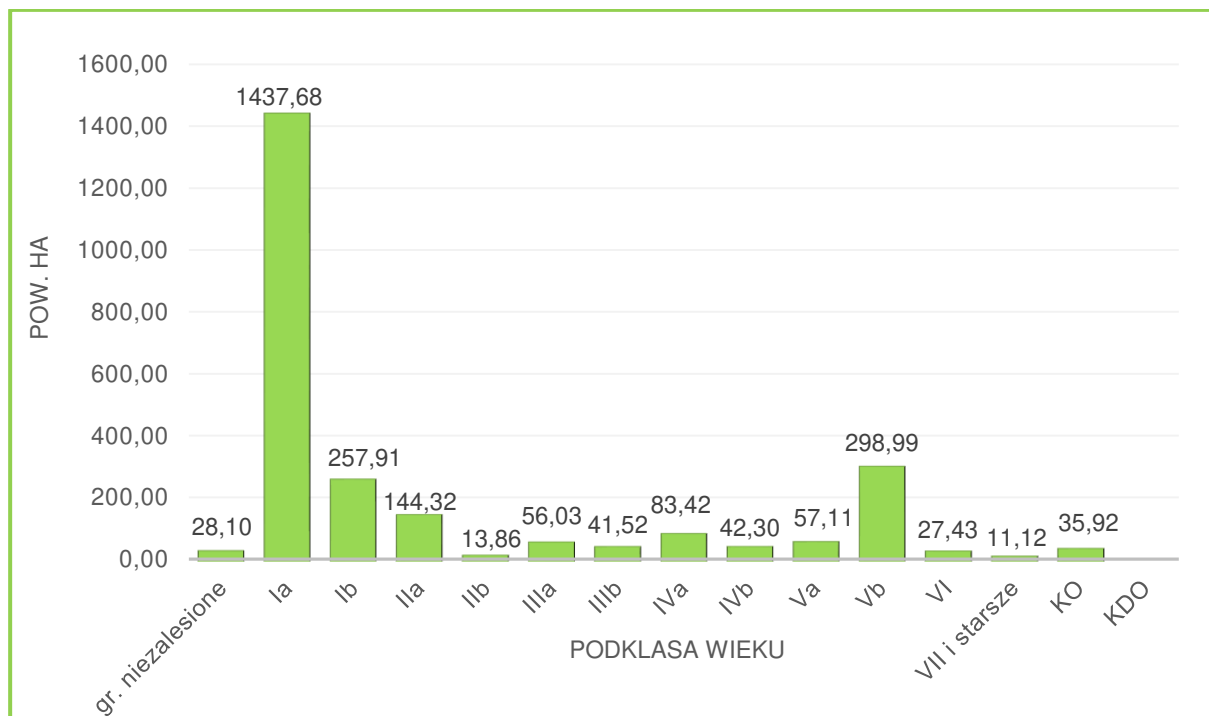

Udział typów siedliskowych lasu w PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą Bśw – 2030,10 ha (80,90% powierzchni gruntów zalesionych obszaru) oraz BMśw – 431,02 ha (17,20%). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują 99% - (2482,32 ha), pozostałe – 1,0% (25,29 ha).

Struktura wiekowa

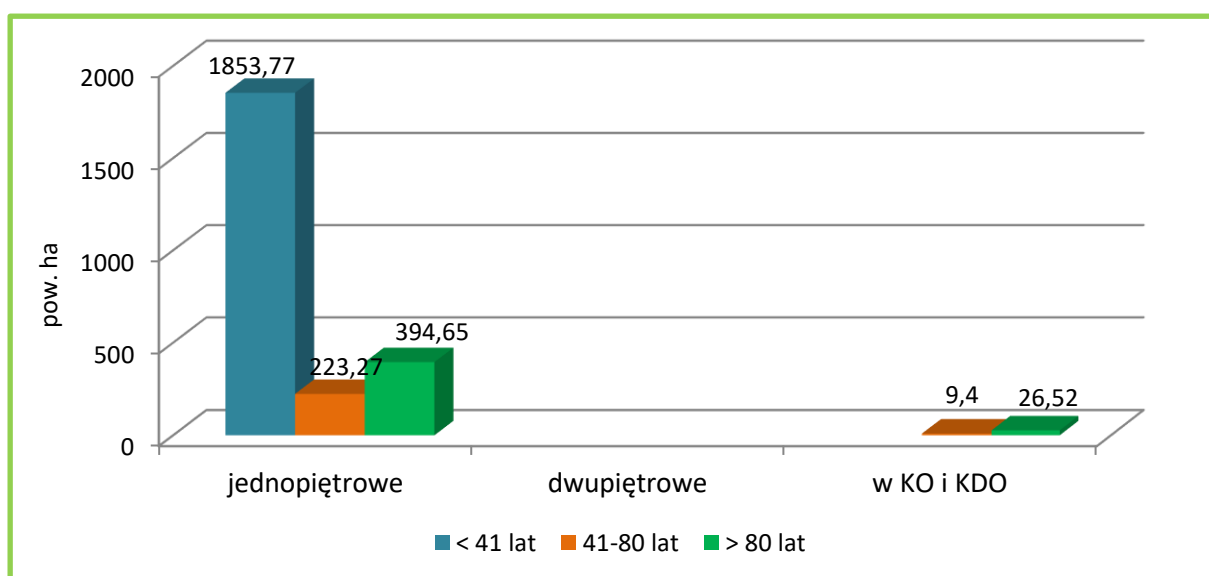
W strukturze wiekowej drzewostanów OSO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 1-10 lat, czyli Ia podklasy wieku; zajmują one 57,3 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 29 lat.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa

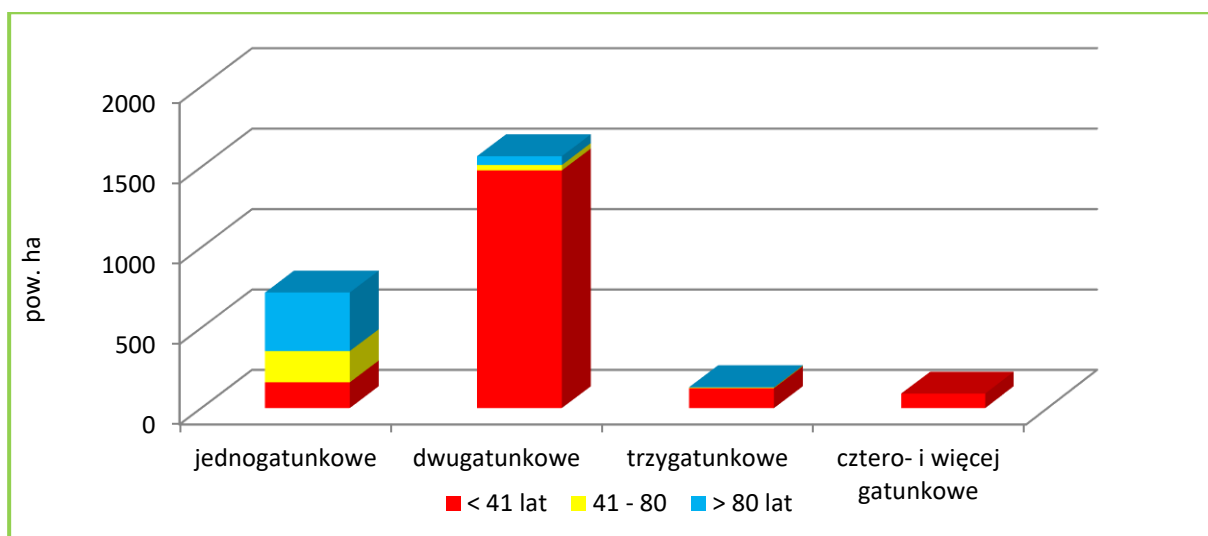
Struktura pionowa

W PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa występują drzewostany jednopiętrowe, w KO i KDO.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLB220009 Bory Tucholskie w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

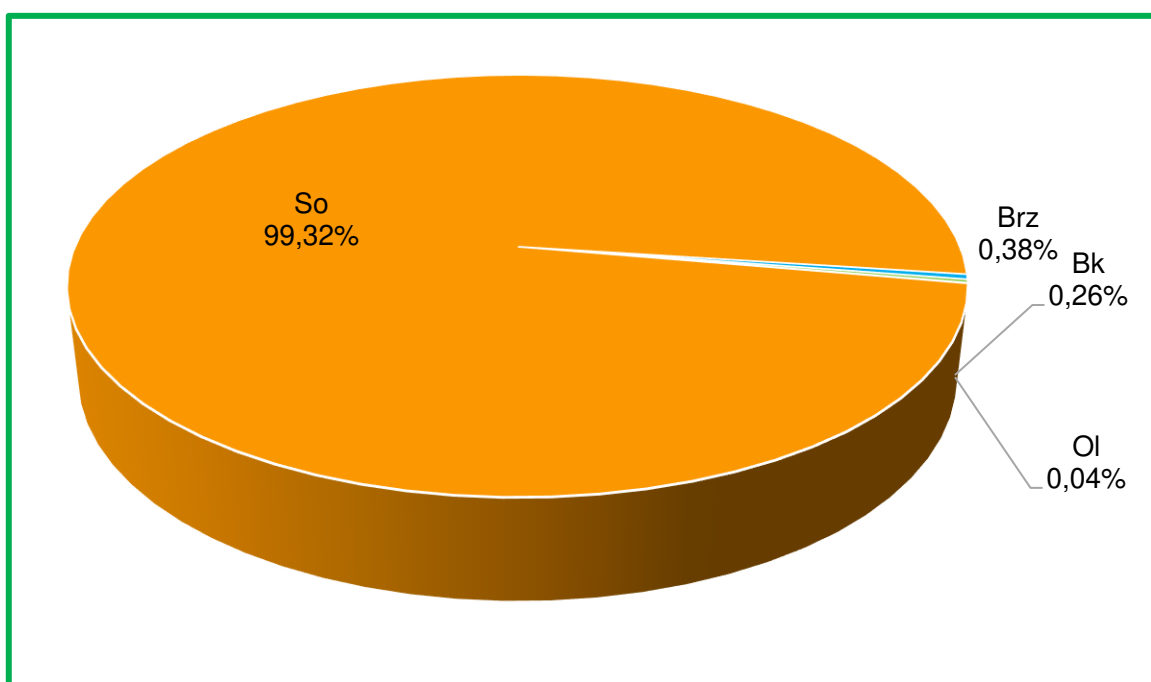

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w OSO na gruntach Nadleśnictwa są średnio zróżnicowane. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 62,5%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna panująca na powierzchni 2491,27 ha. W rzeczywistym składzie gatunkowym drzewostanów obok sosny zwyczajnej pojawia się buk (0,26%) i brzoza brodawkowata (0,38%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany odnowienia sztucznego – 1333,56 ha (53,1%). Drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia zajmują 1006,83 ha (40,2%), a z samosiewu – 167,22 ha (6,7%). Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 386,54 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 80-letnie w obszarze ptasim PLB220009 Bory Tucholskie zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zajmują łącznie 38,55 ha, czyli ok. 1,5% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach jest So (38,55 ha). Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi nie występują.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy mocnego borowacenia nie występują, słabego i średniego widoczne są na 188,44 ha (7,5%). Na pozostałej powierzchni (2319,17 ha – 92,5%) oznak borowacenia nie stwierdzono.

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLB220009 Bory Tucholskie monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (pojmśc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Czeremcha późna	-	-	-	-	47	-
2.	Dąb czerwony	-	-	2	-	-	2
3.	Kasztanowiec biały	-	-	3	-	-	1
8.	Śnieguliczka biała	-	-	-	-	2	
RAZEM		-	-	5	-	49	3

W PLB220009 Bory Tucholskie na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 57 drzewostanów, gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

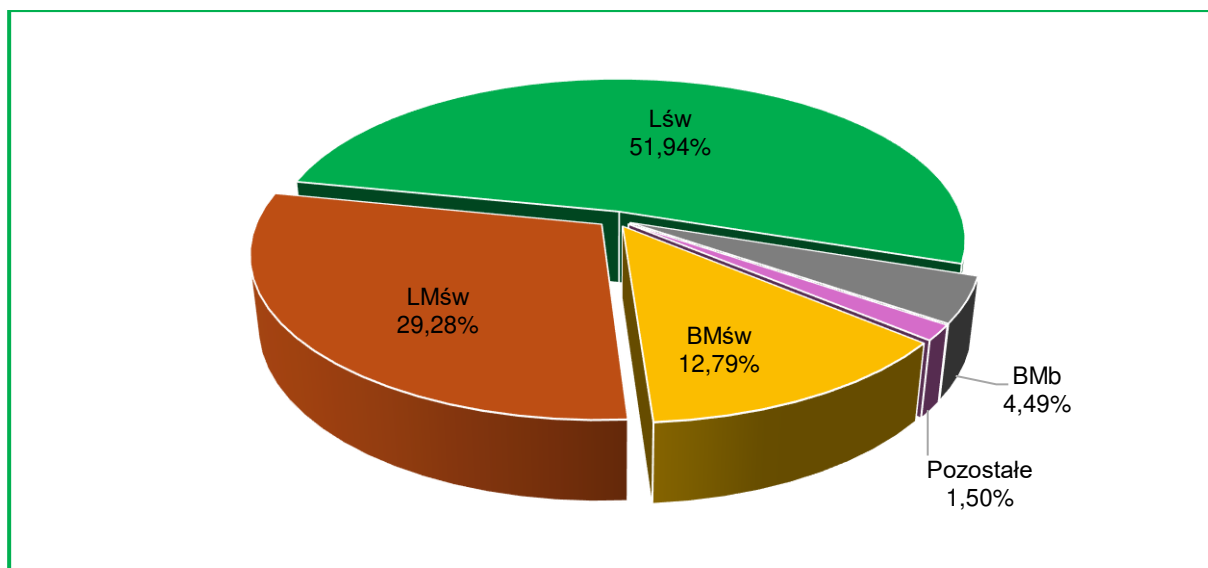
Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

➤ PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 2 490,32 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 2490,32 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 1208,54 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 1123,61 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 24,86 ha;
- grunty nieleśne – 60,07 ha.

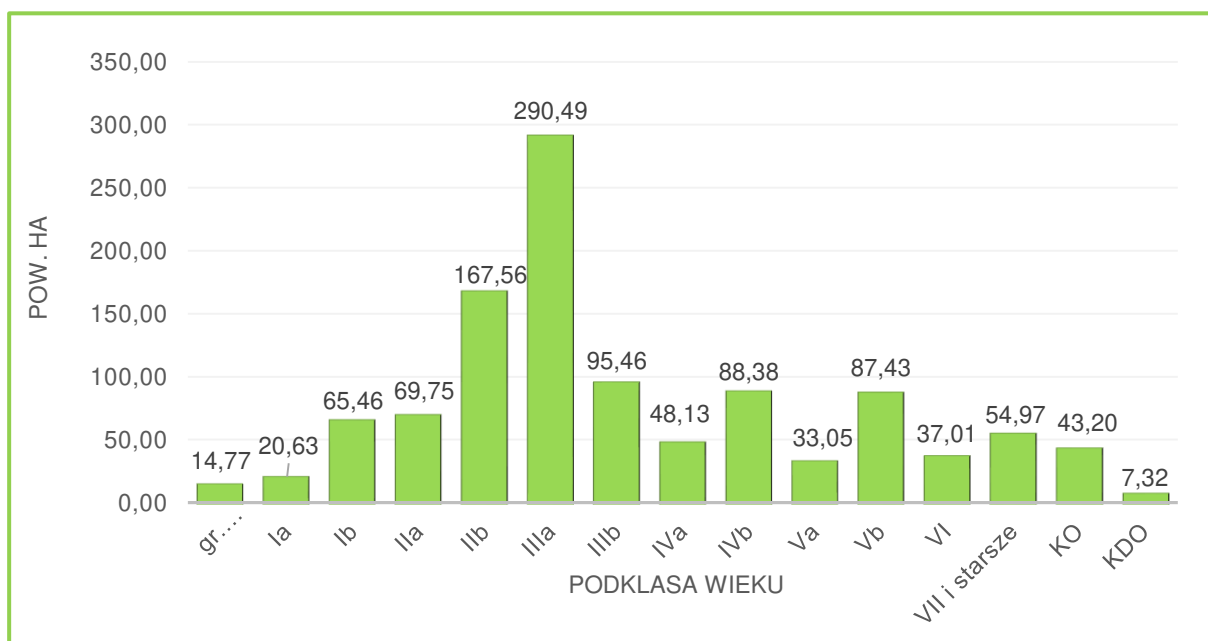

Udział typów siedliskowych lasu w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą Lśw – 575,80 ha (51,93% powierzchni gruntów zalesionych obszaru) oraz LMśw – 324,64 ha (29,28%). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują siedliska świeże – 94,1% (1043,34 ha), pozostałe – 5,9% (65,50 ha).

Struktura wiekowa

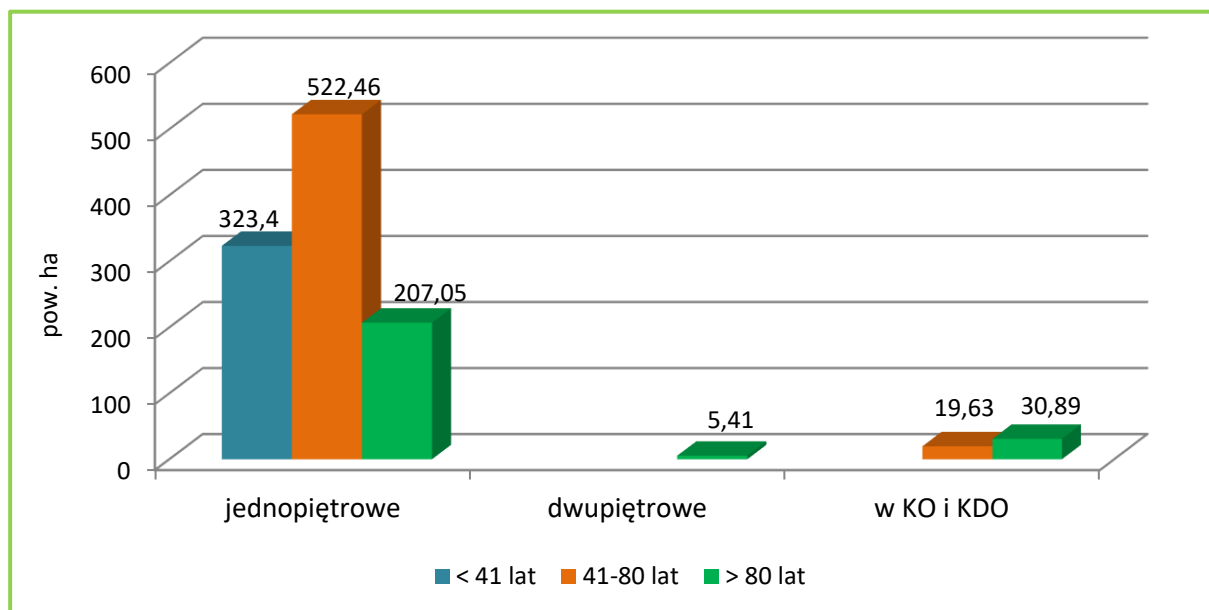
W strukturze wiekowej drzewostanów SOO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 41-50 lat, czyli IIIa podklasy wieku; zajmują one 26,2 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 60 lat.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

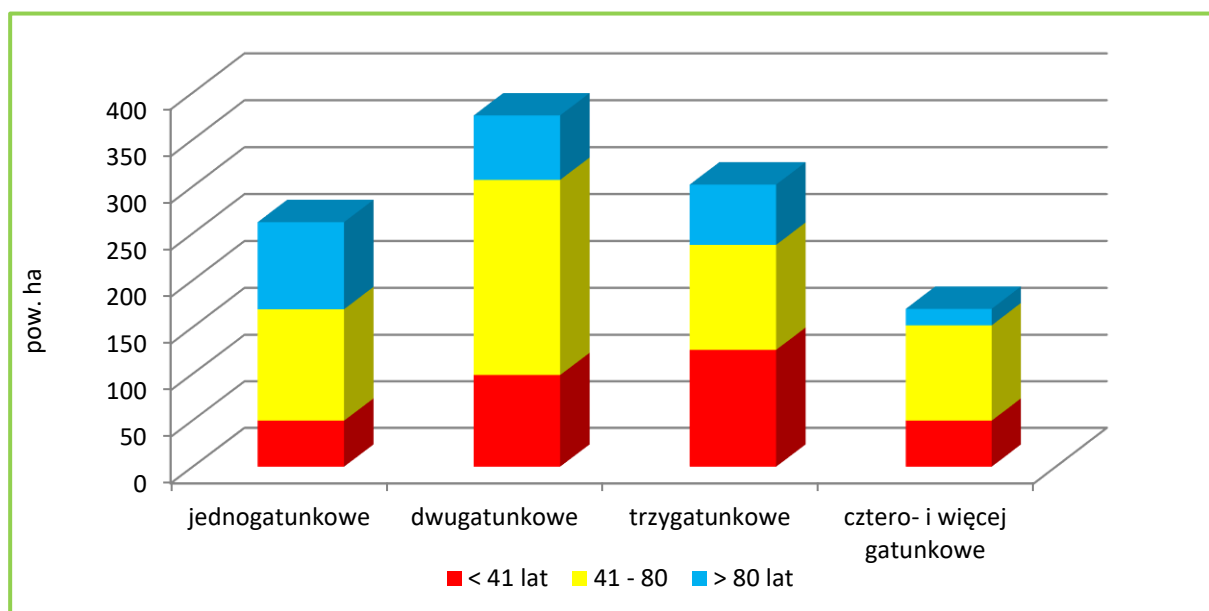
Struktura pionowa

W PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa występują drzewostany jednopiętrowe, dwupiętrowe, KO i KDO.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

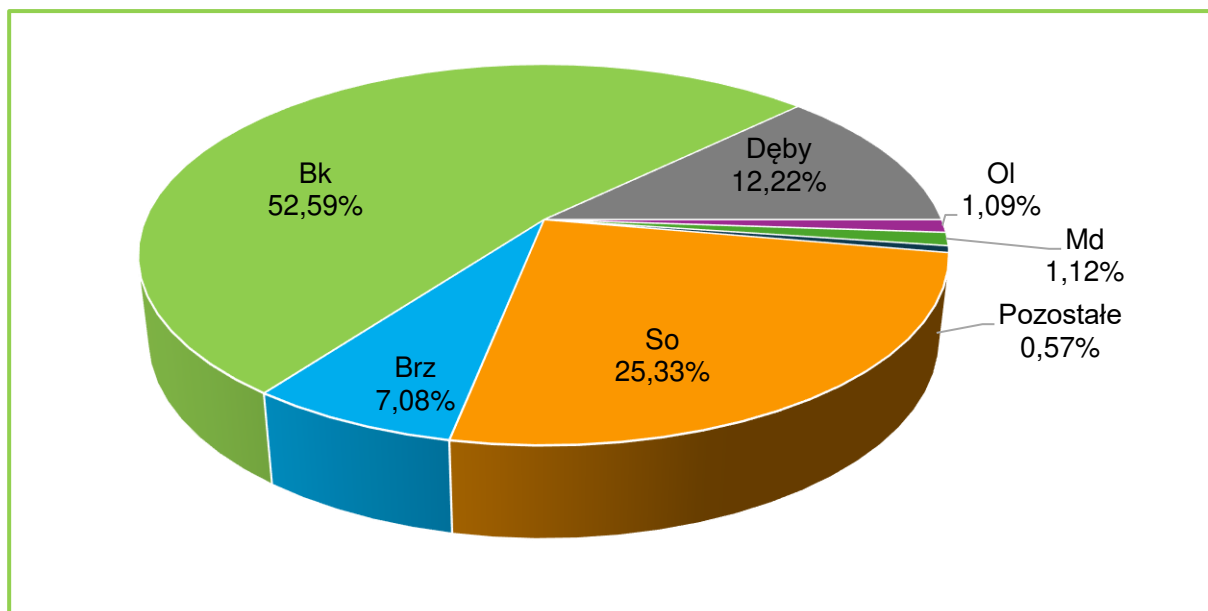

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w SOO na gruntach Nadleśnictwa są zróżnicowane. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 33,9%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest buk panujący na powierzchni 588,45. W rzeczywistym składzie gatunkowym drzewostanów obok buka (52,59) pojawia się sosna zwyczajna (25,33%) i brzoza brodawkowata (7,08%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 672,00 ha (60,6%). 323,89 ha (29,2%) stanowią drzewostany pochodzące z samosiewu a 112,95 ha (10,2%) z odnowienia sztucznego. Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 239,25 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 100-letnie w obszarze siedliskowym PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zajmują łącznie 112,42 ha, czyli 10,0% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkami panującymi w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 31,37 ha, buk – 47,14 ha, dąb – 6,09 ha, dąb bezszypułkowy – 26,75 ha, świerk – 1,07 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 67,42 ha, w tym: 9130 – 32,17 ha, 9160 – 3,82 ha, 9190 – 29,02 ha, grąd (9160) – 3,82 ha, 91D0 – 2,41 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego i średniego borowacenia widoczne są na 25,6% (283,73 ha). Na 8,11 ha (0,7%) wykazano borowacenie mocne a na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (73,7%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, miejsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Czeremcha późna	-	-	-	-	10	-
2.	Daglezja zielona	2	1	12	-	-	1
3.	Dąb czerwony	-	-	6	-	-	-
4.	Robinia akacja	-	-	1	-	-	-
5.	Kasztanowiec biały	-	-	-	-	-	1
6.	Śnieguliczka biała	-	-	-	-	1	-
RAZEM		2	1	19	-	11	2

W PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 2 drzewostany (2,92 ha) z panującym gatunkiem obcym: daglezią zieloną (2), oraz 33 drzewostany, gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe nie stwierdzono gatunków roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

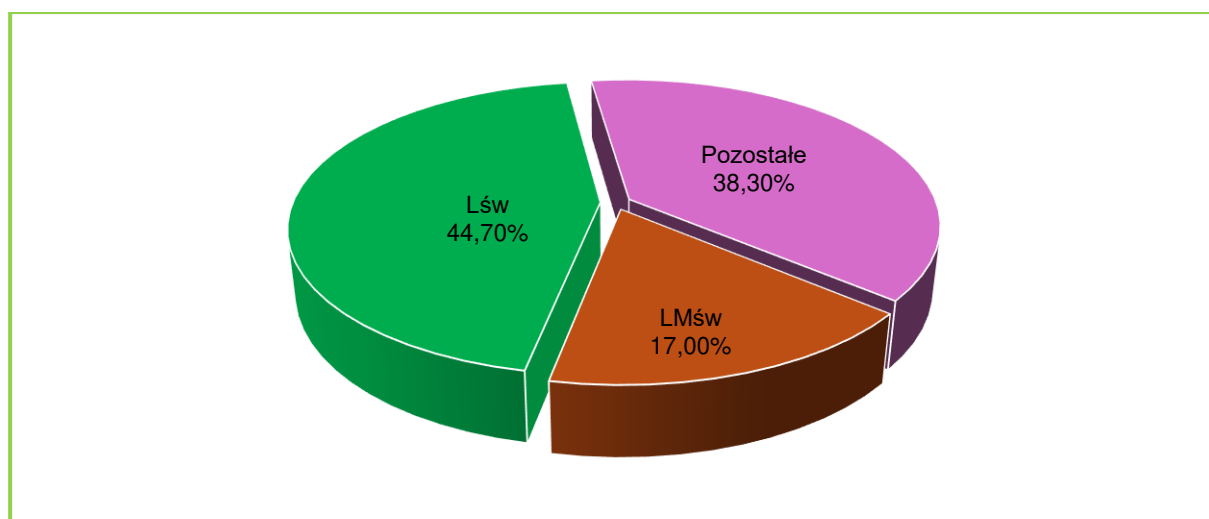
Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe zajmują powierzchnię 682,15 ha, tj. 56,4% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa (1208,54 ha). Najliczniej występują siedliska żywej buczyny (9130) – 516,39 ha.

➤ PLH220028 Studzienickie Torfowiska

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 175,27 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 174,18 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 165,02 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 138,83 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 3,53 ha;
- grunty nieleśne – 22,66 ha.

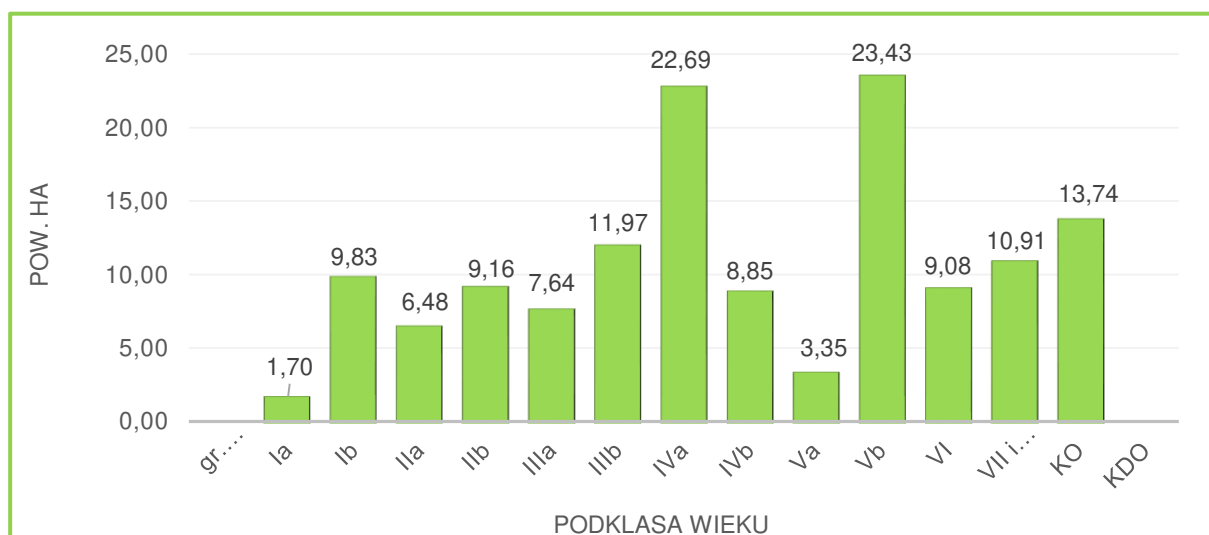

Udział typów siedliskowych lasu w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą Lśw – 62,03 ha (44,7% powierzchni gruntów zalesionych obszaru) oraz LMśw – 23,61 ha (17,0%). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują siedliska świeże – 78,3% (108,67 ha), pozostałe – 21,7% (30,16 ha).

Struktura wiekowa

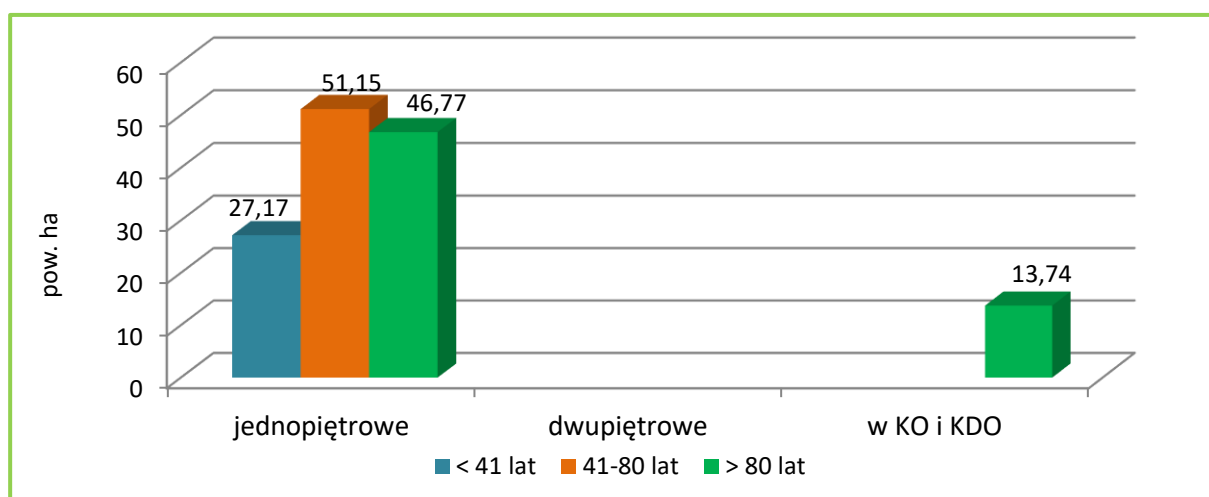
W strukturze wiekowej drzewostanów SOO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 91-100 lat, czyli Vb podklasy wieku; zajmują one 16,9 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 76 lat.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa

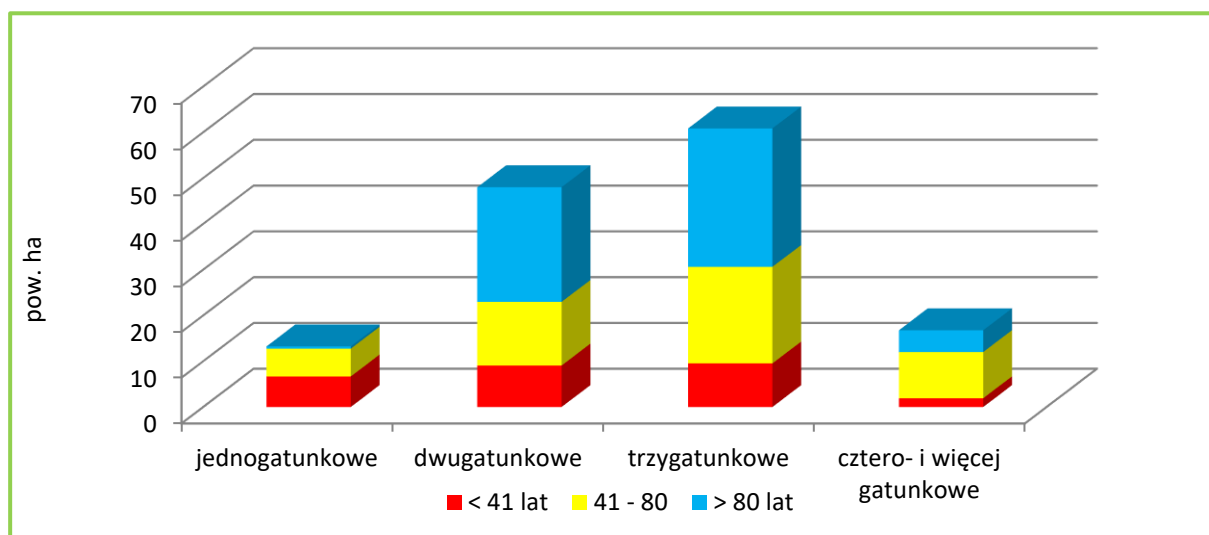
Struktura pionowa

W PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa występują drzewostany jednopiętrowe, KO i KDO.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLH220028 Studzienickie Torfowiska w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

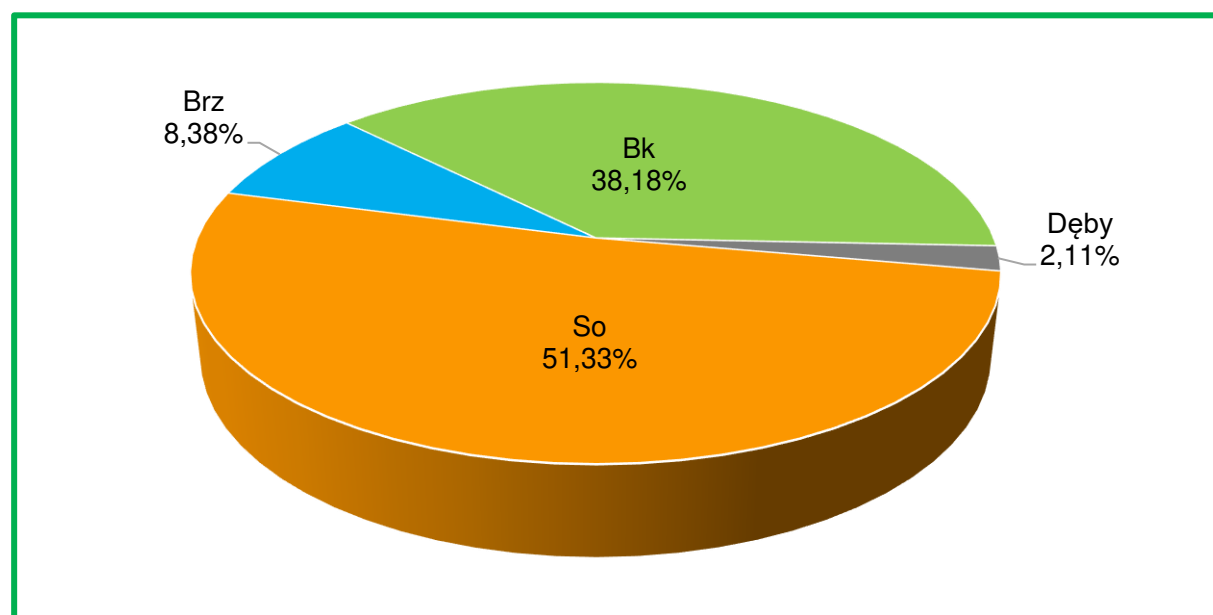

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w SOO na gruntach Nadleśnictwa są zróżnicowane. Przeważają drzewostany trzygatunkowe – 43,8%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna panująca na powierzchni 71,27 ha. W rzeczywistym składzie gatunkowym drzewostanów obok sosny zwyczajnej pojawia się buk (38,18%) i brzoza brodawkowata (8,38%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 62,67 ha (45,1%). 52,88 ha (38,1%) stanowią drzewostany pochodzące z samosiewu a 23,28 ha (16,8%) z odnowienia sztucznego. Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 32,29 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 29,93 ha, czyli 21,56% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkami panującymi w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 23,48 ha, buk – 6,45 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 12,28 ha, w tym: 9130 – 2,42 ha, 91D0 – 9,86 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego i średniego borowacenia widoczne są na 41,8% (57,94 ha). Na 1,95 ha (1,4%) wykazano borowacenie mocne, a na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (56,8%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH220028 Studzienickie Torfowiska monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj. mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Daglezja zielona	-	-	1	-	-	-
2.	Dąb czerwony	-	1	-	-	-	-
RAZEM		-	1	1	-	-	-

W PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 2 drzewostany gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w PLH220028 Studzienickie Torfowiska nie stwierdzono gatunków roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

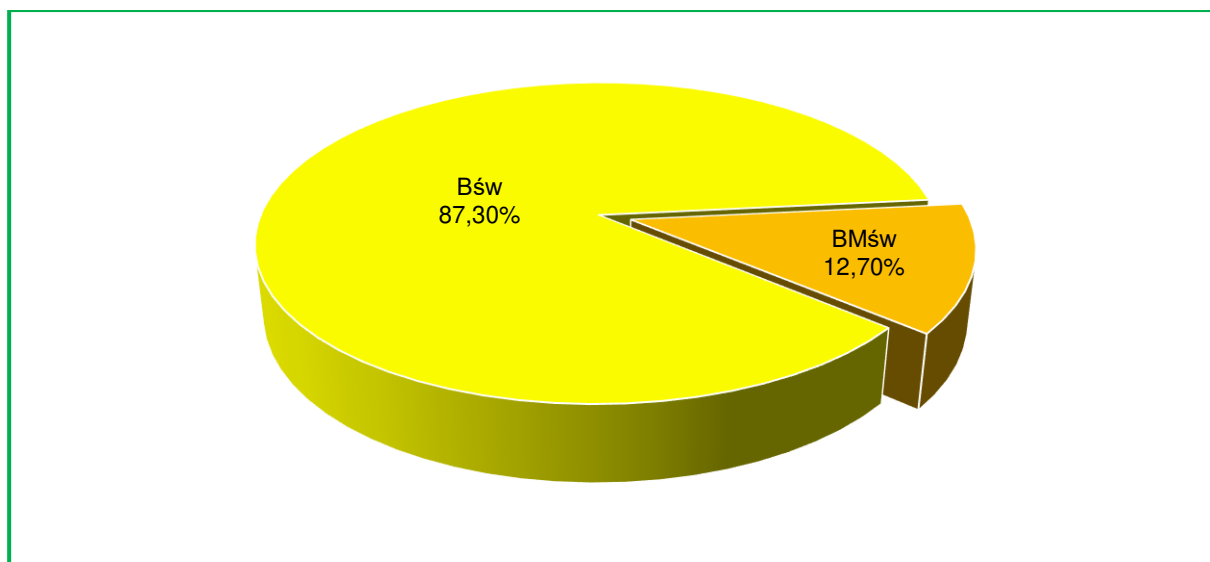
Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH220028 Studzienickie Torfowiska zajmują powierzchnię 79,67 ha, tj. 48,3% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa (165,02 ha). Najliczniej występują siedliska borów i lasów bagiennych (91D0) – 34,31 ha.

➤ PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 132,10 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 132,10 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 103,42 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 97,68 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 5,59 ha;
- grunty nieleśne – 0,15 ha.

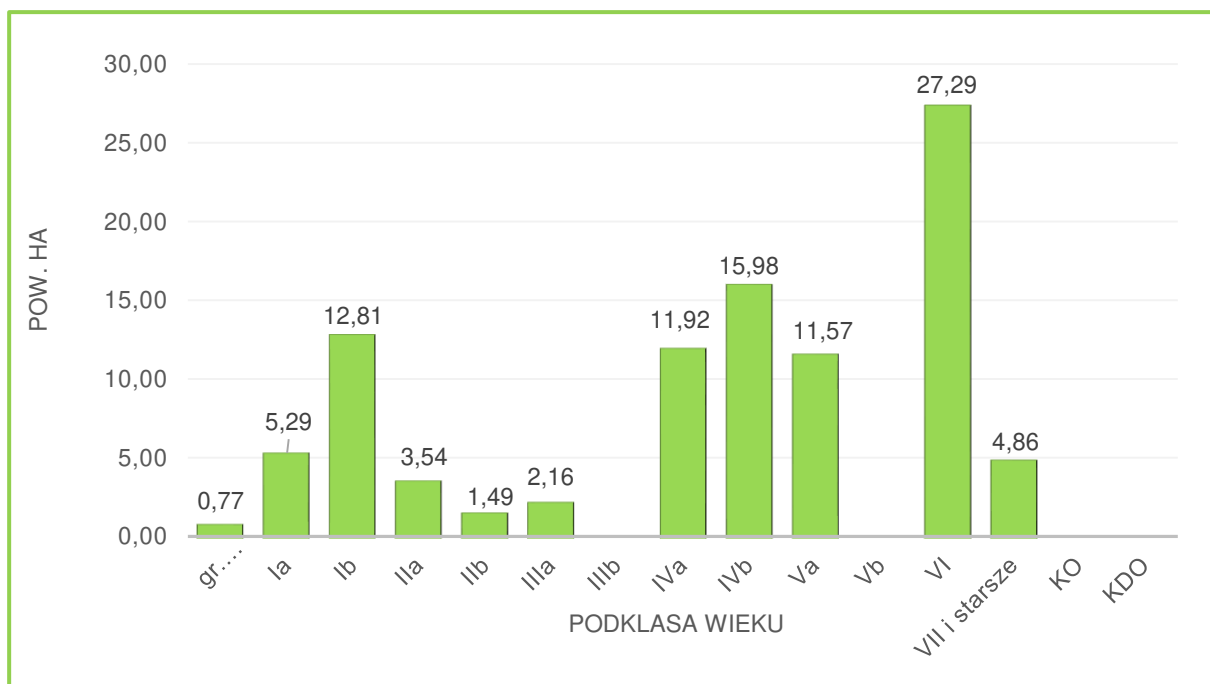

Udział typów siedliskowych lasu w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą Bśw – 84,63 ha (87,3% powierzchni gruntów zalesionych obszaru). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują siedliska świeże – 100 % (96,91 ha).

Struktura wiekowa

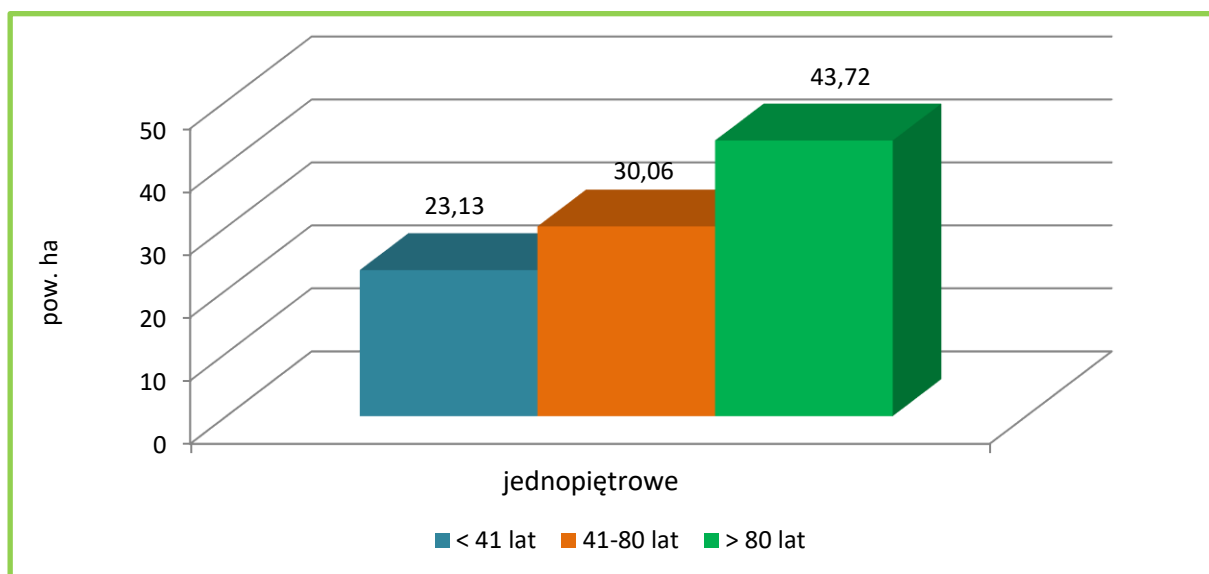
W strukturze wiekowej drzewostanów SOO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 101-120 lat, czyli VI podklasy wieku; zajmują one 28,1 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 76 lat.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa

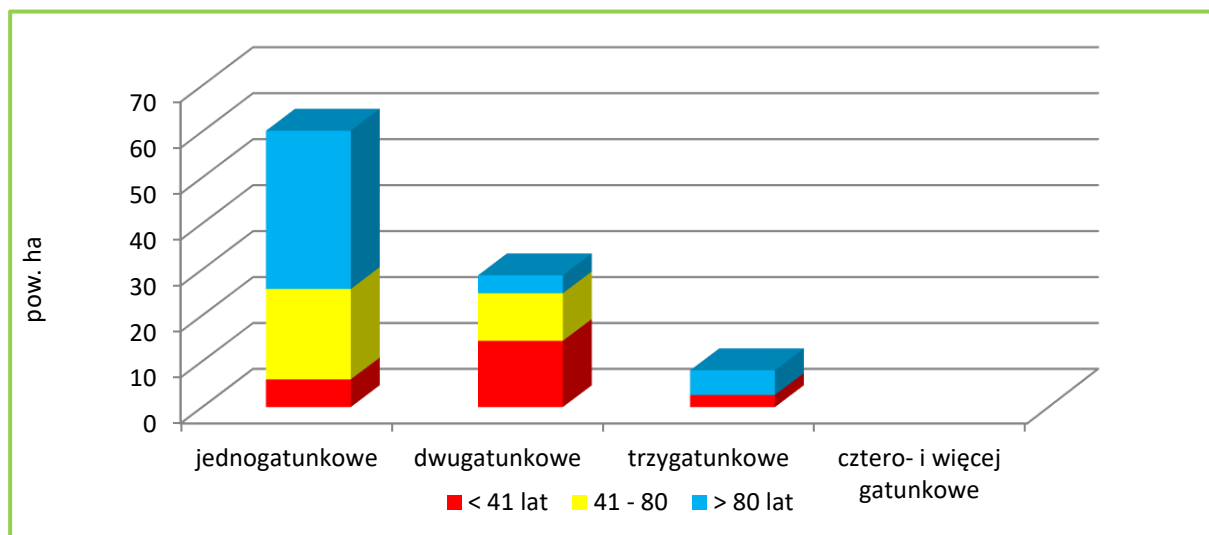
Struktura pionowa

W PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa występują tylko drzewostany jednopiętrowe.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

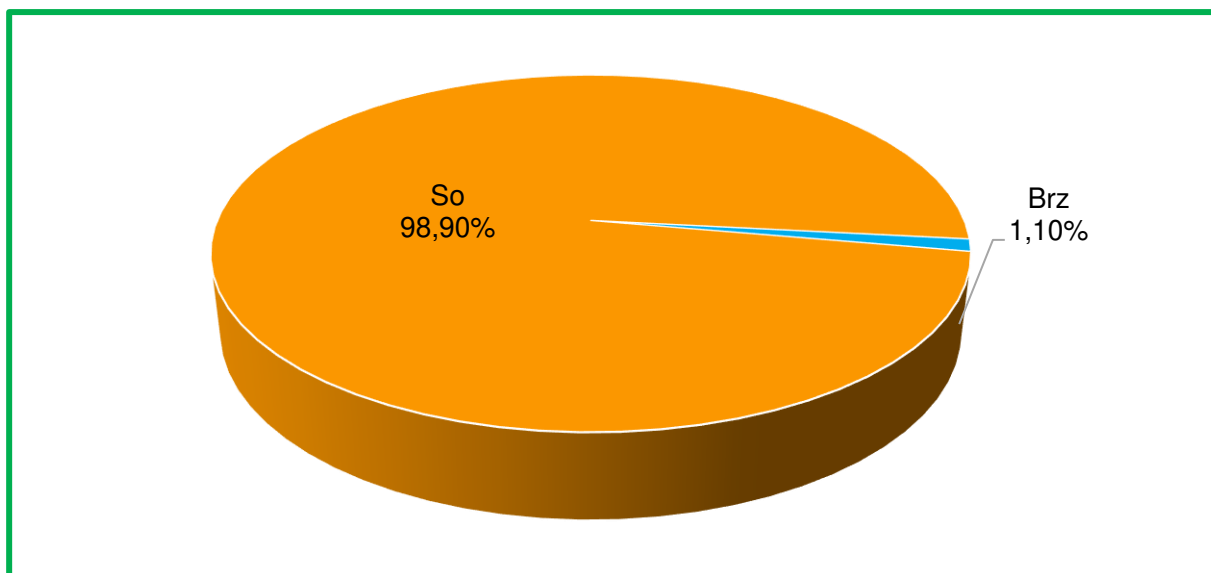

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w SOO na gruntach Nadleśnictwa są mało zróżnicowane. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 62,1%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna panująca na powierzchni 96,60 ha. W rzeczywistym składzie gatunkowym drzewostanów obok sosny zwyczajnej pojawia się brzoza (1,10%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 49,01 ha (50,6%). 3,31 ha (3,4%) stanowią drzewostany pochodzące z samosiewu, a 44,59 ha (46,0%) z odnowienia sztucznego. Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 7,89 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 32,15 ha, czyli 24,23% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach jest sosna zwyczajna (32,15 ha). Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi na terenie obszaru nie występują.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 7,5% (7,30 ha). Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (92,5%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalołu, podrośtu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Daglezja zielona	-	-	1	-	-	-
2.	Dąb czerwony	-	1	1	-	-	-
RAZEM		-	1	2	-	-	-

W PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 3 drzewostany gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy nie stwierdzono gatunków roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

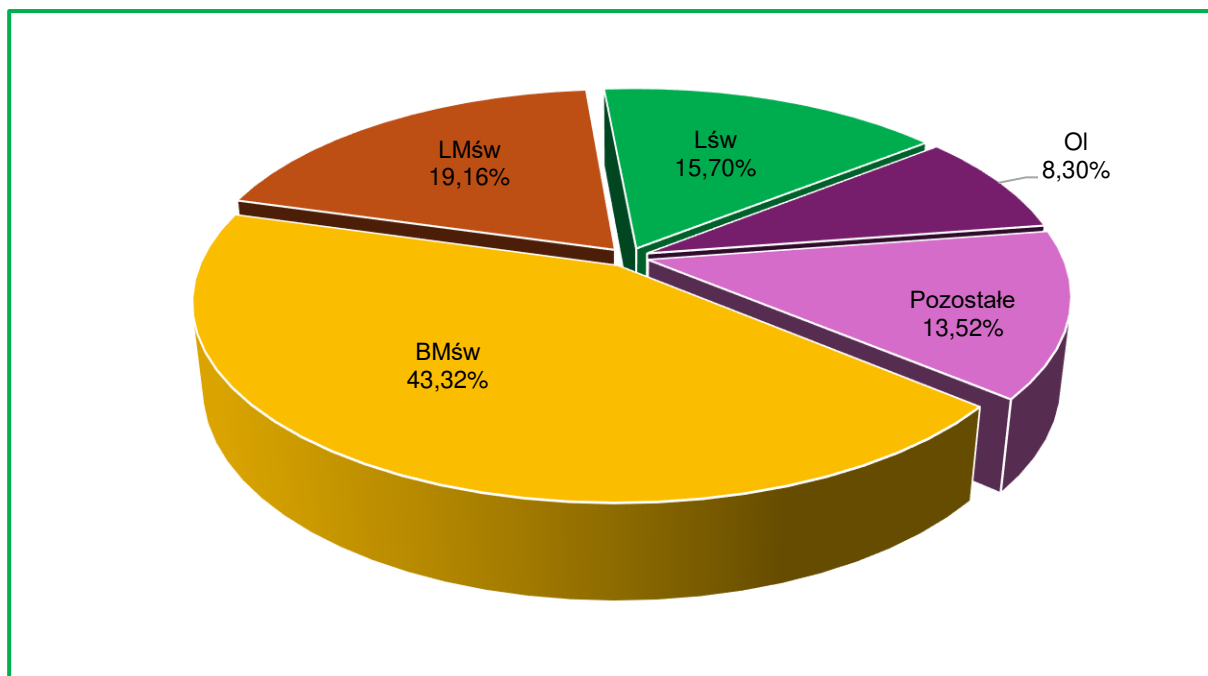
Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy zajmują powierzchnię 0,77 ha, tj. 0,74% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa (103,42 ha). Jest to jedno siedlisko boru bagiennego (91D0).

➤ PLH220052 Dolina Słupi

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 6 991,48 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 2469,38 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 1430,25 ha w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 1092,80 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 28,70 ha;
- grunty nieleśne – 308,75 ha.

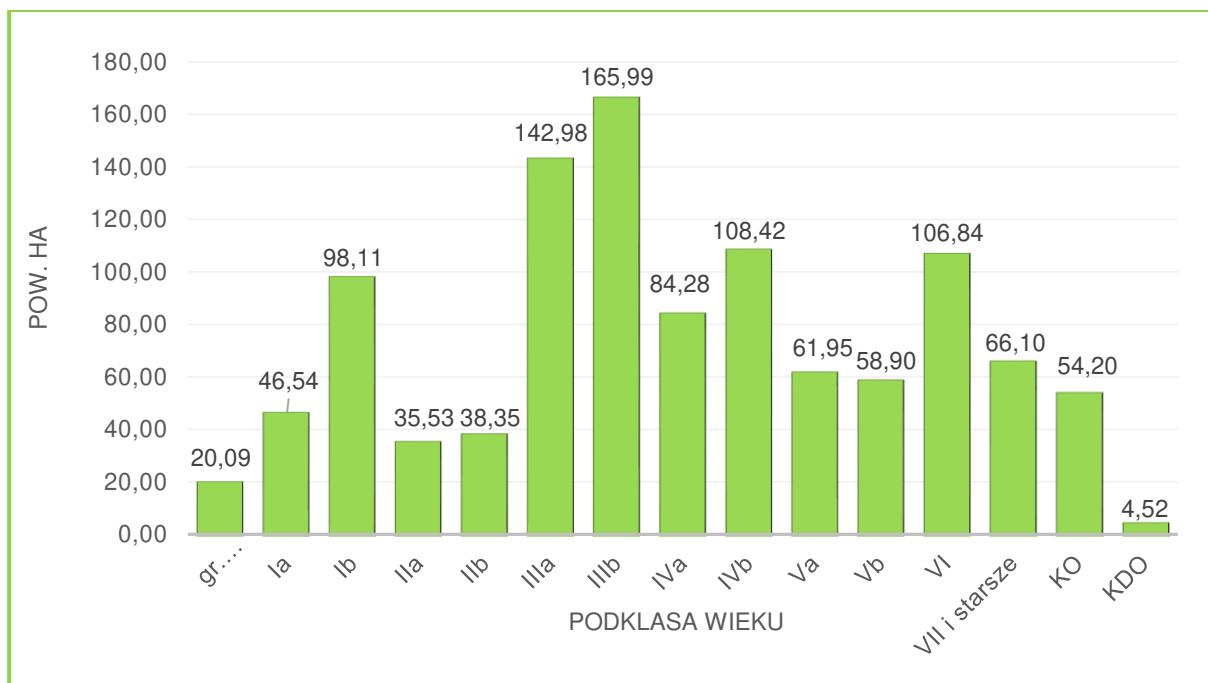

Udział typów siedliskowych lasu w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą BMśw 464,66 ha (43,32%), LMśw – 205,56 ha (19,16%) oraz Lśw – 168,39 ha (15,70% powierzchni gruntów zalesionych obszaru). Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe to największą powierzchnię zajmują siedliska świeże – 86,3% (926,12 ha), pozostałe – 13,7% (146,59 ha).

Struktura wiekowa

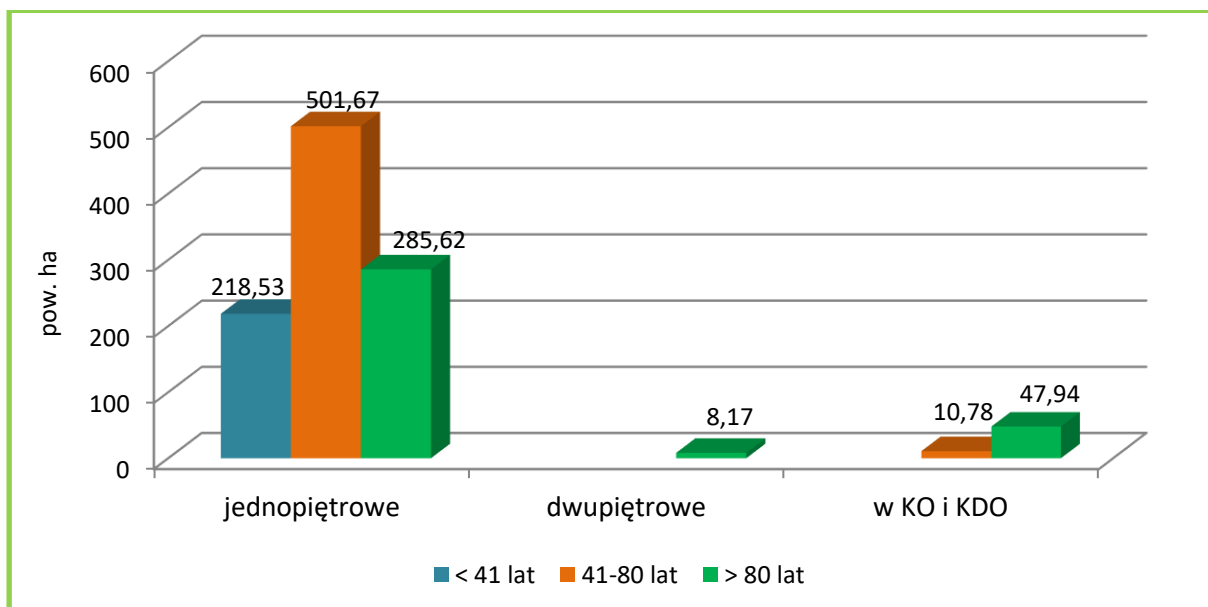
W strukturze wiekowej drzewostanów SOO na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku 51-60 lat, czyli IIIb podklasy wieku; zajmują one 15,5 % powierzchni gruntów zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 69 lat.

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

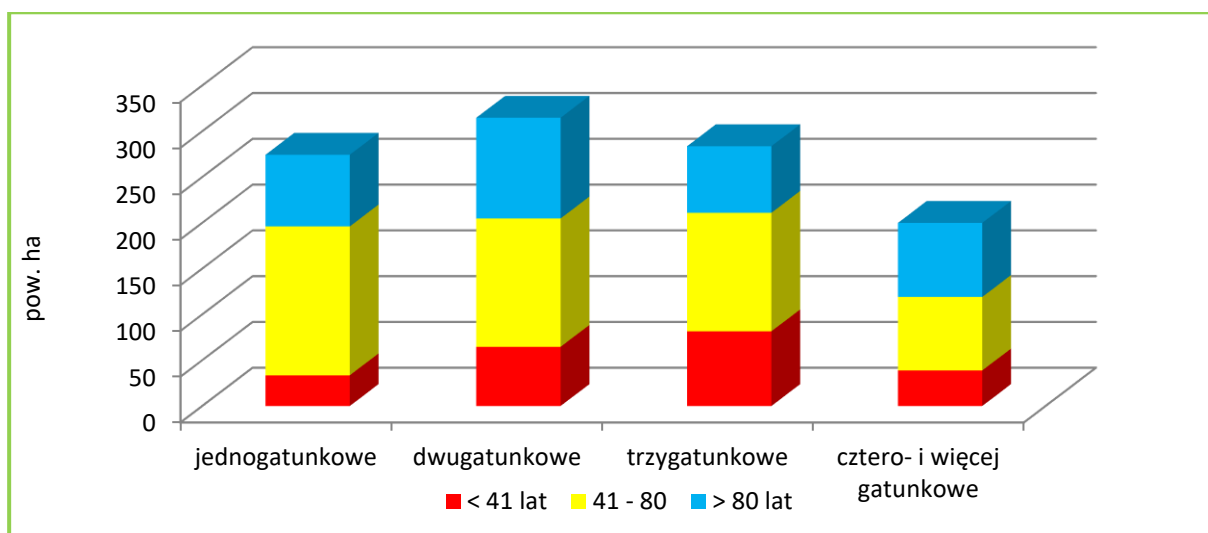
Struktura pionowa

W PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa występują drzewostany jednopiętrowe, dwupiętrowe, KO i KDO.

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w PLH220052 Dolina Słupi w Nadleśnictwie

Bogactwo gatunkowe

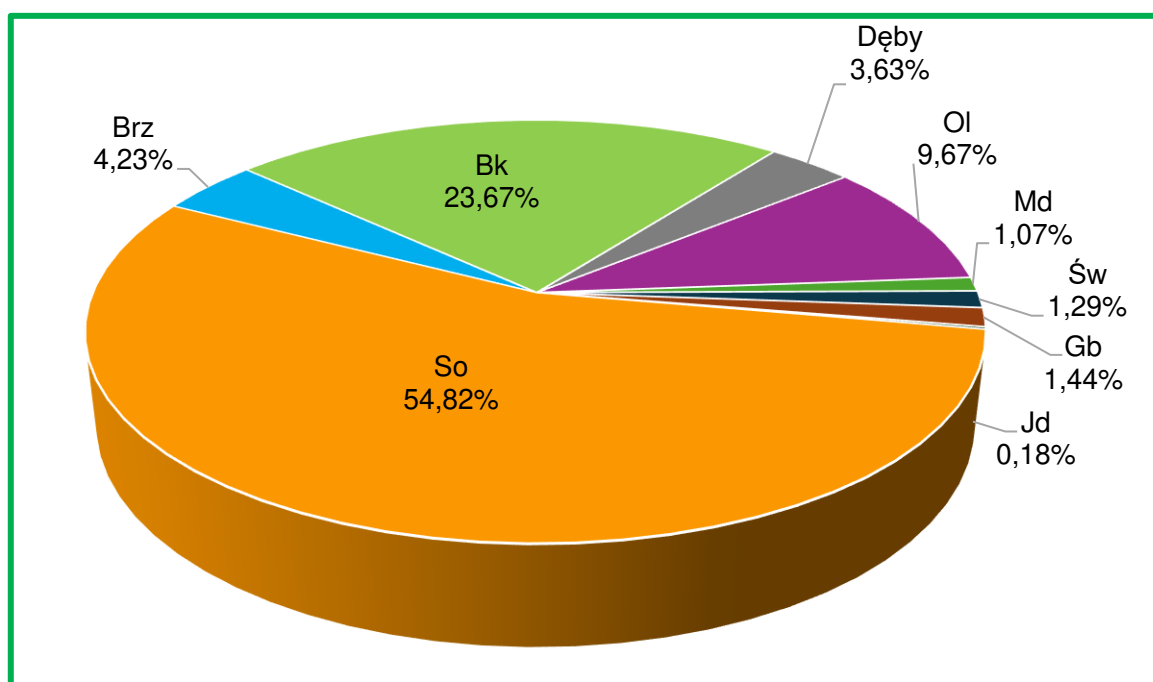

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany w SOO na gruntach Nadleśnictwa są zróżnicowane. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 29,4%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

W PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna panująca na powierzchni 586,03 ha. W rzeczywistym składzie gatunkowym drzewostanów obok sosny zwyczajnej pojawia się buk (23,67%) i olsza czarna (9,67%) i brzoza brodawkowata (4,23%).

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Na gruntach obszaru przeważają drzewostany dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 472,47 ha (44,0%). 291,66 ha (27,2%) stanowią drzewostany pochodzące z samosiewu, a 308,58 ha (28,8%) z odnowienia sztucznego. Drzewostany na gruntach porolnych występują na powierzchni 139,23 ha.

Starodrzew

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa zajmują powierzchnię 211,41 ha, czyli 19,35% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Gatunkiem panującym w tych drzewostanach są: sosna zwyczajna – 97,10 ha, buk – 92,83 ha, dąb – 15,99 ha, brzoza – 2,34 ha, jodła – 1,96 ha, olsza – 1,19 ha. Drzewostany ponad 100-letnie z siedliskami przyrodniczymi zajmują 105,01 ha, w tym: 9110 – 28,53 ha, 9130 – 30,04 ha, 9160 – 34,64 ha, 9190 – 5,69 ha, 91D0 – 3,89 ha, 91E0 – 2,22 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego i średniego borowacenia widoczne są na 32,6% (349,03 ha). Na 1,04 ha (0,1%) wykazano borowacenie mocne a na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (67,3%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH220052 Dolina Słupi monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj. miejsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzieleń					
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Czeremcha późna	-	-	-	-	21	-
2.	Daglezja zielona	-	2	6	-	-	3

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania					
		Gatunek panujący	ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj. miejsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzieleń					
1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Dąb czerwony	-	-	6	-	-	1
4.	Robinia akacjowa	-	1	-	-	-	-
5.	Sosna Banksa	-	1	-	-	-	-
6.	Sosna wejmutka	-	-	1	-	-	-
RAZEM		-	4	13	-	21	4

W PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono 42 drzewostany, gdzie gatunki obce są gatunkami domieszkowymi.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w PLH220052 Dolina Słupi nie stwierdzono gatunków roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej.

Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH220052 Dolina Słupi zajmują powierzchnię 453,62 ha, tj. 31,7% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa (1430,25 ha). Najliczniej występują siedliska żyznej buczyny (9130) – 136,66 ha.

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Plan w wykazie zadań z zakresu hodowli lasu zawiera między innymi zestawienie zadań dotyczących gruntów przeznaczonych do zalesienia. W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019, poz. 1839) określono jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz zalesienia:

- pastwisk lub łąk na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (...);
- nieużytków na glebach bagiennych;
- nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (...) lub w otulinach form ochrony przyrody (...).

Zestawienie gruntów przeznaczonych do zalesienia

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow. wg ewidencji	Typ gleby	Położenie w granicach form ochrony	
					Obszary N2000	Pozostałe formy ochrony
1	2	3	4	5	6	7
1.	11-03-1-02-64 -b -00	0,09	R	Rdzawa brunatna	PLB220002	PK Dolina Słupi
2.	11-03-1-05-466 -s -00	2,10	R	Rdzawa brunatna	PLB220002	PK Dolina Słupi
3.	11-03-1-05-466 -t -00	3,01	R	Rdzawa brunatna	PLB220002	PK Dolina Słupi
4.	11-03-1-14-484 -b -00	8,57	R	Rdzawa brunatna	-	-
5.	11-03-1-14-484 -g -00	0,73	R	Rdzawa brunatna	-	-
6.	11-03-1-14-484 -h -00	1,81	R	Rdzawa brunatna	-	-
7.	11-03-1-14-484 -i -00	0,50	PS	Rdzawa brunatna	-	-
8.	11-03-1-14-484 -j -00	0,09	R	Rdzawa brunatna	-	-
9.	11-03-1-14-484 -k -00	0,95	R	Rdzawa brunatna	-	-
10.	11-03-1-14-484 -n -00	0,98	R	Rdzawa brunatna	-	-
11.	11-03-1-05-504 -t -00	1,21	PS	Rdzawa właściwa	PLB220002	PK Dolina Słupi
12.	11-03-1-05-512 -c -00	0,30	R	Rdzawa właściwa	PLB220002	PK Dolina Słupi
13.	11-03-1-08-693 -i -00	0,10	R	Brunatna kwaśna	-	-
14.	11-03-1-08-693 -k -00	0,27	R	Brunatna kwaśna	-	-
15.	11-03-1-09-802 -d -00	0,33	R	Rdzawa brunatna	-	-
OGÓŁEM		21,04				

W *Planie* projektuje się zalesienie 15 wydzieleń na gruntach porolnych na ogólnej powierzchni 21,04 ha. Są to role i pastwiska, na których nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych Natura 2000, jak również stanowisk roślin chronionych i miejsc przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się zalesienie na gruncie innym niż orny (PS) oraz gruntów położonych w granicach form ochrony przyrody – PLB220002 Dolina Słupi oraz PK Dolina Słupi, w oddz.:64b, 466b,t, 504t, 512c.

W projekcie planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Dolina Słupi w zakresie związanym z lokalizowaniem terenów do zalesień są następujące zapisy:

- a) tworzenie zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych;
- b) przyjęcie za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt;
- c) niedopuszczanie zalesień w strefie BM_VI_4 oraz na innych stwierdzonych siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych;
- d) odstąpienie od wyznaczenia preferowanych obszarów pod nowe zalesienia w zakresie strefy BM_VI_5.

Grunty przeznaczone do zalesienia nie znajdują się w strefie BM_VI_4 oraz w strefie BM_VI_5. Na tych gruntach nie stwierdzono występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów nieleśnych. Ich zalesienie przyczyni się do właściwego kształtowania granicy polno-leśnej.

Należy jednak zaznaczyć, że formalną podstawą do zalesienia użytków rolnych lub innych gruntów niezaliczonych do lasów jest ich przeznaczenie do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan urządzenia lasu potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji. Nie jest więc podstawą ich realizacji. Plan urządzenia lasu nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,

- budowy i remontów budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych i innych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 2019 r. (Dz. U. z 2019, poz. 1839) przedsięwzięcia te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla takich przedsięwzięć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i do nich zwracać się będzie Nadleśnictwo po opracowaniu szczegółowych projektów. Na podstawie *Planu* Nadleśnictwo nie może występować o decyzję, a więc nie ma potrzeby w prognozie przeprowadzać analizy wpływu na środowisko wymienionych zamierzeń.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- zakładanie upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody, istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji, należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzonych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W terenie gdzie brak większych zakładów przemysłowych, stanowiska pracy utworzone w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna są dla miejscowej ludności bardzo ważne. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością likwidacji miejsc pracy w tych firmach i wzrostem bezrobocia.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest znaczący.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerzego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie.

W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, np. materiały sztuczne, plastiki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie za sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt

pożądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE *PLANU* NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo grzybów, roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Różnorodność gatunkowa

W zakresie oceny wpływu *Planu* na ten element mogą być analizowane zapisy dotyczące:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja *Planu* może odmiennie wpływać na różne grupy gatunków. Jedne działania oddziałujące pozytywnie na jakąś grupę organizmów mogą negatywnie wpływać na inną. Szerzej zostało to omówione w innych rozdziałach Prognozy. Generalnie podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie zachowania szerokiego spektrum gatunków w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zapisy *Planu* przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i w warstwach leśnej mapy numerycznej. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków, co przyczyni się do ich zachowania.

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów, odnieść się trzeba do trójstronnego „Porozumienia w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych” zawartego pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Szczecinku, podpisanym w dniu 23 sierpnia 2024 roku.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu przyjęto:

- proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000,
- schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych,
- schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Typ drzewostanu
1	2	3
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich (<i>Empetro nigri-Pinetum</i> , <i>Betulo-Quercetum</i>)	BkDb, BrzDb, DbBrz, So, SoBrz, SoDb
9110	Kwaśna buczyna (niżowa) (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Bk, DbBk
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Bk
9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	BkGbDb, BkDb, Db, GbDb, GbBk, LpDb, DbBk
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	BkDb, BrzDb, Db, DbBrz, SoBrzDb, SoDb
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz olsy torfowcowe i inne bardziej eutroficzne i przejściowe postacie siedliska (<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> i inne mezotroficzne zbiorowiska ze zw. <i>Alnion</i>)**	Brz, SoBrz, So, BrzSo, BrzOl, Ol, OlBrz
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso – incanae</i>) i olsy źródliskowe	JsOl, Ol, OlJs
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Db, JsDb, JsWz, JsWzDb, WzDb

* siedlisko priorytetowe

**olsy torfowcowe *Sphagno squarrosi-Alnetum* - nie zostały ujęte w zał. 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.Dz.U.2014.1713), nie są siedliskiem przyrodniczym o znaczeniu priorytetowym.

**Schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych
i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach
przyrodniczych**

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Bs	2180	So**			So 100
Bśw		So**	Brz	Jrz	So 90, Brz 10
Bw		So**	Brz		So 90, Brz 10
Bw		SoBrz**		Ol	Brz 70, So 30
BMśw		BrzDb**	So, Os	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz**	So, Os	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoDb**	Brz	Kl, Lp	Db 60, So 30, Brz i in. 10
BMw		BrzDb**	So	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMw		DbBrz**	So	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMśw		BkDb**	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw	9110	Bk	Db, Brz	Kl, Jw	Bk 80 Db i in. 20
LMw		Bk	Db, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db	Jw, Kl, Lp	Bk 90 Db i in. 10
Lśw		DbBk	Lp	Jw, Czir	Bk 70 Db i in. 30
Lw		Bk	Db, Ol	Jw., Kl, Lp	Bk 70, Db i in. 30
LMśw	9130	Bk	Db, Lp, Gb	Jw, Kl,	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
Lw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
LMśw	9160	BkGbDb	Lp	Jw, Kl, Czir	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Kl, Czir	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
LMśw		Db	Bk, Gb	Jw, Kl, Czir	Db 70, Bk 20, Gb i in. 10
LMśw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Kl, Czir	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
LMśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Kl, Czir	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
LMw		GbDb	Ol, Brz, Os	Jw, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10
LMw		BkGbDb	Lp, Ol	Jw, Os	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMw		Db	Gb, Bk, Ol	Lp, Jw	Db 80, Gb i in. 20
LMw		BkDb	Gb, Lp, Ol	Jw, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lśw		GbBk	Db, Lp	Jw, Czir, Jb	Bk 50, Gb 30, Db i in. 20
Lśw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
Lśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
Lśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		Db	Gb, Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lśw		DbBk	Gb, Jw., Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
Lw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Lw		Db	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lw		DbBk	Gb, Jw., Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
BMśw	9190	BrzDb***	So, Os	Kl, Lp	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz***	So, Os	Kl, Lp	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoBrzDb***	Bk, Os	Kl, Lp	Db 30, Brz,30, So 30, Bk i in. 10
BMw		SoDb	Bk, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, So30, Bk i in 20
BMw		Db	So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20
BMw		BkDb	So, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw		BkDb	So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw		Db	Bk, So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 80, So i in. 20
LMśw		SoBrzDb***	Bk	Os, Ol, Os	Db 30, Brz 30, So 30, Bk i in. 10
LMśw		BrzDb***	So, Bk	Kl, Gb, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMśw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMw		BkDb	So, Brz	KL, Os	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMw		Db	So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20
LMw		BrzDb***	So, Bk, Ol	Kl, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
Lśw		BkDb	Jw, So, Brz	Kl, Gb, Os	Db 60, Bk 30, Jw i in. 10
Lśw		Db	Jw, Bk, So, Brz	Kl, Gb, Lp	Db 80, Bk i in. 20
Bb	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		Brz	So		Brz 90, So 10
BMb		SoBrz		Ol	Brz 60, So i in 40
BMb		BrzSo		Ol	So 60, Brz i in 40
LMb		Brz	So		Brz 90, So 10
LMb		SoBrz	Ol		Brz 60, So 30, Ol i in. 10
LMb		BrzOl	So		Ol 50, Brz 30, So i in. 20
LMb		Ol	Brz, So		Ol 70-80, Brz i in. 20-30
LMb		OlBrz	So		Brz 50-60, Ol 40-50
Lw	91E0*	JsOl	Wz,	Gb, Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Wz i in.10
Lw		Ol	Js, Wz	Gb, Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20
Lł		OlJs	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Js 40, Ol 40, Wz i in. 20
Lł		JsOl	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Ol 60, Js 30, Wz i in. 20
Ol		Ol	Js, Brz		Ol 90, Js i in. 10
OlJ		Ol	Js, Wz		Ol 80, Js i in.20
OlJ		JsOl	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Ol 60. Js 30, Brz i in. 10
OlJ		OlJs	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Js 40, Ol 40, Brz i in. 10
Lw	91F0	Db	Wz, Jw, Js	Kl, Lp, Czir	Db 80, Wz i in. 20
Lw		JsDb	Wz, Jw	Kl, Lp, Czir	Db 70, Js i in. 30
Lw		JsWz	Db, Ol	KL, Gb, Czir	Wz 40, Js 30, Db i in. 30

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Lw	91T0	JsWzDb	Jw, Ol	Gb, Lp, Czir	Db 40, Wz 30, Js i in. 30
Lw		WzDb	Js, Ol	Kl, Gb, Czir	Db 50, Wz 30, Js i in.10
Bs		So	Brz		So 90, Brz 10
Bśw		So	Brz		So 80-90, Brz 10-20
*	Siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym				
**	TD do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych wyłącznie na wydmach nadmorskich				
***	TD do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych wyłącznie w pasie nadmorskim				
Dąb bezszypułkowy należy preferować na uboższych i bardziej suchych siedliskach, z kolei na siedliskach wilgotnych, o wyższej troficzności należy preferować dąb szypułkowy.					

Schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych

Kod siedliska N2000	Sposób zagospodarowania	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
1	2	3
2180	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłeskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
9110	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9130	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9160	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9190	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
91D0*	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłeskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91E0*	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłeskowych (Rb II / III/ IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	

Kod siedliska N2000	Sposób zagospodarowania	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
1	2	3
91F0	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odslaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II /III/ IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91T0	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odslaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	

* rębnia zastępcza do zastosowania min. w sytuacjach klęskowych, w drzewostanach uszkodzonych, zamierających, osłabionych, z objawami chorobowymi, nieobradzających, w drzewostanach wymagających uzyskania odnowienia w kępowym zmieszaniu, z wykorzystaniem mikrosiedlisk, w których rodzaj i nawrót cięć w ramach rębni zasadniczej nie daje możliwości osiągnięcia celu hodowlanego i uzyskania odnowienia zgodnego z typem drzewostanu i orientacyjnym składem gatunkowym opisanym w tabeli nr 69.

Odstępstwa od uzgodnionych składów gatunkowych dopuszcza się w przypadkach uzasadnionych uwarunkowaniami terenowymi dla wszystkich typów drzewostanów zakresie +/-10%. W przypadku konieczności dokonania zmian wykraczających poza ten zakres niezbędne jest dodatkowe, pisemne uzgodnienie pomiędzy Stronami Porozumienia.

W przypadku drzewostanów użytkowanych cięciami rębnymi o sanitarnym charakterze, ze względu na potrzebę utrzymania stabilności drzewostanu dopuszcza się na siedliskach przyrodniczych czasowe odstępstwo od powyższych składów projektowanych upraw wynikające z uznania odnowienia naturalnego pojawiającego się samoistnie na powierzchni. W następnej kolejności, po uzyskaniu przez drzewostan stabilizacji i polepszenia się stanu zdrowotnego, w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu skład gatunkowy będzie przebudowany i regulowany podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych i przekształceniowych w kierunku uzyskania składu docelowego dla przyjętego typu drzewostanu

Przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw zabezpieczają zachowanie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów na rozpoznanych leśnych siedliskach przyrodniczych. Przedstawione w programie ochrony przyrody wskazówki i proponowane sposoby zagospodarowania, jakimi należy się kierować podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach na siedliskach chronionych, spowodują zwiększenie różnorodności, zarówno poprzez odpowiedni dobór gatunków, różnorodność faz rozwojowych, warstwowość, jak i udział martwego drewna i drzew biocenotycznych.

Różnorodność genetyczna

W *Planie* wyszczególnione są obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech

jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Należy jednak podkreślić, że *Plan* nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowionym w planach urządzenia lasu, a wynika z innych przepisów prawa krajowego (ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia wykonawcze Ministra Środowiska), więc nie może być oceniana jako element *Planu*.

Różnorodność ekosystemów

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie lasów łęgowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Leśne siedliska przyrodnicze

Podczas wykonanej w Lasach Państwowych powszechnej inwentaryzacji zasobów przyrodniczych, obejmującej siedliska przyrodnicze oraz siedliska dzikiej fauny i flory, na gruntach Nadleśnictwa zidentyfikowano 6 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji omówiono w programie ochrony przyrody. Informację o typie siedliska przyrodniczego zamieszczono również w opisach taksacyjnych, a ich rozmieszczenie przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	9110	Kwaśne buczyny	47	143,58	35	84,34	82	227,92
2.	9130	Żyzne buczyny	186	1059,11	130	653,05	316	1712,16
3.	9160	Grądy subatlantyckie	20	44,66	27	69,98	47	114,64
4.	9190	Kwaśne dąbrowy	57	208,50	25	73,75	82	282,25

Lp.	Siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	91D0*	Bory i lasy bagienne	115	177,86	57	122,98	172	300,84
6.	91E0*	Łęgi olszowe i jesionowe	58	66,71	103	100,99	161	167,70
RAZEM			483	1700,42	377	1105,09	860	2805,51

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 zajmują łącznie 2805,51 ha. Dominującym siedliskiem są żyzne buczyny (9130). W granicach siedliskowych obszarów Natura 2000 leśne siedliska przyrodnicze zajmują 1105,09 ha.

Analiza przedstawiona w tabeli dotyczy siedlisk przyrodniczych w wyłączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi (483 wyłączenia, z powierzchnią siedlisk 1700,42 ha). Analiza siedlisk położonych w SOO przedstawiona jest w dalszej części *Prognozy*.

Zamieszczone w tabeli rodzaje planowanych zadań z zakresu użytkowania głównego (cięcia pielęgnacyjne i rębne) dotyczą okresu od 01.01.2025 r. do 31.12.2034 r.

Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza granicami obszarów siedliskowych

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań						Brak zadań		Przewidywany wpływ ¹⁾
				Pielęgnowanie drzewostanów**		Rębnie zupełne		Rębnie złożone				
		szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	9110	47	143,58	13	46,65	-	-	7	35,32	27	61,61	+
2.	9130	186	1059,11	98	670,58	-	-	51	271,25	37	117,28	+
3.	9160	20	44,66	3	5,60	-	-	-	-	17	39,06	+
4.	9190	57	208,50	18	66,60	-	-	13	95,46	26	46,44	+
5.	91D0*	115	177,86	-	-	-	-	-	-	115	177,86	brak
6.	91E0*	58	66,71	-	-	-	-	-	-	58	66,71	brak
RAZEM		483	1700,42	132	789,43	-	-	71	402,03	280	508,96	

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi, m.in. TW, TP,

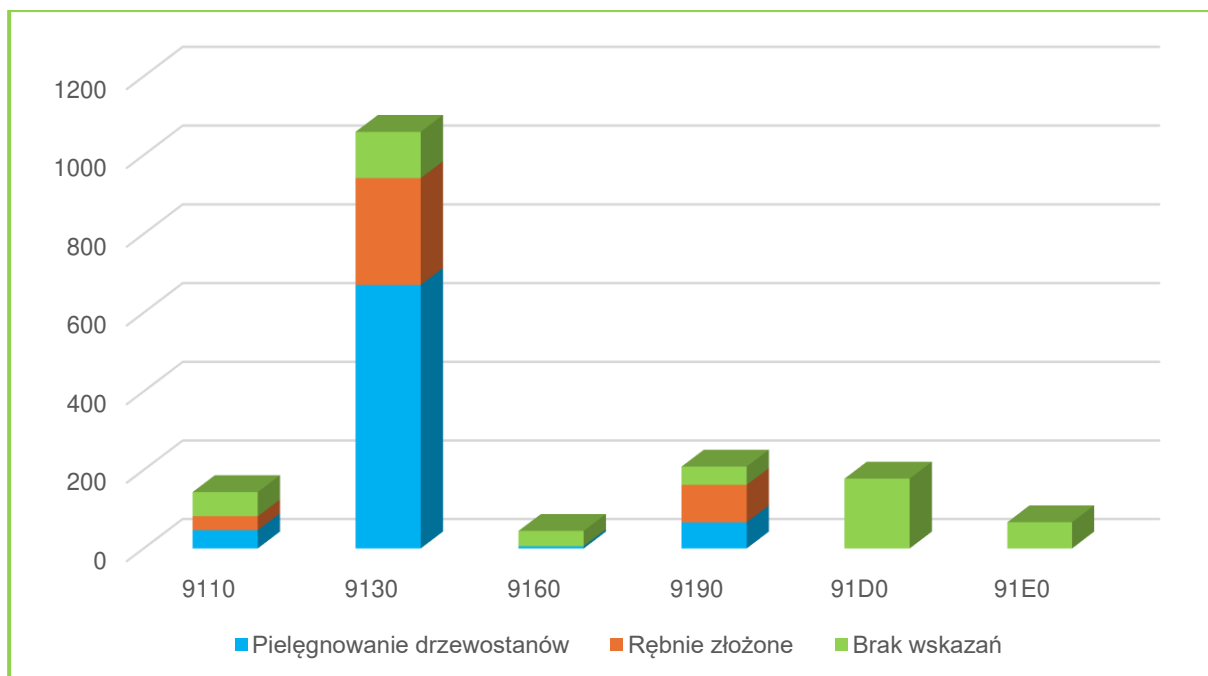
¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

- (minus) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Rodzaje planowanych cięć w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych

W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Wnioski wynikające z analizy powierzchni i rodzaju zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi, zlokalizowanymi na gruntach Nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000, są następujące:

Kwaśne buczyny (9110)

Drzewostan główny kwaśnej buczyny tworzy buk, gatunkami domieszkowymi są dąb bezszypułkowy, sosna zwyczajna, grab, lipa. Zachowanie właściwego stanu ochrony polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres rozpoczęcia procesu odnowienia do ostatniego cięcia uprzętającego wynosi 20 – 30 lat. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 95% miąższości drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano w 47 drzewostanach o łącznej powierzchni 143,58 ha. Pielęgnację drzewostanów (TW, TP) zaplanowano na powierzchni 46,65 ha, w 13 wyłączeniach, natomiast użytkowanie rębne (Rb IIA, IIAU) na łącznej powierzchni 35,32 ha w 7 wyłączeniach.

Zachowanie właściwego stanu ochrony kwaśnych buczyn polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres od pierwszego cięcia do cięcia uprzątającego wynosi 20 – 30 lat. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 90% miąższowości drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia do prowadzenia działań hodowlanych na siedlisku kwaśnej buczyny (9110):

- dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego;
- pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu;
- eliminowanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych;

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębu oraz lipy. Żyzne buczyny zinwentaryzowano w 186 drzewostanach o łącznej powierzchni 1059,11 ha. Wskazania gospodarcze związane z pielęgnacją drzewostanów (TW, TP) określono dla 98 wyłączeń na łącznej powierzchni 670,58 ha, rębnie złożone (Rb II, IIAU, IIIB, IIIBU) zaplanowano w 51 wyłączeniach na łącznej powierzchni 271,25 ha, natomiast na pozostałej powierzchni – 117,28 ha, nie planowano cięć przedrębnych lub rębnych.

Zachowanie właściwego stanu ochrony żyznych buczyn polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych lub stopniowych (Rb II, III), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres od pierwszego cięcia do

cięcia uprzętającego wynosi 20 – 30 lat w przypadku Rb II oraz 30-40 lat w przypadku Rb IV. Rozłożenie w czasie cięć rębnych z pewnością jest korzystne dla stanu ochrony siedliska. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 90% miąższowości drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia do prowadzenia działań hodowlanych na siedlisku żyznej buczyny (9130):

- dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego;
- pozostawienie bez użytkowania rębego min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu;
- eliminowanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Grądy subatlantyckie (9160)

Siedlisko grądu subatlantyckiego tworzy drzewostan z gatunkami głównymi takimi jak: grab, dąb, buk, lipa, klon oraz gatunkami domieszkowymi: jawor, wiąz, jesion.

Grądy subatlantyckie zinwentaryzowano w 20 drzewostanach o łącznej powierzchni 44,66 ha. Wskazania gospodarcze określono dla 3 wyłączeń na powierzchni 5,60 ha, planując pielęgnację drzewostanu (TP). Pozostałe wyłączenia pozostawiono bez wskazań.

Brak zadań na większości powierzchni nie spowoduje zaniku ani zmniejszenia powierzchni siedliska. Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanu przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska, jeśli będzie wykonywane zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zainwentaryzowano w 57 drzewostanach o łącznej powierzchni 208,50 ha. Pielęgnację drzewostanów (TW, TP) zaplanowano w 18 wyłączeniach na łącznej powierzchni 66,60 ha, natomiast użytkowanie rębne (Rb IIA, IIAU, IIIBU, IVA) w 13 wyłączeniach na łącznej powierzchni 95,46 ha. Pozostała powierzchnia (46,44 ha – 26 wyłączeń), pozostawiono bez użytkowania.

Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanu przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska, jeśli będzie wykonywane zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Bory i lasy bagienne (91D0)

W warunkach Nadleśnictwa siedlisko borów i lasów bagiennych występuje w dwóch podtypach: 91D0-1 – brzezina bagienna oraz 91D0- 2 – sosnowy bór bagienny. Należy podkreślić, że są to siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, dlatego też za ich ochronę Wspólnota Europejska jest szczególnie odpowiedzialna.

Bory i lasy bagienne (91D0) zainwentaryzowano w 115 wyłączeniach na łącznej powierzchni 177,86 ha, w drzewostanach (165,11 ha – 103 wyłączenia), na gruntach objętych szczególną ochroną (1,92 ha – 2 wyłączenia) lub nieużytkach – bagnach (10,83 ha – 10 wyłączeń), dla których nie planowano żadnych wskazań gospodarczych.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębnym należy stwierdzić, że w kilku przypadkach wokół siedlisk zaplanowano użytkowanie rębne:

- oddz. 133f – w oddz. 134a zaplanowano Rb IVD 35%;
- oddz. 280f – w oddz. 280d zaplanowano Rb IVD 30% oraz 280c – Rb IVD 30%;
- oddz. 460m – w oddz. 460a zaplanowano Rb IIIAU 80%;
- oddz. 565i – w oddz. 565k zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 568i – w oddz. 567g zaplanowano Rb IIAU 80%;
- oddz. 577g – w oddz. 577a zaplanowano Rb IIA 70%;
- oddz.: 588i – w oddz. 587r zaplanowano Rb IIA 60% oraz 588j – Rb IIAU 90%;
- oddz. 666d – w oddz. 666c zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz. 670g – w oddz. 665c zaplanowano Rb IIIB 60%;
- oddz. 678a – w oddz. 678c zaplanowano Rb IIAU 90%;

- oddz. 686d,i – w oddz. 686c zaplanowano Rb IIAU 85%;
- oddz. 696k – w oddz. 696m zaplanowano Rb IIA 60%;
- oddz. 724f,i – w oddz. 724g zaplanowano Rb IIA 60% oraz Rb IIA 40%;
- oddz. 738h – w oddz. 738i zaplanowano Rb IIA 70%;
- oddz. 740h – w oddz. 740g zaplanowano Rb IIAU 90%;
- oddz. 749b – w oddz. 749a zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 789d,g – w oddz. 789f zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz. 790d – w oddz. 790b zaplanowano Rb IIA 60% oraz oddz. 790g – Rb IIBU 95%;
- oddz. 813c – w oddz. 813d zaplanowano Rb IIAU 95% oraz oddz. 814a – Rb IIAU 95%;
- oddz. 814d,f – w oddz. 814a zaplanowano Rb IIAU 95%.

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego;
- nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odsłaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji klęskowych (Rb II/IV/V);
- sprzyjanie odnowieniu naturalnemu;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Należy dopilnować, aby przy realizacji cięć strefy te pozostały bez cięć zupełnych. Taki sposób zagospodarowania nie będzie miał negatywnego wpływu na siedlisko.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania *Planu*.

Łęgi olchowo-jesionowe (91E0)

Są to siedliska związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłiskowe lasy olszowe). Drzewostany na tym siedlisku tworzą olsza i jesion, z domieszką dębu, wiązu, grabu, lipy, czerechwy zwyczajnej, jabłoni, gruszy. Należy pamiętać, że jest to również siedlisko priorytetowe.

W Nadleśnictwie łęgi zidentyfikowano w 58 wyłączeniach, na łącznej powierzchni 66,71 ha, w drzewostanach (63,62 ha – 54 wyłączenia), nieużytkach – bagnach (1,53 ha – 2 wyłączenia), łąkach (0,49 ha – 21 wyłączenie), zadrzewieniach (1,07 ha – 1 wyłączenie), dla których nie planowano żadnych wskazań gospodarczych.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębny należy stwierdzić, że w jednym przypadkach wokół siedliska w oddz. 43k zaplanowano użytkowanie rębne (oddz. 43f – Rb IIIA – 40%).

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- przetrzymywanie przy brzegach zbiorników drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznym siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Należy dopilnować, aby zaplanować gniazda poza strefą buforową, tj. co najmniej 25 m od granicy siedliska. Taki sposób zagospodarowania nie będzie miał negatywnego wpływu na siedlisko.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania *Planu*.

Nieleśne siedliska przyrodnicze

Podczas inwentaryzacji zasobów przyrodniczych w Lasach Państwowych zidentyfikowano na gruntach Nadleśnictwa 8 nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz powierzchnię wyłączeń, w których zinwentaryzowano nieleśne siedliska przyrodnicze zamieszczono w programie ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa		Wyłączenia z siedliskiem poza SOO		Wyłączenia z siedliskiem w SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk	Liczba wydz.	Pow. ha siedlisk
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	3110	Jeziora lobeliowe	-	-	1	11,64	1	11,64
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	11	12,37	5	5,88	16	18,25
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	27	25,95	15	15,31	42	41,26
4.	4030	Suche wrzosowiska	4	5,70	-	-	4	5,70
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	3	2,45	-	-	3	2,45
6.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	17	26,72	5	8,73	22	35,45
7.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	12	7,97	2	3,99	14	11,96
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1	0,35	6	5,17	7	5,52
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	138	123,90	42	62,76	180	186,66
10.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	16	27,74	14	9,28	30	37,02
RAZEM			229	233,15	90	122,76	319	355,91

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Nieleśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 zajmują łącznie 355,91 ha, w tym w granicach obszarów siedliskowych 122,76 ha (34,5% wszystkich siedlisk nieleśnych). Najwięcej jest torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140) – 186,66 ha. Niekiedy siedliska te nie zajmują całej powierzchni wydzielenia. Nieraz w jednym wydzieleniu wyróżniono więcej niż jedno siedlisko przyrodnicze.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w wyłączeniach położonych poza obszarem siedliskowym (siedliska 3150, 3160, 4030, 6430, 6510, 7110, 7120, 7140, 7230 – 229 wydzielen na łącznej powierzchni siedlisk 233,15 ha). Analiza siedlisk położonych w obszarach siedliskowych przedstawiona jest w dalszej części *Prognozy*.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych. W programie ochrony przyrody znalazły się jedynie ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru.

Pewny wpływ *Planu* może nastąpić w wyniku planowania zabiegów związanych z użytkowaniem drzewostanów w najbliższym sąsiedztwie siedlisk wodnych i torfowiskowych, dlatego też należy przeanalizować czynności gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach otaczających te obiekty. Dla tych siedlisk wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół wód i torfowisk do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu.

Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150)

Naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150) zainwentaryzowano w 11 wyłączeniach o łącznej powierzchni 12,37 ha. Jednym ze sposobów działań na rzecz ochrony i zachowania siedliska jest przetrzymywanie drzewostanów przy brzegach do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębny należy stwierdzić, że w kilku przypadkach wokół siedlisk zaplanowano użytkowanie rębne:

- oddz. 43g – w oddz. 43f zaplanowano Rb IIIA 40%;
- oddz. 83l – w oddz. 83b zaplanowano Rb IB 95%,
- oddz. 422d – w oddz. 422h zaplanowano Rb IIIAU 95%,
- oddz. 414n – w oddz. 414k zaplanowano Rb IIIA 30%,
- oddz. 414x – w oddz. 414t zaplanowano Rb IB 95%,
- oddz. 606a – w oddz. 606b zaplanowano Rb IB 95%.

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- przetrzymywanie przy brzegach zbiorników drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności

związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Należy dopilnować, aby przy realizacji cięć strefy te pozostały bez cięć zupełnych. Taki sposób zagospodarowania nie będzie miał negatywnego wpływu na siedlisko.

Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (3160)

Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne (3160) zainwentaryzowano w 27 wyłączeniach o łącznej powierzchni 25,95 ha. Jednym ze sposobów działań na rzecz ochrony i zachowania siedliska jest przetrzymywanie drzewostanów przy brzegach do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębnyim należy stwierdzić, że w kilku przypadkach wokół siedlisk zaplanowano użytkowanie rębne:

- oddz. 667n – w oddz. 667m zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 645b, 632n – w oddz. 632j zaplanowano Rb IIIB 40%; 645a – IVA 30%;
- oddz. 644j,l – w oddz. 644k zaplanowano Rb IVA 30%;
- oddz. 737k – w oddz. 737g zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 768g – w oddz. 768f zaplanowano Rb IIIB 70%;

W programie ochrony przyrody dla tego siedliska zamieszczono następujące zalecenia:

- przetrzymywanie przy brzegach zbiorników drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznym siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Należy dopilnować, aby przy realizacji cięć strefy te pozostały bez cięć zupełnych. Taki sposób zagospodarowania nie będzie miał negatywnego wpływu na siedlisko.

Suche wrzosowiska (4030)

Siedlisko 4030 to dwa pasy wrzosowisk po obu stronach drogi ppoż. ciągnące się przez kilka oddziałów (oddz. 274h, 311c, 348a, 406a).

Zapisy zawarte w programie ochrony przyrody dotyczące m.in. zaleceń do usuwania podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy) oraz użytkowania kośnego z usunięciem biomasy przyczynia się do ochrony tego siedliska.

Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne (6430)

Siedlisko wyróżniono w 3 wyłączeniach: 413h, 483j, 596m na łącznej powierzchni 2,45 ha. W sąsiedztwie siedliska nie zaplanowano rębni. W programie ochrony przyrody zawarto zalecenia m.in. zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych, czy renaturalizacja przekształconych dolin rzecznych.

Taki sposób ujęcia w *Planie* będzie miało pozytywny wpływ na siedlisko.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510

Świeże łąki zdiagnozowano w 17 wyłączeniach na łącznej powierzchni 26,72 ha.

Dla tych siedlisk z powodu swego antropogenicznego charakteru wskazane jest utrzymywanie zabiegów związanych z koszeniem lub wypasem na poziomie niskiej lub średniej intensywności. Dodatkowo w programie ochrony przyrody zawarto zalecenia m.in. dotyczące potrzeby usuwania podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy).

Taki sposób ujęcia w *Planie* będzie miało pozytywny wpływ na siedliska łąkowe.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (7110)

Siedlisko 7110 wyróżniono w 12 wyłączeniach (oddz.: 196k, 211h, 211i, 243b, 288d, 300g, 300m, 307p, 370r, 565h, 566h, 578g), na łącznej powierzchni 7,97 ha.

Główne zagrożenie wynikające z realizacji *Planu* może wystąpić w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w najbliższym sąsiedztwie torfowiska.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębnym należy stwierdzić, że w kilku przypadkach wokół siedlisk zaplanowano użytkowanie rębne:

- oddz. 243b – w oddz. 243a zaplanowano Rb IVD 35%;
- oddz. 565h – w oddz. 565k zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 578g – w oddz. 578f zaplanowano Rb IIA 40%.

W takim przypadku zapisy zawarte w programie ochrony przyrody dotyczą wyznaczenia strefy buforowej, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste

ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Należy dopilnować, aby przy realizacji cięć strefy te pozostały bez cięć zupełnych. Przestrzeganie tych zaleceń nie wpłynie negatywnie na siedlisko.

Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7120)

Siedlisko 7120 wyróżniono w 1 wydzieleniu (297b) o pow. 0,35 ha. Wokół siedliska w oddz. 297c zaplanowano Rb IB 95%, lecz działka zrębowa nie znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie torfowiska i jest oddalona o co najmniej 25 m od krawędzi.

Taki sposób ujęcia w *Planie* będzie miało pozytywny wpływ na siedliska torfowiskowe.

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140)

Siedlisko 7140 wyróżniono w 138 wydzieleniach na powierzchni 123,90 ha. Podobnie jak w przypadku pozostałych siedlisk torfowiskowych należy przeanalizować planowane cięcia rębne w najbliższym sąsiedztwie torfowisk przejściowych.

Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębnym należy stwierdzić, że w kilku przypadkach wokół siedlisk zaplanowano użytkowanie rębne:

- oddz. 43m – w oddz. 43c zaplanowano Rb IIIAU 80%;
- oddz.: 53d,g – w oddz. 53c zaplanowano Rb IIA 50%;
- oddz. 142d – w oddz. 142a zaplanowano Rb IVD 35%;
- oddz. 130b – w oddz. 130d zaplanowano Rb IIA 60%;
- oddz. 490f – w oddz. 490g zaplanowano Rb IIIA 40%.
- oddz. 500d – w oddz. 500c zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz. 587m – w oddz. 587n zaplanowano Rb IIA 40%;
- oddz. 621n – w oddz. 621l zaplanowano Rb IB 100%;
- oddz. 622d – w oddz. 623h zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz. 633b – w oddz. 626g,j zaplanowano Rb IIIB 40%;
- oddz. 640k – w oddz. 652a zaplanowano Rb IIA 70%;
- oddz. 640l – w oddz. 640h zaplanowano Rb IIAU 90% oraz Rb IIA 70%;
- oddz. 641d – w oddz. 641c zaplanowano Rb IIAU 90%;
- oddz. 645d – w oddz. 645a zaplanowano Rb IVA 30%;

- oddz. 652b – w oddz. 652a zaplanowano Rb IIA 70%;
- oddz. 652c – w oddz. 652a zaplanowano Rb IIA 70%;
- oddz. 655b – w oddz. 643h zaplanowano Rb IVA 40% oraz w oddz. 655d – Rb IB 95%;
- oddz. 655g – w oddz. 655d zaplanowano Rb IB 95% oraz oddz. 655f – Rb IVA 30%;
- oddz.: 655h,l – w oddz. 655f zaplanowano – Rb IVA 30%;
- oddz. 655n – w oddz. 655j zaplanowano Rb IVA 30% oraz w oddz. 655r – Rb IIIBU 90%;
- oddz.: 658c,g – w oddz. 655r zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz.: 665i, 670d – w oddz. 665b zaplanowano Rb IIIBU 90%;
- oddz. 733c – w oddz. 733a zaplanowano Rb IIAU 90%;
- oddz. 768d – w oddz. 768f zaplanowano Rb IIIBU 70%;

Największy potencjalny negatywny wpływ może nastąpić w przypadku użytkowania rębnią zupełną (Rb IB) bądź rębnią gniazdową zupełną (Rb IIIA). Takie rębnie zaplanowano w sąsiedztwie torfowisk w oddz. 43m, 621n, 622d, 655b,g.

W tych przypadkach wyznaczono pas o szerokości ok. 25 m od krawędzi torfowiska, nie planując w nim użytkowania rębnią zupełną lub zmniejszono procent pozyskania masy. W jednym przypadku (oddz. 320l), ze względu na niewielką powierzchnię (0,85 ha) oraz zakwalifikowanie drzewostanu do przebudowy pilnej (Lśw, Brz 67 lat, o zadrz. 0,5) zaplanowano 100% pozyskania. Analizując jednak ortofotomapę można zauważyć, że siedlisko 7140 nie zajmuje całego wyłączenia i jest odsunięte od granic oddz. 621l o ok. 25 m, więc odległość tzw. strefy buforowej będzie zachowana.

Taki sposób ujęcia w *Planie* będzie miało pozytywny wpływ na siedliska torfowiskowe.

Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230)

Siedlisko wyróżniono w 16 wyłączeniach na łącznej powierzchni 27,74 ha. Tak jak i w przypadku pozostałych torfowisk należy przeanalizować planowane cięcia rębne w najbliższym sąsiedztwie torfowisk. W *Planie* nie wykazano żadnych działek zrębowych bezpośrednio przylegających do torfowisk alkalicznych, więc nie przewiduje się negatywnego wpływu na to siedlisko.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych na nieleśne siedliska przyrodnicze można stwierdzić, że *Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania*, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja *Planu* nie będzie wpływać bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Charakter zaplanowanych zadań do wykonania dotyczy w zasadzie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Na terenie, na którym prowadzone będą prace związane z pozyskaniem drewna mogą wystąpić pewne zagrożenia, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych. Z tego też względu przy ścinie drzew powinny być ściśle przestrzegane przepisy BHP, teren oznakowany tablicami ostrzegawczymi, a ruch na niektórych drogach i ścieżkach przebiegających przez powierzchnię roboczą zamknięty lub regulowany. Uciążliwy dla osób przebywających w lesie może być również hałas z pracujących pilarek spalinowych i z pojazdów wykorzystywanych do zrywki i wywozu drewna. Planując prace leśne w oddziałach położonych w sąsiedztwie miejsc wypoczynku bądź obozowisk należy zwrócić uwagę, by były one prowadzone poza okresem wakacyjnym.

Analizując lokalizację takich miejsc na gruntach Nadleśnictwa oraz planowane cięcia związane z pozyskaniem drewna można stwierdzić, iż w pobliżu obozowisk harcerskich (oddz.: 44j, 67c, 137d) zaplanowano cięcia pielęgnacyjne (CP) oraz cięcia rębne (Rb IVD). Należy zwrócić szczególną uwagę przy planowaniu terminu wykonania tych zabiegów – aby czynności związane z pozyskaniem i wywozem drewna wykonać poza okresem urlopowym (tj. poza VI – IX).

Przy analizie wpływu *Planu* na ludzi warto podkreślić jego edukacyjną rolę. Będący częścią *Planu* program ochrony przyrody jest jednym z ważniejszych instrumentów kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa. W tym celu w programie zapisano potrzebę szerokiego prezentowania zawartych w nim rozwiązań i informacji.

Obowiązujące w Lasach Państwowych przepisy prawne obligują Nadleśnictwo do opracowania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa”, na lata obejmujące plan urządzenia lasu. Przy realizacji działalności edukacyjnej Nadleśnictwo powinno wykorzystywać dane zawarte w programie ochrony przyrody.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Grupę gatunków zwierząt, dla których wykonano analizę wpływu realizacji planowanych prac leśnych, stanowią gatunki chronione, co do których istnieją informacje o występowaniu w zasięgu Nadleśnictwa. Ocenę oddziaływania czynności gospodarczych

zawartych w *Planie* wykonano na podstawie wskazań gospodarczych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami zwierząt, jak również poprzez analizę zaleceń ochronnych opisanych w programie ochrony przyrody. Dla części gatunków nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko.

Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów projektu *PUL* na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami projektu *PUL* w postaci wskazań gospodarczych (grupa nie obejmująca ptaków);
2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa. W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w projekcie *PUL* generuje podobne zagrożenia (grupa nie obejmująca ptaków);
3. Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa;
4. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów pod zarządem Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku (grupa nie obejmująca ptaków);
5. Gatunki występujące w określonych, znanych lokalizacjach (grupa nie obejmująca ptaków);
6. Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi;
7. Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk;
8. Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku;
9. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków iglastych;
10. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków liściastych.

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na zwierzęta chronione

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy <i>Planu</i>	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami <i>Planu</i> w postaci wskazań gospodarczych. Ssaki: bóbr europejski, jeż, kret, mopek zachodni, mroczek późny, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek mniejszy, rzęsorek rzeczek, wiewiórka, wydra Gady i Płazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, traszka grzebieniasta, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata	Brak zapisów w <i>Planie</i> dla powierzchni siedlisk zajmowanych przez wskazane gatunki zwierząt	0	0	0	Z uwagi na zajmowane przez wskazane gatunki siedliska, tj. a) wody płynące i stojące (ściśły związek z wodami); b) bezpośrednie otoczenie zbiorników wodnych brzegów rzek i mniejszych cieków; c) tereny nieleśne (ruderalne, rolnicze, łąki, zabudowane, tereny zieleni urządzonej – parki, cmentarze, ogródki działkowe); nie przewiduje się, aby zapisy <i>Planu</i> mogły w jakikolwiek sposób przyczynić się do istotnych zmian w stanie zachowania populacji wymienionych w tej grupie gatunków zwierząt. Nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze bezpośrednim, jak i pośrednim. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy <i>Planu</i> dla wskazanej grupy gatunków zwierząt są obojętne.
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa Bytów. W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w <i>Planie</i> generuje podobne zagrożenia. Ssaki: bóbr europejski, jeż, kret, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, wiewiórka, wydra Gady i Płazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, traszka grzebieniasta, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata	odnowienia, pielęgnacja upraw, pielęgnacja młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełne.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców), obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców) na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u>

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
					Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego w stosunku do siedlisk wszystkich wskazanych gatunków. Działanie minimalizujące: 1. Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego. 2. Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 3. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z wodami, torfowiskami, bagnami, terenami podmokłymi wyznaczać strefy buforowe poprzez unikanie cięć zupełnych.
Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych Nadleśnictwa Bytów Ssaki: wilk	Odnowienia, pielęgnacja upraw, pielęgnacja młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnia złożona, rębnia zupełna.	-1	-1	0	W związku z brakiem aktualnych doniesień na temat istniejących miejsc rozrodu wilka na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytów, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania zapisów projektu PUL na ten gatunek.
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa Bytów na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku Ssaki: bóbr europejski, jeż, kret, mopek zachodni, mroczek późny, nocek duży, nocek rudy, nocek wąsatek, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek mniejszy, rzęsorek rzeczek, wiewiórka, wilk, wydra	odnawienia, pielęgnacja upraw, pielęgnacja młodszych drzewostanów	0	0	0	Wskazane gatunki związane są ze starszymi drzewostanami lub ich obrzeżami, dlatego nie przewiduje się, aby planowane zabiegi z zakresu odnowień oraz pielęgnacji mogły oddziaływać na tę grupę zwierząt.
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników, obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie, którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. Oddziaływanie 2: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników na powierzchni dróg leśnych

Gatunek lub grupa gatunków		Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
			Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
						w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych lub użytkowania przedrębego zmiana warunków siedliskowych. Działanie minimalizujące: brak Brak praktycznych możliwości zastosowania skutecznych działań minimalizujących przewidywany wpływ, dlatego nie formułuje się ich dla tej grupy gatunków. Jednocześnie nie przewiduje się, aby zdiagnozowane zagrożenia miały istotny wpływ na wielkość populacji wskazanych gatunków po przeprowadzeniu planowanych prac na powierzchniach leśnych. Oddziaływanie 4: niezamierzone zniszczenie miejsc letnich kryjówek oraz/lub zabicie tym samym pojedynczych osobników w dziuplach drzew na powierzchni leśnej objętej zabiegiem. Działanie minimalizujące: Pozostawianie na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.
Gatunki występujące w określonych lokalizacjach	bóbr europejski	ciecia pielęgnacyjne – 48,04 ha, pielęgnacja gleby – 3,82 ha brak wskazań – 95,94 ha	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie . <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
	zalotka większa	Odnowienia – 4,94 ha, brak wskazań – 17,13 ha	0	0	0	brak
	kumak nizinny	brak wskazań – 2,47 ha	0	0	0	
	traszka grzebieniasta	brak wskazań – 25,22 ha	0	0	0	

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
wydra	cięcia pielęgnacyjne – 0,80 ha, brak wskazań – 29,73	0	0	0	brak
Gatunki ptaków, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.	brak wskazań	0	0	0	brak
Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi: błotniak stawowy, bocian biały, dzwonec, gąsiorek, jastrząb, kobuz, kos, kszyc, lerka, makolągwa, perkoz, pliszka siwa, pokląskwa, srokoś	pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Nie przewiduje się, aby pozostawienie bez wskazań gospodarczych powierzchni jakichkolwiek drzewostanów miało istotny wpływ na wskazaną grupę ptaków. Podobnie bez wpływu pozostają wskazania gospodarcze przewidziane dla młodszych i starszych drzewostanów. Powierzchnie z takimi drzewostanami nie stanowią atrakcyjnych siedlisk dla wskazanej grupy ptaków, przez co realizacja zapisów projektu pul w takich miejscach będzie dla tej grupy neutralna.
Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk: błotniak stawowy, czajka czapla siwa, derkacz, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, łabędź niemy, perkoz dwuczuby, perkoz, zimorodek, żuraw	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Planowany zabieg nie obejmie siedlisk wskazanej grupy gatunków.
	trzebieże późne rębnie złożone rębnia zupełna	-1	-1	-1	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów na odnawianych powierzchniach. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 2. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych
	brak wskazań	+1	+1	0	brak

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku: bielik, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, grubodziób, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kapturka, kobuz, kos, krogulec, kukułka, lerka, makolągwa, muchołówka żałobna, myszółw, pętlacz leśny, piecuszek, piegża, pustułka, rudzik, sosnowka, strzyżyk, świergotek drzewny, świstunka leśna, wilga, żuraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów trzebieże późne	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszcy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu pielęgnacyjnego dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem pielęgnacyjnym w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.
	rębnia złożona z krótkim okresem odnowienia (III)	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/ oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna,

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
					dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszcy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Na powierzchni leśnej z cięciem rębny pozostawiać drzewa dziuplaste. 2. Na wszystkich powierzchniach leśnych z cięciem rębny zabezpieczyć fragmenty starodrzewu do ich naturalnego rozpadu.
	rębna złożona ze średnim lub długim okresem odnowienia (Rb II, Rb III, Rb IV)	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszcy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: 1. Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. 2. Na wszystkich powierzchniach leśnych z zabiegiem zabezpieczyć fragmenty starodrzewu do ich naturalnego rozpadu.
	rębna zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszcy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
					Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.

Oddziaływanie zapisów Planu na gatunki ptaków objęte ochroną w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków oceniono osobno. Zestawienie zaplanowanych w ich zasięgu zabiegów przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie zapisów *Planu* w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Bielik	Wyznaczono 3 strefy ochronne w leśnictwach Gałęźnia, Obrowo i Unichowo	W strefie całorocznej (34,07 ha) – brak wskazań gospodarczych. W strefie okresowej (41,70 ha); zabiegi pielęgnacyjne - 64,52 ha, ręcznie złożone (IIA,IIIA) – 18,45 ha	Termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej, rozłożenie planowanych cięć w czasie

Analiza określonych w *Planie* zabiegów gospodarczych pozwala stwierdzić, że przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania *Planu* na wymienione chronione gatunki zwierząt, w tym na stan ich populacji. Środki łagodzące ewentualne krótkotrwale negatywne skutki działań gospodarczych przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, w kontekście zachowania bogactwa gatunkowego. Zaleca się między innymi:

- ochronę zbiorników wodnych, miejsc rozrodu płazów i gadów,
- pozostawianie wzdłuż zbiorników i cieków wodnych stref ochronnych w postaci nieużytkowanych zrębami zupełnymi drzewostanów; strefy te stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,
- zachowanie olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków zwierząt,
- zwiększanie udziału zasobów drewna martwego i rozkładającego się oraz ochrona związanych z nimi zwierząt i mikroorganizmów,
- wyznaczanie i pozostawianie drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych, cennych gatunków zwierząt.

4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione i rzadkie wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na rośliny chronione

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia	Odnowienia	Pielegnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Bagnica torfowa	15	–	–	–	–	–	15	brak	Ogólne zasady ochrony roślin chronionych; zachowanie środowiska występowania, ochrona torfowisk, brak użytkowania na siedliskach bagiennych, kształtowanie stosunków wodnych Ochrona istniejących egzemplarzy i płatów podczas prowadzenia zabiegów gospodarczych np. poprzez pozostawianie biogrup oraz omijanie przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych
2.	Bagno zwyczajne	88	–	–	1	–	–	87	–	
3.	Bałyna czarna	9	–	–	–	–	–	9	brak	
4.	Bielistka siwa	2	–	–	–	–	1	1	–	
5.	Błotniszek welnisty	4	–	–	–	–	–	4	brak	
6.	Bobrek trójlistkowy	13	–	–	1	–	–	12	–	
7.	Brodaczka	2	–	–	2	–	–	–	–	
8.	Brodawkowiec czysty	10	–	–	4	–	–	6	–	
9.	Drabik drzewkowaty	3	–	–	–	–	–	3	brak	
10.	Dzióbekowiec Zetterstedta	1	–	–	–	–	–	1	brak	
11.	Fałdownik nastroszony	2	–	–	–	–	–	2	brak	
12.	Gajnik lśniący	5	–	–	1	1	–	3	–	
13.	Gnieźnik leśny	3	–	–	–	–	–	3	brak	
14.	Granicznik płucnik	1	–	–	–	–	–	1	brak	
15.	Grażel drobny	2	–	–	–	–	–	2	brak	
16.	Gruszyczka mniejsza	2	–	–	–	1	–	1	–	
17.	Gruszyczka okrągłolistna	3	–	–	1	–	–	2	–	
18.	Grzybień białe	27	–	–	2	–	–	25	–	
19.	Grzybień północne	1	–	–	–	–	–	1	brak	

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
20.	Jarząb brekinia	1	–	–	1	–	–	–	–	
21.	Jarząb szwedzki	1	–	–	1	–	–	–	–	
22.	Jaskier wielki	1	–	–	–	–	–	1	brak	
23.	Kłoc wiechowata	1	–	–	–	–	–	1	brak	
24.	Kocanki pisakowe	4	–	–	4	–	–	–	–	
25.	Kruszczyk błotny	4	–	–	–	–	–	4	brak	
26.	Kruszczyk drobnolistny	1	–	–	–	–	–	1	brak	
27.	Kukułka	3	–	–	–	–	–	3	brak	
28.	Listeria jajowata	3	–	–	–	–	–	3	brak	
29.	Lobelia jeziorna	4	–	–	–	–	–	4	brak	
30.	Modrzewnica zwyczajna	15	–	–	–	–	–	15	brak	
31.	Mokradłoszka zaostrowana	6	–	–	–	–	–	6	brak	
32.	Naparstnica zwyczajna	1	–	–	–	–	–	1	brak	
33.	Nasieźrzał pospolity	3	–	–	–	–	–	3	brak	
34.	Nastroszek Brucha	1	–	–	–	–	–	1	brak	
35.	Nastroszek kędzierzawy	5	–	–	1	1	–	3	–	
36.	Paprotnik kolczysty	1	–	–	–	–	–	1	brak	
37.	Pełnik europejski	1	–	–	–	–	–	1	brak	
38.	Piórosz pierzasty	1	–	–	–	–	–	1	brak	
39.	Płonnik cienki	3	–	–	–	–	–	3	brak	
40.	Płonnik pospolity	1	–	–	–	–	–	1	brak	
41.	Pływacz	1	–	–	–	–	–	1	brak	
42.	Pływacz drobny	1	–	–	–	–	–	1	brak	
43.	Pomocnik baldaszkowy	6	–	–	2	2	–	2	–	

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
44.	Próchniczek błotny	11	–	–	1	–	–	10	–	
45.	Rokietnik pospolity	16	–	–	5	1	–	10	–	
46.	Rosiczka długolistna	1	–	–	–	–	–	1	brak	
47.	Rosiczka okrągłolistna	60	–	–	–	–	–	60	brak	
48.	Rosiczka pośrednia	1	-	-	-	-	-	1	brak	
49.	Skrzyp olbrzymi	1	–	–	–	–	–	1	brak	
50.	Storczyk purpurowy	4	–	–	–	–	–	4	brak	
51.	Torfowiec	4	–	–	–	–	–	4	brak	
52.	Torfowiec brodawkowaty	7	–	–	–	–	–	7	brak	
53.	Torfowiec brunatny	1	–	–	–	–	–	1	brak	
54.	Torfowiec czerwonawy	7	–	–	–	–	–	7	brak	
55.	Torfowiec kończysty	29	–	–	1	–	–	28	–	
56.	Torfowiec magellański	11	–	–	–	–	–	11	brak	
57.	Torfowiec nastroszony	1	–	–	–	–	–	1	brak	
58.	Torfowiec obły	2	–	–	–	–	–	2	brak	
59.	Torfowiec ostrolistny	4	–	–	–	–	–	4	brak	
60.	Torfowiec pogięty	1	–	–	–	–	–	1	brak	
61.	Torfowiec spiczastolistny	4	–	–	–	–	–	4	brak	
62.	Torfowiec Warnstorfa	1	–	–	–	–	–	1	brak	
63.	Torfowiec wąskolistny	2	–	–	–	–	–	2	brak	
64.	Torfowiec ząbkowany	2	–	–	–	–	–	2	brak	
65.	Wawrzynek wilczelyko	18	–	–	3	–	–	15	–	
66.	Wiciokrzew pomorski	2	–	–	–	–	–	2	brak	
67.	Widlak spłaszczony	3	–	–	3	–	–	–	–	

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
68.	Widłak goździsty	19	-	1	10	2	1	5	–	
69.	Widłak jałowcowaty	67	3	–	7	4	1	52	–	
70.	Widłoząb miotłowy	11	–	–	4	2	–	5	–	
71.	Wielosił błękitny	3	–	–	–	–	–	3	brak	
72.	Wilżyna ciernista	2	–	–	1	1	–	–	–	
73.	Wroniec widlasty	4	–	–	–	–	–	4	brak	
74.	Wrzosiec bagienny	2	–	–	–	–	–	2	brak	

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

Symbol „brak” odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wyłączeniach leśnych, w których nie planuje się działań gospodarczych oraz do stanowisk na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji. Są to najczęściej gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, nawet jeżeli liczba stwierdzonych stanowisk nie jest znacząca.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: bagno zwyczajne, bielistka siwa, bobrek trójlistkowy, brodaczka, brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, gruszyczka mniejsza, gruszyczka okrągłolistna, grzybienie białe, jarząb brekina, jarząb szwedzki, kocanki pisakowe, nastroszek kędzierzawy,

pomocnik baldaszkowy, próchniczek błotny, rokitnik pospolity, torfowiec kończysty, wawrzynek wilczełyko, widłak spłaszczony, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, widłoząb miotłowy, wilżyna ciernista.

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory Nadleśnictwo powinno realizować następujące zalecenia:

- nanoszenie przed rozpoczęciem prac stanowisk cennych gatunków na odpowiednie mapy (np. szkic zrębowy, szkic odnowieniowy), a w razie potrzeby zaznaczenie w terenie,
- działania gospodarcze muszą być prowadzone w sposób niezagrożający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczanie szlaków zrywkowych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób powinny być katalogowane i kartowane (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- należy przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków.

Przestrzeganie powyższych zaleceń pozwoli zastosować odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych już na etapie planowania i przed podjęciem prac w lesie.

Przy prowadzeniu gospodarki leśnej należy uwzględnić wymagania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na trwałość lasów, pozostającym w zakresie oddziaływania *Planu* na środowisko, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, tj. położone przy rzekach i jeziorach oraz lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych uznane zostały za lasy ochronne – wodochronne; zajmują one 27,4% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa.

Zagadnienia gospodarki wodnej zostały opisane w programie ochrony przyrody, gdzie zawarto wytyczne, jakimi powinno się kierować Nadleśnictwo, aby utrzymać obecny stan i poziom wód gruntowych. Spośród nich można wymienić:

- należy chronić brzegi zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wyznaczyć strefy buforowe (pas o szerokości min. 25 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych, wokół istniejących naturalnych wysięków, podmoczeń, bagienek, w których

- nie planować cięć zupełnych i lokalizacji gniazd, a w przypadku braku drzewostanu pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska;
- należy utrzymywać w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśne zbiorniki i oczka wodne;
 - pozwolić na naturalne kształtowanie się koryt rzek;
 - nie można osuszać i zalesiać torfowisk;
 - melioracje odwadniające powinny być ograniczone do niezbędnego minimum;
 - zaleca się lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu, zbiornikach retencyjnych;
 - podmokłe, trudne do odnowienia grunty można odnawiać samosiewem lub wieloletkami, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
 - nie można zalesiać tych łąk i pastwisk, na których zaewidencjonowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej;
 - wskazana jest likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników i koryt rzek; należałoby je przekształcać na trwałe użytki zielone lub pozostawić do sukcesji leśnej.

Na gruntach Nadleśnictwa wyszczególniono 42 wyłączeń ze źródliskami, które pozostawiono bez wskazówek gospodarczych. Należy pamiętać, aby w sąsiedztwie źródliska pozostawić bez użytkowania rębnej strefę buforową (pas o szerokości min. 25m).

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Rodzaj planowanych czynności i zadań gospodarczych ujętych w *Planie* pozwala stwierdzić, że nie będą one miały znaczącego wpływu na powietrze. Wynika to z dużego rozproszenia czasowo – przestrzennego prowadzonych prac leśnych. Zabiegi gospodarcze wykonywane są punktowo, najczęściej na niewielkiej powierzchni, w stosunkowo krótkim czasie. Emisja spalin pochodzących z pilarek oraz ciężkiego sprzętu przeznaczonego do zrywki i wywozu drewna będzie krótkotrwała i niewielka.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zawarte w *Planie* działania gospodarcze z zakresu pozyskania i hodowli lasu mogą wpłynąć krótkotrwale, nieznacznie negatywnie na powierzchnię gleby.

W przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna uszkodzenia mogą nastąpić podczas prowadzenia zrywki i wywozu. *Plan* nie zawiera wskazań w tym zakresie. Zalecenia odnośnie minimalizowania szkód powstających w wyniku pozyskania drewna znajdują się

w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

Inną grupą zadań zawartych w *Planie* są czynności związane z pracami odnowieniowymi i zalesieniowymi. Wytyczne odnośnie sposobów przygotowania gleby, sadzenia drzew i pielęgnacji upraw przedstawione są w innych dokumentach branżowych, np. w Zasadach hodowli lasu.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki zrywkowe, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej, związanej z wyznaczaniem drzewostanów do użytkowania rębego na najbliższe 10-lecie, a zwłaszcza z wyborem drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych, podczas opracowywania planu cięć kierowano się zapisami Zasad hodowli lasu, w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

W programie ochrony przyrody zawarto wytyczne w zakresie projektowania użytkowania rębego, które będą miały wpływ na krajobraz leśny. Spośród nich wymienić można:

- ograniczenia powierzchni zrębów zupełnych do 4 ha; nie dotyczy drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy typu A;
- 5 letni nawrót cięć dla działek sąsiadujących przy projektowaniu zrębów zupełnych; okres nawrotu nie dotyczy upraw z odnowienia naturalnego, wykorzystującego lata nasienne;
- pozostawianie stref buforowych w pasie o szerokości 25-30 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych, źródliskach i obszarach bagiennych oraz miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych, w której nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*);

- przy stosowaniu każdego rodzaju rębni (nawet zupełnej) wokół istniejących naturalnych wysięków, podmoczeń, bagienek, w razie braku drzewostanu, pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska, postępowanie takie sprzyjać będzie utrzymaniu retencji wodnej; we wskazaniach gospodarczych redukuje się odpowiednio % pozyskania grubizny w ramach powierzchni manipulacyjnej; lub po cięciu uprzątającym dla pozostałych rębni);
- pozostawienie stref ekotonowych (pasie o szerokości ok. 30 m) pomiędzy dwoma różnymi typami ekosystemów; w której nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*); w wyjątkowych przypadkach (np. drzewostany śródpolne, czynniki chorobotwórcze i przebudowa drzewostanów) dopuszcza się odstępstwa; w przypadku zaplanowania rębni zupełnych (Rb I*) oraz rębni gniazdowych uprzątających (IIIAU*) w wyłączeniach obejmujących strefy ekotonowe należy zredukować % pozyskania grubizny we wskazaniach gospodarczych z uwzględnieniem pozostawienia strefy ekotonowej;
- w drzewostanach użytkowanych rębniami pozostawia się po cięciach zupełnych i po cięciach uprzątających w rębniach złożonych nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu;
- w przypadku użytkowania rębego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego; we wskazaniach gospodarczych redukuje się odpowiednio % pozyskania grubizny w ramach powierzchni manipulacyjnej.

Podniesieniu walorów estetycznych lasu mają służyć również wytyczne zawarte w programie ochrony przyrody, dotyczące kształtowania stref przejściowych, rozumianych jako strefy ekotonowe, buforowe i krajobrazowe. W celu ich kształtowania należy:

- dążyć do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków, szlaków turystycznych itp. były maksymalnie wypełnione; by tworzyła się „ściana lasu” ograniczająca wnikanie i penetrację czynników szkodliwych; ściana ta winna składać się z wielu warstw roślinnych, obejmujących roślinność drzewiastą, krzewiastą i runo;
- każdorazowo, pozostawiając strefę krajobrazową należy mieć na uwadze stabilność pozostawionego fragmentu drzewostanu w kontekście bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, turystycznego i możliwego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi;

- stosować na obrzeżach lasu silniejsze cięcia pielęgnacyjne, umożliwiając w ten sposób wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie fragmentów lasu charakteryzujących się możliwie dużym zwarcie pionowym drzewostanów;
- w cięciach pielęgnacyjnych preferować drzewa i krzewy silnie korzeniące się oraz drzewa silnie ugałęzione;
- w drzewostanach młodszych klas wieku, na uboższych siedliskach, sztuczne wprowadzanie krzewów i drzew służących utworzeniu strefy przejściowej na powierzchni zredukowanej o szerokości 20-30 m ująć jako wprowadzanie podszytów;
- przy sztucznym kształtowaniu strefy przejściowej stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków o wysokich walorach estetycznych;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0) należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Pozytywnie na walory krajobrazu wpłynie ciągle dostosowywanie drzewostanów do warunków siedliskowych, połączone często z przebudową litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego.

Przestrzeganie wymienionych wytycznych będzie mieć korzystny wpływ na urozmaicenie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, a planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do większego zróżnicowania kompleksów leśnych i stopniowego eliminowania monokultur.

Na tej podstawie można przyjąć, że wpływ zapisów *Planu* na krajobraz będzie korzystny.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Projektowane do wykonania w bieżącym 10-leciu zadania gospodarcze nie będą miały wpływu na klimat obszaru. Oddziaływanie byłoby zauważalne tylko wówczas, gdyby działania te prowadziły do znaczącego zwiększenia lub zmniejszenia powierzchni zalesionej, co nie jest planowane.

Wpływ czynności zawartych w *Planie* może mieć jednak charakter lokalny, związany np. z osłoną przed wiatrami, wilgotnością powietrza, temperaturą. Panujące na zrębie zupełnym warunki mikroklimatyczne są zupełnie odmienne od tych, które występują na tej samej powierzchni przed usunięciem drzewostanu. Aby złagodzić niekorzystne zjawiska związane z pojawieniem się w lesie powierzchni otwartej, podczas planowania przebiegu działań zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń, przebieg dróg, sieć rowów melioracyjnych, itp. elementów liniowych, łatwych do identyfikacji w terenie. Należy podkreślić, że ustawa o lasach nakłada obowiązek odnowienia zrębów w okresie do pięciu lat od wykonania cięć. O terminowości wykonania prac odnowieniowych decyduje przede wszystkim gospodarz terenu. Z reguły tam, gdzie nie ma zagrożeń od owadów, powierzchnia obsadzana jest w drugim roku po wykonaniu cięcia rębego.

Reasumując można stwierdzić, że planowane czynności gospodarcze nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

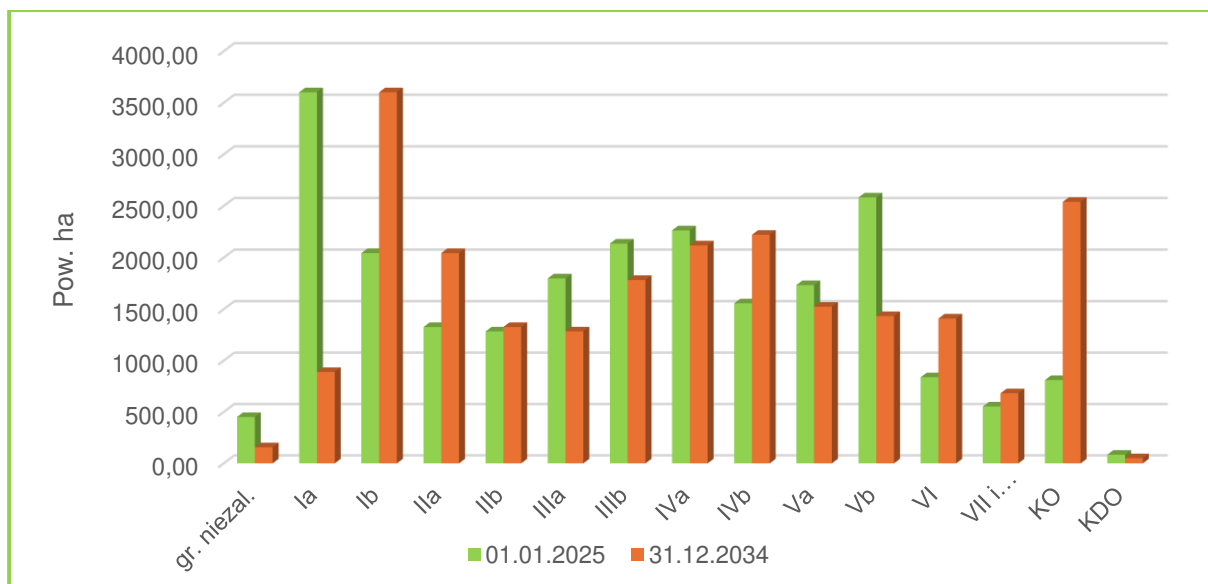
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Głównym zasobem naturalnym, na jaki wpływ ma realizacja *Planu*, są zasoby drzewne. Ponieważ drewno jest surowcem o wielkich możliwościach wykorzystania, zapotrzebowanie na produkty i wyroby drzewne stale wzrasta.

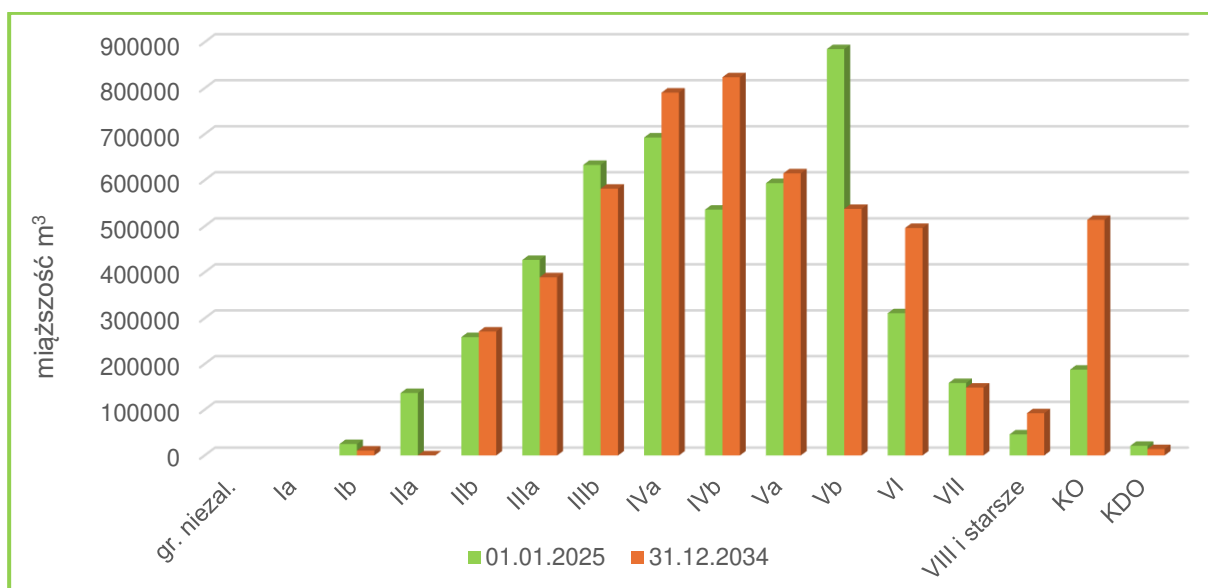
Gospodarka leśna, zgodnie z ustawą o lasach, prowadzona jest na zasadach trwałości lasu oraz zachowania i powiększania zasobów drzewnych.

Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz ustaleniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Etat cięć rębnych określa rozmiar grubizny do pozyskania w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, natomiast etat cięć przedrębnych jest to wielkość przewidziana do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych. Suma obu etatów daje maksymalną ilość drewna przewidzianą do pozyskania w okresie obowiązywania *Planu* (10 lat) i zapisana jest w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Porównanie struktury wiekowej wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu* przedstawiają diagramy.

Porównanie powierzchni klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania Planu

Porównanie miąższości klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania Planu

Według stanu na 01.01.2025 r. zasoby drzewne w lasach Nadleśnictwa określone zostały na 5 002 775 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 22 067,32 ha, daje przeciętną zasobność na poziomie 227 m³/ha. W wyniku realizacji zapisów Planu, prawdopodobna wielkość zasobów drzewnych na stan 31.12.2034 r. kształtować się będzie na poziomie 5 075 067 m³ grubizny brutto, powierzchnia gruntów leśnych wynosić będzie 20 088,36 ha, a średnia zasobność drzewostanów będzie wynosić 230 m³/ha. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa na koniec okresu wzrośnie o 4 lata i wynosić będzie 60 lat.

Na tej podstawie można przyjąć, że prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o Plan nie będzie miało znacząco negatywnego oddziaływania na kształtowanie zasobów drzewnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa występują następujące dobra kultury materialnej:

- stanowiska archeologiczne, objęte ochroną archeologiczno-konserwatorską,
- cmentarze,
- miejsca pamięci.

Stanowiska archeologiczne

Wśród zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie stanowisk archeologicznych wyróżniono 29 obiektów, w tym: 1 stanowisko w strefie W wpisane do rejestru zabytków, 7 stanowisk w strefie W-I, 7 stanowisk w strefie W-II, 14 stanowisk w strefie W-III.

Rodzaje planowanych czynności w drzewostanach ze stanowiskami archeologicznymi

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Rodzaj powierzchni wg SILP	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	5	6	7
Strefa W (wpisane do rejestru zabytków)					
1.	11-03-1-04-722 -h -00	2,77	16-33/10	D-STAN	
Razem		2,77			
Strefa W - I					
1.	11-03-1-04-636 -k -00	3,46	15-32/70	D-STAN	CP
2.	11-03-1-04-636 -m -00	2,24	15-32/70	D-STAN	
3.	11-03-1-04-669 -f -00	2,50	15-34/3	D-STAN	TW
4.	11-03-1-07-503 -r -00	2,36	14-32/63	D-STAN	TP
5.	11-03-1-07-503 -l -00	5,66	14-32/64	D-STAN	TP
6.	11-03-1-08-708 -d -00	4,85	15-34/64	D-STAN	TW
7.	11-03-1-14-442 -y -00	0,79	14-34/45	D-STAN	IB-Przebudowa
Razem strefa W- I		21,86			
Strefa W - II					
1.	11- 03-1-03-613 -i -00	3,81	15-33/24	D-STAN	TP
2.	11- 03-1-04-614 -a-00	4,95	15-33-41	D-STAN	TP
3.	11- 03-1-05-466 -o-00	2,44	14-32/61	D-STAN	TP
4.	11- 03-1-05-512 -j-00	1,35	15-32/5	D-STAN	TP
5.	11- 03-1-05-523 -d-00	4,80	15-32/4	D-STAN	TP
6.	11-03-1-07-422 -p -00	2,72	14-32/24	D-STAN	PIEL
7.	11- 03-1-07-423 -f -00	3,77	14-32/77	D-STAN	TW
Razem strefa W-II		23,84			
Strefa W - III					
1.	11- 03-1-09-763 -k-00	5,29	16-34/30	D-STAN	
2.	11- 03-1-14-442 -z-00	0,79	14-34/46	D-STAN	TP
3.	11- 03-1-14-457 -f-00	4,29	14-33/25	D-STAN	TP
4.	11- 03-1-14-474 -c-00	1,14	14-34/55	D-STAN	TP
5.	11- 03-1-14-474 -l-00	1,20	14-34/56	D-STAN	TW

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr	Rodzaj powierzchni wg SILP	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	5	6	7
6.	11- 03-1-14-480 -b-00	2,54	14-34/72	D-STAN	TP
7.	11- 03-1-14-482 -m-00	5,33	14-34/8	D-STAN	TW
8.			14-34/13		
9.			14-34/14		
10.	11- 03-1-14-600 -s-00	1,45	15-33/38	D-STAN	BRAK
11.	11- 03-1-15-408 -g-00	6,34	14-33/18	D-STAN	TP
12.	11- 03-1-15-413 -f-00	10,33	14-33/14	D-STAN	TW
13.			14-33/15	D-STAN	TW
14.	11- 03-1-15-413 -i-00	1,28	14-33/13	D-STAN	TW
Razem stera W-III		39,98			

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych. Potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego oraz na gruntach przeznaczonych do zalesienia i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę. *Plan* przewiduje rębnie zupełną w 1 pododdziale, która ma służyć przebudowie drzewostanu.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków archeologicznych i opiece nad zabytkami*, w rejonie znanych stanowisk archeologicznych przed rozpoczęciem działań związanych z naruszeniem pokrywy gleby konieczne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W ramach pozostawiania do 5% miąższości na powierzchni zrębowej można wytyczyć biogrupy w miejscu występowania stanowisk archeologicznych, aby uniknąć naruszenia pokrywy gleby.

Na tej podstawie można uznać, że projektowane w *Planie* zabiegi gospodarcze nie zagrażają obiektom archeologicznym, a zamieszczenie w opisach taksacyjnych i programie ochrony przyrody informacji o występowaniu stanowisk powinno przyczynić się do ich zachowania w niepogorszym stanie.

Cmentarze i miejsca pamięci

W trakcie prac taksacyjnych zinwentaryzowano na gruntach Nadleśnictwa nieczynne cmentarze, miejsca pamięci i miejsca kultu religijnego. Krótką charakterystykę tych obiektów zmieszczono w programie ochrony przyrody, a ich lokalizację zaznaczono na mapie przeglądowej walorów przyrodniczo-kulturowych, która stanowi załącznik do programu ochrony przyrody.

W drzewostanach, w których występują cmentarze i miejsca pamięci nie stanowiące wyłączeń, podczas wykonywania planowanych zabiegów gospodarczych, należy dołożyć starań aby nie dopuścić do ich uszkodzenia, np. poprzez wyłączenie z użytkowania fragmentów drzewostanu.

Zapisy w *Planie* pozwolą zachować pamięć o tych miejscach.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Zbiorczej oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko dokonano na podstawie analiz cząstkowych zawartych we wcześniejszych rozdziałach. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest oceną subiektywną, popartą wiedzą i doświadczeniem autora *Prognozy*.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	Analiza oddziaływania ustaleń <i>Planu</i> na poszczególne elementy środowiska wskazuje, że łączne oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko będzie pozytywne.	W trakcie opracowywania <i>Planu</i> zinwentaryzowano i uwidoczniono na mapach występujące w Nadleśnictwie cenne ekosystemy leśne i nieleśne, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione roślin i zwierząt, stanowiska archeologiczne oraz cmentarze i miejsca pamięci. Przeanalizowano wpływ <i>Planu</i> na inne elementy środowiska takie jak np.: klimat, wodę, zasoby naturalne itp. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie (rębnie zupełne), krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.
2.	Ludzie	+3	+3	+1	-1	-1		
3.	Zwierzęta	+2	+2	0	0	-1		
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1		
5.	Woda	+3	+3	0	0	-1		
6.	Powietrze	+3	0	0	0	0		
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0		
8.	Krajobraz	+1	+1	0	0	-1		
9.	Klimat	0	0	0	0	0		
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	-1	-1		
11.	Zabytki	0	0	-1	0	-1		
12.	Dobra materialne	0	0	-1	0	0		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe

4.2. Oddziaływanie *Planu* na obszar specjalnej ochrony ptaków

4.2.1. PLB220002 Dolina Słupi

Obszar zajmuje powierzchnię 37 471,84 ha. Położony jest w województwie pomorskim, powiatach bytowskim i słupskim.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje 15 121,83 ha, czyli 40,3% ogólnej powierzchni OSO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 10700,52 ha (71,27% powierzchni Nadleśnictwa).

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB220002 Dolina Słupi

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Brodzicz piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i> C	1	0	-1	-1	-1	Kamieniste i piaszczyste brzegi wód, a szczególnie chętnie nieuregulowanych rzek, zakol i strumieni, na ich aluwialach oraz na wysepkach porośniętych trawami, krzewami i drzewami. Pewne zagrożenie związane jest z regulacją rzek, zabudowę ich brzegów.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
		2	0	-1	-1	-1		
		3	0	0	0	0		
2.	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> C	1	0	brak	brak	brak	Spotykany na polach uprawnych, szczególnie w okresie wiosennym. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
		2	0	brak	brak	brak		
		3	0	brak	brak	brak		
3.	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> B	1	0	-1	-1	-1	Drzewostany w najbliższym sąsiedztwie wód płynących, strome piaszczyste brzegi. Zagrożenia: likwidacja nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień, stanowiących czatownie zimorodka.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
		2	0	-1	-1	-1		
		3	0	0	0	0		

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	Gagoł <i>Bucephala clangula</i> B	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	1. Zapobiegnięcie utracie właściwych cech siedliska gatunku poprzez: a) utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów dojrzałych > 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), > 100 lat (Bk) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz) tj. w Nadleśnictwie Bytów – ok. 3939 ha). Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 30%, b) pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych (działanie nie dotyczy usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia).	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	Nurogęs <i>Mergus merganser</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	2. Zapobiegnięcie utracie właściwych cech siedliska gatunku poprzez: c) utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów dojrzałych > 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), > 100 lat (Bk) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz) tj. w Nadleśnictwie Bytów – ok. 3939 ha). Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 30%, d) pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych (działanie nie dotyczy usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia).	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
6.	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku i utracie właściwych cech siedliska gatunku w miejscach lęgowych poprzez: 1. prowadzenie prac leśnych w promieniu 500 m wokół gniazd poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 stycznia do 31 lipca, 2. pozostawianie drzew z gniazdami gatunku i zachowanie dojrzałego drzewostanu w promieniu 200 m wokół tych gniazd (dopuszcza się wycinkę nie więcej niż 10% drzew w ramach cięć rębnych).	Przestrzegać rygorów określonych w ustawie o ochronie przyrody oraz w decyzjach administracyjnych ustanawiających strefę ochrony ostoi i regularnego przebywania; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej niezbędne prace wykonywać poza tym okresem

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							Zaprzestanie realizacji działań jest możliwe po 5 latach niegniazdowania gatunku w danym miejscu.	
7.	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku i utracie właściwych cech siedliska gatunku w miejscach lęgowych poprzez: 3. prowadzenie prac leśnych w promieniu 500 m wokół gniazd poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 stycznia do 31 lipca, 4. pozostawianie drzew z gniazdami gatunku i zachowanie dojrzałego drzewostanu w promieniu 200 m wokół tych gniazd (dopuszcza się wycinkę nie więcej niż 10% drzew w ramach cięć rębnych). Zaprzestanie realizacji działań jest możliwe po 5 latach niegniazdowania gatunku w danym miejscu.	Przestrzegać rygorów określonych w ustawie o ochronie przyrody oraz w decyzjach administracyjnych ustanawiających strefę ochrony ostoi i regularnego przebywania; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej niezbędne prace wykonywać poza tym okresem
8.	Żuraw <i>Grus grus</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Zapobiegnięcie utracie noclegowisk gatunku poprzez niedopuszczenie do osuszenia terenów podmokłych stanowiących noclegowiska gatunku w okresie wędrówki jesiennej.	Ochrona żerowisk, ochrona siedlisk lęgowych i żerowiskowych położonych na trwałych użytkach zielonych.
9.	Puchacz <i>Bubo bubo</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku i utracie właściwych cech siedliska gatunku w miejscach lęgowych poprzez: 5. prowadzenie prac leśnych w promieniu 500 m wokół gniazd poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 stycznia do 31 lipca, 6. pozostawianie drzew z gniazdami gatunku i zachowanie dojrzałego drzewostanu w promieniu 200 m wokół tych gniazd (dopuszcza	Przestrzegać rygorów określonych w ustawie o ochronie przyrody oraz w decyzjach administracyjnych ustanawiających strefę ochrony ostoi i regularnego przebywania; należy przestrzegać terminu ochrony okresowej

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							się wycinkę nie więcej niż 10% drzew w ramach cięć rębnych). Zaprzestanie realizacji działań jest możliwe po 5 latach niegiazdowania gatunku w danym miejscu.	niezbędne prace wykonywać poza tym okresem
10	Sóweczka <i>Glaucidium passerinum C</i>	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	1. Zapobiegnięcie utracie właściwych cech siedliska gatunku poprzez: a) utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów dojrzałych > 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), > 100 lat (Bk) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz) tj. w Nadleśnictwie Bytów – ok. 3939 ha). Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 30%, b) do czasu użytkowania rębego pozostawianie świerka pospolitego w drugim piętrze lasu, podroście i podszycie. Dopuszcza się usuwanie świerka: – na pozycjach przeznaczonych w PUL obowiązujących w dniu ustanowienia PZO do wprowadzenia drugiego piętra, – w przypadku zagrożenia dla trwałości lasu na skutek gradacji szkodników wtórnych, – ze względu na ochronę siedlisk przyrodniczych lub rezerwatów przyrody, c) pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni starodrzewu (drzewostanu macierzystego) wraz ze wszystkimi składnikami	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk, zachowanie drzew dziuplastych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy) i pozostawione do naturalnego rozpadu. Minimalna powierzchnia kępy starodrzewu powinna wynosić 5 arów. Działanie nie dotyczy: – usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia, – drzewostanów o powierzchni mniejszej niż 1 ha, – prac podejmowanych w sytuacji zagrożenia trwałości lasu na skutek gradacji szkodników wtórnych w litych świerczynach oraz drzewostanach z udziałem świerka powyżej 50%, d) pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych (działanie nie dotyczy usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia). 2. Do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku w miejscach lęgowych poprzez prowadzenie prac leśnych poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 marca do 31 lipca, w drzewostanach, w których stwierdzono zajętą dziupłę lub odżywającego się w okresie lęgowym samca (informacje o tych drzewostanach będą na bieżąco przekazywane przez RDOŚ w Gdańsku do Nadleśnictw).	
11.	Włochatka <i>Aegolius funereus</i> C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	1. Zapobiegnięcie utracie właściwych cech siedliska gatunku poprzez: a) utrzymywanie na dotychczasowym poziomie	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							udziału drzewostanów dojrzałych > 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), > 100 lat (Bk) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz) tj. w Nadleśnictwie Bytów – ok. 3939 ha). Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 30%, b) do czasu użytkowania rębego pozostawianie świerka pospolitego w drugim piętrze lasu, podroście i podszycie. Dopuszcza się usuwanie świerka: – na pozycjach przeznaczonych w PUL obowiązujących w dniu ustanowienia PZO do wprowadzenia drugiego piętra, – w przypadku zagrożenia dla trwałości lasu na skutek gradacji szkodników wtórnych, – ze względu na ochronę siedlisk przyrodniczych lub rezerwatów przyrody, c) pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni starodrzewu (drzewostanu macierzystego) wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy) i pozostawione do naturalnego rozpadu. Minimalna powierzchnia kępy starodrzewu powinna wynosić 5 arów. Działanie nie dotyczy: – usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia,	trwalej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk, zachowanie drzew dziuplastych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz działania wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							– drzewostanów o powierzchni mniejszej niż 1 ha, – prac podejmowanych w sytuacji zagrożenia trwałości lasu na skutek gradacji szkodników wtórnych w litych świerczynach oraz drzewostanach z udziałem świerka powyżej 50%, d) pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych (działanie nie dotyczy usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia). 2. Do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku w miejscach lęgowych poprzez prowadzenie prac leśnych poza okresem lęgowym tj. poza okresem od 1 marca do 31 lipca, w drzewostanach, w których stwierdzono zajętą dziupłę lub odżywającego się w okresie lęgowym samca (informacje o tych drzewostanach będą na bieżąco przekazywane przez RDOŚ w Gdańsku do Nadleśnictw).	

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w Planie,

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to że: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Pewne działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań Planu przedstawione w programie ochrony przyrody, dotyczą m.in.:

- pozostawiania drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu,
- pozostawiania kęp starodrzewu na powierzchniach większych niż 1 ha z dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi.

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony w OSO Dolina Słupi a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do utrzymania liczebności populacji oraz poprawy stanu siedlisk.

4.2.2. PLB220009 Bory Tucholskie

Obszar położony w województwach pomorskim i kujawsko – pomorskim, powiatach chojnickim, świeckim, starogardzkim, tucholskim, bytowskim i kościerskim. Zajmuje powierzchnię 32 253,87 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 3757,50 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 2725,41 ha.

Według stanu na 01.01.2024 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLB220009 Bory Tucholskie jest ostoją ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA PL018). Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu 107 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek, żuraw, gągoł, nurogęs, tracz długodzioby (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje błotniak stawowy. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2) łabędzia krzykliwego (do 400 osobników) i żurawia (do 1800 osobników na noclegowisku).

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na grudzień 2023 r. wymieniono 57 gatunków ptaków. Przedmiot ochrony stanowi 50 gatunków z oceną B (7) i C (43).

Obszar PLB220009 Bory Tucholskie posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1183).

W załączniku Nr 3 planu zadań ochronnych zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków będących przedmiotami ochrony oraz ich siedlisk. W załączniku Nr 5 określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB220009 Bory Tucholskie

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	A004 Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: drapieżnictwo norki amerykańskiej; niszczenie zbiorowisk szuwarowych wokół zbiorników wodnych.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
2.	A005 Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
3.	A021 Bąk <i>Botaurus stellaris</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: turystyczne i rekreacyjne zagospodarowanie brzegów jezior; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi; wycinanie i wypalanie szuwarów; drapieżnictwo głównie norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
4.	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: turystyczne i rekreacyjne zagospodarowanie brzegów jezior; płoszenie i penetracja siedlisk przez ludzi; drapieżnictwo głównie norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
5.	A030 Bocian czarny	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gatunek ten wyspecjalizował się do życia w rozległych kompleksach leśnych. Są to	Utrzymanie odpowiedniej struktury żerowisk przez:

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Ciconia nigra</i> C						najczęściej najstarsze drzewostany, w obrębie lub w bezpośrednim sąsiedztwie których znajdują się śródlęsne cieki, bagna, zbiorniki wodne. Na gruntach Nadleśnictwa w tym obszarze nie stwierdzony. Zagrożenia: niszczenie gniazd w wyniku czynników naturalnych; płoszenie i penetracja przez ludzi; sukcesja naturalna na śródlęsnych terenach otwartych.	a) Zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych
6.	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: zamiana użytków zielonych w pola orne.	Utrzymanie odpowiedniej struktury żerowisk przez: Zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych
7.	A036 Łąbedź niemy <i>Cygnus olor</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
8.	A038 Łąbedź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Spotykany na polach uprawnych, szczególnie w okresie wiosennym. Brak zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
9.	A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
10.	A052 Cyraneczka zwyczajna <i>Anas crecca</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11.	A052 Cyranka zwyczajna <i>Anas querquedula</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
12.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Nie określono zagrożeń z powodu braku potwierdzonych informacji o gniazdowaniu gatunku w obszarze.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
13.	A067 Gagoł <i>Bucephala clangula</i> B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Zasiedla stare dziuplaste drzewa w pobliżu rzek i zbiorników wodnych. Może występować na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru. Zagrożenia: rozwój infrastruktury turystycznej nad brzegami jezior i rzek oraz zabudowa brzegów; rozwój ruchu turystycznego; drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Ochrona siedlisk lęgowych poprzez -zapobiegnięcie zniszczenia siedlisk lęgowych poprzez zachowanie istniejącego użytkowania naturalnej roślinności brzegów jezior i rzek oraz lokalizowanie nowego w miejscach już przekształconych i zagospodarowanych -pozostawienie bez zabiegów gospodarczych pasów szerokości 50 m wokół jezior o powierzchni większej niż 0,5 ha, oraz pasów o szerokości odpowiadającej jednej wysokości drzewostanu wzdłuż odcinków rzek na których występuje ten gatunek lub gospodarowanie rębniami złożonymi (z wyjątkiem IV d z cięciami zupełnymi), w okresie od 1 sierpnia – 28 lutego), j) pozostawienie w ww. pasach wszystkich drzew dziuplastych o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi, mienia w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczanie pozostawianych kęp starodrzewu, aby obejmowały maksymalną liczbę drzew dziuplastych.
14.	A069 Szlachar <i>Mergus serrator</i> A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Nie określono zagrożeń ponieważ gatunek nie gniazduje w obszarze.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
15.	A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i> B	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Bieżące lub stojące wody o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami. Zagrożenia: rozwój infrastruktury turystycznej nad brzegami jezior i rzek oraz zabudowa brzegów; rozwój ruchu turystycznego; drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Ochrona siedlisk lęgowych poprzez -zapobiegnięcie zniszczenia siedlisk lęgowych poprzez zachowanie istniejącego użytkowania naturalnej roślinności brzegów jezior i rzek oraz lokalizowanie nowego w miejscach już przekształconych i zagospodarowanych -pozostawienie bez zabiegów gospodarczych pasów szerokości 50 m wokół jezior o powierzchni większej niż 0,5 ha, oraz pasów o szerokości odpowiadającej jednej wysokości drzewostanu wzdłuż odcinków rzek na których występuje ten gatunek lub gospodarowanie rębniami złożonymi (z wyjątkiem IV d z cięciami zupełnymi), w okresie od 1 sierpnia – 28 lutego), pozostawienie w ww. pasach wszystkich drzew dziuplastych o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi, mienia w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczanie pozostawianych kęp starodrzewu, aby obejmowały maksymalną liczbę drzew dziuplastych.
16.	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
17.	A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i> B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem zbiorników wodnych i łąk. Zagrożenia: utrata siedlisk w wyniku rozwoju turystyki i rekreacji nad jeziorami	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
18.	A074 Kania ruda <i>Milvus milvus</i> B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem zbiorników wodnych i łąk. Na gruntach Nadleśnictwa uznana jedna strefa. Zagrożenia: utrata siedlisk w wyniku rozwoju turystyki i rekreacji nad jeziorami	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
19.	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Może występować na terenach leśnych, w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Na gruntach Nadleśnictwa uznane 3strefy. Brak istniejących zagrożeń.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk.
20.	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Zagrożenia: zasypywanie śródpolnych oczek wodnych.	Zapobiegnięcie utraty siedlisk lęgowych poprzez zachowanie szuwarów w rejonach występowania gatunku
21.	A094 Rybołów zwyczajny <i>Pandion haliaetus</i> C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła. Lęgnie się na obrzeżach drzewostanów w pobliżu jezior i stawów hodowlanych. Wymogiem jest obecność wysokich sosen o płaskich koronach, dogodnych do założenia gniazda. Brak istniejących zagrożeń.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc lęgowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc lęgowych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
22.	A118 Wodnik <i>Rallus aquaticus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: drapieżnictwo norki amerykańskiej.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
23.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: zbyt wczesne terminy koszenia łąk; zarastanie i zalesianie łąk i śródleśnych terenów otwartych.	Utrzymanie odpowiedniej struktury żerowisk przez: p) Zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno – pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych
24.	A123 Kokoszka wodna <i>Gallinula chloropus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
25.	A127 Żuraw <i>Grus grus</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gniazduje najczęściej w wilgotnych, zabagnionych terenach leśnych, zwykle w oddaleniu od siedzib ludzkich; żeruje na łąkach i polach uprawnych. Zagrożenia: zasypywanie śródpolnych oczek wodnych.	Zapobiegnięcie utraty siedlisk lęgowych poprzez zachowanie szuwarów w rejonach występowania gatunku
26.	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: zaniechanie wykaszania łąk i ich zarastanie; drapieżnictwo krukowatych, norki i lisa.	Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez: działania obligatoryjne: zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, działania fakultatywne: niestosowanie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od 1 kwietnia do terminu pierwszego

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								pokosu; koszenie: co roku w terminie od 1 sierpnia do dnia 30 września z pozostawieniem co roku w terminie od 1 sierpnia do dnia 30 września z pozostawieniem co roku 5-10% działki rolnej nieskoszonej (powinien to być inny fragment co roku); wysokość koszenia 5-15 cm; nieprowadzenie koszenia okrężnego od zewnątrz do środka działki; ściętą biomasę należy usunąć lub złożyć w stogi w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie lub użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę krzyka; W przypadku zaplanowania na danym terenie działań w celu ochrony siedlisk przyrodniczych wykonywać je w pierwszej kolejności.
27.	A165 Samotnik <i>Tringa ochropus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
28.	A168 Brodzicz piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
29.	A196 Rybitwa białowąsa <i>Chidonias dubius</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: utrata siedlisk lęgowych w wyniku zarastania lustra wody w jeziorze Udzierz; presja drapieżników.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
30.	A197 Rybitwa czarna <i>Chilodactylus niger</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zagrożenia: presja drapieżników.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
31.	A207 Siniak <i>Colymbus oenanthes</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Brak istniejących zagrożeń.	Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez: Pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi – co najmniej 5 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, a) pozostawienie w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczenie pozostawianych starodrzewu, aby maksymalną liczbę drzew dziuplastych, dążenie do pozostawiania w drzewostanach na całym obszarze docelowo co najmniej 10m ³ /ha martwego drewna na wszystkich siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), we wszystkich pozostawionych w drzewostanach kępach starodrzewu oraz w strefach 50 m wokół

Lp	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								brzegów wszystkich jezior o powierzchni powyżej 0,5 ha i wzdłuż rzek w pasie o szerokości odpowiadającej jednej wysokości drzewostanu
32.	A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i> B	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany w pobliżu terenów otwartych (zbiorniki wodne). Zagrożenia: niepokojenie na stanowiskach lęgowych.	Ochrona siedlisk lęgowych poprzez: Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych – pozostawienie w strefach ochronnych puchacza wykrotów i przewróconych drzew, Planowanie obiektów infrastruktury turystycznej na szlakach turystycznych, w odległości nie mniejszej niż 500 m od granicy stref ochronnych puchacza
33.	A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Spotykana w lasach z udziałem świerka, często w pobliżu terenów otwartych (zrębów, upraw, bagien). Do gniazdowania często wykorzystuje dziuple dzięcioła czarnego. Zagrożenia: prowadzenie prac leśnych w pobliżu miejsc lęgowych; brak stref ochronnych wokół stanowisk lęgowych.	Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez: Pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni straoдрzewu wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi – co najmniej 5 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, p) pozostawienie w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczenie pozostawianych

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								starodrzewu, aby maksymalną liczbę drzew dziuplastych, dążenie do pozostawiania w drzewostanach na całym obszarze docelowo co najmniej 10m ³ /ha martwego drewna na wszystkich siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), we wszystkich pozostawionych w drzewostanach kępach starodrzewu oraz w strefach 50 m wokół brzegów wszystkich jezior o powierzchni powyżej 0,5 ha i wzdłuż rzek w pasie o szerokości odpowiadającej jednej wysokości drzewostanu
34.	A224 Lelek zwyczajny <i>Caprimulgus europaeus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, zrębów, młodników. Spotkać go można na wrzosowiskach. Brak istniejących zagrożeń.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni lęgowych.
35.	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Drzewostany w najbliższym sąsiedztwie wód płynących, strome piaszczyste brzegi. Zagrożenia: turystyka wodna w szczególności kajakowa na ciekach.	Ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
36.	A232 Dudek <i>Upupa epops</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Utrzymanie właściwego stanu siedlisk poprzez: pozostawienie w zadrzewieniach śródpolnych, śródłąkowych i nadwodnych wszystkich drzew dziuplastych, zapobiegnięcie zniszczeniu siedlisk lęgowych i żerowiskowych poprzez zachowanie terenów otwartych

Lp	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
37.	A236 Dzięciół czarny <i>Dryocopus martius</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Wszelkiego typu drzewostany powyżej 80 lat. Zagrożenia: prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym w pobliżu miejsc gniazdowania; zbyt mała ilość starych drzewostanów.	Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez: Pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni staodrzewu wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi – co najmniej 5 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, c) pozostawienie w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczenie pozostawianych staodrzewu, aby maksymalną liczbę drzew dziuplastych, dążenie do pozostawiania w drzewostanach na całym obszarze docelowo co najmniej 10m ³ /ha martwego drewna na wszystkich siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), we wszystkich pozostawionych w drzewostanach kępach staodrzewu oraz w strefach 50 m wokół brzegów wszystkich jezior o powierzchni powyżej 0,5 ha i wzdłuż rzek w pasie o szerokości

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								odpowiadającej jednej wysokości drzewostanu
38.	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> C	1 2 3	brak brak brak	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Otwarte tereny (zręby, uprawy) przy ścianie sosnowych, prześwietlonych borów. Brak istniejących zagrożeń.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni lęgowych.
39.	A261 Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
40.	A391 Kormoran czarny <i>Phalacrocorax carbo sinensis</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak istniejących zagrożeń.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że zapisy Planu są zgodne z działaniami ochronnymi przedstawionymi w PZO.

Pewne działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań Planu przedstawione w programie ochrony przyrody, dotyczą m.in.:

- pozostawiania drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu,
- pozostawiania kęp starodrzewu na powierzchniach większych niż 1 ha z dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi.

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony w OSO Bory Tucholskie, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do utrzymania liczebności populacji oraz poprawy stanu siedlisk.

4.3. Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

Według stanu na 01.01.2025 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują 4 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO): PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe, PLH220028 Studzienickie Torowiska, PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy, PLH220052 Dolina Słupi.

4.3.1. PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe

Obszar siedliskowy PLH220005 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zajmuje powierzchnię 2490,32 ha. Mapki z usytuowaniem obszaru na tle Nadleśnictwa zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 7 o znaczeniu ogólnym A, B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziel.ń	Powierzchnia wydziel.ń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	A	317,79	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	D	37,44	2	1,85
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	4,62	5	3,86
4.	6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	C	5,74	-	-
5.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	10,78	4	3,57
6.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	C	21,97	23	13,89
7.	9110	Kwaśne buczyny	D	0,15	-	-
8.	9130	Żyzne buczyny	C	505,58	99	516,39
9.	9160	Grąd subatlantycki	D	14,38	9	18,24
10.	9190	Kwaśna dąbrowa	D	29,60	17	62,89
11.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	70,10	26	55,77
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	D	4,34	6	5,69
RAZEM					191	682,15

*siedlisko o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe zinwentaryzowano 5 typów siedlisk przyrodniczych (3160, 7120, 7140, 9130, 91D0) będących przedmiotem ochrony na łącznej powierzchni 682,15 ha.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 4 gatunki zwierząt oraz 1 gatunek rośliny z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

**Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków
w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Plazy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	D	726c
Ssaki				
1355	Wydra europejska	<i>Lutra lutra</i>	D	Nie odnotowano
Ryby				
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	D	Nie odnotowano
1096	Minóg strumienny	<i>Lampetra planeri</i>	D	Nie odnotowano
Rośliny				
1831	Elisma wodna	<i>Luronium natans</i>	B	Nie odnotowano

**Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH220005
Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa wraz z zadaniami z Planu**

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg <i>Planu</i>	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
3150 – Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne					
1.	11-03-1-08-678 -k -00	2,58	JEZIORO	BRAK, wokół brak cięć rębných	1. Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez utrzymywanie wokół zbiorników pasa drzewostanu użytkowanego co najwyżej przedębnie, o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu). 2. Użytkowanie obecnie istniejącej trwałej zieleni wokół jezior (lasy, trwałe użytki zielone), zapewniające ich utrzymywanie, 3. fakultatywne przekwalifikowywanie gruntów ornych na TUZ, przekwalifikowywanie nieużytków – wyłącznie na TUZ lub 4. fakultatywne przekwalifikowywanie gruntów ornych na lasy, przekwalifikowywanie nieużytków – wyłącznie na lasy;
2.	11-03-1-08-680 -i -00	0,39	BAGNO		
3.	11-03-1-08-718 -f -00	0,41	BAGNO		
4.	11-03-1-08-719 -g -00	0,33	BAGNO		
5.	11-03-1-08-726 -i -00	0,15	BAGNO		
RAZEM		3,86			

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
7120 – Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji					
1.	11-03-1-14-600 -k -00	1,14	BAGNO	-	1. Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska, poprzez utrzymywanie wokół torfowisk pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu), użytkowanego co najwyżej przedrębnie, za wyjątkiem zabiegów związanych z przebudową drzewostanu do zgodnego z siedliskiem. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).
2.	11-03-1-08-691 -i -00	0,27	BAGNO	-	
3.	11-03-1-08-691 -j -00	0,34	BAGNO	-	
4.	11-03-1-08-704 -j -00	1,82	BAGNO	Stopniowe usuwanie świerka z warstwy drzew i podrostu z kompleksu torfowiska na północ od jeziora Gubisz (oddz. 704i), w przypadku gdy nie nastąpi jego samoistne zamieranie po zamknięciu rowów i podniesieniu poziomu wody.	
RAZEM		3,57			
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska					
1.	11-03-1-08-683 -h -00	0,44	BAGNO	-	1. Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez utrzymywanie wokół zbiorników pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m użytkowanego najwyżej przedrębnie, za wyjątkiem zabiegów związanych z przebudową drzewostanu do zgodnego z siedliskiem. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu. 2. Stopniowe zamykanie rowów melioracyjnych poprzez dopuszczanie do naturalnych procesów zarastania i zamulania, z wyjątkiem przeciwdziałania zagrożeniu bezpieczeństwa ludzi bądź mienia.
2.	11-03-1-08-687 -c -00	0,38	LZ	-	
3.	11-03-1-08-692 -i -00	0,43	BAGNO	Wokół	
4.	11-03-1-08-692 -k -00	0,5	BAGNO	w oddz. 692h Rb	
5.	11-03-1-08-692 -m -00	0,19	SZCZ CHR	IVA 30%	
6.	11-03-1-08-701 -c -00	0,25	BAGNO	Wokół w oddz. 701b Rb IVA 30%	
7.	11-03-1-08-703 -c -00	0,31	BAGNO	-	
8.	11-03-1-08-703 -d -00	0,53	BAGNO	-	
9.	11-03-1-08-703 -g -00	1,02	BAGNO	-	
10.	11-03-1-08-703 -j -00	0,25	SZCZ CHR	BRAK	
11.	11-03-1-08-704 -b -00	1,6	BAGNO	-	
12.	11-03-1-08-704 -l -00	1,08	BAGNO	-	
13.	11-03-1-08-705 -f -00	0,44	BAGNO	-	
14.	11-03-1-08-711 -i -00	0,72	BAGNO	-	
15.	11-03-1-08-714 -c -00	0,8	BAGNO	-	
16.	11-03-1-08-720 -d -00	0,3	BAGNO	-	
17.	11-03-1-08-726 -h -00	0,26	BAGNO	-	
18.	11-03-1-09-734 -j -00	0,68	BAGNO	-	
19.	11-03-1-09-735 -b -00	0,34	BAGNO	-	
20.	11-03-1-09-751 -f -00	2,40	BAGNO	-	
21.	11-03-1-14-603 -h -00	0,26	BAGNO	-	
22.	11-03-1-14-603 -l -00	0,41	BAGNO	-	
23.	11-03-1-14-604 -h -00	0,30	BAGNO	-	
RAZEM		13,89			
9130 – Żyzne buczyny					
1.	11-03-1-14-600 -r -00	0,59	D-STAN	BRAK WSK	1. Pozostawianie w ramach każdej rębni około 5% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone
2.	11-03-1-08-674 -h -00	7,58	D-STAN	TP	
3.	11-03-1-08-675 -c -00	17,76	D-STAN	TP	
4.	11-03-1-08-676 -b -00	0,38	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
5.	11-03-1-08-676 -c -00	1,69	D-STAN	CP	wszystkie warstwy ekosystemu). Powinny być one pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. W przypadku wydzielen, gdzie wcześniej zainicjowano cięcia rębne, należy również trwale wyznaczyć tzw. "biogrupy" i pozostawić je do naturalnego rozpadu. 2. Działanie mające na celu zachowanie wzorcowych płatów żyznych buczyn, jako refugium typowych składników runa i organizmów ksylobiontycznych, poprzez pozostawienie bez zabiegów gospodarczych najcenniejszych i najlepiej zachowanych fragmentów żyznych buczyn w ostoi. 3. Działania mające na celu zwiększoną depozycję martwego drewna i drzew dziuplastych, poprzez pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew obumierających i obumarłych, tak, aby osiągnąć powyżej 10 m³/ha, o ile na to pozwolą naturalne procesy wydzielania się posuszu. Dotyczy buka i dębów, ewentualnie lekkonasiennych gatunków liściastych (Os, Wb, Brz, Gb). 4. Przyjęcie typu drzewostanu Bk (bukowego) z domieszką wyłącznie Gb, Db, Dbb, Kl zw, Jw, Lp, Czp. W ramach uzupełnień po cięciach uprzątających dopuszczalne jest jednostkowe wprowadzanie modrzewia europejskiego w ilości do 5% powierzchni odnawianego zrębu, a następnie kształtowanie poniżej 5% udziału Md w składzie gatunkowym. 5. Stopniowe usuwanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w cięciach trzebieżowych. 6. Monitoring realizacji cięć rębnych w ostoi. Monitoringiem należy objąć wszystkie wydzielenia żyznych buczyn przewidziane w PUL do użytkowania rębego pod kątem pozostawiania tzw. "biogrup".
6.	11-03-1-08-676 -f -00	1,88	D-STAN	IIA	
7.	11-03-1-08-677 -i -00	15,33	D-STAN	TW	
8.	11-03-1-08-677 -k -00	0,88	D-STAN	IIAU	
9.	11-03-1-08-677 -l -00	0,52	D-STAN	BRAK WSK	
10.	11-03-1-08-677 -m -00	2,04	D-STAN	IIA	
11.	11-03-1-08-678 -i -00	1,18	D-STAN	TP	
12.	11-03-1-08-678 -m -00	7,96	D-STAN	TP	
13.	11-03-1-08-679 -i -00	9,57	D-STAN	TP	
14.	11-03-1-08-680 -c -00	5,24	D-STAN	TW	
15.	11-03-1-08-680 -m -00	11,76	D-STAN	TP	
16.	11-03-1-08-681 -a -00	12,09	D-STAN	TP	
17.	11-03-1-08-681 -b -00	1,18	D-STAN	BRAK WSK	
18.	11-03-1-08-681 -f -00	8,29	D-STAN	TW	
19.	11-03-1-08-681 -i -00	0,92	D-STAN	BRAK WSK	
20.	11-03-1-08-682 -a -00	1,63	D-STAN	TP	
21.	11-03-1-08-682 -b -00	2,21	D-STAN	BRAK WSK	
22.	11-03-1-08-682 -c -00	4,73	D-STAN	TP	
23.	11-03-1-08-682 -h -00	2,76	D-STAN	TP	
24.	11-03-1-08-682 -j -00	3,73	D-STAN	CP	
25.	11-03-1-08-682 -k -00	2,27	D-STAN	BRAK WSK	
26.	11-03-1-08-683 -a -00	7,67	D-STAN	TP	
27.	11-03-1-08-683 -g -00	0,96	D-STAN	TP	
28.	11-03-1-08-683 -i -00	1,31	D-STAN	TW	
29.	11-03-1-08-684 -c -00	0,54	D-STAN	BRAK WSK	
30.	11-03-1-08-684 -f -00	7,19	D-STAN	CP	
31.	11-03-1-08-684 -h -00	1,98	D-STAN	CP	
32.	11-03-1-08-684 -k -00	2,19	D-STAN	TW	
33.	11-03-1-08-687 -a -00	1,03	D-STAN	BRAK WSK	
34.	11-03-1-08-687 -b -00	2,41	D-STAN	BRAK WSK	
35.	11-03-1-08-687 -d -00	21,28	D-STAN	TP	
36.	11-03-1-08-687 -g -00	1,14	D-STAN	BRAK WSK	
37.	11-03-1-08-688 -b -00	18,86	D-STAN	TP	
38.	11-03-1-08-688 -c -00	3,87	D-STAN	BRAK WSK	
39.	11-03-1-08-689 -a -00	4,27	D-STAN	TP	
40.	11-03-1-08-689 -g -00	1,85	D-STAN	TP	
41.	11-03-1-08-689 -h -00	5,71	D-STAN	IIA	
42.	11-03-1-08-689 -i -00	3,97	D-STAN	BRAK WSK	
43.	11-03-1-08-689 -j -00	0,89	D-STAN	BRAK WSK	
44.	11-03-1-08-689 -k -00	0,66	D-STAN	BRAK WSK	
45.	11-03-1-08-691 -d -00	1,4	D-STAN	IIA	
46.	11-03-1-08-692 -f -00	1,5	D-STAN	IVA	
47.	11-03-1-08-697 -a -00	20,76	D-STAN	TP	
48.	11-03-1-08-697 -f -00	1,98	D-STAN	TW	
49.	11-03-1-08-698 -c -00	8,07	D-STAN	TW	
50.	11-03-1-08-698 -f -00	11,97	D-STAN	IIA	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
51.	11-03-1-08-699 -a -00	4,44	D-STAN	IIA	
52.	11-03-1-08-699 -b -00	9,1	D-STAN	IIA	
53.	11-03-1-08-699 -c -00	7,2	D-STAN	BRAK WSK	
54.	11-03-1-08-700 -a -00	11,3	D-STAN	IVA	
55.	11-03-1-08-700 -c -00	0,05	D-STAN	BRAK WSK	
56.	11-03-1-08-700 -d -00	1,4	D-STAN	TW	
57.	11-03-1-08-701 -a -00	1,28	D-STAN	BRAK WSK	
58.	11-03-1-08-701 -b -00	16,08	D-STAN	IVA	
59.	11-03-1-08-701 -d -00	2,29	D-STAN	TP	
60.	11-03-1-08-701 -f -00	1,83	D-STAN	IIA	
61.	11-03-1-08-702 -d -00	0,5	D-STAN	IIA	
62.	11-03-1-08-708 -c -00	4,67	D-STAN	CP	
63.	11-03-1-08-708 -d -00	4,85	D-STAN	TW	
64.	11-03-1-08-708 -g -00	7,21	D-STAN	TP	
65.	11-03-1-08-709 -b -00	15,51	D-STAN	TP	
66.	11-03-1-08-709 -g -00	0,75	D-STAN	CP	
67.	11-03-1-08-709 -f -00	2,03	D-STAN	TP	
68.	11-03-1-08-710 -a -00	14,71	D-STAN	TP	
69.	11-03-1-08-711 -a -00	2,88	D-STAN	TP	
70.	11-03-1-08-711 -c -00	0,83	D-STAN	TP	
71.	11-03-1-08-711 -d -00	2,41	D-STAN	TP	
72.	11-03-1-08-711 -g -00	0,75	D-STAN	BRAK WSK	
73.	11-03-1-08-711 -h -00	15,19	D-STAN	TP	
74.	11-03-1-08-711 -j -00	1,4	D-STAN	BRAK WSK	
75.	11-03-1-08-712 -a -00	15,52	D-STAN	TP	
76.	11-03-1-08-712 -c -00	2,17	D-STAN	TP	
77.	11-03-1-08-713 -a -00	15,34	D-STAN	TP	
78.	11-03-1-08-718 -h -00	2,76	D-STAN	IIA	
79.	11-03-1-08-719 -b -00	1,86	D-STAN	CP	
80.	11-03-1-08-719 -i -00	1,99	D-STAN	IIAU	
81.	11-03-1-08-719 -l -00	1,53	D-STAN	IIA	
82.	11-03-1-08-719 -p -00	0,53	D-STAN	BRAK WSK	
83.	11-03-1-08-726 -a -00	1,12	D-STAN	BRAK WSK	
84.	11-03-1-08-726 -b -00	13,04	D-STAN	TP	
85.	11-03-1-08-726 -d -00	6,84	D-STAN	CP	
86.	11-03-1-08-728 -a -00	16,21	D-STAN	TP	
87.	11-03-1-09-734 -f -00	2,35	D-STAN	CP	
88.	11-03-1-09-734 -i -00	1,17	D-STAN	IIA	
89.	11-03-1-09-735 -a -00	4,2	D-STAN	CP	
90.	11-03-1-09-735 -c -00	10,65	D-STAN	TP	
91.	11-03-1-09-735 -d -00	1,37	D-STAN	CP	
92.	11-03-1-09-736 -c -00	14,73	D-STAN	TP	
93.	11-03-1-09-736 -g -00	2,56	D-STAN	AGROT	
94.	11-03-1-09-750 -a -00	3,75	D-STAN	IIA	
95.	11-03-1-09-750 -c -00	0,71	D-STAN	BRAK WSK	
96.	11-03-1-09-751 -g -00	1,93	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
97.	11-03-1-09-751 -j -00	1,72	D-STAN	TP	
98.	11-03-1-09-752 -g -00	3,9	D-STAN	BRAK WSK	
99.	11-03-1-09-752 -m -00	2,15	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		516,39			
91D0- Bory i lasy bagienne					
1.	11-03-1-08-677 -h -00	2,46	D-STAN	BRAK WSK	1. Ewentualne stopniowe usuwanie świerka pospolitego z warstwy drzew i podrostu z kompleksu torfowiska na północ od Jeziora Gubisz, w przypadku gdy nie nastąpi jego samoistne zamieranie po zamknięciu rowów i podniesieniu poziomu wody. 2. Zabiegi pielęgnacyjne w celu osiągnięcia luźnego stopnia zwarcia drzewostanu i utrzymania siedliska (do wykonania w sezonie zimowym przed działaniami związanymi z podniesieniem poziomu wody – zasypianiem rowów, budową zastawek, z pozostawieniem powierzchni obserwacyjnej nie objętej zabiegiem. wydz. 53 b, d, f, 58 c, 59 h. 3. Usuwanie gatunków obcych geograficznie – w miarę możliwości usuwanie świerka z warstwy drzew, krzewów i runa, w ramach cięć przedrębnych, w trakcie obowiązywania PZO od daty jego ustanowienia. 4. Zapobiegnięcie pogorszeniu parametru struktury i funkcji poprzez pozostawienie do naturalnej sukcesji (po wykonaniu zabiegów określonych w ust. 1-5).
2.	11-03-1-08-678 -l -00	2,35	D-STAN	BRAK WSK, wokół oddz. 688a RbIIA 40%	
3.	11-03-1-08-680 -g -00	0,43	SUKCESJA	-	
4.	11-03-1-08-682 -f -00	0,38	D-STAN	BRAK WSK	
5.	11-03-1-08-686 -a -00	0,81	D-STAN	BRAK WSK	
6.	11-03-1-08-689 -l -00	1,24	D-STAN	BRAK WSK wokół w oddz. 689h RbIIA 40%	
7.	11-03-1-08-698 -a -00	0,84	D-STAN	BRAK WSK wokół w oddz. 699a Rb IIA 70%	
8.	11-03-1-08-698 -d -00	2,41	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 698f Rb IIA 60% i 40%	
9.	11-03-1-08-699 -d -00	0,64	D-STAN	BRAK WSK	
10.	11-03-1-08-699 -f -00	0,48	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 699a Rb IIA 70 i 699b Rb IIA 30%	
11.	11-03-1-08-699 -g -00	0,31	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 699a Rb IIA 70 i 699b Rb IIA 30%	
12.	11-03-1-08-703 -h -00	0,74	D-STAN	BRAK WSK	
13.	11-03-1-08-704 -n -00	1,68	D-STAN	BRAK WSK	
14.	11-03-1-08-704 -o -00	1,25	D-STAN	BRAK WSK	
15.	11-03-1-08-705 -i -00	0,60	D-STAN	BRAK WSK	
16.	11-03-1-08-710 -b -00	4,16	SUKCESJA	-	
17.	11-03-1-08-711 -b -00	13,88	D-STAN	BRAK WSK	
18.	11-03-1-08-712 -h -00	0,50	D-STAN	BRAK WSK	
19.	11-03-1-08-718 -c -00	9,00	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 718b Rb IIA 30% oraz oddz. 718h Rb IIA 40%	
20.	11-03-1-08-718 -i -00	0,28	D-STAN	BRAK WSK	
21.	11-03-1-08-719 -h -00	2,71	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 719a Rb IIAU 95 oraz oddz. 719i Rb IIAU 90%	
22.	11-03-1-08-719 -z -00	0,28	D-STAN	BRAK WSK	
23.	11-03-1-08-720 -f -00	4,29	SUKCESJA	-	
24.	11-03-1-09-736 -a -00	1,58	D-STAN	BRAK WSK	
25.	11-03-1-09-736 -b -00	1,36	D-STAN	BRAK WSK	
26.	11-03-1-09-736 -h -00	1,11	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne) wynikające z PZO
1	2	3	4	5	6
RAZEM		55,77			

**Wykaz siedlisk przyrodniczych w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe
z zaplanowanymi wskazaniami dotyczącymi użytkowania rębego**

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Wsk.	Kod siedl. wg PUL	Kod siedl. wg PZO	Kod siedl. wg WGL*	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	11-03-1-08-676 -f -00	1,88	IIA	9130	9130		Bez różnic
2.	11-03-1-08-676 -g -00	2,82	IIA	brak	9130		Na fragmencie wg PZO 9130, brak w PUL
3.	11-03-1-08-677 -k -00	0,88	IIAU	9130	9130		Bez różnic
4.	11-03-1-08-677 -m -00	2,04	IIA	9130	9130		Bez różnic
5.	11-03-1-08-688 -a -00	3,60	IIA	brak	9130 91D0	91D0 - Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 91D0, nie potwierdzone w projekcie WGL
6.	11-03-1-08-689 -h -00	5,71	IIA	9130	9130		Bez różnic
7.	11-03-1-08-691 -d -00	1,40	IIA	9130	9130		Bez różnic
8.	11-03-1-08-692 -f -00	1,50	IVA	9130	9130		Bez różnic
9.	11-03-1-08-692 -h -00	16,79	IVA	9190	9190 91D0	Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 91D0
10.	11-03-1-08-692 -j -00	5,42	IVA	9190	9190		
11.	11-03-1-08-698 -f -00	11,97	IIA	9130	9130		Bez różnic
12.	11-03-1-08-699 -a -00	4,44	IIA	9130	9130 7140	7140 - Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 7140, nie potwierdzone w projekcie WGL
13.	11-03-1-08-699 -b -00	9,10	IIA	9130	9130 91D0	91D0 – Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 91D0, korekta kształtu (699f) oraz nie potwierdzone w projekcie WGL
14.	11-03-1-08-700 -a -00	11,30	IVA	9130	9130		Bez różnic
15.	11-03-1-08-701 -b -00	16,08	IVA	9130	9130		Bez różnic
16.	11-03-1-08-701 -f -00	1,83	IIA	9130	9130		Bez różnic
17.	11-03-1-08-702 -d -00	0,50	IIA	9130	9130		Bez różnic
18.	11-03-1-08-718 -h -00	2,76	IIA	9130	9130		Bez różnic
19.	11-03-1-08-719 -i -00	1,99	IIAU	9130	9130 91D0	91D0 – Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 91D0, nie potwierdzone w projekcie WGL
20.	11-03-1-08-719 -l -00	1,53	IIA	9130	9130		Bez różnic
21.	11-03-1-09-734 -i -00	1,17	IIA	9130	9130		Bez różnic
22.	11-03-1-09-750 -a -00	3,75	IIA	9130	9130		Bez różnic

*projekt Wetlands Green Life (WGL)

Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz.: 676g, 688a, 692h, 699a,b, 719i. Wstrzymanie użytkowania rębego pozwoli na utrzymanie obecnego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, do czasu wyjaśnienia rozbieżności. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Jeziora lobeliowe 3110 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko 3110 występuje na gruntach innej własności. Brak cięć zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska: 1. stopniowe usuwanie świerka w ramach planowych zabiegów związanych z hodowlą lasów, przebudowa drzewostanu do zgodnego z siedliskiem; 2. pozyskiwanie drewna w oparciu o rębnie złożone;
2.	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak cięć rębnych w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska, poprzez utrzymywanie wokół torfowisk pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu), użytkowanego co najwyżej przedrębnie, za wyjątkiem zabiegów związanych z przebudową drzewostanu do zgodnego z siedliskiem. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	W oddz. 692h oraz 701b, w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk rębnie IVA 30%. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska, poprzez utrzymywanie wokół torfowisk pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu), użytkowanego co najwyżej przedrębnie, za wyjątkiem zabiegów związanych z przebudową drzewostanu do zgodnego z siedliskiem. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).
4.	Żyzne buczyny 9130 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	Planowane rębnie złożone (IIA, IIAU) i stopniowe gniazdowe (IVA) na łącznej powierzchni 79,83 ha przyczynią się do zainicjowania i odślaniania młodego pokolenia. Użytkowanie przedrębne (TW, TP) na powierzchni 353,77 ha przyczyni się do poprawy struktury i usunięcia niepożądanych gatunków obcych.	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Powinny być one pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. W przypadku wydzieleń, gdzie wcześniej zainicjowano cięcia rębne, należy również trwale wyznaczyć tzw. "biogrupy" i pozostawić je do naturalnego rozpadu. Pozostawianie drzew dziuplastych przy cięciach, szczególnie buka, dębu, Os, Wb, Brz, Gb.
5.	Bory i lasy bagienne 91D0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak wskazań na siedlisku. Wokół rębnie częściowe złożone, bez cięć zupełnych.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

W granicach obszaru PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe ochronie podlega 1 gatunek rośliny.

Wpływ Planu na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na gruntach Nadleśnictwa

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Elisma wodna <i>Luronium natans</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Nie odnotowano – występuje w jeziorach libeliowych, które nie są zarządzane przez Nadleśnictwo.	Ogólne wskazania do cięć rębnych w pobliżu jezior lobeliowych związanych z pozostawianiem strefy buforowej.

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.3.2. PLH220028 Studzienickie Torfowiska

Obszar zajmuje powierzchnię 175,27 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 174,18 ha.

Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 165,02 ha.

Obszar obejmuje kompleks jezior dystroficznych, torfowisk i lasów bagiennych położonych w pierwotnie bezodpływowych zagłębieniach w krajobrazie morenowym, w otoczeniu lasów liściastych, głównie kwaśnych buczyn. W granicach obszaru zachowały się dobrze wykształcone siedliska torfowiskowe. Stwierdzono tu 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmujących niemal 60% obszaru.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 6 o znaczeniu ogólnym B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220028 Studzienickie Torfowiska

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów	Powierzchnia wydziałów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	4,35	5	6,21
2.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	C	2,29	1	3,76
3.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	3,44	2	1,60
4.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	7,64	4	2,46
5.	9110	Kwaśne buczyny	C	27,30	11	29,18
6.	9190	Kwaśna dąbrowa	D	3,18	2	2,15
7.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	31,40	14	34,31
RAZEM					39	79,67

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 1 gatunek zwierzęcia z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków w PLH220028 Studzienickie Torfowiska

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Plązy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	D	835d, 838c

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa wraz z zadaniami z Planu

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
3160 – Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne					
1.	11-03-1-10-815 -d -00	1,96	JEZIORO P	-	Modyfikacja gospodarki leśnej poprzez
2.	11-03-1-10-833 -d -00	1,14	ZBIORNIK	-	utrzymywanie wokół zbiorników pasa

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
3.	11-03-1-10-835 -d -00	0,54	ZBIORNIK	-	drzewostanu wyłączonego z użytkowania rębego o szerokości około jednej wysokości drzewostanu.
4.	11-03-1-10-838 -c -00	1,66	ZBIORNIK	-	
5.	11-03-1-10-838 -h -00	0,91	ZBIORNIK	-	
RAZEM		6,21			
7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą					
1.	11-03-1-10-833 -c -00	3,76	BAGNO	-	W trakcie wykonywania cięć rębnych utrzymywanie wokół siedliska pasa drzewostanu wyłączonego z użytkowania rębego o szerokości około jednej wysokości drzewostanu.
RAZEM		3,76			
7120 – Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji					
1.	11-03-1-10-793 -f -00	1,21	BAGNO	-	Modyfikacja gospodarki leśnej poprzez utrzymywanie wokół zbiorników pasa drzewostanu wyłączonego z użytkowania rębego o szerokości około jednej wysokości drzewostanu.
2.	11-03-1-10-835 -j -00	0,39	BAGNO	-	
RAZEM		1,60			
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska					
1.	11-03-1-10-815 -j -00	0,52	BAGNO	-	Modyfikacja gospodarki leśnej poprzez utrzymywanie wokół zbiorników pasa drzewostanu wyłączonego z użytkowania rębego o szerokości około jednej wysokości drzewostanu.
2.	11-03-1-10-834 -d -00	0,5	BAGNO	-	
3.	11-03-1-10-836 -c -00	0,33	BAGNO	-	
4.	11-03-1-10-838 -g -00	1,11	BAGNO	-	Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu stanu ochrony siedliska poprzez utrzymanie wyłączenia z użytkowania rębego płatów siedliska 91D0 przylegających do torfowiska 7140.
RAZEM		2,46			
9110 – Kwaśne buczyny					
1.	11-03-1-10-793 -c -00	1,48	D-STAN	CP	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć możliwie jeden zwarty płat drzewostanu. W przypadku wydzieleń, gdzie wcześniej zainicjowano cięcia rębne, należy również trwale wyznaczyć tzw."biogrupy" i pozostawić je do naturalnego rozpadu. Działania mające na celu zwiększoną depozycję martwego drewna i drzew dziuplastych poprzez pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew obumierających i obumarłych. Kształtowanie docelowego składu gatunkowego drzewostanów zgodnego z siedliskiem. Przyjęcie
2.	11-03-1-10-793 -g -00	2,96	D-STAN	IIA	
3.	11-03-1-10-793 -j -00	3,49	D-STAN	TW	
4.	11-03-1-10-814 -i -00	1,07	D-STAN	BRAK WSK	
5.	11-03-1-10-815 -c -00	2,42	D-STAN	CP	
6.	11-03-1-10-815 -f -00	2,27	D-STAN	CP	
7.	11-03-1-10-815 -g -00	1,77	D-STAN	TP	
8.	11-03-1-10-836 -a -00	2,42	D-STAN	IIA	
9.	11-03-1-10-836 -d -00	4,84	D-STAN	TP	
10.	11-03-1-10-836 -g -00	2,8	D-STAN	CP	
11.	11-03-1-10-837 -a -00	3,66	D-STAN	CP	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
					typu gospodarczego Bk (bukowego) z orientacyjnym składem gatunkowym: Bk - min 80% So, Dbb, Dbs, Brz maksymalnie do 20 % - TD i skład gatunkowy przyjęto zgodnie z Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Stopniowe usuwanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w cięciach trzebieżowych.
RAZEM		29,18			
91D0 – Bory i lasy bagienne					
1.	11-03-1-10-793 -d -00	1,43	D-STAN	BRAK WSK	Zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametru specyficzna struktura i funkcje poprzez utrzymanie wyłączenia płatów siedliska z użytkowania rębego.
2.	11-03-1-10-815 -a -00	2,25	D-STAN	BRAK WSK	
3.	11-03-1-10-815 -b -00	9,86	D-STAN	BRAK WSK	
4.	11-03-1-10-815 -h -00	0,4	BAGNO	-	
5.	11-03-1-10-815 -i -00	0,72	D-STAN	BRAK WSK	
6.	11-03-1-10-836 -f -00	0,49	D-STAN	BRAK WSK Wokół w oddz. 836b Rb IIA 60%	
7.	11-03-1-10-835 -b -00	4,27	BAGNO	Wokół w oddz. 836a Rb IIA 60%	
8.	11-03-1-10-837 -c -00	0,51	D-STAN	BRAK WSK	
9.	11-03-1-10-837 -d -00	0,72	D-STAN	BRAK WSK	
10.	11-03-1-10-837 -g -00	0,41	BAGNO	-	
11.	11-03-1-10-837 -k -00	0,6	BAGNO	-	
12.	11-03-1-10-837 -h -00	1,7	D-STAN	BRAK WSK	
13.	11-03-1-10-838 -b -00	9,3	D-STAN	BRAK WSK	
14.	11-03-1-10-838 -i -00	1,65	D-STAN	BRAK WSK	

**Wykaz siedlisk przyrodniczych w PLH220028 Studzienickie Torfowiska
z zaplanowanymi wskazaniami dotyczącymi użytkowania rębego**

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Wsk.	Kod siedl. wg PUL	Kod siedl. wg PZO	Kod siedl. wg WGL*	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	11-03-1-10-793 -g -00	2,96	IIA	9110	9110	-	Bez różnic
2.	11-03-1-10-834 -c -00	2,02	IIA	brak	7140	7140	Na fragmencie wg PZO siedlisko 7140, potwierdzone w projekcie WGL, nie uwzględnione w PUL
3.	11-03-1-10-836 -a -00	2,42	IIA	9110	9110 91D0	91D0 – Brak	Na fragmencie wg PZO siedlisko 91D0, nie potwierdzone w projekcie WGL

4.	11-03-1-10-836 -b -00	3,21	IIA	brak	9110	-	Na fragmencie wg PZO siedlisko 9110, wg PUL brak (6So 3Bk 95, 1Bk 60)
Wyłączenia wymagające korekty granic obszaru Natura 2000							
5.	11-03-1-10-813 -d -00	13,31	IIAU	brak	9110	-	Na fragmencie wg PZO siedlisko 9110, wg PUL brak (8Bk 1So 1Db 105)
6.	11-03-1-10-814 -a -00	10,04	IIAU	9130	9110	-	Na fragmencie wg PZO siedlisko 9110, wg PUL w całym wydzieleniu 9130 (9Bk 105, 1Brz 80)

*projekt Wetlands Green Life (WGL)

Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz. 813d, 814a, 834c, 836a, 836b. Wstrzymanie użytkowania rębego pozwoli na utrzymanie obecnego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, do czasu wyjaśnienia rozbieżności. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH220028 Studzienickie Torfowiska.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w PLH220028 Studzienickie Torfowiska na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złozone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak na gruntach Nadleśnictwa. Brak cięć rębnych w najbliższym otoczeniu jezior.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak na gruntach Nadleśnictwa. Brak cięć rębnych w najbliższym otoczeniu.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu
3.	Kwaśne buczyny 9110 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	Użytkowanie rębne (Rb IIA) w 2 drzewostanach na powierzchni 5,38 ha. Cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) w 3 drzewostanach na powierzchni 10,10 ha.	Pozostawianie około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew dziuplastych, obumierających i obumarłych.
4.	Bory i lasy bagienne 91D0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Pozostawienie bez wskazań gospodarczych w Planie.	Dostosowanie gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska, poprzez utrzymywanie wokół torfowisk pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu), użytkowanego co najwyżej przedrębnie, za wyjątkiem zabiegów związanych z przebudową drzewostanu do zgodnego z siedliskiem. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH220028 Studzienickie Torfowiska a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.3.3. PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

Obszar zajmuje powierzchnię 132,10 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 132,10 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 103,42 ha.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 4 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, wszystkie znaczeniu ogólnym A lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziełów	Powierzchnia wydziełów [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	A	24,10	-	-
2.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	A	2,61	-	-
3.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	1,28	-	-
4.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	1,64	1	0,77
RAZEM					1	0,77

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Obszar PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2013, poz. 4723), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 (Dz. Urz. 2015, poz. 4513), gdzie zmieniono działania ochronne dla przedmiotów ochrony.

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa wraz z zadaniami z Planu

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
91D0 – Bory i lasy bagienne					
1.	11-03-1-13-301 -m -00	0,77	SZCZ CHR	BRAK WSK	Utrzymanie w stanie niepogorszonym pozostałych wskaźników parametru struktury i funkcji.
RAZEM		0,77			

Po analizie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 można stwierdzić, że w wyłączeniach ze stwierdzonymi siedliskami (wg PZO, projektu WGL bądź wg PUL) nie zaplanowano użytkowania rębego.

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Jeziora Lobeliowe 3110 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak na gruntach Nadleśnictwa. Brak cięć rębnych w najbliższym otoczeniu jezior.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak na gruntach Nadleśnictwa. Brak cięć rębnych w najbliższym otoczeniu jezior.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		
3.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie Z roślinnością Scheuchzerio Caricetea 7140 A	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak na gruntach Nadleśnictwa. Brak cięć rębnych w najbliższym otoczeniu.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu
		2	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.	Bory i lasy bagienne 91D0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Bez wskazań w PUL. W najbliższym otoczeniu cięcia pielęgnacyjne (TP). Brak negatywnego wpływu Planu.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.3.4. PLH22005 Dolina Słupi

Obszar zajmuje powierzchnię 6 991,48 ha, w tym w zasięgu Nadleśnictwa 2469,38 ha. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wynosi 1430,25 ha.

W SDF-ie dla obszaru odnotowano 20 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, wszystkie o znaczeniu ogólnym A, B lub C. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w PLH220052 Dolina Słupi

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziel.	Powierzchnia wydziel. [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3110	Jeziora lobeliowe	B	67,0	1	11,64
2.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	A	0,89	-	-
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	A	31,25	3	4,03
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	25,57	5	5,24
5.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	B	342,27	-	-
6.	6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	2,39	-	-
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	B	46,45	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	A	127,87	5	24,64
9.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	C	12,46	1	0,23
10.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	5,55	-	-
11.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	44,98	15	46,41
12.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	B	1,30	-	-
13.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	24,65	14	11,59
14.	9110	Kwaśne buczyny	B	84,66	24	56,09
15.	9130	Żyzne buczyny	B	333,13	31	138,50
16.	9160	Grąd subatlantycki	B	52,70	18	52,25
17.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	12,98	-	-
18.	9190	Kwaśna dąbrowa	C	7,59	6	8,71
19.	91D0*	Bory i lasy bagienne	C	28,55	16	32,13
20.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	625,60	97	95,30
RAZEM					235	453,62

W SDF-ie dla obszaru odnotowano również 1 gatunek zwierzęcia z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Przedmioty ochrony oznaczono w tabeli kolorem.

**Gatunki wymienione w załącznikach do Dyrektywy oraz ocena znaczenia gatunków
w PLH220052 Dolina Słupi**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Plązy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	B	56i, 319g
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C	Nie odnotowano
Gady				
1120	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	D	Nie odnotowano
Ssaki				
1308	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	D	Nie odnotowano
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	B	6b, 137g, 190a, 269k,m, 270f, 271j, 289f, 303p, 305a, 308a,h, 309c, 363k, 394j, 395c, 396d, 572d, 586f, 589k
1355	Wydra pospolita	<i>Lutra lutra</i>	A	64n, 128h, 251p, c270b, 308f, 320a, 338g, 374a, 394j, 572d, 589k
Ryby				
1106	Łosoś szlachetny	<i>Salmo salar</i>	B	Nie odnotowano
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	B	Nie odnotowano
1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	A	Nie odnotowano
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	B	Nie odnotowano
1099	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	C	Nie odnotowano
5339	Różanka europejska	<i>Rhodeus amarus</i>	B	Nie odnotowano
Bezkręgowce				
1014	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	A	Nie odnotowano
1016	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	A	Nie odnotowano
1032	Skójka gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	B	Nie odnotowano
1037	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	B	265i, 288k, 446c
1042	Zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	C	122a, 223j, 288i,
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C	106b, 251a, 446c
Rośliny				
6216	Haczykowiec błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	C	Nie odnotowano

Realizacja zapisów Planu, głównie związana z użytkowaniem rębny i przedrębny, nie ma wpływu na gatunki związane ze środowiskiem wodno-torfowiskowym (traszka grzebieniasta, bóbr europejski, wydra pospolita, trzepla zielona, zalotka większa) bądź ze środowiskiem łąkowym (czerwończyk nieparek). Plan nie będzie miał wpływu na te gatunki.

Obszar PLH220052 Dolina Słupi posiada planu zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLH220052 (Dz. Urz. Woj. Pom. 2024, poz. 4051).

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa wraz z zadaniami z Planu

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
3110 – Jeziora lobeliowe					
1.	11-03-1-12-178 -g -00	11,64	JEZIORO	-	Dostosowanie gospodarki leśnej w otoczeniu jezior do wymogów ochrony siedliska poprzez: 1) niestosowanie rębni zupełnych w pasie o szerokości 100 m od linii brzegowej jezior; 2) wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanu w pasie o szerokości równej jednej wysokości drzewostanu od linii brzegowej jeziora.
RAZEM		11,64			
3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne					
1.	11-03-1-01-56 -o -00	0,28	BAGNO	-	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanu w pasie o szerokości równej wysokości drzewostanu od linii brzegowej jeziora.
2.	11-03-1-01-122 -r -00	1,44	BAGNO	-	
3.	11-03-1-13-167 -f -00	2,31	JEZIORO	-	
RAZEM		4,03			
3160 – Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne					
1.	11-03-1-01-101 -l -00	0,63	BAGNO	-	Dostosowanie gospodarki leśnej w otoczeniu jezior do wymogów ochrony siedliska poprzez: 1) niestosowanie rębni zupełnych w pasie o szerokości 100 m od linii brzegowej jezior; 2) wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanu w pasie o szerokości równej jednej wysokości drzewostanu od linii brzegowej jeziora.
2.	11-03-1-12-175 -g -00	3,03	JEZIORO	-	
3.	11-03-1-12-223 -j -00	0,12	SZCZ CHR	-	
4.	11-03-1-12-224 -d -00	0,46	BAGNO	-	
5.	11-03-1-04-497 -f -00	1,00	JEZIORO	-	
RAZEM		5,24			
6510 – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie					
1.	11-03-1-05-293 -a -00	0,46	Ł	-	Działanie obligatoryjne Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne Ręczne koszenie raz w roku, w okresie 15.07-31.08, na wysokości około 15 cm nad warstwą mszystą. Zbieranie i usuwanie całej skoszonej biomasy poza rezerwat. Pozostawienie nieskoszonych 15-20% powierzchni, na różnych fragmentach w kolejnych 5-ciu latach.
2.	11-03-1-05-293 -c -00	0,35	BAGNO	-	
3.	11-03-1-03-363 -k -00	3,29	Ł	-	
4.	11-03-1-07-421 -a -00	0,63	Ł	-	
5.	11-03-1-03-591 -p -00	4,00	Ł	-	
RAZEM		8,73			

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
7110* - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą					
1.	11-03-1-12-180 -o -00	0,23	BAGNO	-	Wycinka drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy poza płaty siedliska. W miarę potrzeb.
RAZEM		0,23			
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska					
1.	11-03-1-01-102 -j -00	1,24	BAGNO	-	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne: a) W rezerwacie przyrody „Skotawskie Łąki”: Ręczne koszenie raz w roku, w okresie 15.07-31.08, na wysokości około 15 cm nad warstwą mszystą. Zbieranie i usuwanie całej skoszonej biomasy poza rezerwat. Pozostawienie nieskoszonych 15-20% powierzchni, na różnych fragmentach w kolejnych 5-ciu latach. b) W rezerwacie przyrody „Grodzisko Borzytuchom”: Wycięcie zarośli i podrostu drzew w pierwszym roku obowiązywania PZO w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego. Koszenie powierzchni na której występują odrośla drzew i krzewów lub wycinanie tych odrośli co roku lub raz na 2 lata (w zależności od potrzeb) w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego kolejnego roku; obowiązek zebrania i usunięcia skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); w terminie do 2 tygodni po pokosie biomasa powinna zostać usunięta z działki rolnej lub ułożona w pryzmy, stogi lub brogi. c) Na pozostałym obszarze: Ograniczenie procesów sukcesji prowadzących do przekształcania szaty roślinnej i zniszczenia płatów siedliska lub pogorszenia ich stanu ochrony ograniczenie ekspansji drzew i krzewów poprzez ich wycinkę i usunięcie z obszaru torfowisk do uzyskania pokrycia gruntu przez drzewa i krzewy nie przekraczającego odpowiednio 10% - 30%. Realizacja zabiegu w okresie od początku grudnia do końca lutego, W drugim roku od wejścia w życie planu. W kolejnych latach w miarę potrzeb.
2.	11-03-1-01-132 -d -00	1,65	BAGNO	-	
3.	11-03-1-01-133 -g -00	1,8	BAGNO	-	
4.	11-03-1-12-177 -i -00	3,75	BAGNO	-	
5.	11-03-1-12-178 -c -00	2,24	BAGNO	-	
6.	11-03-1-12-179 -i -00	2,96	BAGNO	-	
7.	11-03-1-12-180 -g -00	5,23	BAGNO	-	
8.	11-03-1-12-181 -f -00	1,74	BAGNO	-	
9.	11-03-1-12-182 -c -00	7,56	BAGNO	-	
10.	11-03-1-01-187 -d -00	12,63	BAGNO	-	
11.	11-03-1-07-334 -i -00	3,26	BAGNO	-	
12.	11-03-1-14-443 -m -00	0,99	SZCZ CHR	-	
13.	11-03-1-04-495 -l -00	0,32	BAGNO	-	
14.	11-03-1-04-497 -d -00	0,74	BAGNO	-	
15.	11-03-1-03-493 -i -00	0,30	BAGNO	-	
RAZEM		46,41			
7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzowisk i mechowisk					
1.	11-03-1-01-122 -j -00	4,74	BAGNO	-	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-
2.	11-03-1-13-167 -k -00	0,37	BAGNO	-	
3.	11-03-1-13-167 -l -00	0,16	PS	-	
4.	11-03-1-13-221 -o -00	0,32	PS	-	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
1	2	3	4	5	6	
5.	11-03-1-13-221 -p -00	0,28	PS	-	pastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne: a) w rezerwacie przyrody: „Mechowiska Czaple” Koszenie co roku 50% powierzchni bądź 100% co dwa lata. Kosić na wysokości 15 cm w terminie po 15 sierpnia. Obowiązek zebrania i usunięcia skoszonej biomasy. W terminie do 2 tygodni po pokosie biomasa powinna zostać usunięta z działki rolnej lub ułożona w przyzmy, stogi lub brogi. b) w rezerwacie przyrody „Gogolewko” Ręczne koszenie zbiorowisk łąkowych i torfowiskowych wraz z usunięciem biomasy poza teren rezerwatu. Każdego roku koszenie 50% powierzchni bądź 100% co dwa lata. Kosić na wysokości ok. 15 cm w okresie od 01.08. do 30.09. Możliwość pozostawienia pojedynczych drzew i krzewów (łącznie 5-10% powierzchni przewidzianej do zabiegu). Z koszenia wyłączyć płaty turzycy prosowej <i>Carex paniculata</i> o pokryciu powyżej 50%. a) W pozostałym obszarze Natura 2000 Wycięcie zarośli i podrostu drzew (z wyjątkiem pojedynczych sosen) w drugim roku od wejścia w życie planu w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego. Koszenie powierzchni na której występują odrośla drzew krzewów lub wycinanie tych odrośli co roku lub raz na 2 lata (w zależności od potrzeb) w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego kolejnego roku; obowiązek zebrania i usunięcia skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy). W terminie do 2 tygodni po pokosie biomasa powinna zostać usunięta z działki rolnej lub ułożona w przyzmy, stogi lub brogi.	
6.	11-03-1-13-221 -r -00	0,12	BAGNO	-		
7.	11-03-1-13-222 -j -00	0,11	PS	-		
8.	11-03-1-13-250 -n -00	0,92	PS	-		
9.	11-03-1-13-250 -o -00	0,19	PS	-		
10.	11-03-1-13-251 -r -00	0,68	PS	-		
11.	11-03-1-14-446 -f -00	0,54	BAGNO	-		
12.	11-03-1-14-447 -j -00	0,27	Ł	-		
13.	11-03-1-03-493 -h -00	0,27	D-STAN	BRAK WSK		
14.	11-03-1-07-503 -cx -00	0,31	BAGNO	-		
RAZEM		9,28				
9110 – Kwaśne buczyny						
1.	11-03-1-02-64 -t -00	2,54	D-STAN	BRAK WSK		W rezerwach przyrody Grodzisko Borzytuchom i Skotawskie Łąki oraz w pozostałej części obszaru Natura 2000 zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych bez ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów siedliska z użytkowania rębego i zaliczenie do puli ostoi ksylobiontów.
2.	11-03-1-02-85 -h -00	0,93	D-STAN	BRAK WSK		
3.	11-03-1-02-85 -i -00	2,01	D-STAN	BRAK WSK		
4.	11-03-1-07-194 -b -00	4,52	D-STAN	BRAK WSK		
5.	11-03-1-07-195 -f -00	1,99	D-STAN	BRAK WSK		
6.	11-03-1-13-251 -k -00	2,08	D-STAN	TW		
7.	11-03-1-13-251 -l -00	1	D-STAN	TP		
8.	11-03-1-13-251 -m -00	2,04	D-STAN	CP		
10.	11-03-1-15-315 -a -00	1,1	D-STAN	BRAK WSK		
11.	11-03-1-03-362 -h -00	0,52	D-STAN	BRAK WSK		
12.	11-03-1-14-395 -a -00	1,57	D-STAN	BRAK WSK	Modyfikacja w zakresie gospodarki leśnej polegająca na: 1) stosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na	
13.	11-03-1-14-395 -c -00	2,34	D-STAN	BRAK WSK		
14.	11-03-1-14-396 -d -00	4,21	D-STAN	BRAK WSK		

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
15.	11-03-1-14-397 -a -00	2,38	D-STAN	BRAK WSK	powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha, 3) pozostawianiu martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu, pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m3/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie), 4) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska, 5) pozostawianiu złomów i wykrotów, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, stopniowym usuwaniu w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym sosny, świerka, modrzewia, dąglezji i dębu czerwonego.
16.	11-03-1-14-397 -d -00	2,55	D-STAN	BRAK WSK	
17.	11-03-1-14-445 -g -00	0,73	D-STAN	IIAU	
18.	11-03-1-14-446 -j -00	3,59	D-STAN	CP	
19.	11-03-1-05-468 -j -00	1,23	D-STAN	BRAK WSK	
20.	11-03-1-05-469 -k -00	1,71	D-STAN	BRAK WSK	
21.	11-03-1-04-495 -d -00	1,84	D-STAN	BRAK WSK	
22.	11-03-1-07-503 -a -00	4,61	D-STAN	IIAU	
23.	11-03-1-07-503 -f -00	4,52	D-STAN	IIA	
24.	11-03-1-07-503 -g -00	4,63	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		55,16			
9130 – Żyzne buczyny					
1.	11-03-1-01-32 -a -00	6,96	D-STAN	TP	W rezerwacie przyrody „Grodzisko Borzytuchom” i w pozostałej części obszaru Natura 2000 zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych bez ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów siedliska z użytkowania rębego w oparciu i zaliczenie do puli ostoi ksylobiontów. Modyfikacja w zakresie gospodarki leśnej polegająca na:
2.	11-03-1-01-32 -b -00	2,46	D-STAN	TP	
3.	11-03-1-01-32 -d -00	0,94	D-STAN	BRAK WSK	
4.	11-03-1-01-32 -f -00	1,48	D-STAN	BRAK WSK	
5.	11-03-1-01-33 -a -00	8,71	D-STAN	TP	
6.	11-03-1-01-56 -b -00	4,64	D-STAN	TP	
7.	11-03-1-01-56 -d -00	2,31	D-STAN	TP	
8.	11-03-1-01-56 -f -00	1,46	D-STAN	IIAU	
9.	11-03-1-02-64 -k -00	1,54	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
10.	11-03-1-02-64 -l -00	1,6	D-STAN	BRAK WSK	1) stosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi 3) (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha, 4) pozostawianiu martwych drzew o długości pnia >3m i grubość >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu 5) pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m ³ /ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie), 6) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska, 7) pozostawianiu złomów i wykrotów, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, 8) stopniowym usuwaniu w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym sosny, świerka, modrzewia, daglezi i dębu czerwonego.
11.	11-03-1-04-494 -f -00	6,67	D-STAN	TP	
12.	11-03-1-04-494 -j -00	5,65	D-STAN	CP	
13.	11-03-1-04-494 -l -00	4,03	D-STAN	CP	
14.	11-03-1-04-495 -a -00	8,65	D-STAN	CP	
15.	11-03-1-04-495 -d -00	0,93	D-STAN	BRAK WSK	
16.	11-03-1-04-495 -f -00	2,03	D-STAN	IIA	
17.	11-03-1-04-495 -g -00	9,73	D-STAN	CP	
18.	11-03-1-04-495 -h -00	1,58	D-STAN	IIA	
19.	11-03-1-04-496 -i -00	20,52	D-STAN	TP	
20.	11-03-1-04-497 -a -00	14,68	D-STAN	BRAK WSK	
21.	11-03-1-04-497 -b -00	3,25	D-STAN	BRAK WSK	
22.	11-03-1-04-497 -c -00	0,40	GRODZISKO	-	
23.	11-03-1-04-497 -h -00	2,07	D-STAN	BRAK WSK	
24.	11-03-1-04-497 -i -00	3,65	D-STAN	BRAK WSK	
25.	11-03-1-04-498 -a -00	10,18	D-STAN	TP	
26.	11-03-1-04-498 -g -00	3,42	D-STAN	BRAK WSK	
27.	11-03-1-05-539 -k -00	1,01	D-STAN	BRAK WSK	
28.	11-03-1-06-555 -l -00	2,66	D-STAN	IIAU	
29.	11-03-1-06-555 -r -00	1,52	D-STAN	BRAK WSK	
30.	11-03-1-06-572 -d -00	1,48	D-STAN	BRAK WSK	
31.	11-03-1-06-580 -k -00	0,45	D-STAN	CP	
RAZEM		136,66			
9160 – Grądy subatlantyckie					
1.	11-03-1-02-41 -g -00	3,93	D-STAN	CP	Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych bez ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów
2.	11-03-1-02-41 -h -00	0,67	D-STAN	CP	
3.	11-03-1-02-43 -a -00	3,06	D-STAN	BRAK WSK	
4.	11-03-1-02-43 -b -00	1,07	D-STAN	BRAK WSK	
5.	11-03-1-02-64 -n -00	0,25	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
1	2	3	4	5	6	
6.	11-03-1-02-115 -b -00	3,53	D-STAN	BRAK WSK	siedliska z użytkowania rębego i zaliczenie do puli ostoi ksylobiontów. Modyfikacja w zakresie gospodarki leśnej polegająca na: 1) stosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha, 3) pozostawianiu martwych drzew o długości pnia >3m i grubość>50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu 4) pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m3/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie), 5) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska, 6) pozostawianiu złomów i wykrotów, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, 7) stopniowym usuwaniu w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym sosny, świerka, modrzewia, daglezi i dębu czerwonego.	
7.	11-03-1-13-304 -b -00	2,11	D-STAN	IIAU		
8.	11-03-1-15-309 -c -00	0,31	SUKCESJA	-		
9.	11-03-1-15-311 -a -00	1,15	D-STAN	BRAK WSK		
10.	11-03-1-03-363 -m -00	0,91	D-STAN	BRAK WSK		
11.	11-03-1-07-374 -a -00	2,41	D-STAN	BRAK WSK		
12.	11-03-1-14-442 -b -00	3,35	D-STAN	BRAK WSK		
13.	11-03-1-05-472 -f -00	0,3	LZ-PS	-		
14.	11-03-1-05-472 -g -00	0,9	LZ	-		
15.	11-03-1-05-472 -i -00	0,62	LZ-PS	-		
16.	11-03-1-14-475 -h -00	3,3	D-STAN	BRAK WSK		
17.	11-03-1-04-498 -c -00	1,02	D-STAN	BRAK WSK		
18.	11-03-1-04-723 -a -00	22,85	D-STAN	BRAK WSK		
RAZEM		51,74				
9190 – Kwaśne dąbrowy						
1.	11-03-1-01-56 -k -00	1,07	D-STAN	TP	Modyfikacja w zakresie gospodarki leśnej polegająca na: 1) stosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na	
2.	11-03-1-02-64 -j -00	0,13	D-STAN	BRAK WSK		
3.	11-03-1-14-446 -g -00	1,52	D-STAN	TP		
4.	11-03-1-04-496 -g -00	2,96	D-STAN	IVA		

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
5.	11-03-1-04-498 -b -00	0,43	D-STAN	BRAK WSK	powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha,
6.	11-03-1-04-498 -f -00	2,6	D-STAN	BRAK WSK	3) pozostawianiu martwych drzew o długości 4) pnia >3m i grubość >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu 5) pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m³/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie), 6) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska, 7) pozostawianiu złomów i wykrotów, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, 8) stopniowym usuwaniu w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym sosny, świerka, modrzewia, daglezi i dębu czerwonego. W rezerwatach przyrody: „Grodzisko Borzytuchom” i „Jeziora Sitna” oraz pozostałym obszarze dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozostawienie bez użytkowania, a co za tym idzie umożliwienie kształtowania płatów siedliska przez naturalne procesy.
RAZEM		8,71			

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
91D0- Bory i lasy bagienne					
1.	11-03-1-01-33 -g -00	0,25	D-STAN	BRAK	W rezerwach przyrody: „Grodzisko Borzytuchom” i „Jeziora Sitna” oraz pozostałym obszarze dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez pozostawienie bez użytkowania, a co za tym idzie umożliwienie kształtowania płatów siedliska przez naturalne procesy.
2.	11-03-1-01-122 -i -00	8,20	D-STAN	BRAK Wokół w oddz. 122b Rb IIIAU 90%	
3.	11-03-1-12-174 -g -00	3,18	D-STAN	BRAK	
4.	11-03-1-12-175 -f -00	3,89	D-STAN	BRAK	
5.	11-03-1-12-176 -f -00	3,9	D-STAN	BRAK	
6.	11-03-1-12-177 -d -00	0,20	BAGNO	-	
7.	11-03-1-12-223 -h -00	0,85	SZCZ CHR	-	
8.	11-03-1-13-301 -m -00	0,77	SZCZ CHR	-	
9.	11-03-1-07-368 -d -00	2,04	D-STAN	BRAK	
10.	11-03-1-14-443 -k -00	1,33	D-STAN	BRAK	
11.	11-03-1-04-495 -b -00	1,49	D-STAN	BRAK	
12.	11-03-1-04-495 -c -00	0,44	D-STAN	BRAK	
13.	11-03-1-04-496 -c -00	2,52	D-STAN	BRAK	
14.	11-03-1-04-496 -k -00	1,87	D-STAN	BRAK	
15.	11-03-1-04-496 -j -00	0,75	BAGNO	-	
16.	11-03-1-04-498 -d -00	0,32	D-STAN	BRAK	
RAZEM		32,13			
91E0* – Łęgi olszowe i jesionowe					
1	11-03-1-12-21 -a -00	0,65	D-STAN	BRAK WSK	W rezerwacie przyrody „Mechowiska Czaple” i w pozostałym obszarze dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie wskazanych płatów siedliska lub ich części z użytkowania rębnego i pozostawianie jako ostoje ksylobiontów.
2	11-03-1-02-115 -g -00	3,47	D-STAN	BRAK WSK	
3	11-03-1-02-115 -h -00	0,73	BAGNO		
4	11-03-1-01-122 -p -00	1,76	D-STAN	BRAK WSK	
5	11-03-1-01-146 -h -00	1,93	D-STAN	BRAK WSK	
6	11-03-1-01-146 -i -00	0,65	BAGNO		
7	11-03-1-02-208 -h -00	0,61	D-STAN	BRAK WSK	
8	11-03-1-02-209 -j -00	1,63	D-STAN	BRAK WSK	
9	11-03-1-02-210 -d -00	3,17	D-STAN	BRAK WSK	
10	11-03-1-13-252 -h -00	3,15	D-STAN	BRAK WSK	
11	11-03-1-15-255 -k -00	0,26	BAGNO		
12	11-03-1-15-256 -i -00	0,6	D-STAN	BRAK WSK wokół w oddz. 256d zaplanowano Rb IVD 30%	Modyfikacja w zakresie gospodarki leśnej polegająca na: 1) wykluczeniu użytkowania rębnego i zrywki we fragmentach drzewostanów obejmujących źródła (powierzchniowe wysięki wód podziemnych i powiązane z nimi ekosystemy) oraz drzewostan w promieniu odpowiadającym jednej wysokości drzewostanu od nich; 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w
13	11-03-1-15-256 -j -00	0,12	BAGNO		
14	11-03-1-15-257 -j -00	0,45	D-STAN	BRAK WSK	
15	11-03-1-15-257 -k -00	0,43	LZ		
16	11-03-1-15-257 -l -00	0,44	D-STAN	BRAK WSK	
17	11-03-1-15-258 -g -00	0,35	BAGNO	BRAK WSK	
18	11-03-1-15-258 -h -00	0,43	LZ		
19	11-03-1-15-259 -k -00	0,25	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
20	11-03-1-15-260 -j -00	0,31	D-STAN	BRAK WSK	teren na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha; 3) pozostawianiu martwych drzew o długości pnia >3m i grubość >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm 4) pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu; 5) pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m³/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie); 6) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska; 7) pozostawianiu złomów i wykrotów, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu; 8) stopniowemu usuwaniu w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym sosny, świerka, modrzewia, daglezi, dębu czerwonego.
21	11-03-1-15-261 -d -00	0,55	D-STAN	BRAK WSK	
22	11-03-1-15-264 -h -00	0,53	D-STAN	BRAK WSK	
23	11-03-1-15-265 -i -00	1,74	LZ		
24	11-03-1-01-266 -d -00	0,48	D-STAN	BRAK WSK	
25	11-03-1-01-266 -f -00	0,22	D-STAN	BRAK WSK	
26	11-03-1-01-266 -g -00	0,44	D-STAN	BRAK WSK	
27	11-03-1-01-267 -c -00	0,49	D-STAN	BRAK WSK	
28	11-03-1-01-267 -g -00	0,64	D-STAN	BRAK WSK	
29	11-03-1-01-268 -f -00	1,71	D-STAN	BRAK WSK	
30	11-03-1-01-269 -k -00	2,36	D-STAN	BRAK WSK	
31	11-03-1-01-269 -m -00	0,52	BAGNO		
32	11-03-1-01-270 -c -00	1,14	D-STAN	BRAK WSK	
33	11-03-1-01-270 -f -00	0,25	BAGNO		
34	11-03-1-03-271 -o -00	0,78	Ł		
35	11-03-1-02-288 -j -00	0,68	D-STAN	BRAK WSK	
36	11-03-1-02-289 -f -00	2,76	D-STAN	BRAK WSK	
37	11-03-1-07-290 -a -00	0,47	D-STAN	BRAK WSK	
38	11-03-1-13-303 -p -00	0,5	D-STAN	BRAK WSK	
39	11-03-1-13-304 -d -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK	
40	11-03-1-13-304 -l -00	1,38	D-STAN	BRAK WSK	
41	11-03-1-13-305 -j -00	0,72	BAGNO		
42	11-03-1-13-305 -l -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK	
43	11-03-1-15-309 -a -00	0,69	BAGNO		
44	11-03-1-15-309 -j -00	0,15	BAGNO		
45	11-03-1-15-310 -a -00	1,24	D-STAN	BRAK WSK	
46	11-03-1-15-312 -a -00	0,25	LZ		
47	11-03-1-15-312 -c -00	0,38	LZ		
48	11-03-1-15-314 -b -00	0,45	D-STAN	BRAK WSK	
49	11-03-1-15-314 -c -00	0,47	D-STAN	BRAK WSK	
50	11-03-1-15-315 -p -00	0,85	D-STAN	BRAK WSK	
51	11-03-1-15-317 -a -00	0,62	D-STAN	BRAK WSK	
52	11-03-1-15-317 -d -00	0,31	D-STAN	BRAK WSK	
53	11-03-1-15-320 -b -00	0,76	D-STAN	BRAK WSK	
54	11-03-1-15-320 -d -00	0,3	LZ		
55	11-03-1-15-321 -a -00	0,4	LZ	wokół w oddz. 321c zaplanowano Rb IIIAU 90%	
56	11-03-1-07-332 -a -00	1,55	D-STAN	BRAK WSK	
57	11-03-1-02-336 -g -00	0,76	D-STAN	BRAK WSK	
58	11-03-1-02-339 -g -00	0,38	D-STAN	BRAK WSK	
59	11-03-1-14-341 -a -00	1,52	BAGNO		
60	11-03-1-03-362 -f -00	0,81	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg Planu	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6
61	11-03-1-03-362 -g -00	0,4	D-STAN	TP	
62	11-03-1-03-363 -l -00	0,96	D-STAN	BRAK WSK	
63	11-03-1-03-363 -p -00	0,35	D-STAN	BRAK WSK	
64	11-03-1-07-372 -a -00	2,88	D-STAN	BRAK WSK	
65	11-03-1-07-373 -c -00	0,9	D-STAN	BRAK WSK	
66	11-03-1-13-394 -k -00	0,45	D-STAN	BRAK WSK	
67	11-03-1-14-396 -a -00	0,57	BAGNO		
68	11-03-1-14-396 -c -00	0,23	BAGNO		
69	11-03-1-14-397 -b -00	0,36	D-STAN	BRAK WSK	
70	11-03-1-14-397 -c -00	0,82	LZ		
71	11-03-1-14-398 -h -00	0,99	D-STAN	BRAK WSK	
72	11-03-1-03-417 -c -00	1,98	D-STAN	BRAK WSK	
73	11-03-1-03-418 -s -00	0,51	D-STAN	BRAK WSK	
74	11-03-1-07-421 -b -00	0,08	D-STAN	BRAK WSK	
75	11-03-1-07-421 -c -00	0,14	D-STAN	BRAK WSK	
76	11-03-1-05-436 -j -00	0,85	D-STAN	BRAK WSK	
77	11-03-1-14-442 -a -00	1,05	D-STAN	BRAK WSK	
78	11-03-1-14-443 -a -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK	
79	11-03-1-14-443 -d -00	0,36	D-STAN	BRAK WSK	
80	11-03-1-14-443 -j -00	0,74	D-STAN	BRAK WSK	
81	11-03-1-03-458 -c -00	2,56	D-STAN	BRAK WSK	
82	11-03-1-03-460 -f -00	1,64	D-STAN	BRAK WSK, wokół w oddz. 460a Rb IIIAU 80%	
83	11-03-1-14-475 -i -00	0,38	D-STAN	BRAK WSK	
84	11-03-1-03-493 -h -00	2,31	D-STAN	BRAK WSK	
85	11-03-1-06-580 -j -00	1	D-STAN	BRAK WSK	
86	11-03-1-06-585 -r -00	0,57	D-STAN	BRAK WSK	
87	11-03-1-06-585 -s -00	0,56	D-STAN	BRAK WSK	
88	11-03-1-06-586 -a -00	1,45	D-STAN	BRAK WSK	
89	11-03-1-06-586 -g -00	0,64	D-STAN	BRAK WSK	
90	11-03-1-06-589 -k -00	0,88	D-STAN	BRAK WSK	
91	11-03-1-06-589 -m -00	0,32	D-STAN	BRAK WSK	
92	11-03-1-03-591 -o -00	8,38	D-STAN	BRAK WSK	
93	11-03-1-03-593 -i -00	1,66	D-STAN	BRAK WSK	
94	11-03-1-03-593 -n -00	0,38	D-STAN	BRAK WSK	
95	11-03-1-03-596 -i -00	0,99	D-STAN	BRAK WSK	
96	11-03-1-03-612 -h -00	1,24	D-STAN	BRAK WSK	
97	11-03-1-04-723 -b -00	1,91	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		95,30			

**Wykaz siedlisk przyrodniczych w PLH220052 Dolina Słupi z zaplanowanymi
wskazaniami dotyczącymi użytkowania rębego**

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Wsk.	Kod siedl. wg PUL	Kod siedl. wg PZO	Kod siedl. wg WGL*	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	11-03-1-01-56 -f -00	1,46	IIAU	9130	9130	-	Bez różnic
2.	11-03-1-04-494 -b -00	6,74	IIIBU	brak	9130	-	Na fragmencie wg PZO siedlisko 9130, wg PUL brak (5So 2Bk 1Db 110, 1Bk 150, 1So 80)
3.	11-03-1-04-495 -f -00	2,03	IIA	9130	9130	-	Bez różnic
4.	11-03-1-04-495 -h -00	1,58	IIA	9130	9130	-	Bez różnic
5.	11-03-1-04-496 -g -00	2,96	IVA	9190	9130	-	Wg PZO siedlisko 9130, wg PUL 9190 (7Db 1Bk 130, 1Brz 115 1So 95)
6.	11-03-1-06-555 -l -00	2,66	IIAU	9130	9130	-	Bez różnic
7.	11-03-1-07-503 -a -00	4,61	IIAU	9110	9110	-	Bez różnic
8.	11-03-1-07-503 -f -00	4,52	IIA	9110	9110	-	Bez różnic
9.	11-03-1-13-304 -b -00	2,11	IIAU	9160	9160	-	Bez różnic
10.	11-03-1-14-445 -g -00	0,73	IIAU	9110	9110	-	Bez różnic

*projekt Wetlands Green Life (WGL)

Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz.: 494b, 496g. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH220052 Dolina Słupi.

**Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliskach przyrodniczych stanowiących
przedmioty ochrony w PLH220052 Dolina Słupi na gruntach Nadleśnictwa**

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Jeziora lobeliowe 3110 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedlisko 3110 stanowi jezioro. Brak cięć w najbliższym sąsiedztwie.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Łącznie 3 wyłączenia – w najbliższym sąsiedztwie oddz. 122r jest zaplanowana RbIIIAU – 90% (oddz. 122b).	Utrzymywanie wokół jezior pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu).
3.	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie zbiorników.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>
4.	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Bez wskazan w PUL. Opis ogólny w POP odnośnie koszenia. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno- pastwiskowe lub pastwiskowe. Ręczne koszenie raz w roku, w okresie 15.07-31.08, na wysokości około 15 cm nad warstwą mszystą. Zbieranie i usuwanie całej skoszonej biomasy poza rezerwat. Pozostawienie nieskoszonych 15-20% powierzchni, na różnych fragmentach w kolejnych 5-ciu latach.
5.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą 7110 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak użytkowania rębego i przedrębego wokół torfowiska.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>
6.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak użytkowania rębego wokół torfowisk.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>
7.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak użytkowania rębego wokół torfowisk.	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i>

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Kwaśne buczyny 9110 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	W 3 drzewostanach użytkowanie rębne (IIA, IIAU) na powierzchni 9,86 ha, w 2 drzewostanach cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) na powierzchni 3,08 ha	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew dziuplastych, obumierających i obumarłych. Stopniowe usuwanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w cięciach trzebieżowych.
10.	Żyzne buczyny 9110 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	W 4 drzewostanach użytkowanie rębne (IIA, IIAU) na powierzchni 7,73 ha, w 8 drzewostanach cięcia pielęgnacyjne (TP) na powierzchni 62,45 ha	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew dziuplastych, obumierających i obumarłych. Stopniowe usuwanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w cięciach trzebieżowych.
11.	Grąd subatlantycki 9160 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	W 1 drzewostanie użytkowanie rębne (IIAU) na powierzchni 2,11 ha.	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									(nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ.
12.	Kwaśna dąbrowa 9190 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	0 -1 -1	W 1 drzewostanie użytkowanie rębne (IVA) na powierzchni 2,96 ha, w 2 drzewostanach cięcia pielęgnacyjne (TP) na powierzchni 2,59 ha	Pozostawianie w ramach każdej rębni około 10% drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy ekosystemu) – zgodnie z podpisanym Porozumieniem między RDLP a RDOŚ. Pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew dziuplastych, obumierających i obumarłych. Stopniowe usuwanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w cięciach trzebieżowych.
13.	Bory i lasy bagienne 91D0 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak wskazań w Planie. W oddz. 122b zaplanowano RbIIIAU 90% w najbliższym sąsiedztwie oddz. 122i	Utrzymywanie pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu) – strefy buforowej. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).
14.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Brak wskazań w Planie. Cięcia wokół siedlisk: oddz. 460f – w oddz. 460a Rb IIIIAU 80%; oddz. 256i – w oddz. 256d Rb IVD 30%; oddz. 321a – w oddz. 321c Rb IIIIAU 90%.	Utrzymywanie pasa drzewostanu o szerokości ok. 25 m (1 wysokości drzewostanu) – strefy buforowej. Przebieg granic pasa należy dostosować do konfiguracji terenu).

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH220052 Dolina Słupi a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.4. Oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: *„spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000”*.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania trzech głównych składowych:

- zachowania tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowania kluczowych struktur obszaru,
- zachowania kluczowych procesów i relacji.

Integralność obszaru może być naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszenia powierzchni,
- zmian cech charakterystycznych, pogorszenia stanu gatunków typowych dla siedliska,
- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości;

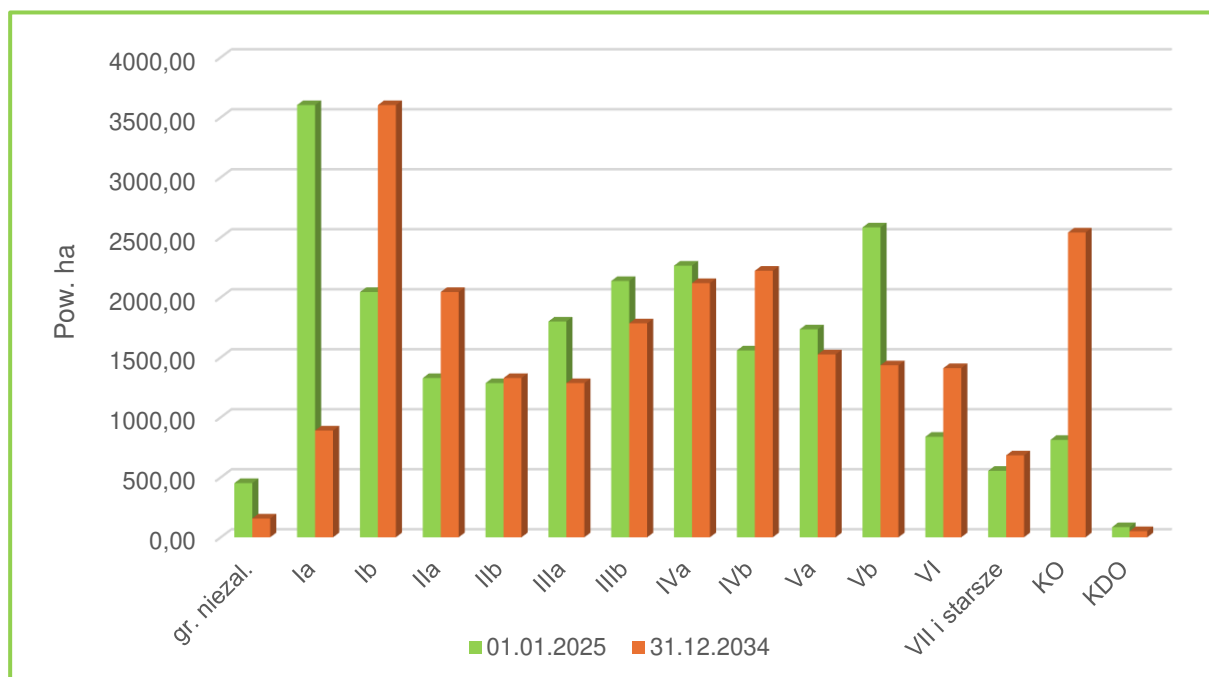
b) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,

- pogorszenia funkcjonowania populacji (np. ograniczenia możliwości reprodukcji, zwiększenia śmiertelności, pogorszenia możliwości wymiany genetycznej, pogorszenia łączności z innymi populacjami),
- zmniejszenia powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszenia jakości siedliska gatunku,
- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości.

4.4.1. PLB220002 Dolina Słupi

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLB220002 Dolina Słupi na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w PLB220002 Dolina Słupi w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W drzewostanach nastąpi przesunięcie w strukturze klas wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 3322,55 ha (34,7% gruntów leśnych zalesionych), w tym 874,22 ha w wieku powyżej 100 lat (9,1% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat oraz 100 wzrosnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

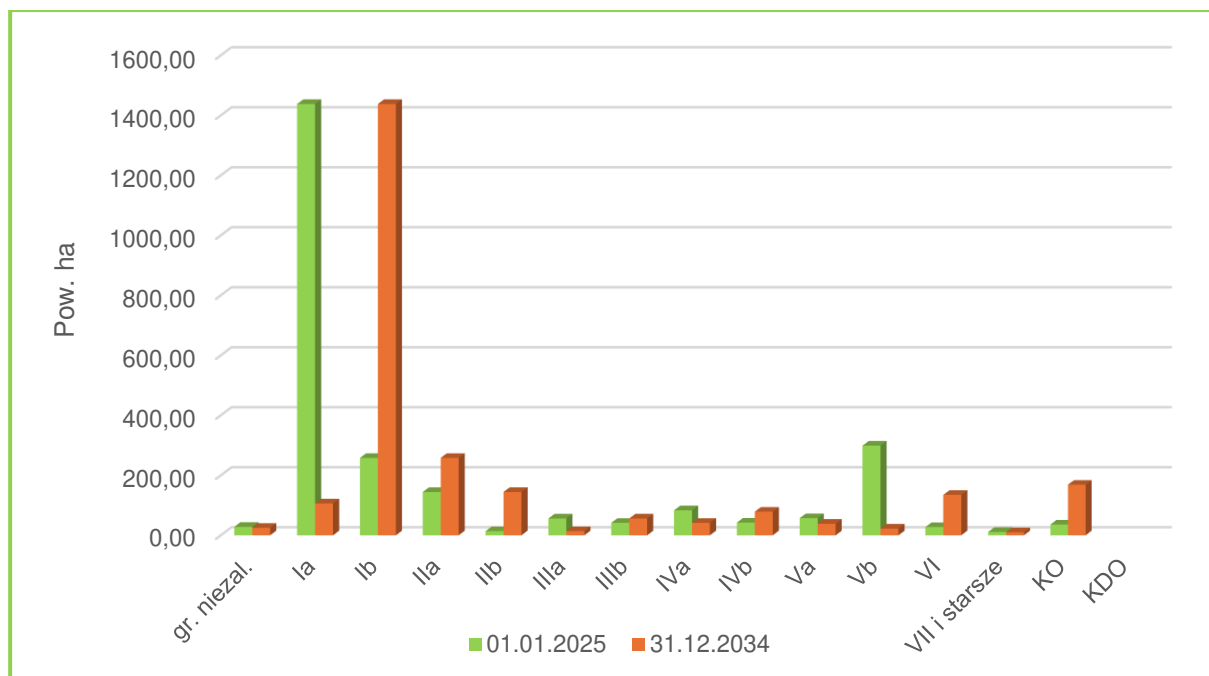
W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów *Planu* będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLB220002 Dolina Słupi.**

4.4.2. PLB220009 Bory Tucholskie

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLB220009 Bory Tucholskie na początku i końcu okresu obowiązywania Planu

W okresie obowiązywania Planu w PLB220009 Bory Tucholskie w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W drzewostanach nastąpi przesunięcie w strukturze klas wieku o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 430,57 ha (17,2% gruntów leśnych zalesionych), w tym 74,47 ha w wieku powyżej 100 lat (3,0% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania Planu powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat oraz 100 wzrośnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

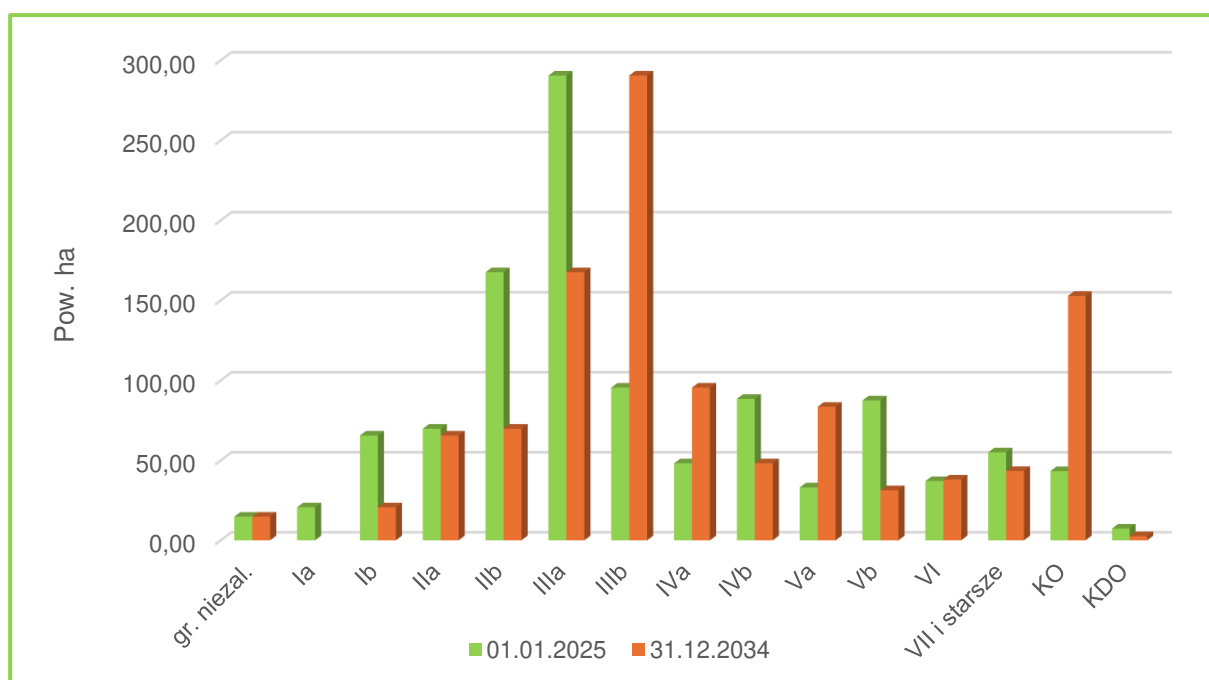
W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów Planu będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLB220009 Bory Tucholskie.**

4.4.3. PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W drzewostanach nastąpi przesunięcie w strukturze klas wieku o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 262,98 ha (23,7% gruntów leśnych zalesionych), w tym 142,50 ha w wieku powyżej 100 lat (12,8% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat wzrośnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po

cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

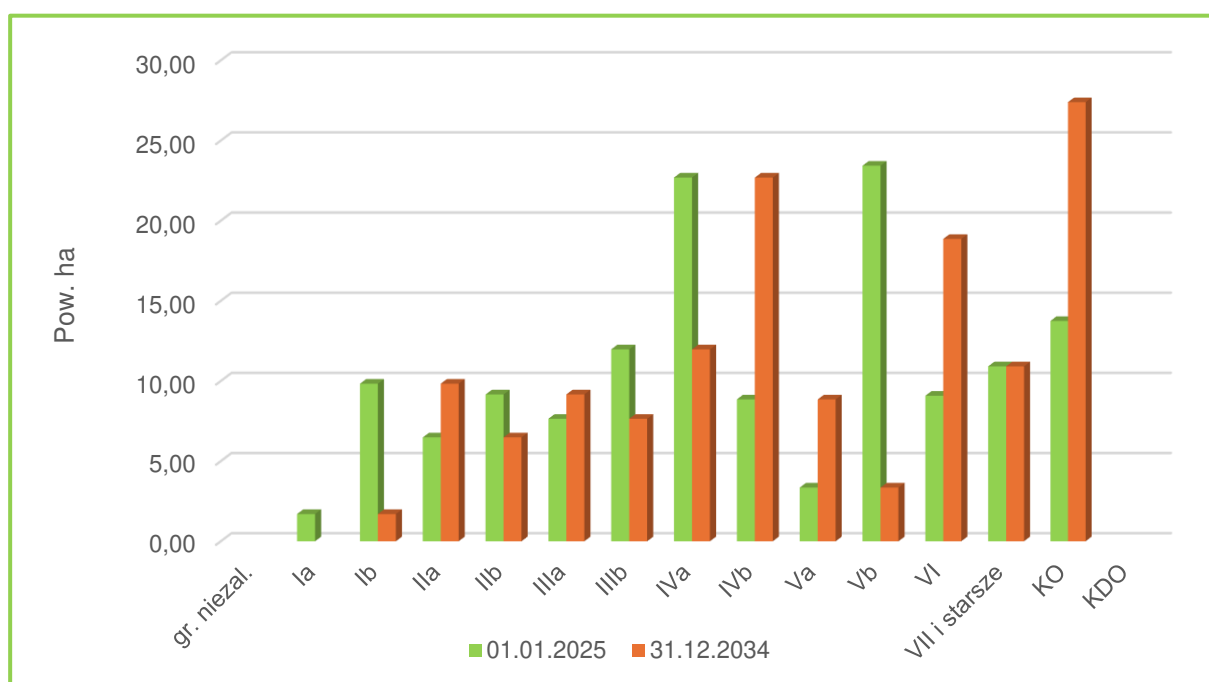
W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzenia lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów *Planu* będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe.**

4.4.4. PLH220028 Studzienickie Torfowiska

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH220028 Studzienickie Torfowiska na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w PLH220028 Studzienickie Torfowiska w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 60,51 ha (43,6% gruntów leśnych zalesionych), w tym 33,73 ha w wieku powyżej 100 lat (24,3% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat oraz 100 wzrośnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

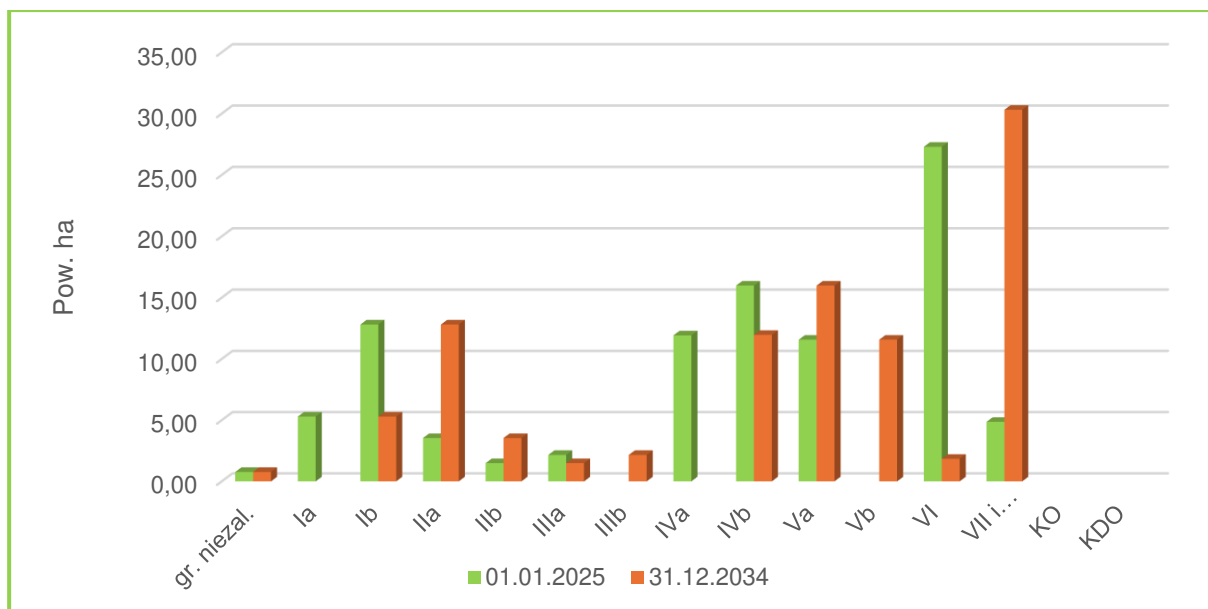
W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów *Planu* będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH220028 Studzienickie Torfowiska.**

4.4.5. PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy początku i końca okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W drzewostanach nastąpi przesunięcie w strukturze klas wieku o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 43,72 ha (45,1% gruntów leśnych zalesionych), w tym 32,15 ha w wieku powyżej 100 lat (33,2% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat oraz 100 wzrosnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

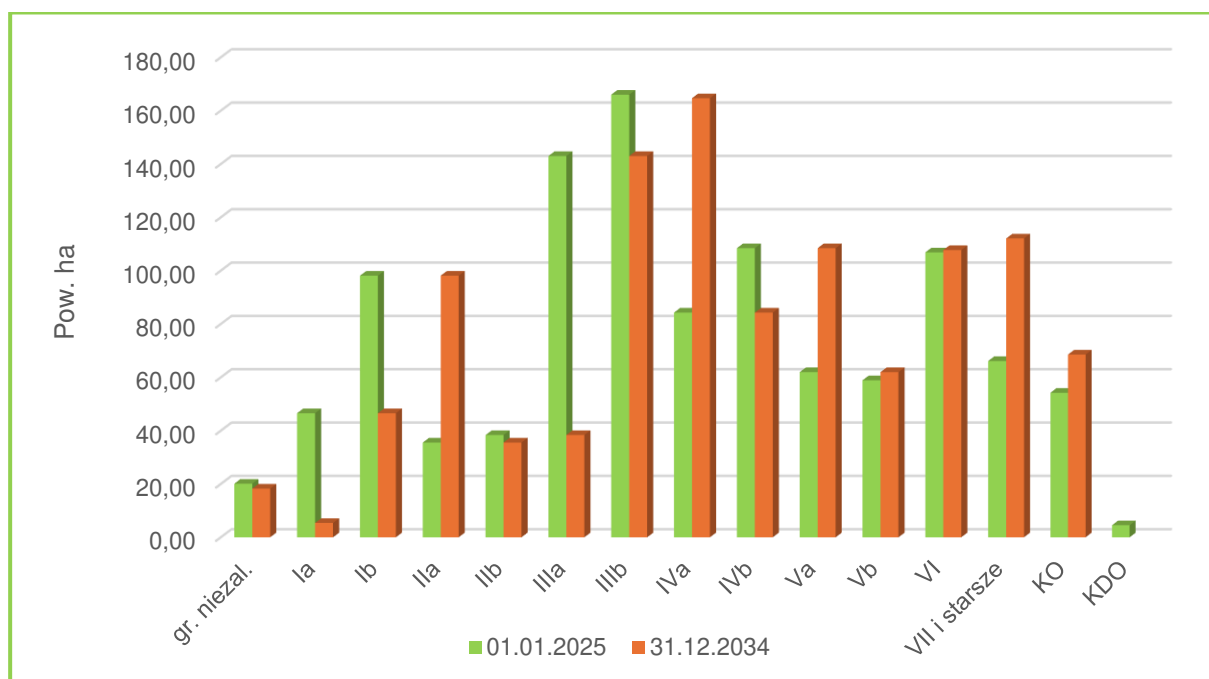
Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów *Planu* będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.**

4.4.6. PLH220052 Dolina Słupi

Obszar zajmuje powierzchnię 1766,04 ha, w tym 1185,20 ha w zasięgu Nadleśnictwa. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo to 962,56 ha, co w stosunku do całości obszaru stanowi 54%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH22052 Dolina Słupi na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w PLH220052 Dolina Słupi w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W drzewostanach nastąpi przesunięcie w strukturze klas wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 352,51 ha (32,9% gruntów leśnych zalesionych), w tym 231,66 ha w wieku powyżej 100 lat (21,6% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów zarówno w wieku powyżej 80 lat oraz 100 wzrośnie. Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp

starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów *Planu* będzie spełniony.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk i **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH220052 Dolina Słupi.**

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko

Czynności gospodarcze zawarte w *Planie* uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniające prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu.

Zawarte w *Planie* ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, zwykle bez konkretnej lokalizacji. W *Planie* nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Wykonawcę *Planu* obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez generalną i regionalną dyrekcję lasów państwowych.

Niektóre planowane zadania mogą spowodować w trakcie realizacji powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczenia tego oddziaływania zostały ujęte w programie ochrony przyrody, który zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji.

Zestawienie wniosków z analizy Planu oraz propozycje łagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Rezerваты przyrody bez planów ochrony	
Użytkowanie rębne lub przedrębne w otulinach rezerwatów przyrody nie posiadających planów ochrony: „Jeziora Sitna”, „Gniazda orla bielika”, „Grodzisko Borzytucho”, „Mechowisko Czaple”, „Skotawskie Łąki”.	Zabiegi gospodarcze w otulinach rezerwatów przyrody wymagają uzgodnień z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. W przypadku, gdy powstaną plany ochrony dla rezerwatów przyrody przewiduje się modyfikację wskazań gospodarczych w otulinie rezerwatu zmierzającą do wydłużenia długości okresu odnowienia dla zastosowanych rębni (modyfikacje z rębni częściowej (Rb II) na rębnię stopniową (Rb IV), zmniejszenia procentu poboru grubizny oraz modyfikację cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach bezpośrednio przylegających do jezior oraz w obszarze zlewni bezpośredniej. Modyfikacje zabiegów gospodarczych zostaną wprowadzone na etapie wykonania planu urządzenia lasu z

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	uwzględnieniem zapisów zatwierdzonego planu ochrony rezerwatu przyrody.
PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe	
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku: - 9130 - na pow. 315,56 ha (TP,TW) oraz 67,83 ha (IIA,IIAU,IVA).	Modyfikacja polegająca na pozostawieniu w ramach rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego (wg zapisów PZO) wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. W ramach podpisanego podpisanego Porozumienia między RDLP a RDOŚ w przypadku użytkowania rębego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu. Przy cięciach uprzętających pozostawienia do naturalnej śmierci 10-15% drzew liściastych (przestoje). Pozostawieniu martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska: bukiem z możliwym, mniejszym udziałem dębu szypułkowego, klonu zwyczajnego, klonu jawora i innych rodzimych gatunków liściastych oraz dopuszczalnym udziałem sosny zwyczajnej w ilości nie przekraczającej 10% drzewostanu. Pozostawianiu złomów i wykrotów, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu.
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić w oddz.: – oddz. 676g – RbIIA, brak siedliska wg PUL, fragment 9130 wg PZO; – oddz. 688a – RbIIA, brak siedliska wg PUL, fragment 9130 i 91D0 wg PZO, brak siedliska wg WGL; – oddz. 692h – RbIVA, wg PUL 9190, wg PZO 9190 i fragment 91D0, wg WGL brak siedliska; – oddz. 699a – RbIIA, wg PUL 9130, wg PZO 9130 i fragment 7140, wg WGL brak 7140, – oddz. 699b – RbIIA, wg PUL 9130, wg PZO 9130 i fragment 91D0, wg WGL brak 91D0; – oddz. 719i – RbIIAU, wg PUL 9130, wg PZO 9130 i fragment 91D0, wg WGL brak 91D0.	Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz.: 676g, 688a, 692h, 699a,b, 719i. Wstrzymanie użytkowania rębego pozwoli na utrzymanie obecnego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, do czasu wyjaśnienia rozbieżności. Ustalono, że w terminie do 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
PLH220028 Studzienickie Torfowiska	
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku: - 9110 - na pow. 5,26 ha (TP,TW) oraz 2,96 ha(IIA).	Modyfikacja polegająca na pozostawieniu w ramach rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego (wg zapisów PZO) wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. W ramach podpisanego podpisanego Porozumienia między RDLP a RDOŚ w przypadku użytkowania rębego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu. Przy cięciach uprząających pozostawienia do naturalnej śmierci 10-15% drzew liściastych (przestoje). Pozostawieniu martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska: bukiem z możliwym, mniejszym udziałem dębu szypułkowego, klonu zwyczajnego, klonu jawora i innych rodzimych gatunków liściastych oraz dopuszczalnym udziałem sosny zwyczajnej w ilości nie przekraczającej 10% drzewostanu. Pozostawianiu złomów i wykrotów, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu.
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić w oddz.: – oddz. 813d – RbIIAU, wg PUL brak, wg PZO fragment 9110 (konieczność weryfikacji granicy obszaru); – oddz. 814a – RbIIAU, wg PUL 9130, wg PZO fragment 9110 (konieczność weryfikacji granicy obszaru); – oddz. 834c – RbIIA, brak siedliska wg PUL, fragment 7140 wg PZO; fragment 7140 wg WGL; – oddz. 836a – RbIIA, wg PUL 9110, wg PZO 9110 i fragment 91D0, wg WGL brak 91D0; – oddz. 836b – RbIIA, wg PUL brak, wg PZO fragment 9110.	Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz.: 813d, 814a, 834c, 836a, 836b. Wstrzymanie użytkowania rębego pozwoli na utrzymanie obecnego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, do czasu wyjaśnienia rozbieżności. Ustalono, że w terminie do 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.
PLH220052 Dolina Słupi	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie:	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej należy wyznaczyć strefy

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
– siedlisko 3150 w oddz. 122r – Rb IIIAU 90% w oddz. 122b; – siedlisko 91D0 w oddz. 122i – Rb IIIAU 90% w oddz. 122b; – siedlisko 91E0 w oddz. 321a – Rb IIIAU 90% w oddz. 321c; – siedlisko 91E0 w oddz. 460f – Rb IIIAU 80% w oddz. 460a.	buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone. Należy dopilnować wyznaczenie strefy buforowej w ramach RbIII AU w oddz.: 122b, 321c, 460a.
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku: – 9110 - na pow. 2,08 ha (TW) oraz 9,86 ha (IIA, IIAU), – 9130 - na pow. 35,26 ha (TP) oraz 7,73 ha (IIA, IIAU), – 9160 - na pow. 2,11 ha (IIA), – 9190 - na pow. 2,59 ha (TP) oraz 2,96 ha (IVA).	Modyfikacja polegająca na pozostawieniu w ramach rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego (wg zapisów PZO) wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. W ramach podpisanego porozumienia między RDLP a RDOŚ w przypadku użytkowania rębego w wydzielaniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu. Przy cięciach uprzątających pozostawienia do naturalnej śmierci 10-15% drzew liściastych (przestoje). Pozostawieniu martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska: bukiem z możliwym, mniejszym udziałem dębu szypułkowego, klonu zwyczajnego, klonu jawora i innych rodzimych gatunków liściastych oraz dopuszczalnym udziałem sosny zwyczajnej w ilości nie przekraczającej 10% drzewostanu. Pozostawianiu złomów i wykrotów, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu.
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić w oddz.: – oddz. 494b – RbIIIBU, wg PUL brak, wg PZO fragment 9130; – oddz. 496g – RbIVA, wg PUL 9190, wg PZO 9130.	Do czasu wyjaśnienia rozbieżności w zakresie rozmieszczenia przestrzennego siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, Nadleśnictwo zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w oddz.: 494b, 496g. Wstrzymanie użytkowania rębego pozwoli na utrzymanie obecnego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, do czasu wyjaśnienia rozbieżności. Ustalono, że w terminie do 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku w formie pisemnej. Po weryfikacji ustalone zostaną dalsze działania związane z zachowaniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych lub

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	prowadzeniem gospodarki leśnej zgodnie ze wskazówkami planu urządzenia lasu.
Ochrona pomników przyrody	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w wyłączeniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody: – cięcia pielęgnacyjne, oddz.: 102b, 106b, 622a, 271j, 287g, 340b, 555i; – cięcia rębne, oddz.: 84h, 126a, 288h.	Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody pomniki powinny być oznaczone w terenie. Przed przystąpieniem do prac pomniki powinny być naniesione na szkice powierzchni manipulacyjnej, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych uwzględnić te miejsca. Przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników. Należy prowadzić nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno ścinki, jak i zrywki drewna, również w przypadku prowadzenia cięć pielęgnacyjnych.
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.
Możliwe zniszczenie jeszcze nierozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrożający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony dla bielika. Cięcia pielęgnacyjne w strefie okresowej na łącznej pow. 64,52 ha. Cięcia rębne (RbIIA, IIIA) w strefie okresowej na łącznej pow. 18,45 ha.	Należy przestrzegać zakazów dotyczących ochrony strefowej. Strefę ochrony ścisłej wyłączono z zabiegów gospodarczych. Prace w strefie ochrony okresowej prowadzić poza okresem lęgowym dla bielika z wyłączeniem terminu 1.01 – 31.07; Rozłożenie zaplanowanych zabiegów pielęgnacyjnych i rębnych na okres 10 lat w strefie ochrony okresowej.
Możliwe płoszenie bielika w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony.	Należy przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony.
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach, w których stwierdzono gniazdowanie gatunków wymagających ustalenia stref ochrony.	Należy natychmiast zaprzestać prac gospodarczych, w odległości zgodnej z załącznikiem nr 4 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.), i podjąć odpowiednią procedurę zgłoszenia stanowiska do RDOŚ.
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Jeżeli nie zagraża to trwałości lasów, należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębnym nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, W drzewostanach użytkowanych rębniami pozostawia się po cięciach zupełnych i po cięciach uprzążających w rębniach złożonych nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu. W przypadku użytkowania rębego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego. Część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płyty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*) w strefie buforowej (pasie o szerokości 25-30 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz torfowisk; w przypadku, gdy z różnych powodów nie utworzono osobnego wyłączenia jako buforu należy granice powierzchni manipulacyjnej zmniejszyć o 25-30 m i odpowiednio zredukować % pozyskania grubizny, na pozostałej powierzchni manipulacyjnej zaplanować użytkowanie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi (z pozostawieniem kęp starodrzewu po cięciach zupełnych w ramach Rb I* lub po cięciu uprzążającym dla pozostałych rębni).
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych siedlisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego do typu siedliska przyrodniczego.	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące podpisanego Porozumienia między RDLP a RDOŚ. Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu, należy przyjąć: – proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000, – schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych, – schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych. W przypadku użytkowania rębego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie: – siedlisko 91D0 w oddz. 460m – Rb IIIAU 80% w oddz. 460a; – siedlisko 91E0 w oddz. 43k – Rb IIIA 40% w oddz. 43f.	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone. Należy dopilnować wyznaczenie strefy buforowej w ramach RbIII AU w oddz. 460a, przylegającej do oddz. 460m oraz lokalizowanie gniazd

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	w odległości co najmniej 25 m od oddz. 43k w przypadku realizacji Rb IIIA 40% w oddz. 43f.
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrażający tym siedliskom.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie: – 3150 – oddz.: 43g, 83l, 422d, 414n, 414x, 606a; – 7140 – oddz.: 43m, 490f, 621n, 655g.	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone. Należy dopilnować pozostawienie wyznaczonej strefy buforowej przy siedlisku 3150, przy wykonywaniu rębni zupełnej w oddz.: 83b, 414t, 606b oraz rębni gniazdowej w oddz. 43f, 422d, 414n. Należy wyznaczyć strefę buforową przy siedlisku 7140, w oddz. 43c, 490g, 621l, 655d.
Zalesianie gruntów	
Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się zalesienie na gruncie innym niż orny (PS) oraz grunty położone w granicach form ochrony przyrody – PLB220002 Dolina Słupi oraz PK Dolina Słupi, w oddz.: 64b, 466b,t, 504t, 512c.	Przed przystąpieniem do zalesień należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla gruntów położonych w granicach form ochrony przyrody i na gruntach innych niż orne.
Prace w sąsiedztwie miejsc wypoczynku i obozowisk	
Wykonywanie prac związanych z użytkowaniem drzewostanów w sąsiedztwie miejsc wypoczynku – plaż nad jeziorami, miejsc biwakowania. Hałas pilarek i utrudnienia w ruchu mogą zakłócać spokój przebywającym na urloпах wczasowiczom. Planowane cięcia związane z pozyskaniem drewna w pobliżu obozowisk harcerskich (oddz.: 44j, 67c, 137d).	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z jeziorami i obozowiskami należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona stanowisk archeologicznych	
Możliwe zniszczenie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w wyłączeniach przeznaczonych do użytkowania rębne i odnowienia. W oddz. 442y zaplanowano Rb IB 90%, gdzie zlokalizowane jest cmentarzysko płaskie kultury pomorskiej 14-34/45 (Strefa W-I).	Dla strefy W-I jest wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku, Delegatura w Słupsku. W szczególnych przypadkach (np. nierozpoznany stan zachowania stanowiska, badania naukowe) dopuszcza się prowadzenie działalności związanej z pracami ziemnymi i przekształceniami krajobrazu tylko po przeprowadzeniu w zasięgu obszaru stanowiska

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	archeologicznych badań ratowniczych – tylko za zezwoleniem i w zakresie określonym przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w *Planie*, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Proces tworzenia *Planu* polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzętającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP w Pile oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urzędzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębного. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębного w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w *Planie* do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątnięcia powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urzędzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w *Planie* ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego *Plan* do wykonania między innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w *Planie* dokonywano również podczas opracowywania *Prognozy*. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów *Planu*, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych. Ostateczny rezultat pracy, czyli *Plan* wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania *Planu*.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć

realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w *Planie* określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzania lasu.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Oświadczenie autora raportu

Szczecinek, dnia 30 września 2024 r.

Dane podmiotu składającego oświadczenie:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Justyna Butrym

(imię i nazwisko/nazwa)

ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek

(adres zamieszkania/siedziby)

531 131 742

(telefon kontaktowy)

OŚWIADCZENIE AUTORA RAPORTU

(w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów
– kierującego tym zespołem)

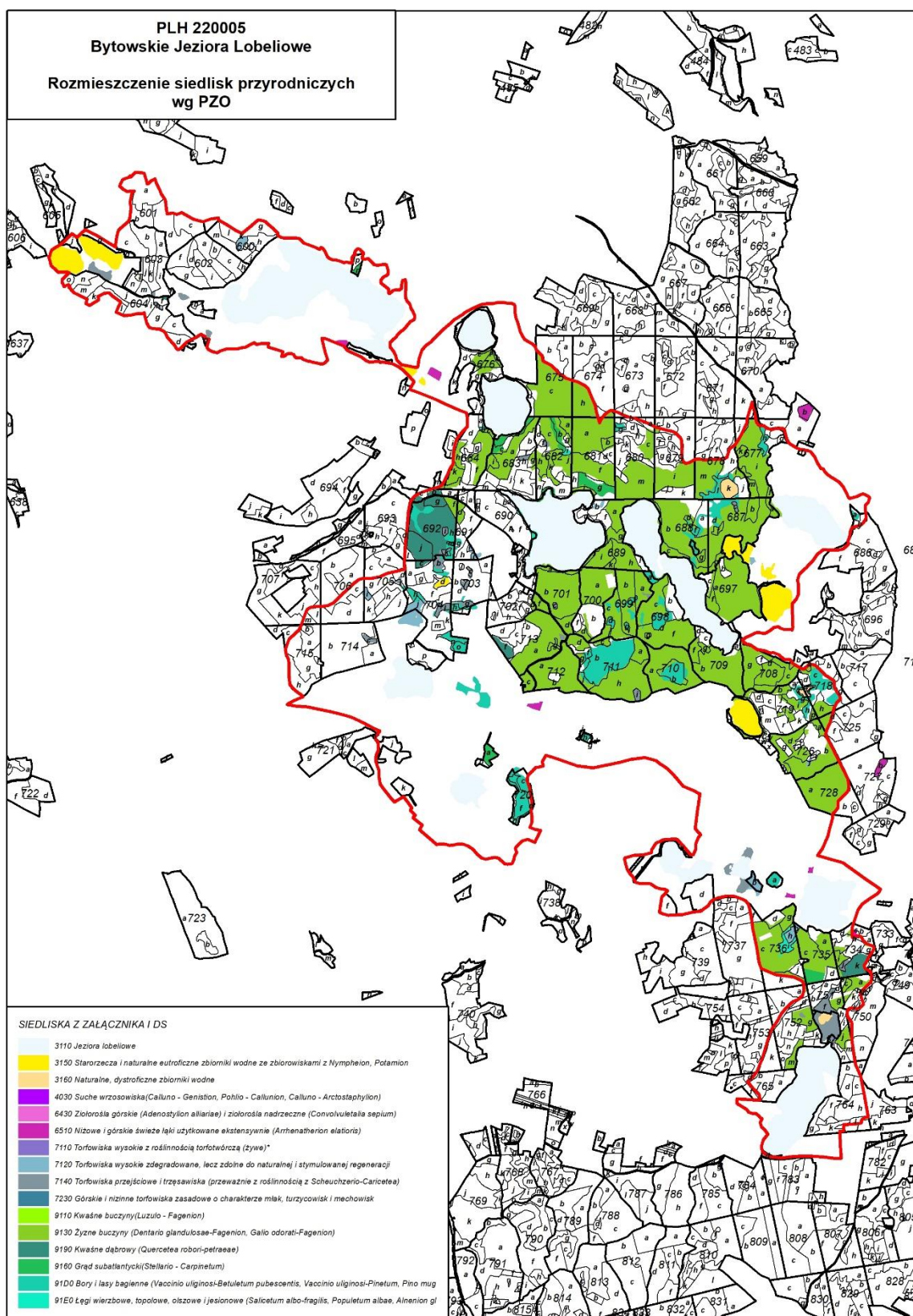
Dotyczy: Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy
z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale
społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

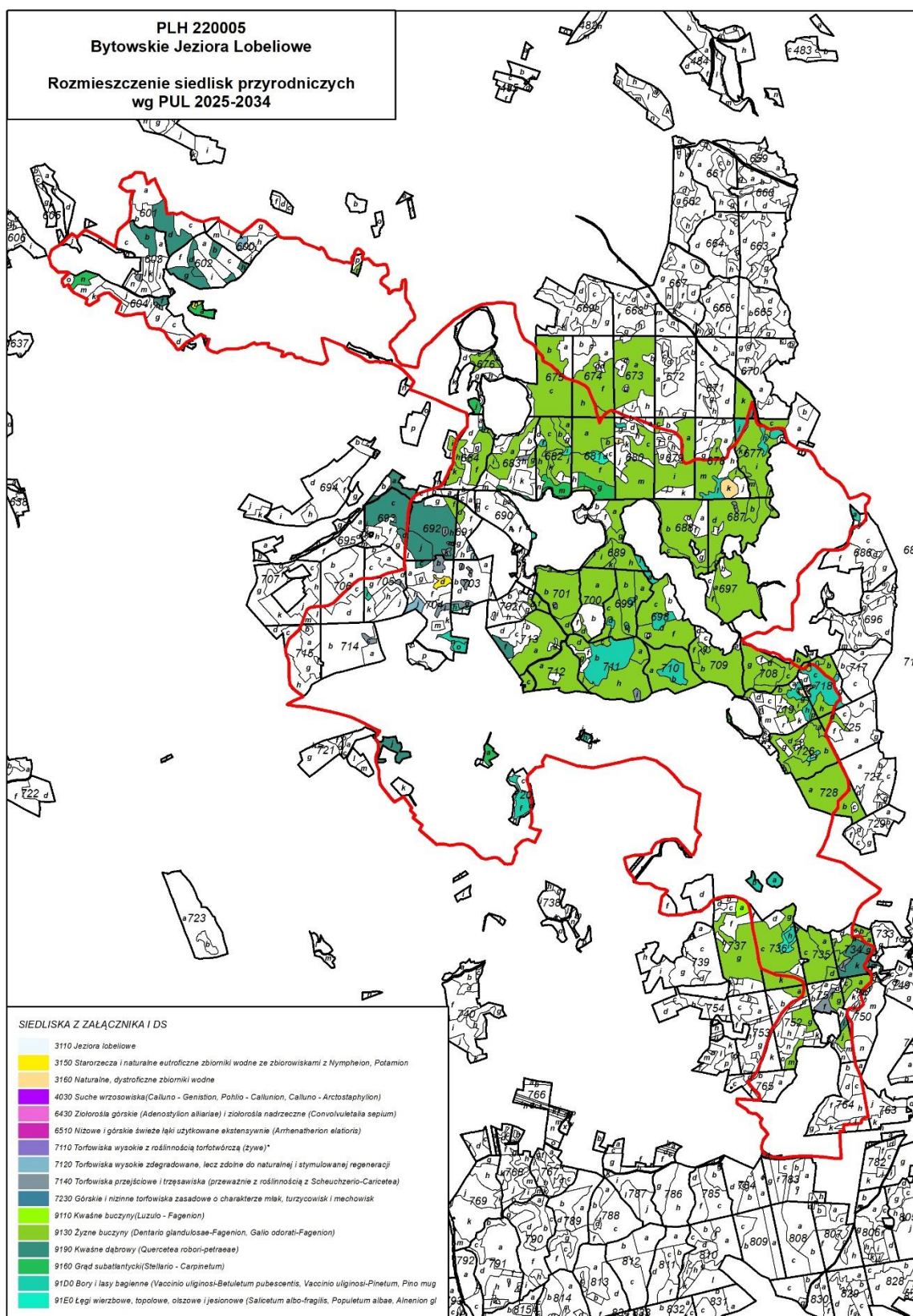

(czytelny podpis składającego oświadczenie)

6.2. Mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych

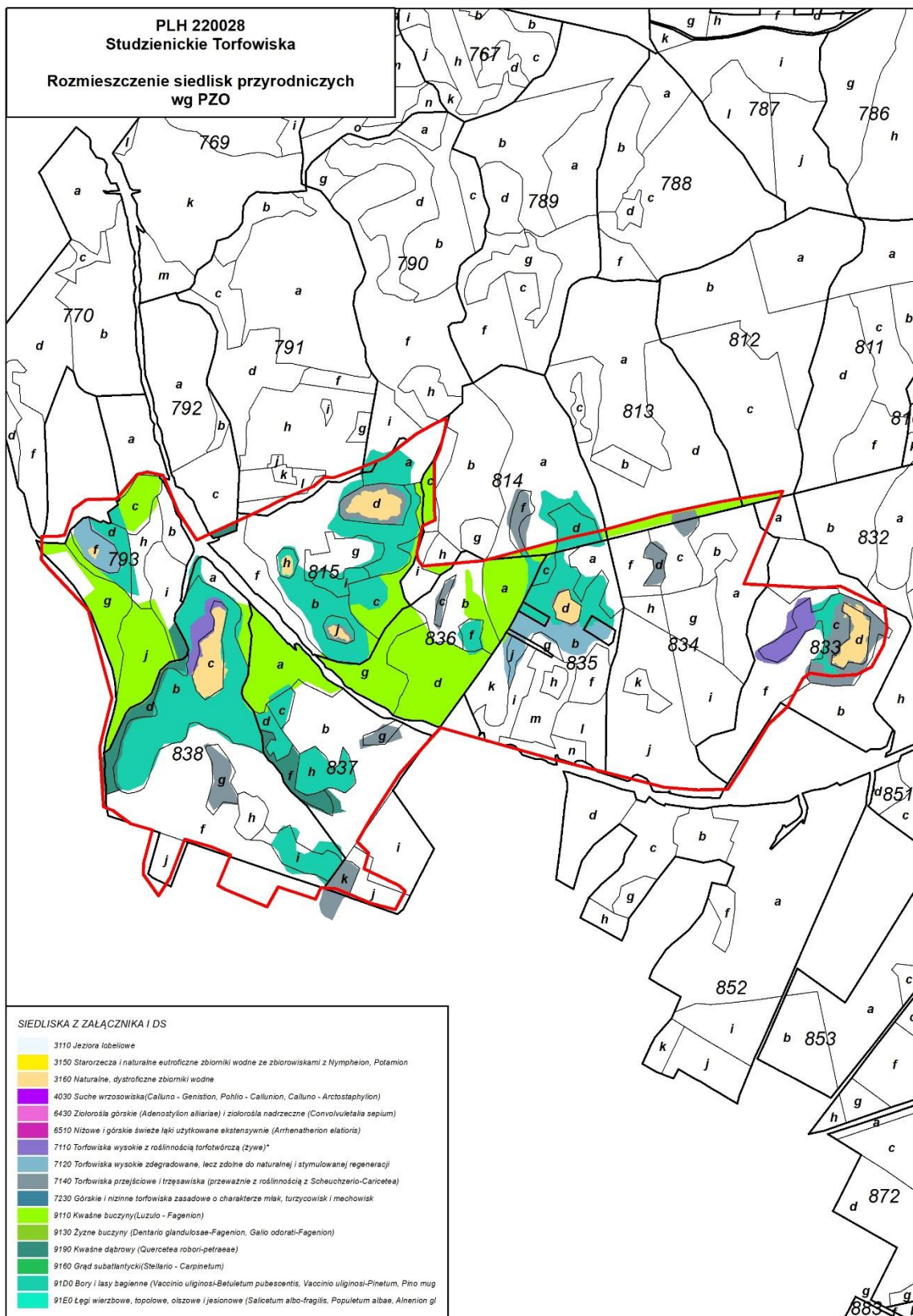

6.4. Mapa pogładowa PLH220005 Bytowskie Jeziora Lobeliowe z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034

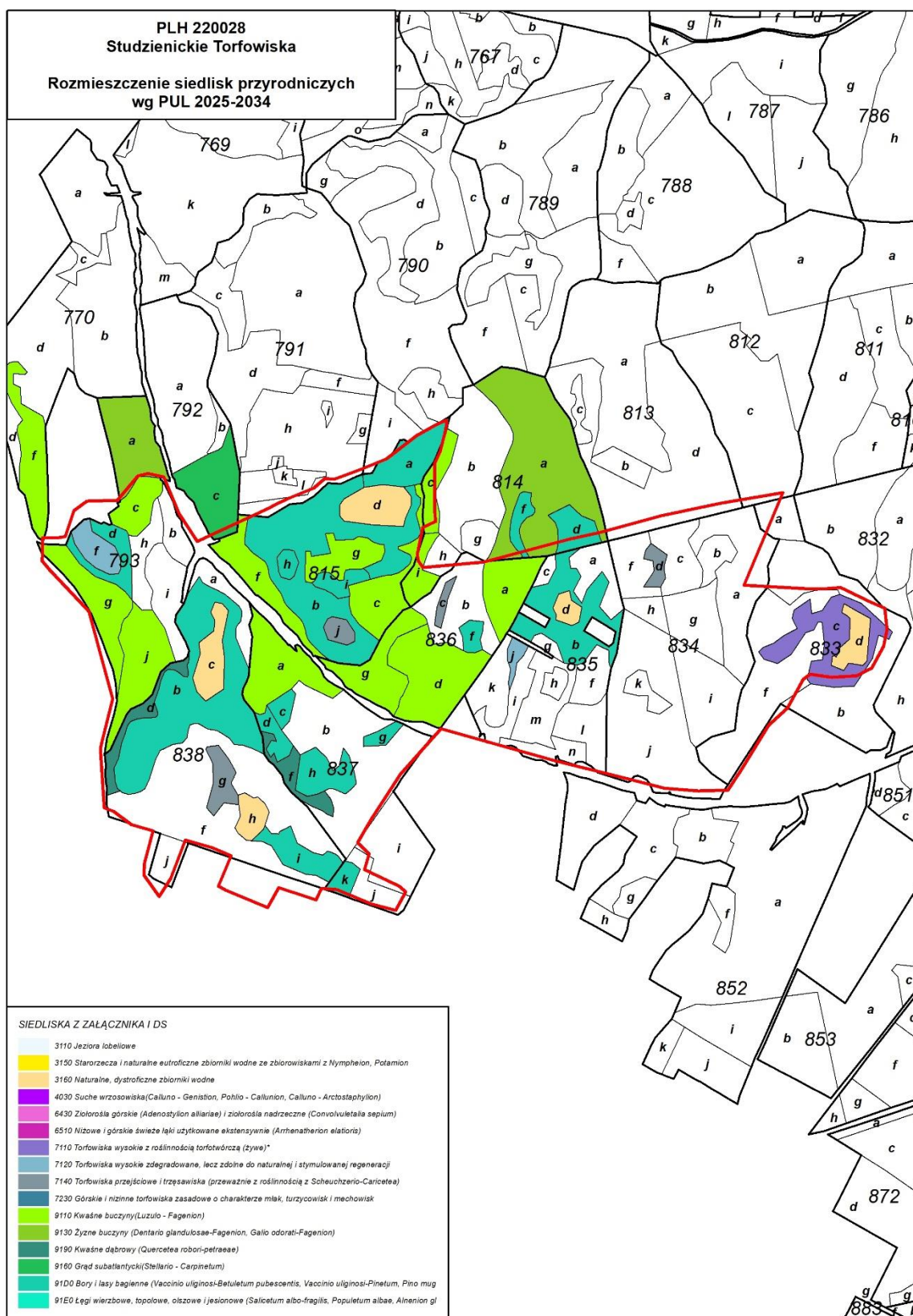

6.5. Mapa poglądowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych

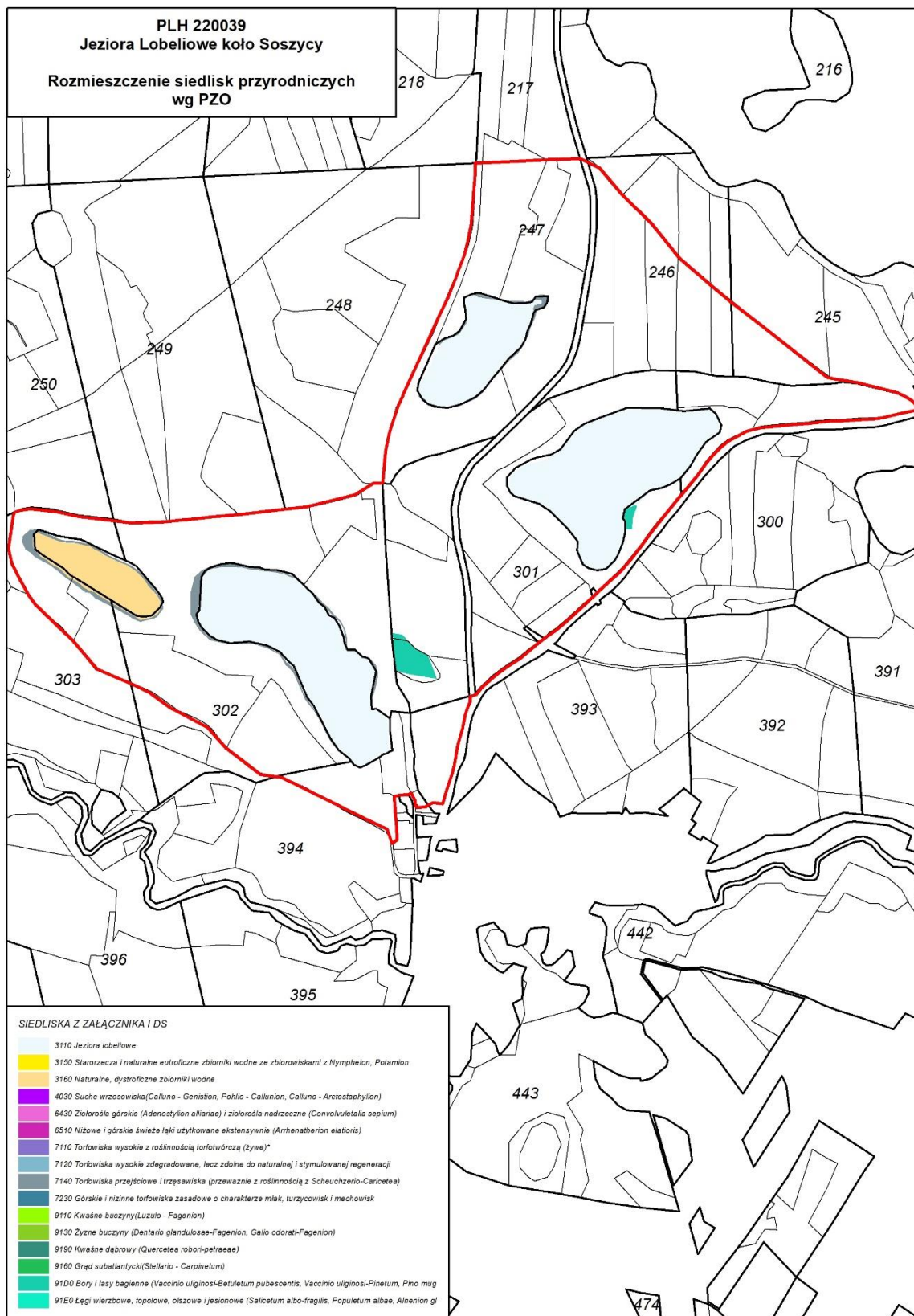

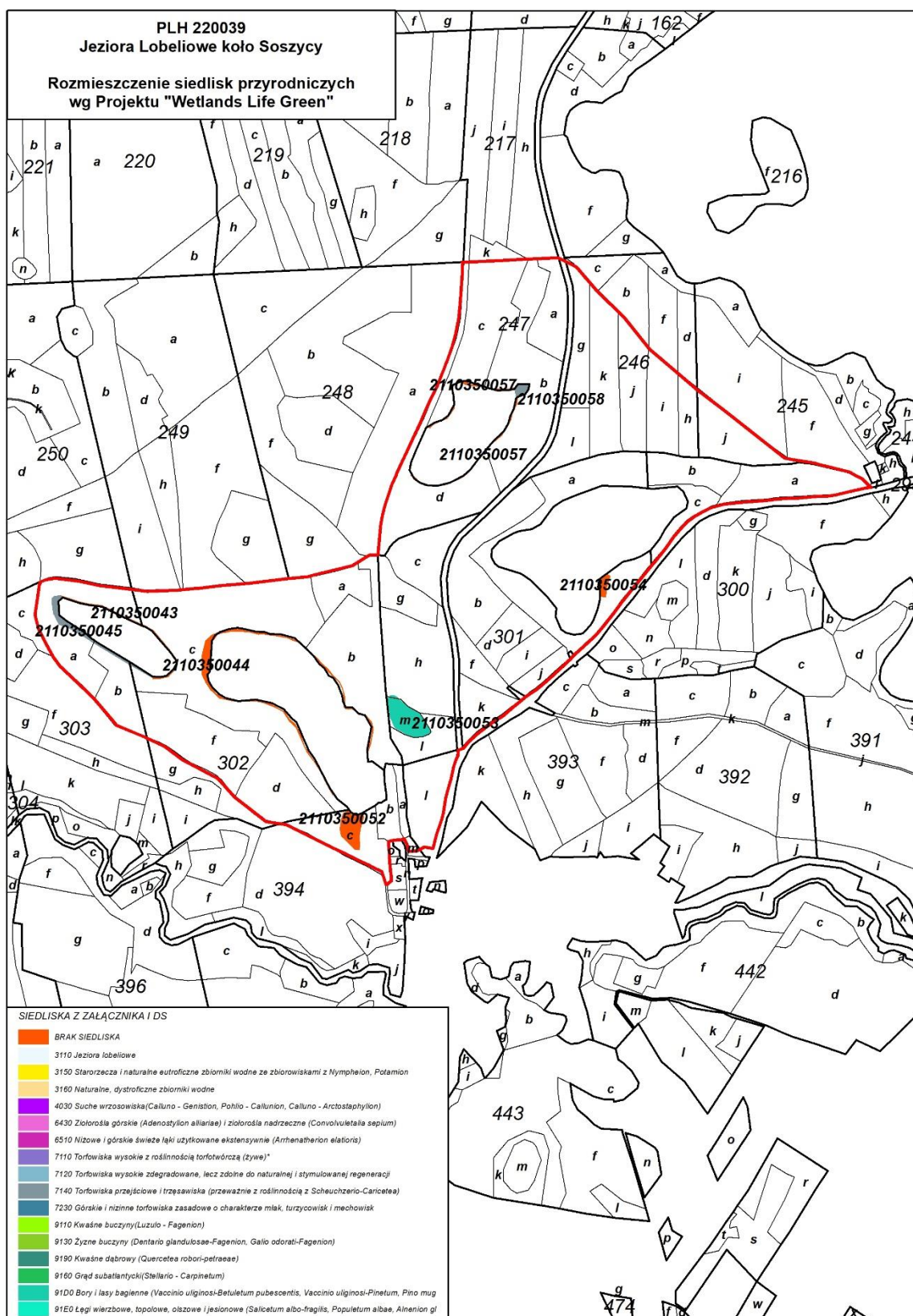
6.7. Mapa poglądowa PLH220028 Studzienickie Torfowiska z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034

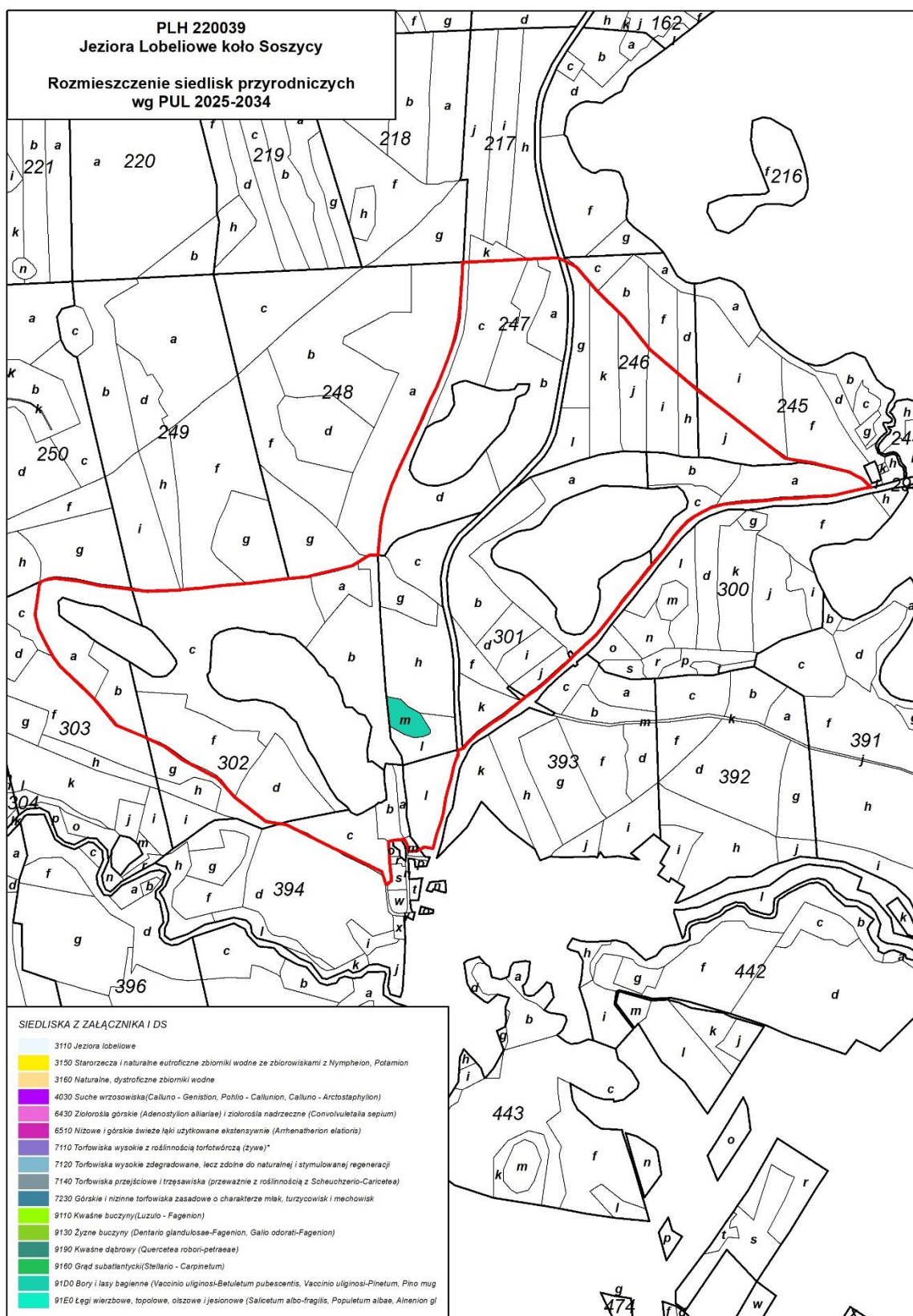
6.8. Mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych

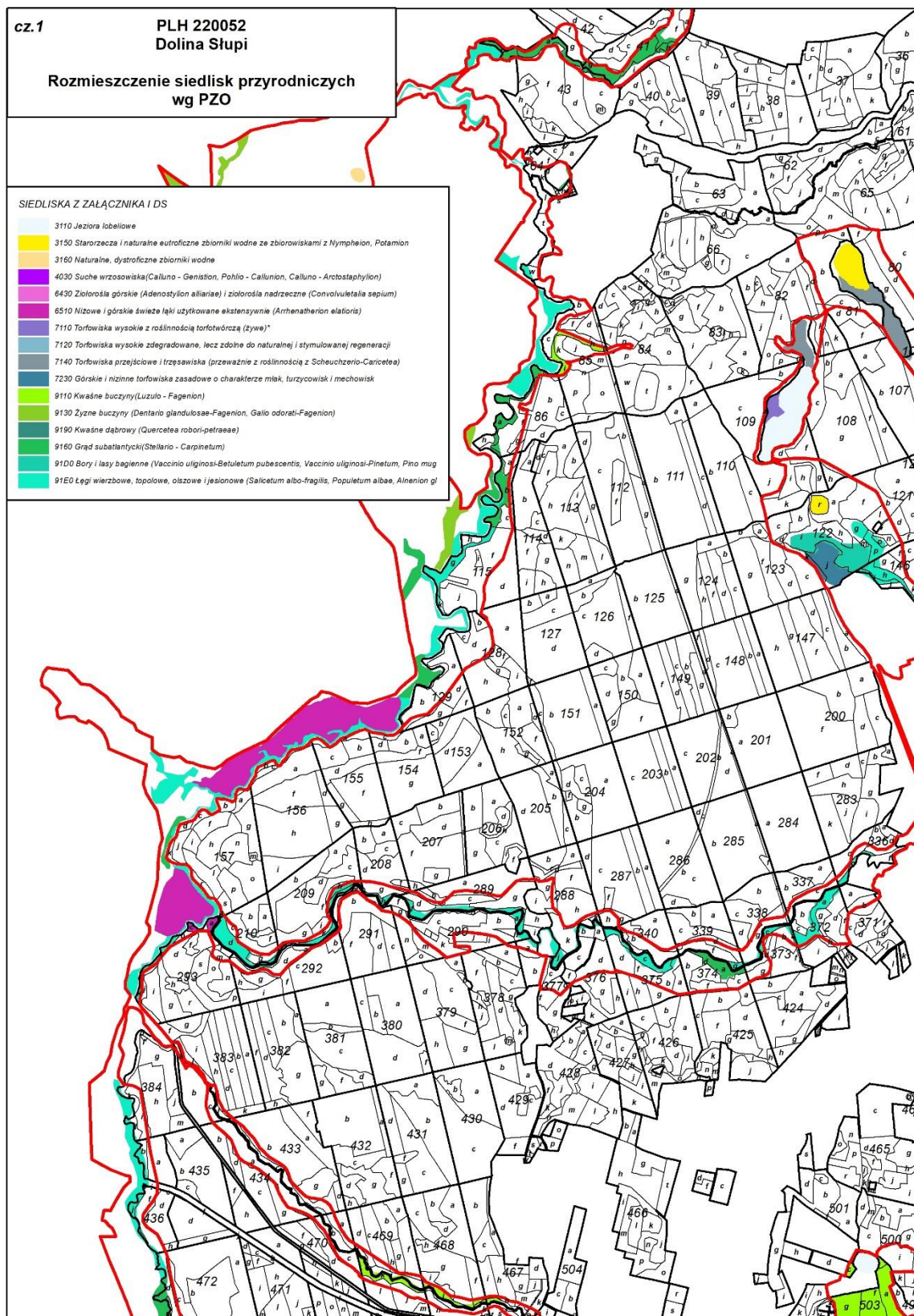
6.9. Mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life

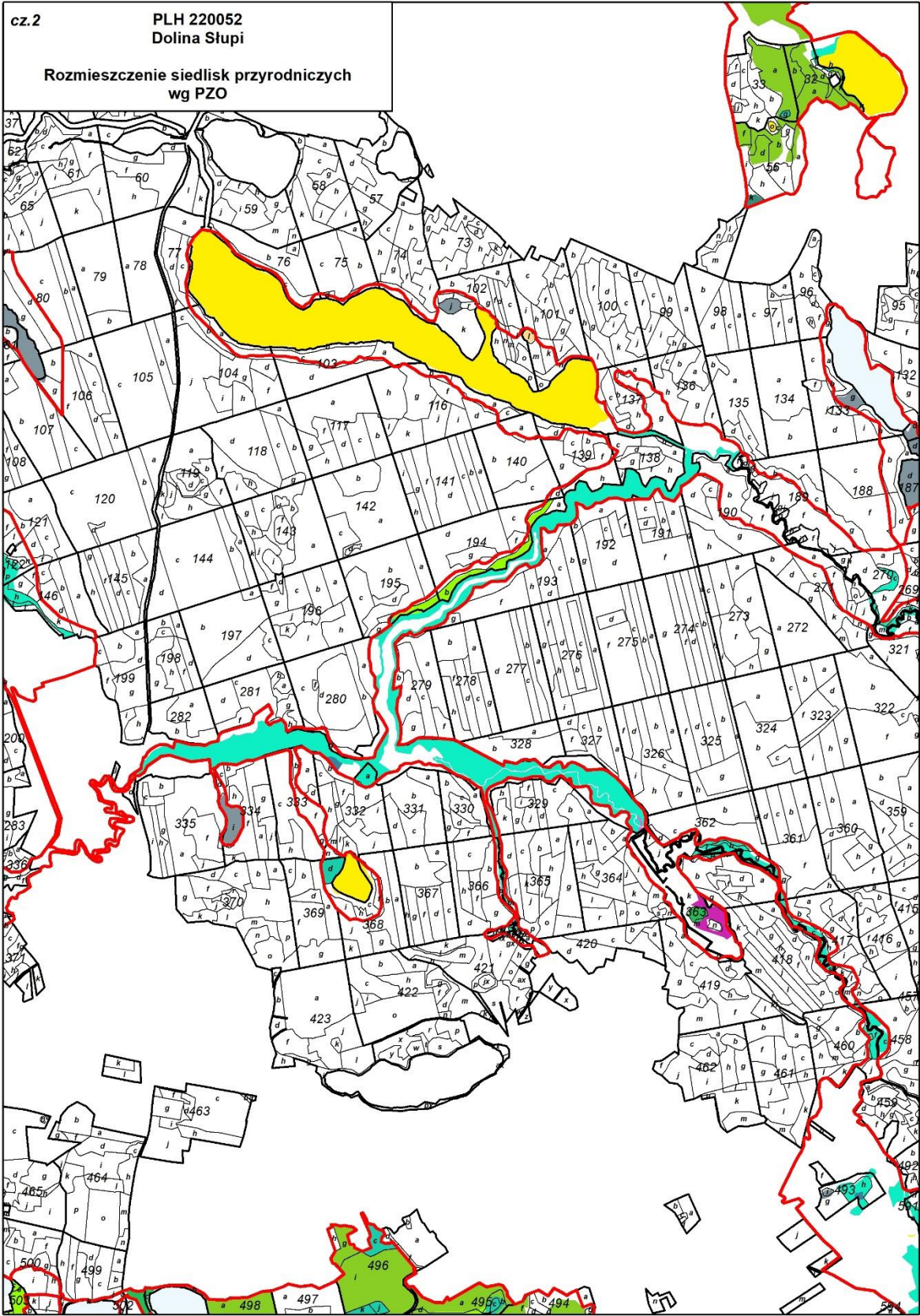

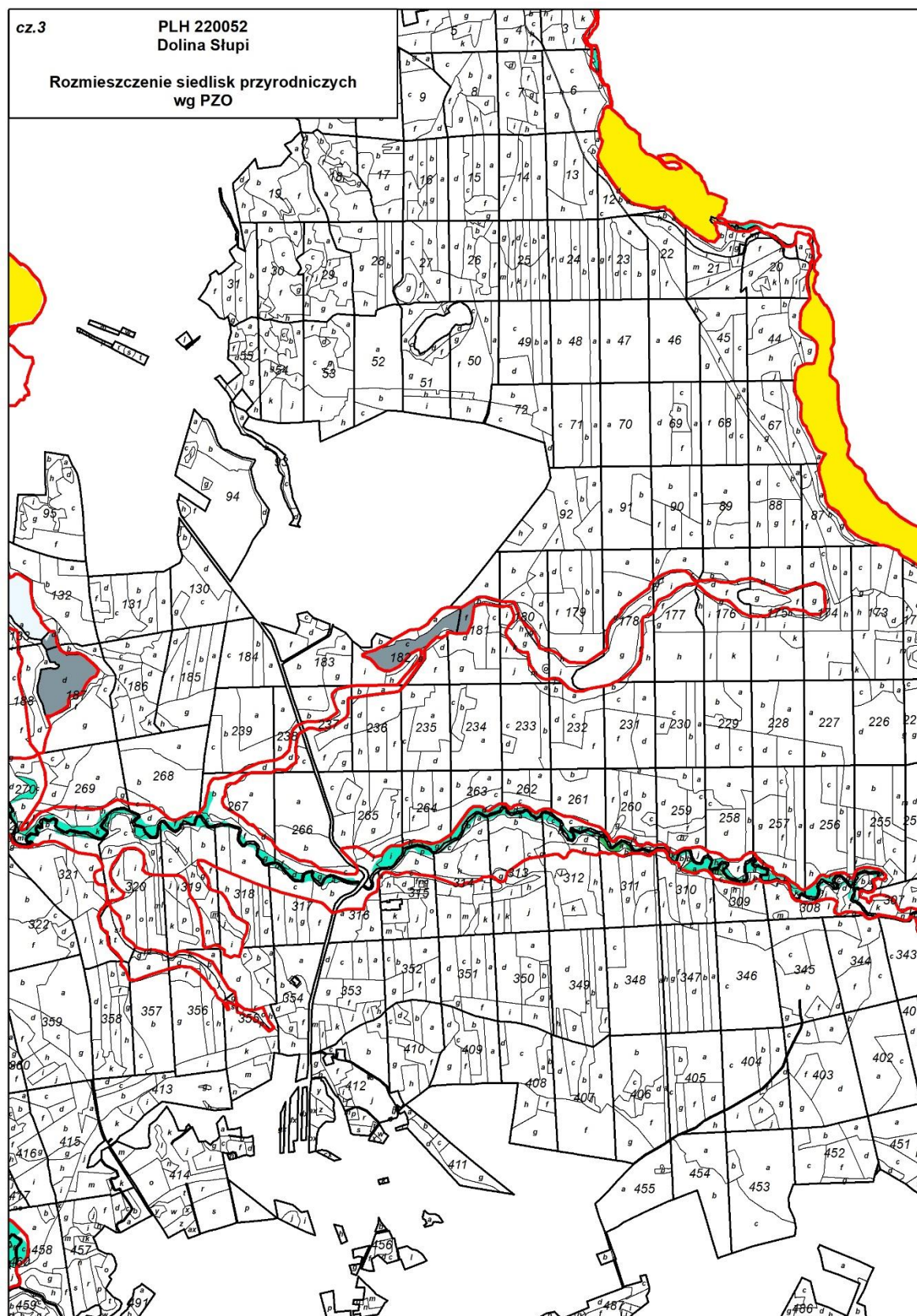
6.10. Mapa poglądowa PLH220039 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034

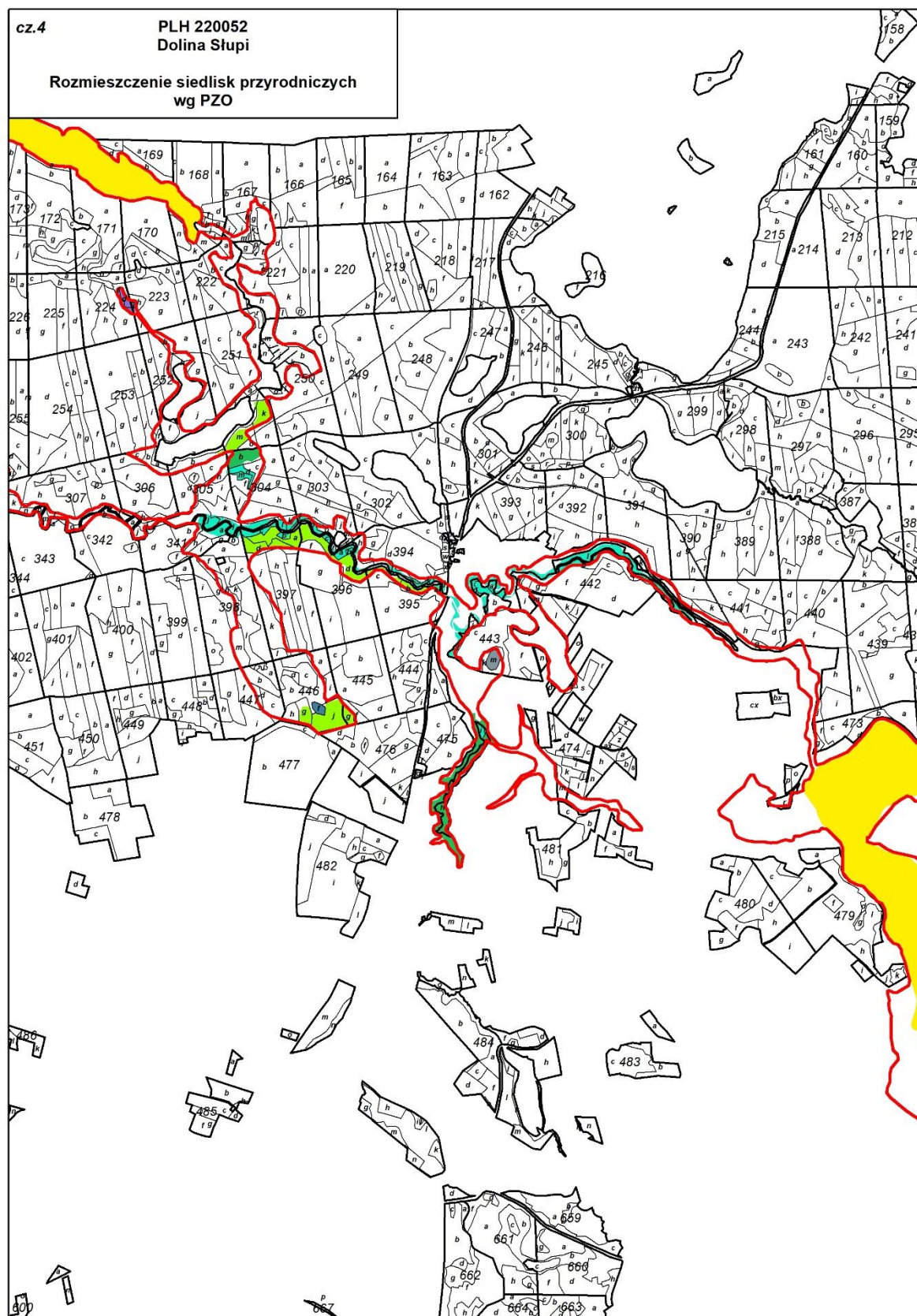

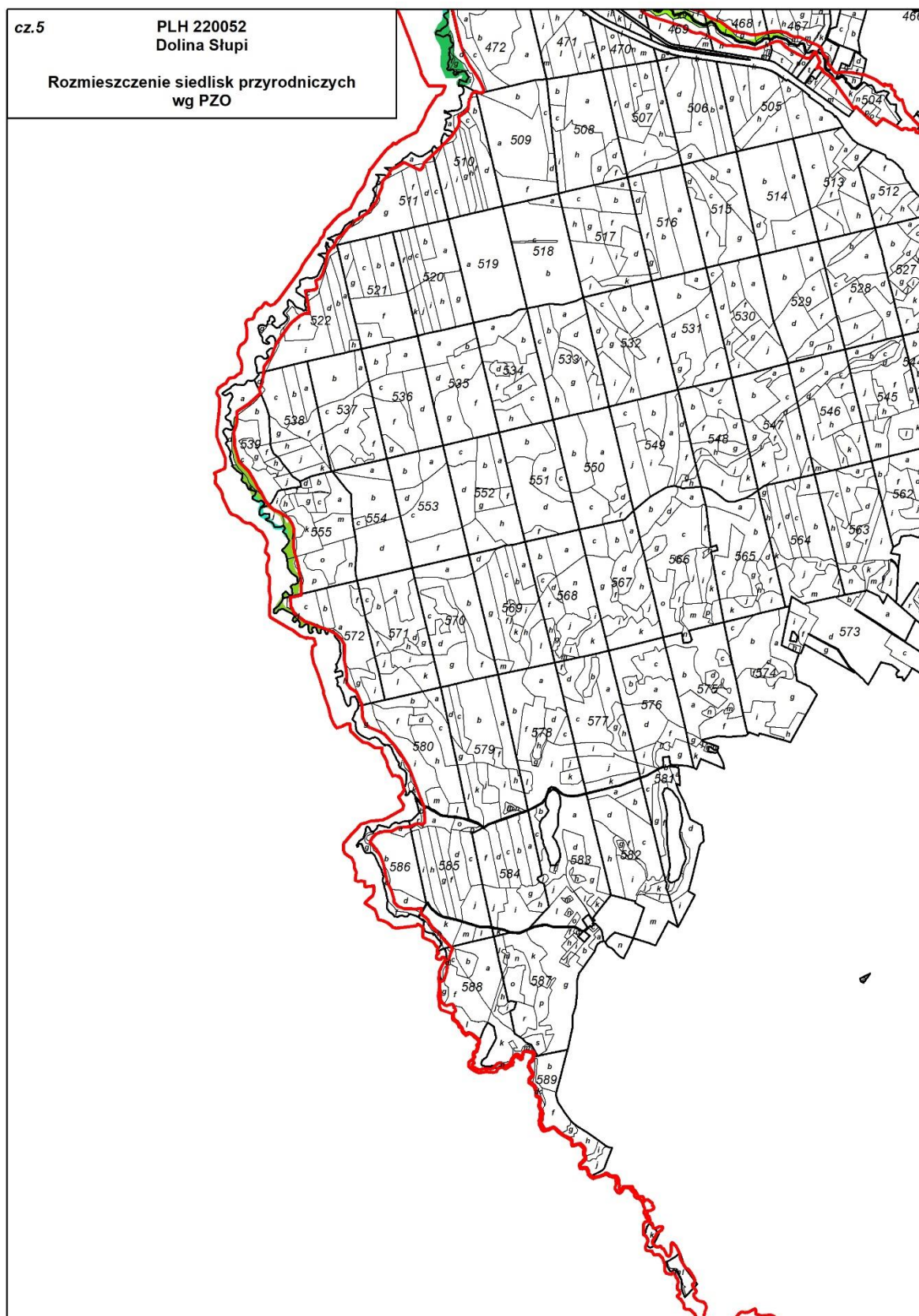
6.11. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według Planu Zadań Ochronnych

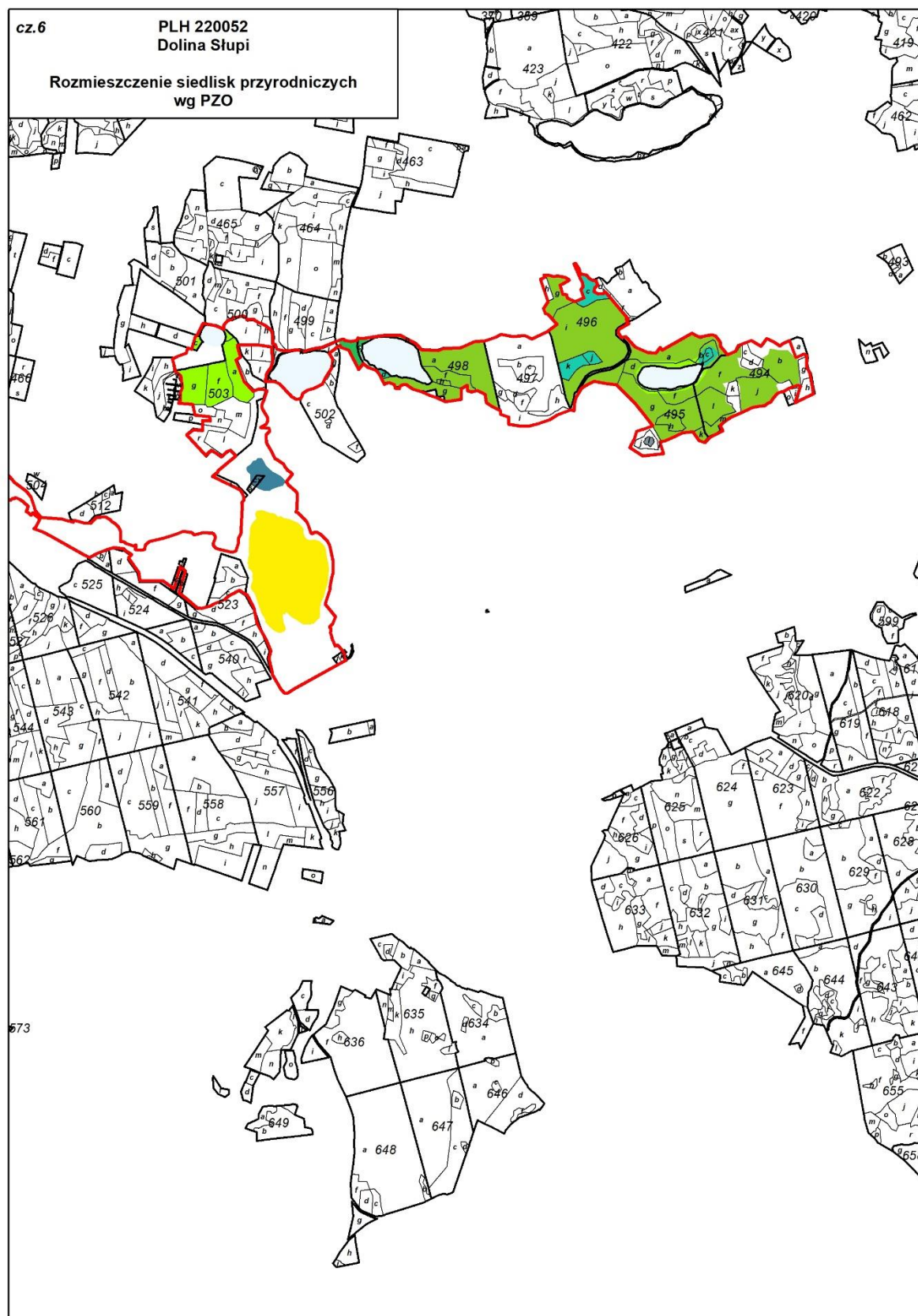

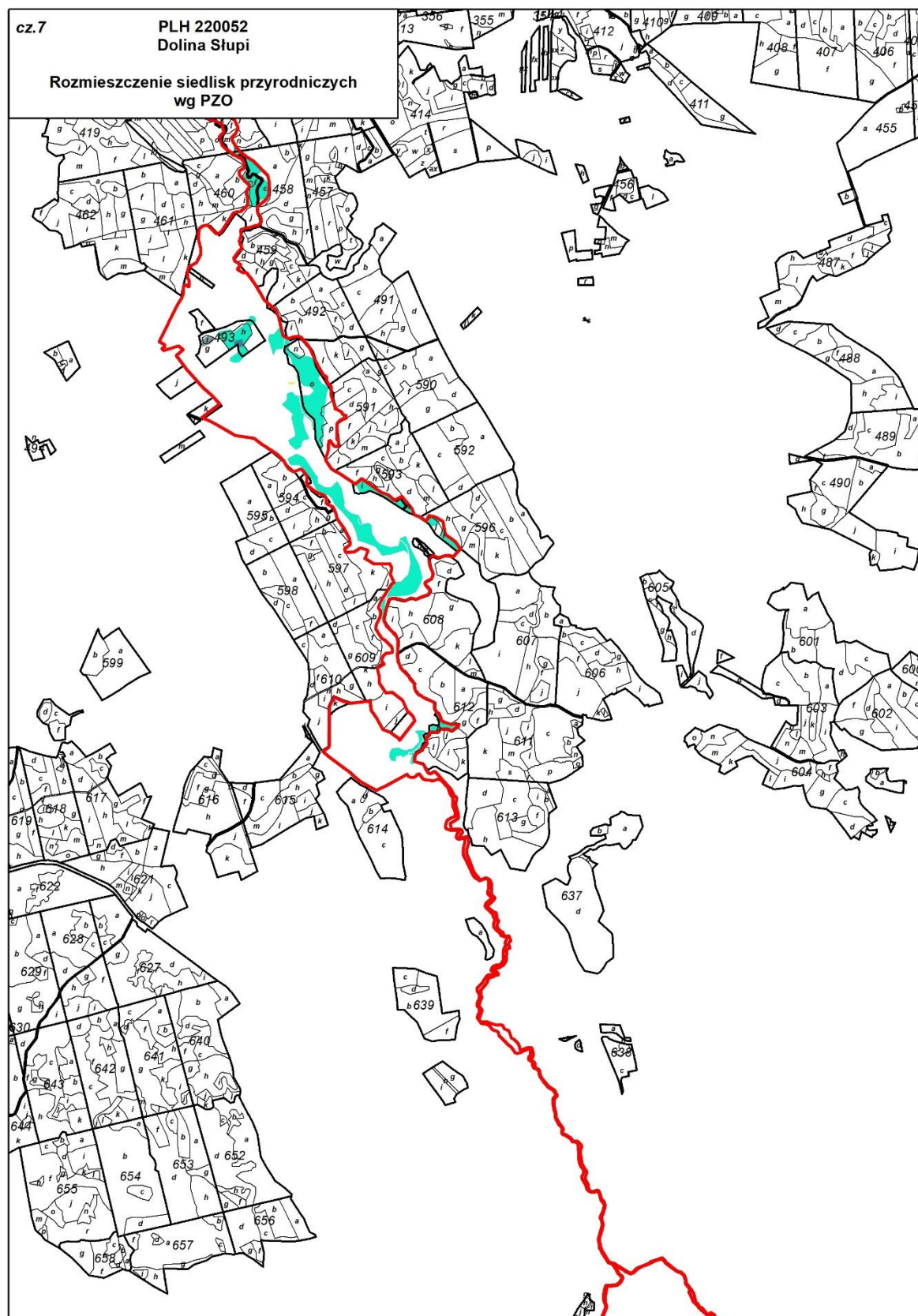

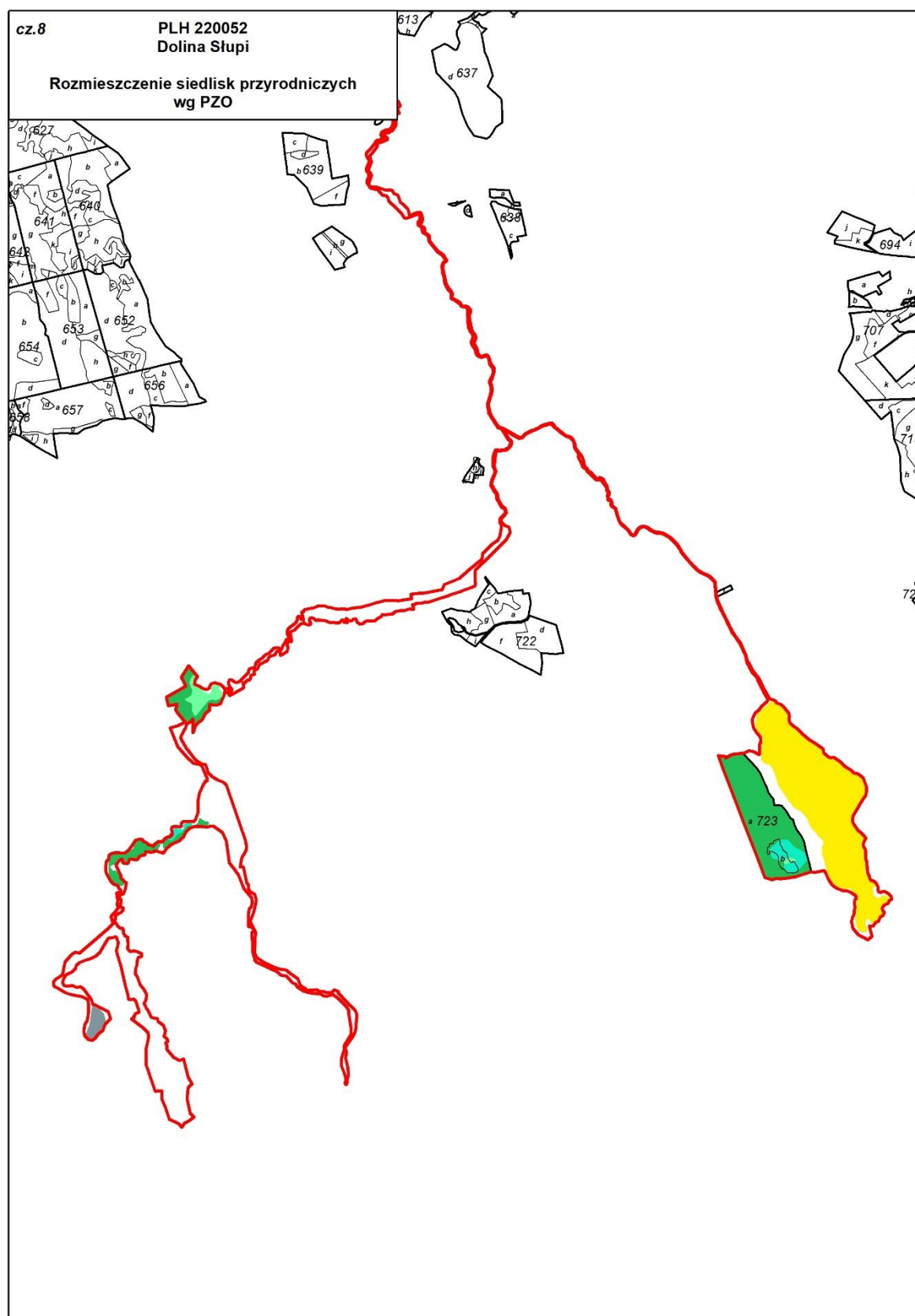

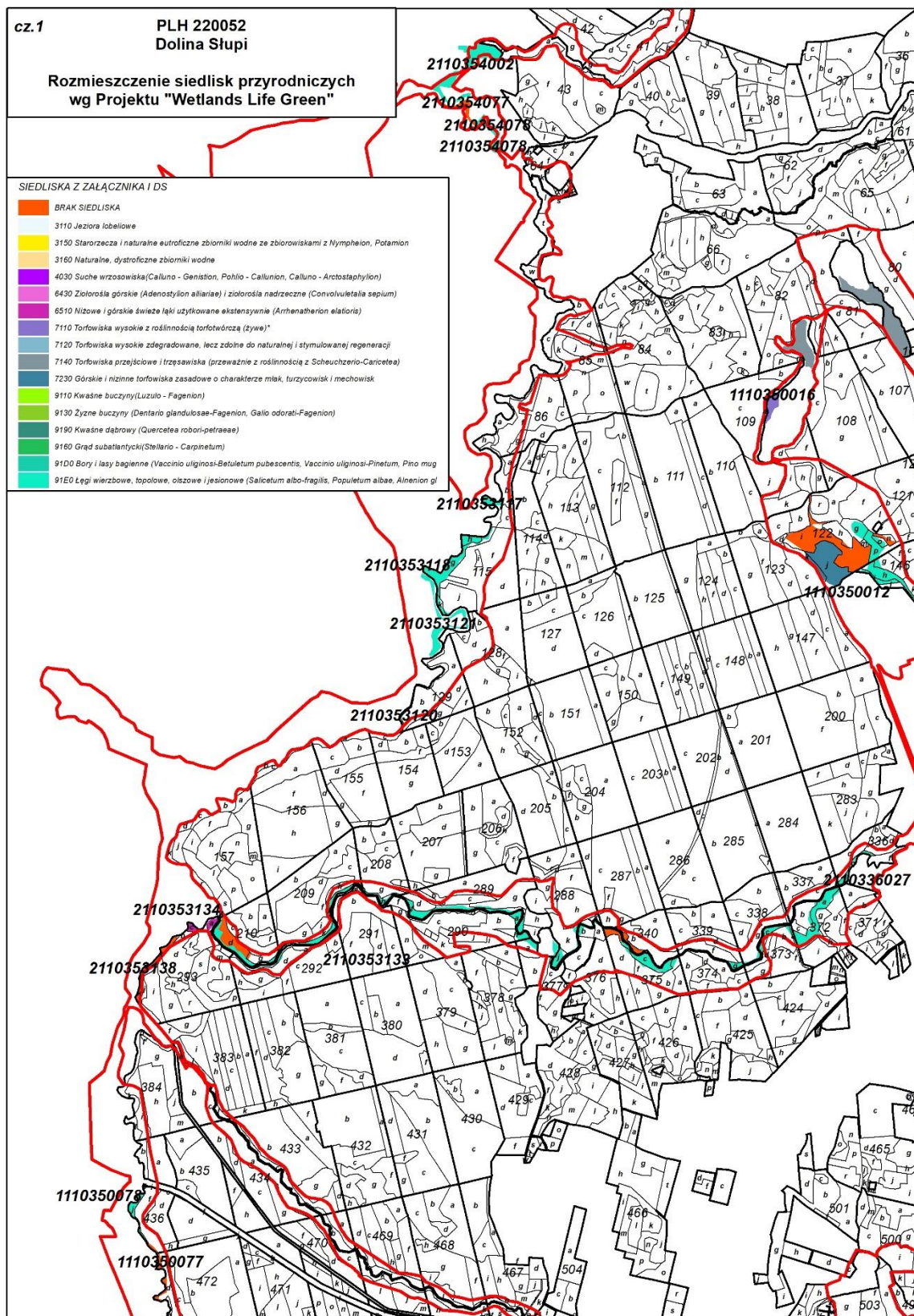

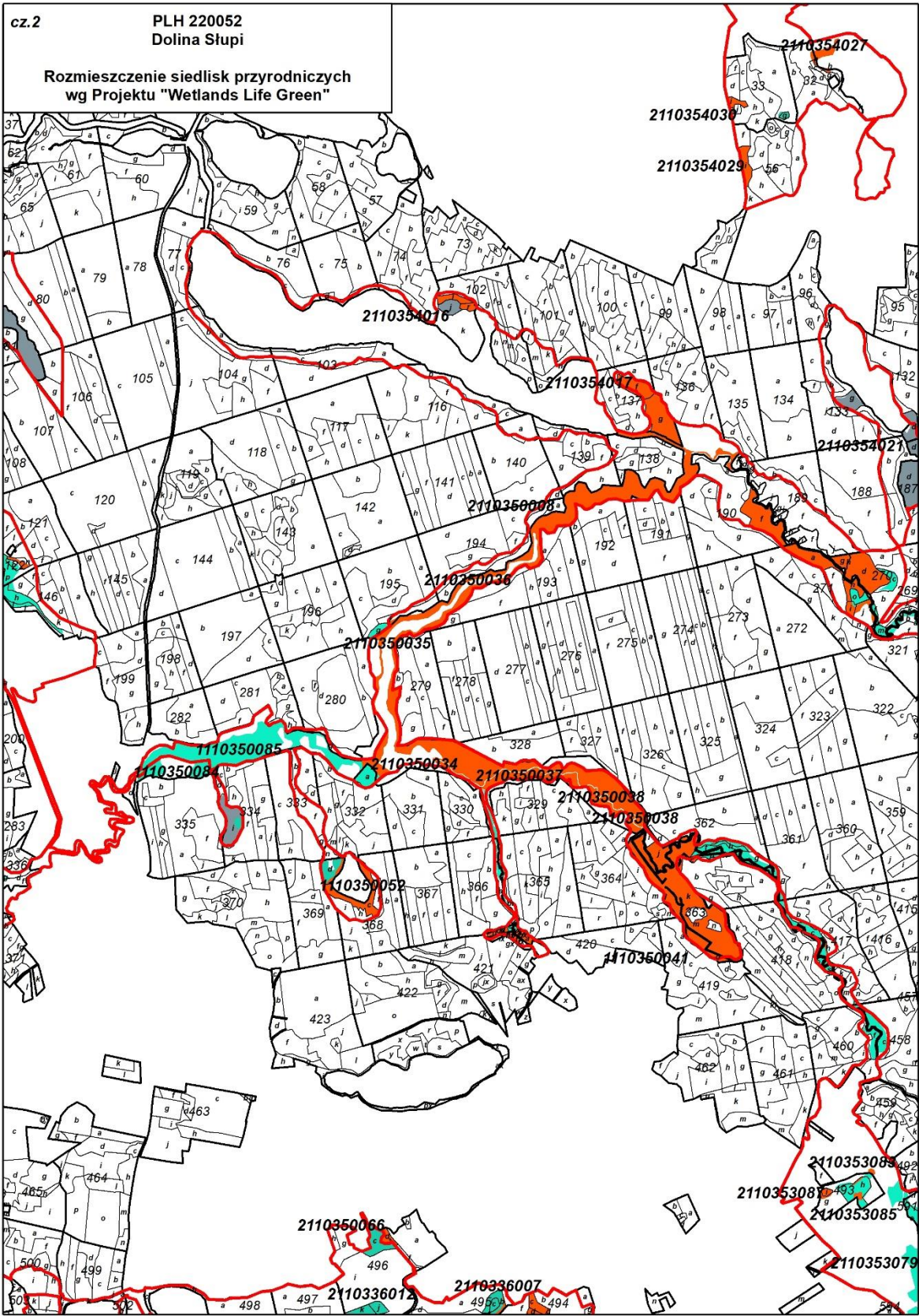

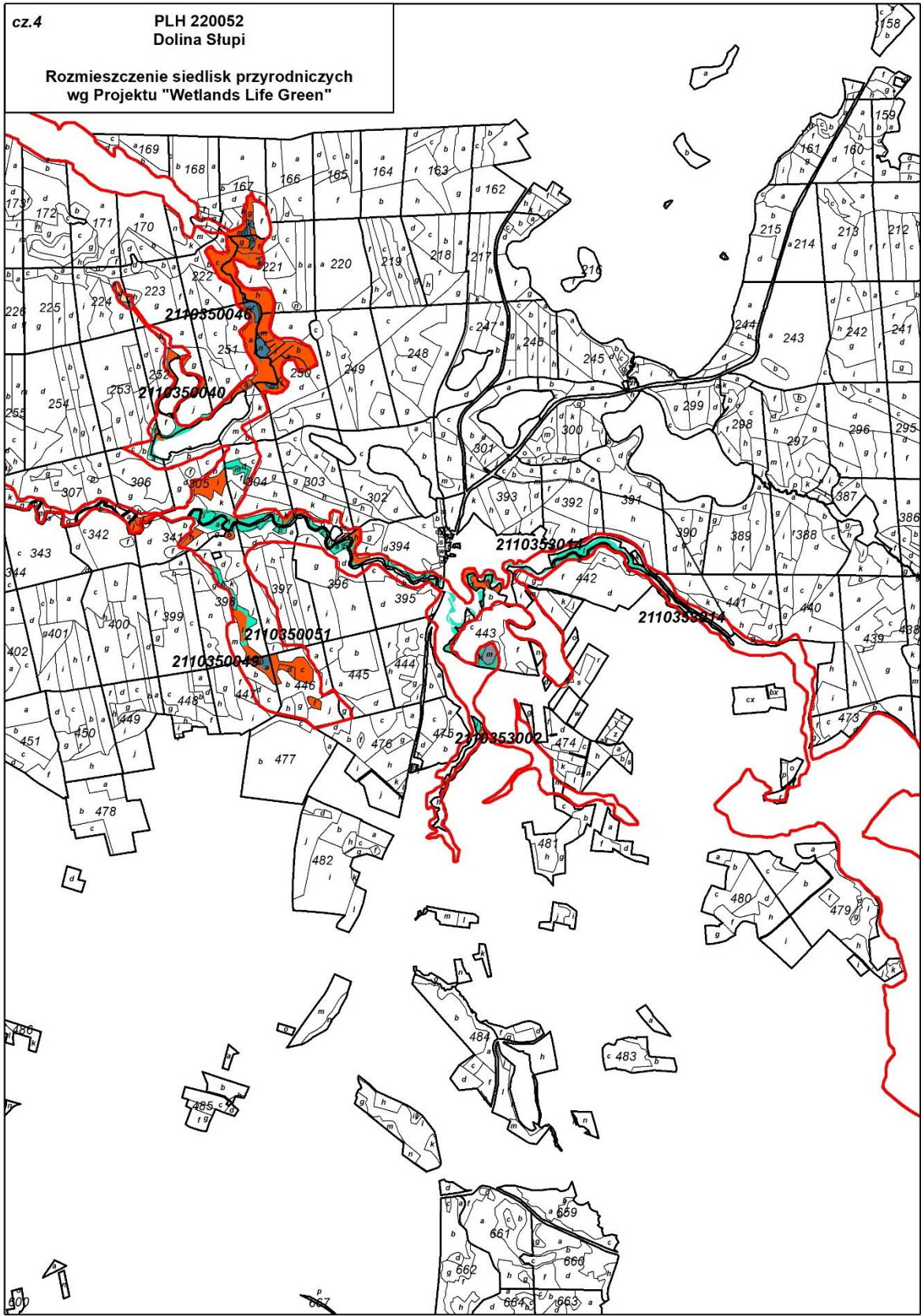

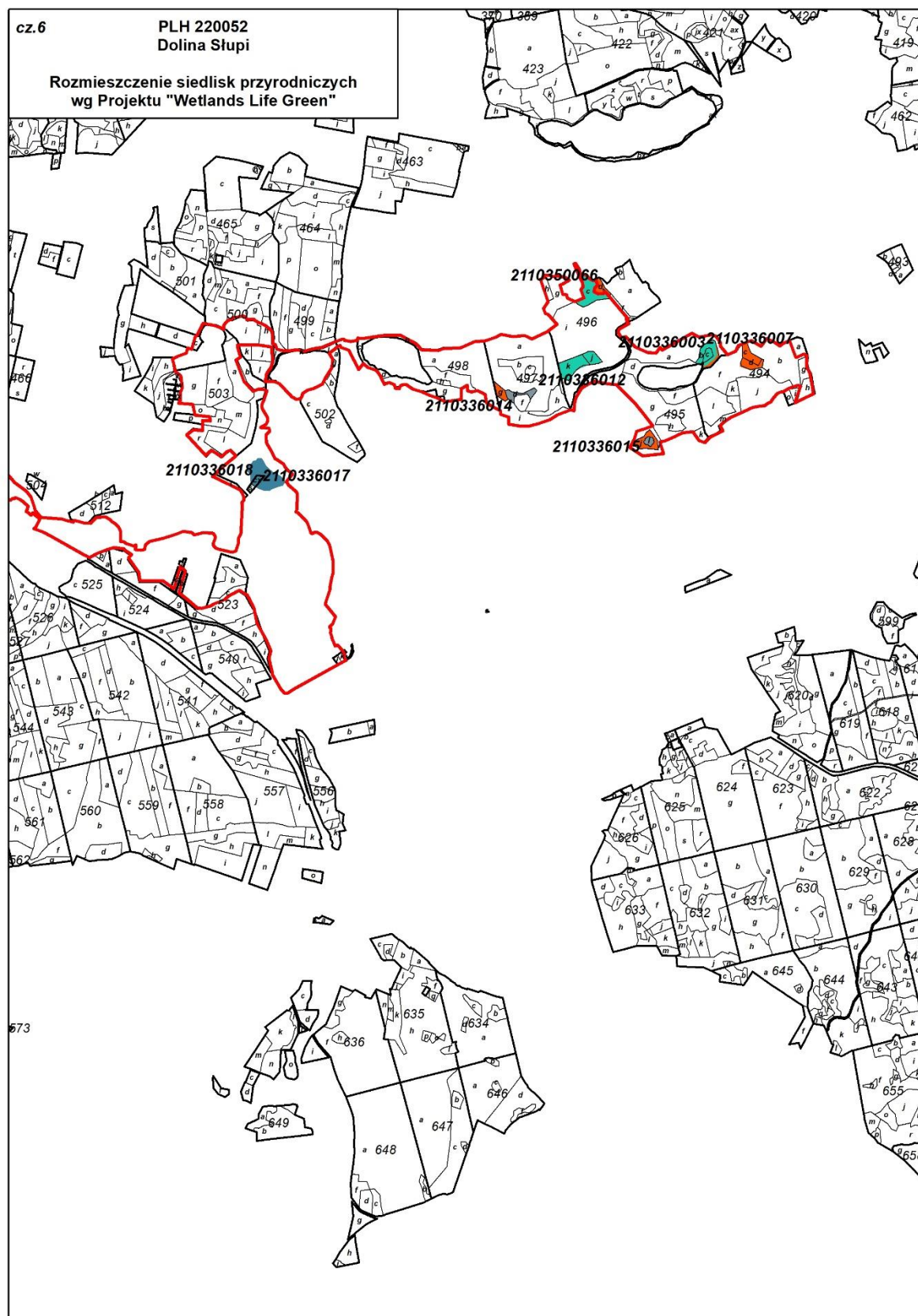

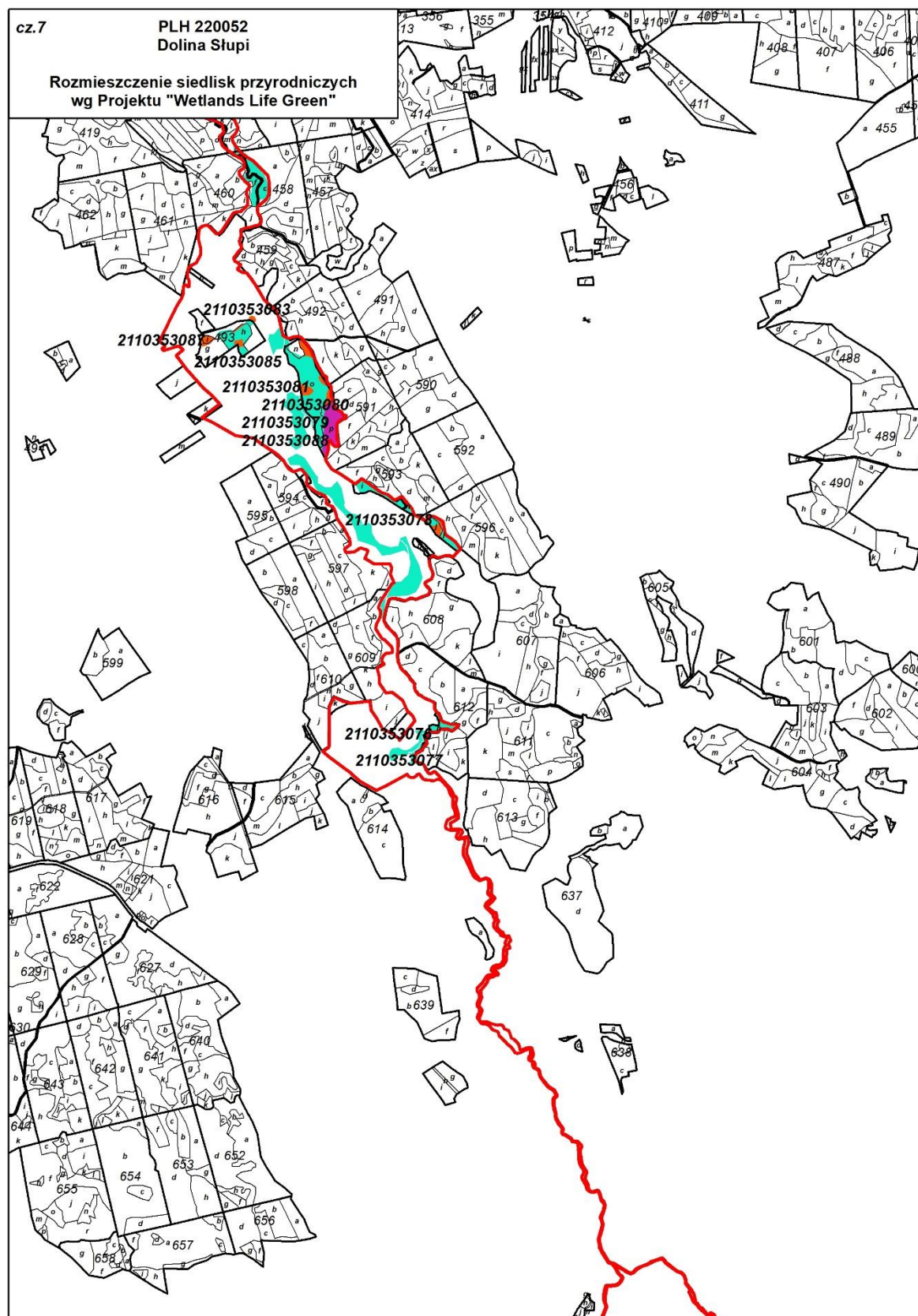
6.12. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Stupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według projektu Wetlands Green Life

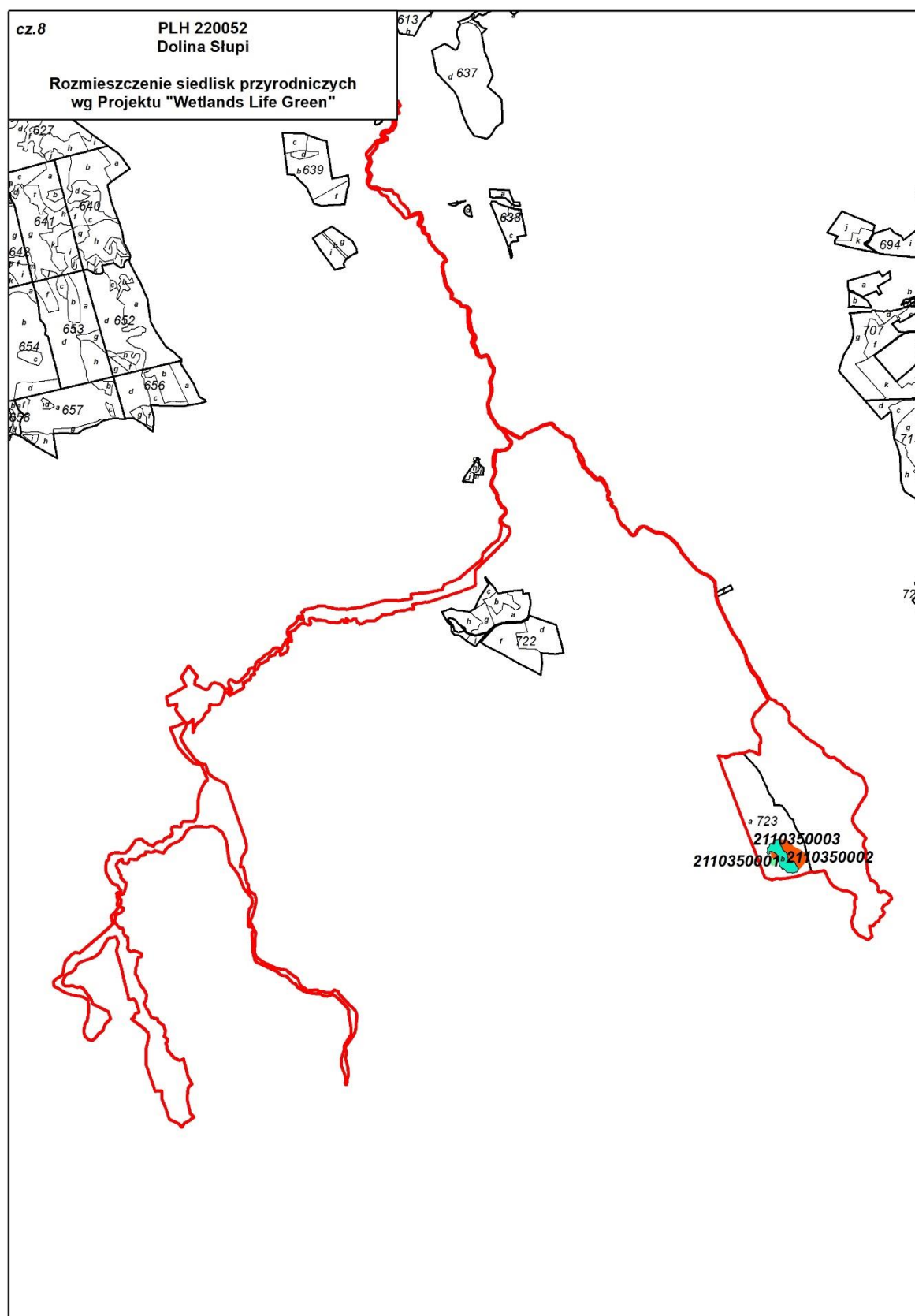

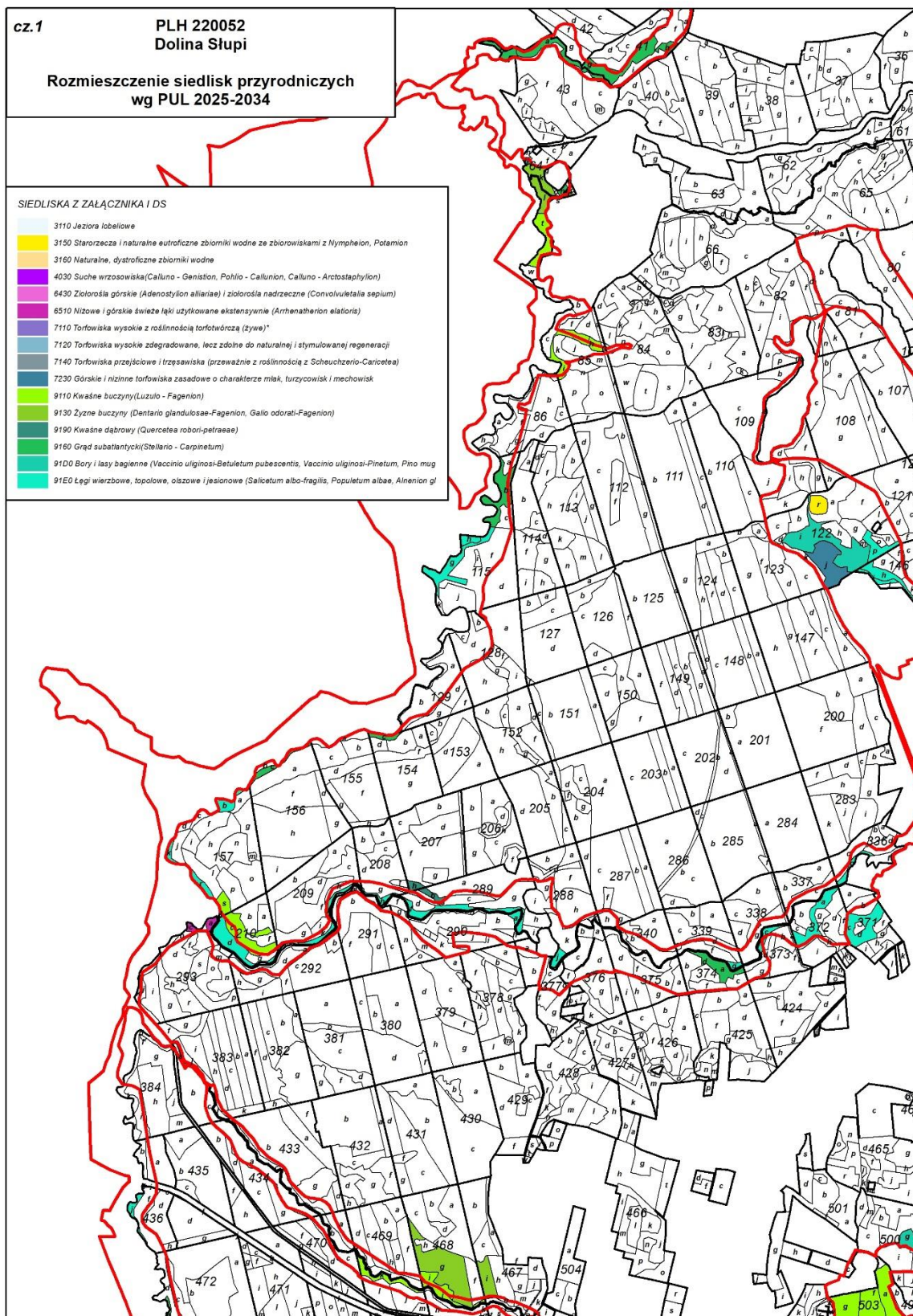

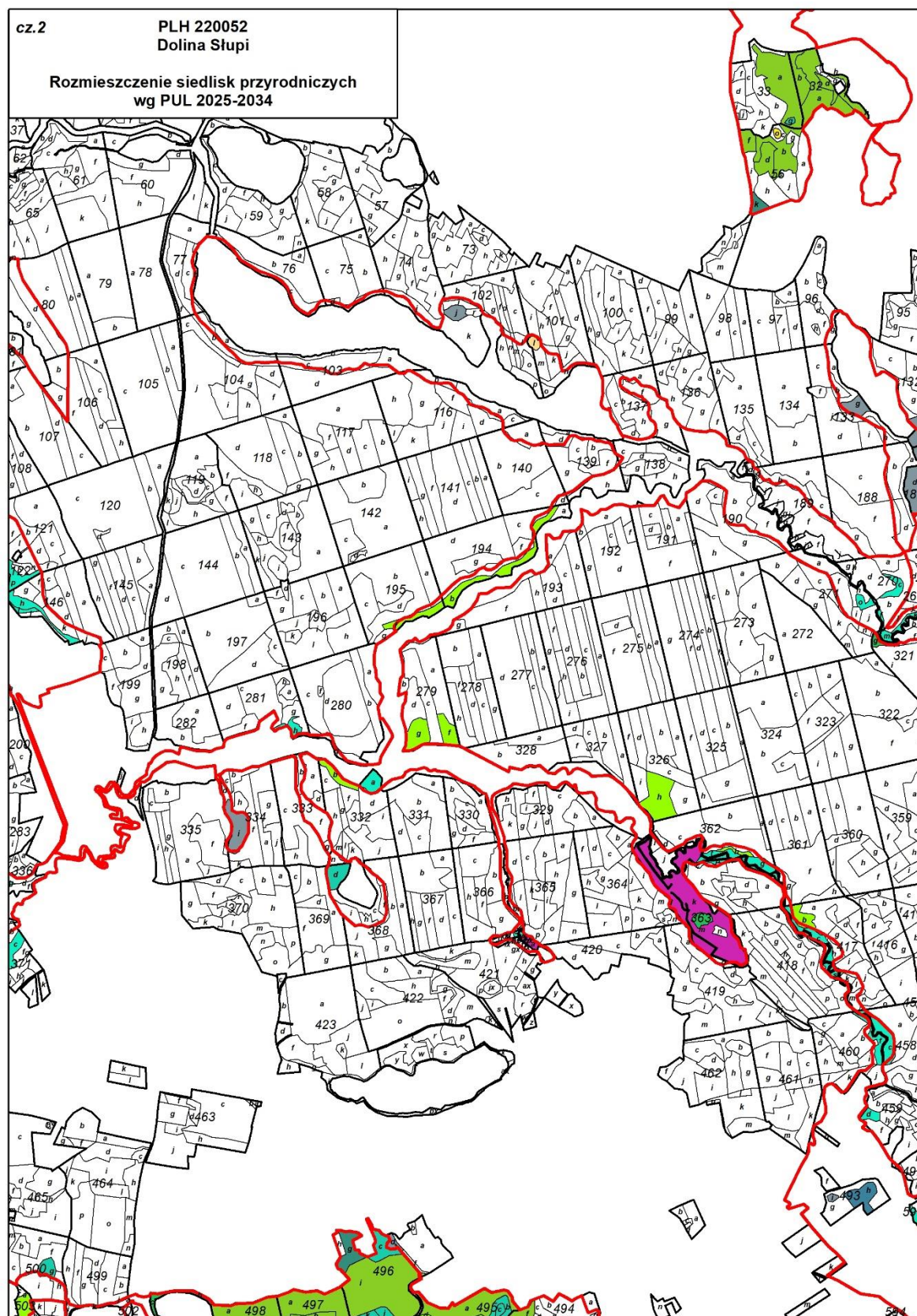

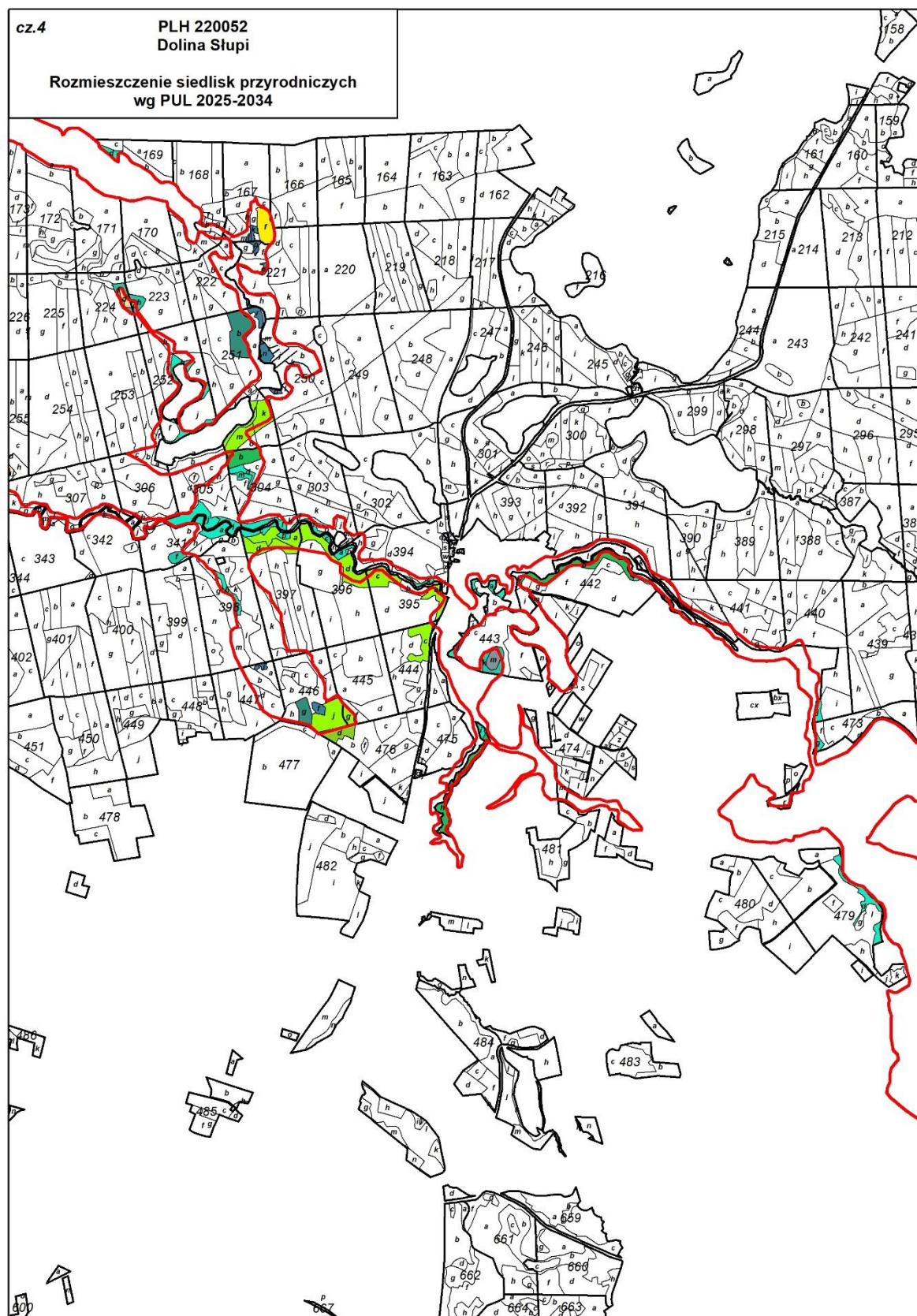

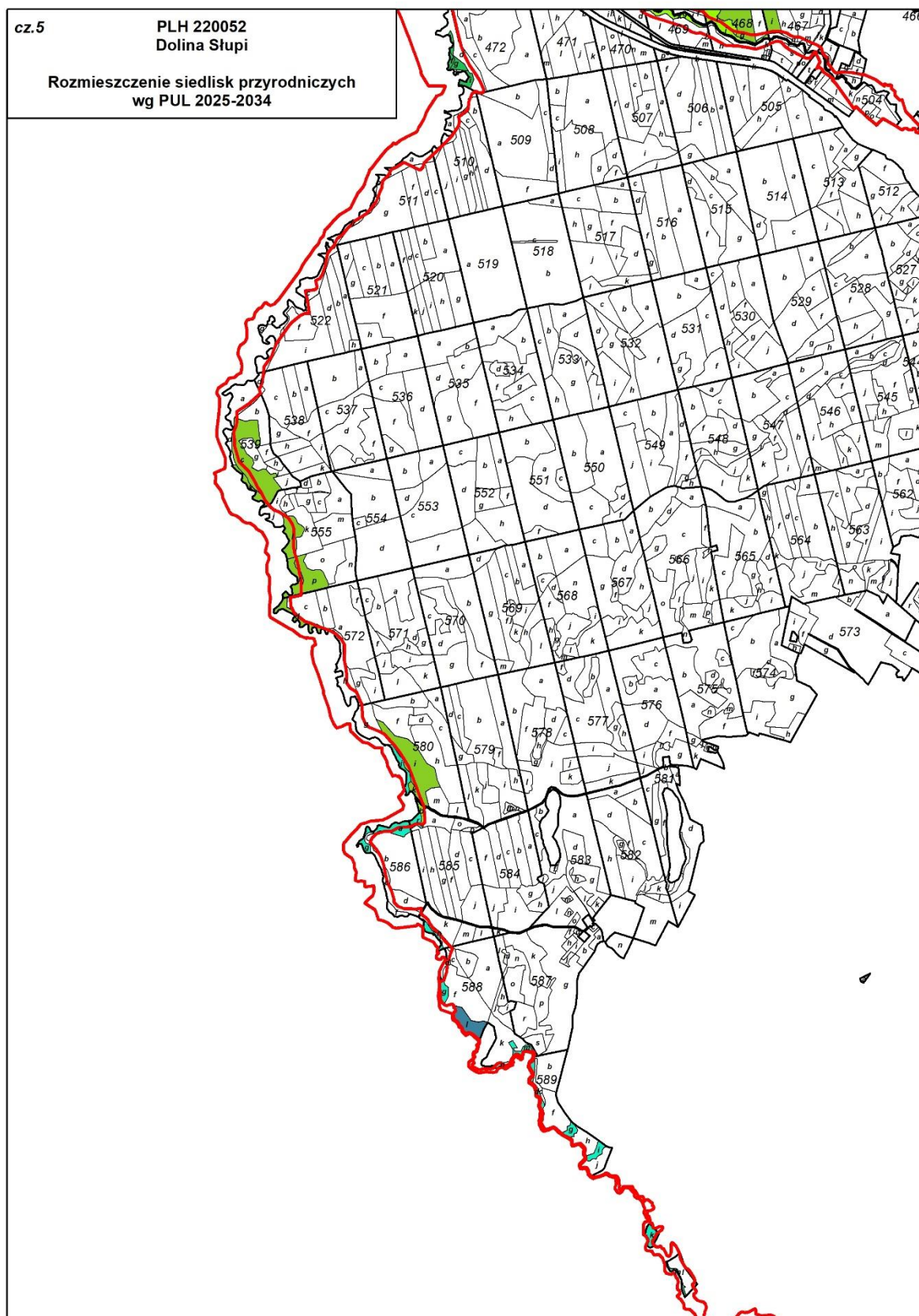

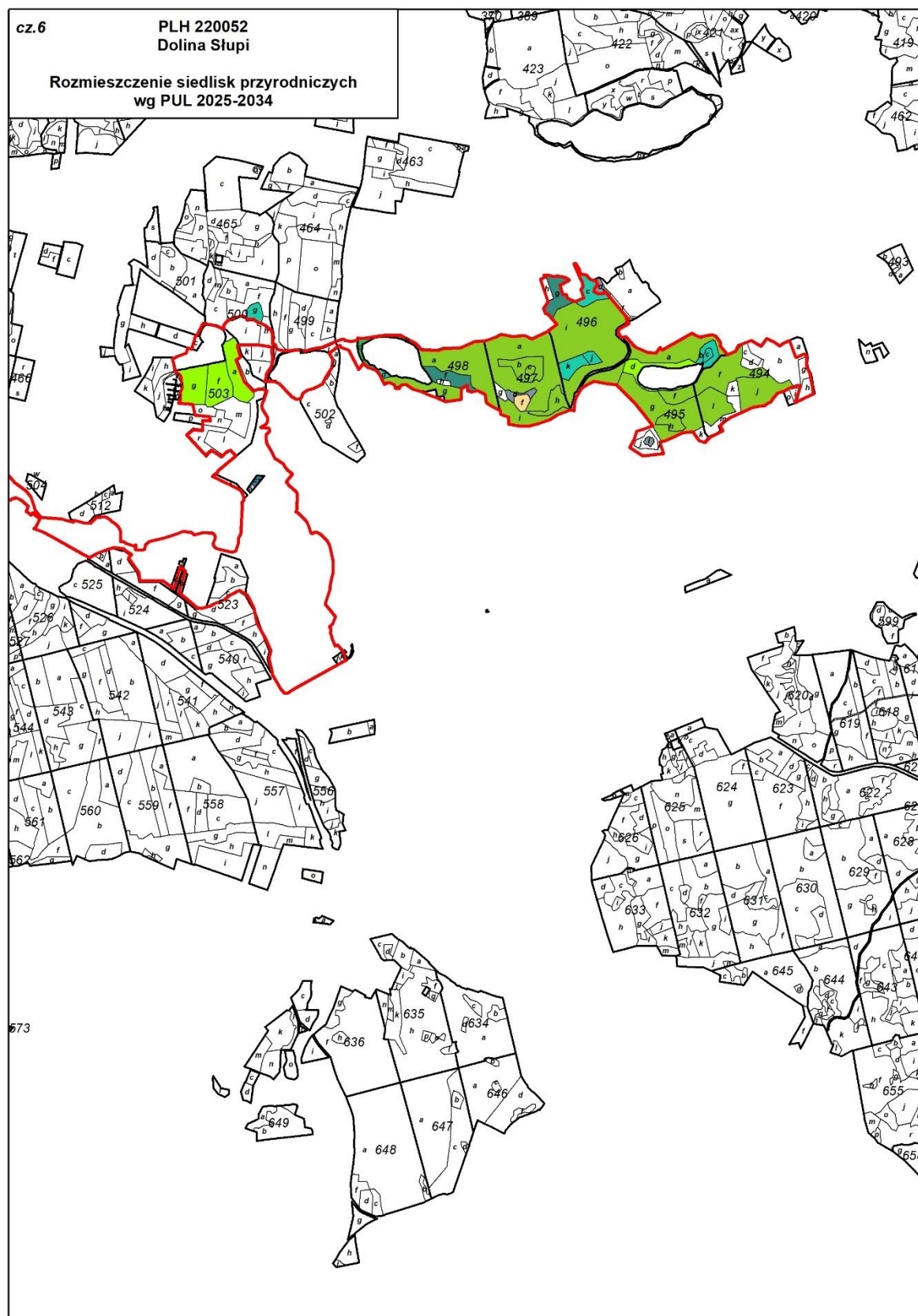
6.13. Mapa pogładowa PLH220052 Dolina Słupi z rozmieszczeniem siedlisk przyrodniczych Natura 2000 według PUL na lata 2025-2034

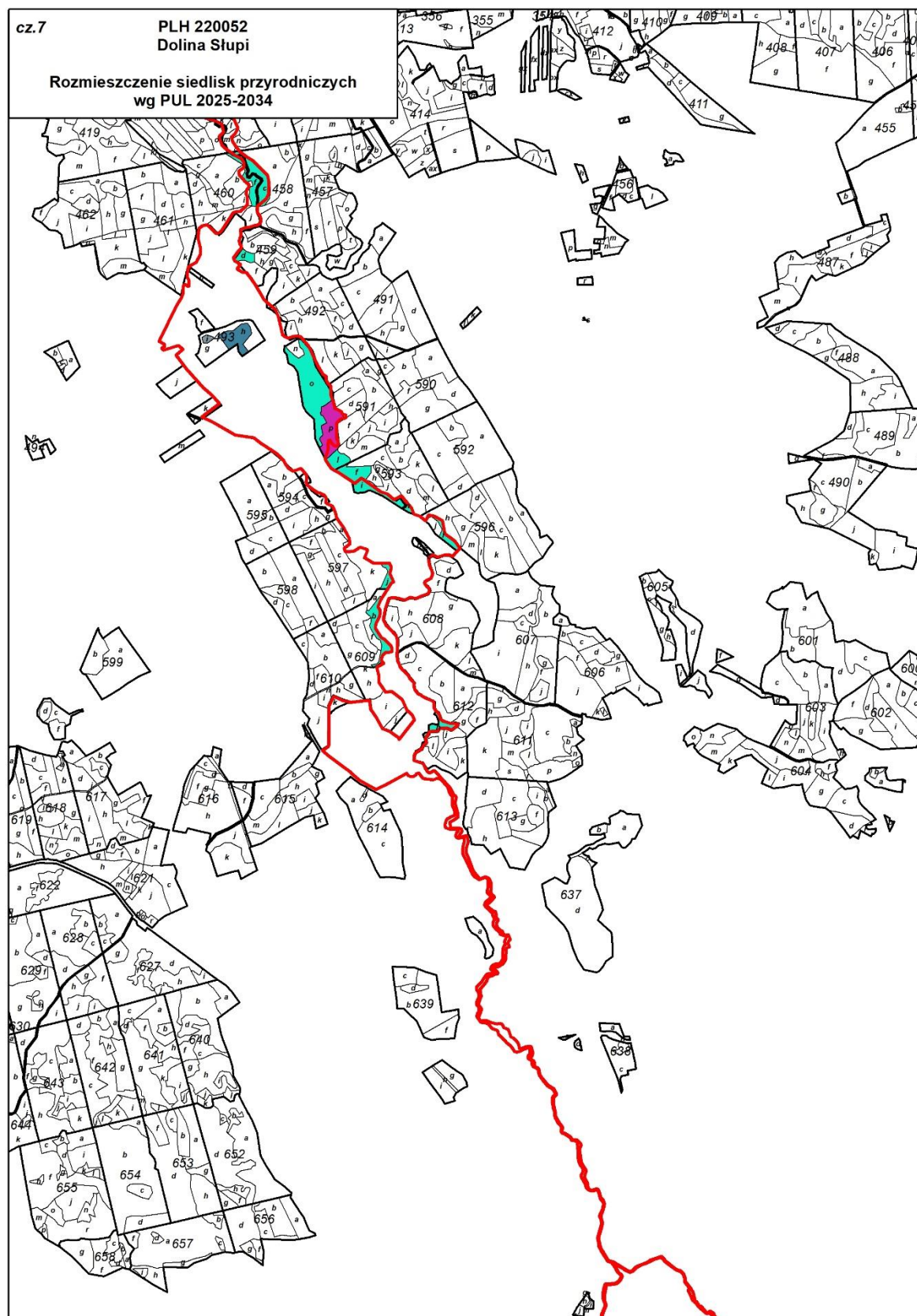

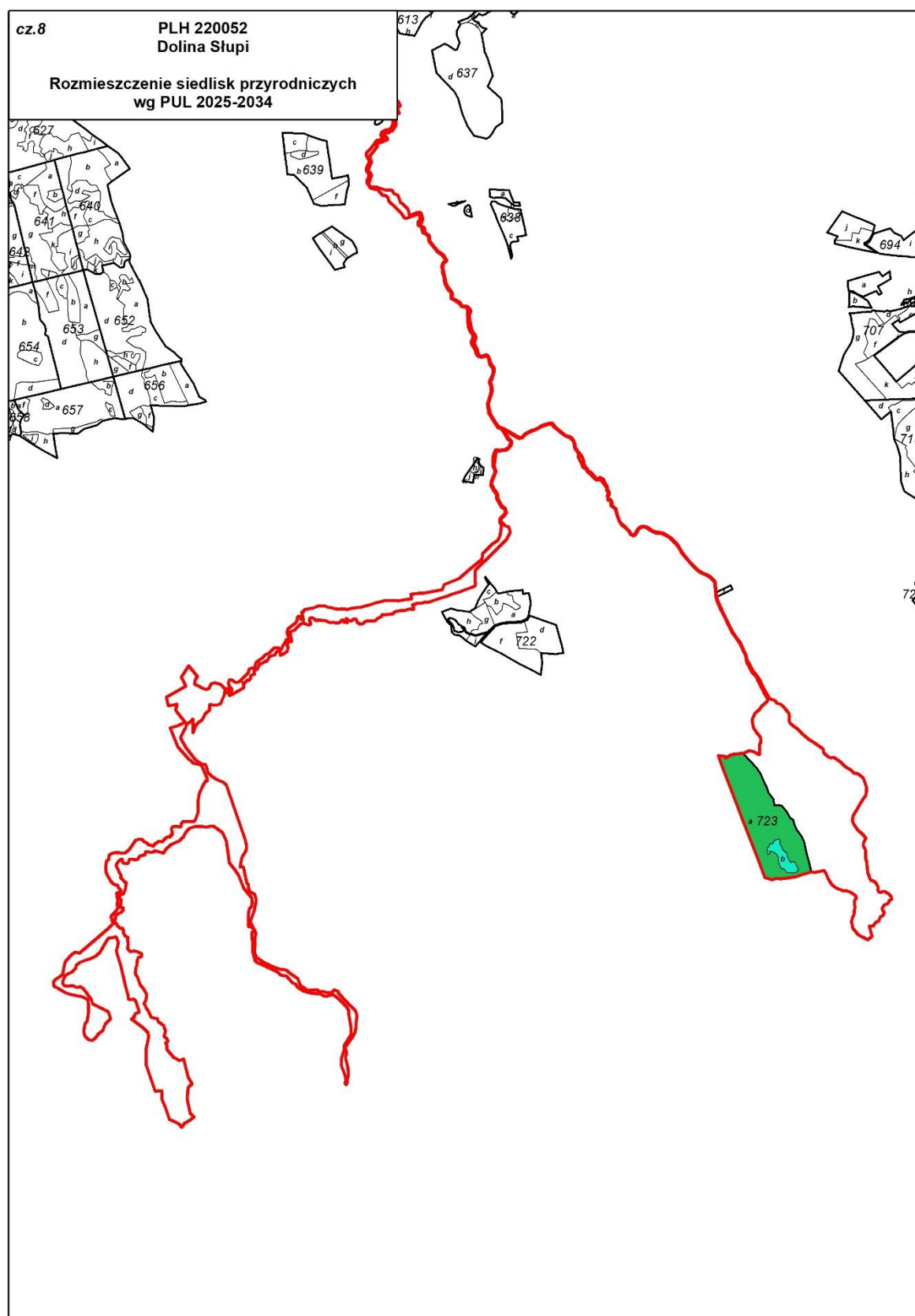

- 6.14. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania leśnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia**
- 6.15. Mapa form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania leśnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia**

6.16. Opinia Planu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

RDOŚ-Gd-WOC.410.28.2024.MG.2
ePUAP

Gdańsk, dnia 20.12.2024 r.

OPINIA

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku (dalej RDOŚ w Gdańsku), działając na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2024 r. poz. 1112*) - dalej ustawy ooś, w odpowiedzi na wniosek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (dalej RDLP w Szczecinku) zn. spr. ZS.6004.1.2024.AR z dnia 13.11.2024 r. (data wpływu 13.11.2024 r.), o opinię do projektu Planu Urządzenia Lasu wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025-2034 (dalej PUL), po zapoznaniu się z załączoną dokumentacją informuje, że opiniuje przedłożony projekt bez uwag.

1. W dniu 23.08.2024 r. podpisane zostało trójstronne Porozumienie pomiędzy RDOŚ w Gdańsku i RDOŚ w Szczecinie a RDLP w Szczecinku w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu przyjęto:

- a) proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000
- b) schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych
- c) schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Zapisy ww. Porozumienia w całości zawarto w Prognozie Oddziaływania na Środowisko projektu PUL.

2. Z uwagi na stwierdzone rozbieżności w rozmieszczeniu przestrzennym siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 Bytowskie Jeziora Lobeliowe PLH220005, Studzienickie Torfowiska PLH220028, Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 oraz Dolina Śłupi PLH220052, ustalono, że w terminie 4 lat od zatwierdzenia PUL stwierdzone rozbieżności będą sukcesywnie wyjaśniane w formie

pisemnej przez RDLP w Szczecinku i RDOŚ w Gdańsku. Nadleśnictwo Bytów zobowiązuje się wstrzymać użytkowanie rębne w wydzieleniach, w których stwierdzono ww. rozbieżności.

Zważywszy na powyższe, RDOŚ w Gdańsku informuje, że przedmiotowy projekt PUL dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025-2034 nie będzie znacząco negatywnie oddziałował na obszary Natura 2000 ani na przedmioty ochrony tych obszarów.

Działając na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy ooś, RDOŚ w Gdańsku zwraca się z prośbą o przekazanie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025 – 2034 (w tym warstw pochodnych z Leśnej Mapy Numerycznej oraz danych z Systemu Informatycznego Lasów Państwowych) po zatwierdzeniu, wraz z podsumowaniem wyników procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Anna Tchórzewska
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku
2. aa

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Bytów

Sprawę prowadzi Monika Gehrke, tel. 58-68-36-839

6.17. Opinia sanitarna Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku

POMORSKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY

Gdańsk, dnia 10.12.2024 r.

ONS.9022.413.2024.WR

OPINIA

Na podstawie art. 3 pkt. 1, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 46 pkt 2 i 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) – Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, po rozpatrzeniu wniosku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku znak: ZU.60004.1.14.2024 z dnia 13.11.2024 r. (wpływ 13.11.2024 r.), po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją projektową:

1. Planem Urządzenia Lasu (PUL) Nadleśnictwa Bytów sporządzonym na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r. na podstawie stanu lasu na dzień 1.01.2025 r.
2. Planem Urządzenia Lasu (PUL) Nadleśnictwa Bytów TOM 1B Program Ochrony Przyrody sporządzonym na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r. na podstawie stanu lasu na dzień 1.01.2025 r.
3. Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytów na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r., oprac. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku

opiniuje

projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytów sporządzony na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r. na podstawie stanu lasu na dzień 1.01.2025 r. – bez uwag.

UZASADNIENIE

Tereny objęte opracowaniem przedmiotowego PUL położone są w województwie pomorskim, w powiatach bytowskim i słupskim. Nadleśnictwo zajmuje powierzchnię 23857,08 ha.

Cele, dla jakich sporządzono Plan Urządzenia Lasu na ww. terenie to przede wszystkim:

- 1) inwentaryzacja oraz ocena stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonanie odpowiednich zestawień zbiorczych;

- 2) rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach oraz określenie sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
- 3) rozpoznanie podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
- 4) zebranie informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
- 5) sformułowanie celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 6) przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
- 7) rozpoznanie ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
- 8) określenie długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 9) projektowanie pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- 10) ustalenie etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębnego);
- 11) projektowanie odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- 12) określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 13) określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 14) określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 15) zobrazowanie przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
- 16) sporządzenie ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniem) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami określonymi w większości dokumentów międzynarodowych. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej, kształtując właściwą strukturę gatunkową i wiekową oraz przyczyniając się do zwiększania i ochrony bioróżnorodności lasów własności prywatnej. Ponadto, mając na uwadze wyróżnione na omawianym terenie Obszary Natura 2000, realizacja zapisów UPUL w dużym stopniu przyczyni się do zachowania właściwego stanu siedlisk, w tym również miejsc bytowania i żerowania chronionych gatunków ptaków i ssaków.

Po zapoznaniu się z dokumentacją można stwierdzić, iż zaprojektowane w Planie Urządzenia Lasu zabiegi nie wpłyną znacząco negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób zabezpieczają ustanowione prawnie powierzchniowe formy ochrony przyrody, a różnorodność siedlisk i gatunków, w tym również gatunków chronionych na terenach leśnych pozostanie zachowana głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej,

wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w Planie Urządzenia Lasu. Wykonanie zapisów Planu ma służyć przywracaniu równowagi w środowisku, szczególnie leśnym, a ich wynikiem będzie zachowanie ciągłości i stabilności środowiska poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.

Pomorski
Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
z up. Katarzyna Waluszko
Kierownik Działu
Nadzoru Sanitarnego

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymuje (za potwierdzeniem odbioru):

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku, ul. Mickiewicza 2,
78-400 Szczecinek (e – PUAP)

Do wiadomości:

1. aa